HERMAN BANG:

HAABLØSE SLÆGTER.

ROMAN.

ANDEN ÆNDREDE UDGAVE.

KØBENHAVN.

ANDR. SCHOUS FORLAG.

1884.

HERMAN BANG:

HAABLØSE SLÆGTER.

ROMAN.

ANDEN ÆNDREDE UDGAVE.

KØBENHAVN.

ANDR. SCHOUS FORLAG.

1884.

Kjøbenhavn. I. Cohens Bogtrykkeri.

HERMAN BANG:

HAABLØSE SLÆGTER.

ROMAN.

ANDEN ÆNDREDE UDGAVE.

KØBENHAVN.
ANDR. SCHOUS FORLAG.
1884.

Maaske vil man sige, at jeg ved denne Handlemaade selv giver Myndighederne Ret i deres Fremfærd imod min Roman. Jeg vil dertil svare, at jeg kun havde Valget imellem at omarbejde »Haabløse Slægter« eller at lade den forsvinde af Literaturen. De halvandet Tusind Exemplarer, hvoraf første Oplag bestod, er sikkert allerede delvis forsvundet, og snart vilde Bogen slet ikke mere være at faa. Saa foretrak jeg at ændre for dog at opnaa at blive bevaret.

Iøvrigt vilde jeg aldrig have udsendt nogen ny Udgave af »Haabløse Slægter« uden at have sammentrængt den og forsøgt at bedre den. Hvad Censuren hin Gang vilde ramme, var Moralen, hvad den ramte var Umodenheden. Et fuldendt Kunstværk støder sjældent; men den, der famler uklar om Vej og Midler. vil meget ofte gøre det; man saarer ikke ved hvad man siger, men ved Maaden, hvorpaa man taler.

Det indser jeg, og derfor har det — uagtet jeg ikke giver Dommen Ret — ikke været mig tungt at maatte forandre og stryge. Der var Partier og Scener i Bogen, som ligefrem opslugtes af deres Bredde; dem har det været mig en Glæde at forsøge at forkorte. Der var Afsnit, som bugnede af Gentagelser; det har

været mig kært at sysle med Forsøg paa at trænge dem sammen. Enkelte Optrin svælgede i en ungdomshed Erotik; jeg har ikke sukket under Bestræbelsen for at lade en køligere Skildring udrense disse Afsnit.

Jeg har langt snarere været bekymret over ikke at kunne ændre meget mer. Det var dog egenlig mit Forsæt. Men dette Arbejde havde saa store Vanskeligheder. Meget lidt i Romanens Form tiltalte mig, da jeg for Alvor begyndte at beskæftige mig med den paany. Jeg maatte derfor have omarbejdet næsten alt, og det vilde ikke mere være forblevet den samme Bog. I Stedet for at forbedre »Haabløse Slægter« fra 79–80, vilde jeg have skrevet en helt ny Roman. Men til syvende og sist var det jo min allerførste Ungdoms Værk, jeg ønskede bevaret. Og desuden — vilde Bogen ikke, naar den saaledes ganske omsmeltedes, tabe i Oprindelighed, hvad den i Formen vandt. Vilde jeg ikke, mens jeg arbejdede, dræbe det Pust af de to og tyve Aar, som maaske er dens retteste Adkomst til at leve.

Jeg stillede mig selv disse Spørgsmaal, og Bogen blev, som denne ændrede Udgave er. Det er min Overbevisning, at Skildrerens højeste Pligt, Kunstens mægtige Moral — er èt eneste: Sanddruhed. Der er Punkter af denne Roman,

hvor Forfatteren har naaet helt sanddru at gøre Rede for et Følelsesliv. Om mange eller faa forstaar ham og skatter ham, beror da derpaa, om faa eller mange har levet samme Liv eller en Del deraf. Men selv om det skulde være de færres Liv, han her har fortalt, bør de mange respektere den Kunstens Ret, der lader hver have Lov til at gøre Rede for sit Liv — thi det er det eneste han kan.

København i Maj 1884.

H. B.

Hvad jeg vil fortælle paa disse Blade, er i Brudstykker et Livs Historie. Og jeg vil fortælle det, uden at bekymre mig om, hvorvidt, hvad jeg fortæller, bliver skønt eller ej, eller om det vækker enten Graad eller Latter.

William Høgs Liv synes mig levet til Advarsel; derfor har jeg nedskrevet den ulykkeliges Levnetsløb.

Første Bog.

„SOM MAN SAAR —“

Prolog.

Det var en gammel Slægt, graa af Ælde i Landet. Stamtavlen fortalte, at den en Gang havde haft Forleninger baade paa Fyen og Sælland, men det var rigtig nok længe siden, og i de sidste Par Hundredaar var det gaaet tilbage med Storheden. Familjen levede ubemærket, nogle drev Handel, andre drev Haandværk, der var vel ogsaa studérte Folk imellem, thi Slægten var stor; men intet ragede op, alt var det ganske middelmaadigt og stilfærdigt. De fleste havde vel endogsaa glemt deres store Stammenavn.

Men hen imod Slutningen af det forrige Hundredaar kom en enkelt Gren af Ætten til Kræfter.

Det var som Jurister, denne Linje udmærkede sig: dens Medlemmer svang sig op til de højeste Poster, høje Titler og Kors fra alle Lande blev atter Atributer til Navnet. Det var strænge, viljehaarde Mænd, som forstod at arbejde, og som vidste, hvad de vilde. De skyldte deres Jærnflid og deres stærke Hjærner deres Lykke.

Evner og en hel Del af den Elegance, som nedarvet Fornemhed skænker. Men det viste sig tidlig, at Ludvig hørte til »de store Dygtigheders Sønner« — han var svagelig, nervøs, allerede tidlig dybt melankolsk. Man var ved ham øjensynlig naaet til et nyt Stadium i Slægtens Historie.

Kraften var bleven borte, Hjærnerne var ikke længer saa stærke. Excentriciteten tog Overhaand.

Ludvig rejste meget, deltog hjemme i alt, hvad den fornemme Ørkesløshed foretager sig; gjorde Gæld, som blev betalt af Excellencen uden Knurren, fuskede lidt med alt og blev tidlig ødelagt paa forskellig Maade. Han blev stadig mer nervøs og mere lidende — hans Melankoli var foruroligende, og den Munterhed, som under Tiden afløste den, var ængstelig forceret. Man begyndte at spørge, hvad Ludvig Høg skulde blive til, og beklagede allerede hans Fader.

En Dag kaldte Excellencen Sønnen ind i sit Arbejdsværelse, og der blev talt meget højt og længe. Fruen hørte sin Mands Stemme skrige hæst op og derpaa en stærk, langvarig Hulken.

Det var ud paa Efteraaret, dette skete.

Hele Vinteren læste saa Ludvig som en gal Mand, han sov tre Timer i Døgnet og holdt sig om Natten vaagen ved at drikke Sherry og sidde med Fødderne i Isvand. Der var noget af Slægtens Arbejdskraft i ham, men han havde ikke dens fysiske Styrke. Den pludselige, overdrevne Flid ødelagde ham yderligere, hans Sundhedstilstand nedbrødes uoprettelig, og hans Evner svækkedes.

Imidlertid fik han ved Sommertid juridisk Eksamen

med første Karakter, og Excellencen var tilfreds. Nu kunde han foreløbig rekreere sig; naar han saa kom hjem, kunde der gøres noget for ham. Ludvig rejste til Paris.

Der var to Sønner foruden Ludvig. Den ene var ret begavet, den anden blev Landmand.

Slapheden i Slægten understøttedes nu tilmed af visse Ejendommeligheder i Tiden.

Ludvigs Ungdom faldt i Slutningen af den æsthetiske Tid herhjemme: Det store Arbejde var gjort, de store Værker skrevne, man hvilede sig, vuggede sig velbehagelig i det hegelske Fantasteri og i potenseret Følsomhed. Politiken begyndte at vaagne... man talte om Frihed, om Lighed og om Tyrani, det var denne Talen, man kaldte Politik. Alt var Ideer den Gang, Fædrelandet, Friheden, Forfatning, alt. Derfor tumlede man saa let med det altsammen: Ideer holdte over Virkeligheden er stumpe Vaaben, Børn kan lege med; Realiteter er farligere.

Saa kom otte og fyrre. Handlingens Aar. Der var i Folket Kræfter bag Ordene; det saás, da man maatte tage sig sammen. Folkets Smigrere tog saa denne Handling for en Begyndelse, Indvielsen af den nye Tid; maaske var den snarere Afslutningen af en gammel, Frugten af den nationale Vækkelse i Hundredaarets Begyndelse og af den Haardførhed, de knappe Tider den Gang havde lært os. Men derom faar den Historie dømme, som ikke skrives af Sønner, der har lidt under Fædrenes Vildfarelser.

Ludvig gik med som Frivillig. Hans Begejstring blussede voldsomt op, og han drog afsted. Han vilde

i tre Dage gærne have givet sit Liv for Fædrelandet, men Dagene blev til Uger, Ugerne til Maaneder, uden at han lugtede Krudt. Saa kølnedes hans Begejstring, der vel kunde have tilladt ham at dø uden at klage, men som ikke udholdt en kedsommelig Excercits Strabadser. Han blev syg og rejste hjem.

Der gik et Par Aar. Ministeren tog sin Afsked og blev Stiftsamtmand. Ludvig vilde ikke søge Embede, han var evig paa Baderejser, flakkede Sommer og Vinter hviletøs rundt i Evropa. Faderen ventede. Den næstældste Søn var bleven Borgmester i en lille By paa Sjælland, Landmanden havde faaet Gaard, som man stadig satte til paa.

En Sommer i Begyndelsen af Halvtredserne besluttede Ludvig at blive herhjemme og bo hos Borgmesteren i Skelskør.

Ludvig kedede sig i Købstaden. Selskabet i den lille Provinsby kunde ikke tilfredsstille ham, og han var uden Beskæftigelse, der helt kunde optage hans Tid. Under disse Omstændigheder benyttede han sine ledige Timer til at forelske sig. Genstanden for Forelskelsen var en ung Dame fra Omegnen, meget livlig, meget smuk og meget ung. De havde truffet hinanden paa Morgenture i Byens Skov og havde kun talt lidt sammen. Stella var atten Aar, uerfaren og forkælet. Den fem og trediveaarige Høg var den eleganteste Mand, hun havde sét, han var akkurat Digter nok til at kunne give sin Kærlighed en straalende Indfatning af formfuldendte Vers, og hans Fortid var tilstrækkelig mysteriøs til at lokke med det ukendtes Magt.

II

Da han friede, gav Stella ham sit Ja.

Der blev talt meget om denne Forbindelse. De fleste betegnede den som en Mesalliance og beklagede Excellencen, der ikke havde nogen »rigtig« Glæde af sine Børn. Enkelte beklagede Stella: han var meget ældre end hun og havde vistnok ikke meget til Rest til at ofre et Ægteskab; og hun var saa ung og frisk. Men hun kom jo ind i en fornem Familie.

Den gamle Læge i Skelskør var meget misfornøjet. »Det er en skidt Historie,« sagde han ved Præstens L'hombrebord om Tirsdagen. »Skidt Historie. . . . Folk som Høg burde ikke gifte sig. Linjen er færdig, Kraften er opbrugt: denne har Dispositioner til Melankoli, de andre er Drønerter, baade Borgmesteren og Landmanden. Ja, det er s'gu ikke Spøg for Stakkelen.« Dr. Hermansen satte sig fastere i Stolen, trykkede paa Brillerne over Næsen. »Og skulde Kandidaten giftes, burde han s'gu have ta'et en Malkepige, saa der var kommet tykt Blod ind i Familjen.« — De andre lo. — »Ja det er min Mening. — For Stella er det Synd og Skam. Hun maatte ha'e en Kraftkarl. Der er Ansats til Brystsyge i Moderens Familje. Det bli'r et rart Roderi, naar de Svagheder kommer sammen. — — Men forhaabenlig faar den Kavaler da ingen Børn, saa dette bli'r sidste Akt. . . Ellers Gud hjælpe Afkommet!«

Excellencen modtog Svigerdatteren uden at blinke; hans Frue var mindre behersket, men Ludvig lod sig ikke sige; om Efteraaret fik han Embede og i November stod Brylluppet. Det var 52.

I Ægteskaber, som er sluttet efter saa kort et Bekendtskab, er man altid udsat for at tage fejl. Heller ikke Stella havde maaske, da hun blev Fru Høg, ret vidst, hvad hun gjorde — maaske var der nok et og andet, hun savnede, nogen Glød, nogen stærk Hengivelse, muligvis ogsaa nogen Styrke. Men hun var meget ung og meget ungdommelig, kendte lidet til Verden og endnu mindre til Kærligheden. I Begyndelsen troede hun næsten, alt var, som det burde være, og da hun lidt efter lidt langsomt opdagede, at det ikke var det, var det nærværende allerede blevet hende en Vane.

Ludvig mente, han havde giftet sig med et Barn. Han gav hende alt, hvad han havde, men det var kun Rester. Det gik mere og mere op for ham selv og andre, at han var ødelagt, at hans Liv var gnavet i dets Rod; han blev meget melankolsk, og naar han nu var munter, ytrede hans gode Lune sig ved bidende Sarkasmer, der hudflettede andre. Han og Stella var saa forskellige som Nat fra Dag.

I de første Par Aar de var gift, legede Stella endnu med Dukker, eller hun spillede Komedie for Høg. Hun græd, naar han gik ud, og hun var bange i Mørke. Hun havde en livlig Fantasi, holdt af at pynte sig ud med Slør og Blomster og spillede »Operaer« paa Klaveret. Det var et Ruskomsnusk af Melodier, som hun satte Ord til, mens hun spillede.

Under Tiden om Aftenen, naar Høg var inde — hele Dagen var han enten ude eller paa sit Værelse — klædte hun sig ud som Nonne og gav lange Scener, hun selv lavede, hvori den grusomme Fader altid

havde tvunget den ulykkelige til at gaa i Kloster og skilt hende fra hendes trofaste Elskede; eller hun tog Brudekjolen paa og dansede Menuet eller legede Kirke. En Aften kom hun ind og sagde, at hun vilde overraske ham, og han maatte ikke gaa ind i Stuen, inden Stuepigen kaldte paa ham.

Da Ludvig kom ind i Stellas Kabinet, var der hængt Lagener paa alle Væggene, og Stella laa hvid i Ansigtet midt paa Gulvet i en stor Møbelkasse, som var behængt med sort Flor og dækket med Lagener. Hun havde sin hvide Kjole paa og Myrthekrans over Sløret. Ludvig blev uhyggelig til Mode, Sveden sprang frem paa hans Pande, og han kom til at ryste stærkt. Saa tog han meget ublidt og hæftigt og rev Stella ud af Kassen. Men hun lo ellevildt og sagde, at hun var Julie i Gravkammeret.

Helst vilde hun dog læse højt. Hun tiggede Ludvig om at læse med sig, og naar han vilde, kunde de sidde til langt ud paa Natten og læse. Hun havde en dejlig Stemme; under Tiden kunde han blive helt bedaaret deraf og fortabe sig i Lovtaler. Hun lo kun. »Ja,« sagde hun, »jeg er ikke født til at være Herredsfoged-Kone!«

Saaledes levede de i Begyndelsen. Men efterhaanden som Stella blev ældre, indsaa hun, langsomt, men sikkert, at deres Ægteskab var en noget ulige Alliance, at han var gammel og hun ung, og at det, han gav, og hun maatte nøjes med at modtage, vel ikke var mer end et apathisk Venskab, krydret med en enkelt feberagtig og kort Forelskelse. Men hun opgav ikke Modet. Hun var Midtpunktet i hele

Egnens Selskabelighed og uundværlig ved enhver Sammenkomst i tre Miles Omkreds.

Excellencen besøgte dem hvert Aar og var meget indtagen i sin Svigerdatter.

Denne var nu to og tyve Aar. De havde allerede været gift i tre Aar, og det syntes, som om den gamle Læge i Skelskør skulde faa Ret i sine Forhaabninger.

Saa i Ægteskabets tredie Aar blev Stella forelsket; den, hun elskede, var en Ven af hendes eneste Broder og omtrent hendes Jævnaldrende. Hvad der foregik, véd ingen, men en smuk Dag rejste Herredsfogeden til Udlandet med sin Kone. Man talte paa Egnen en Del om denne hovedkulds Rejse, glemte den saa igen.

Efter sin Hjemkomst tog Stella noget mindre ud end ellers; hendes Helbred var Skyld deri, hun hostede meget, og Lægen frygtede for, at hendes Bryst skulde være angrebet.

Et Aar efter blev hun Moder. Barnet blev kaldet Nina efter Hendes Naade Stiftamtmandinden, som holdt hende over Daaben. Stella var meget lykkelig, hun legede med Barnet som med en Dukke og ammede det selv.

Høg bekymrede sig ikke meget om Barnet. Han led efter Rejsen bestandig af Hovedpine og Nervegigt, og han talte med Aander om Natten. Stella skjulte hans Sygelighed med hemmelig Rædsel.

To Aar efter blev hun atter frugtsommelig. Hun var meget besynderlig under dette Svangerskab, hun taalte næppe at sé sin Mand, hun vilde Uger igen-

em ikke modtage nogen og lukkede sig inde i et mørkt Værelse, hvor hun tilbragte Dagene ørkesløst henslængt i en Gyngestol; saa til andre Tider fór hun fra Selskab til Selskab, fra Bal til Bal i Egnen; hun arangerede en dramatisk Aftenunderholdning i sit Svangerskabs femte Maaned: Lægen maatte i den syvende Maaned forbyde hende at danse.

Barnets Fødsel varede et Døgn; Lægen mente, Stella havde snøret sig for stærkt under Svangerskabet.

Da Drengen endelig var født, troede Jordemoderen, han var blind, han vejede kun fem Pund og kom strax i Urtebad; man svøbte ham i Bomuld. Den tredie Dag troede de, Drengen var død, Huslægen dyppede ham i Isvand, og han kom til Live igen.

Stella laa længe syg.

Lige fra den første Dag havde hun omfattet Drengen med en næsten feberagtig Ømhed og han fik i Daaben hendes Yndlingsnavn William.

Tiden gik, og tre Aar efter nedkom Stella med en Datter.

Samme Aar om Efteraaret døde Excellencen som Ridder af Elefanten. Han døde stærk som han havde levet.

Vaagekonen sad ved Sengen og holdt hans Puls, Excellencen saá paa Uret over Sengen, spurgte: »Den bli'r svagere?« — »Ja, Deres Excellence.« Atter Tavshed. Foran Sengen Vaagekonen, knælende, ubevægelig; Excellencen rolig, skinnende bleg, med luk-

kede Øjne. Saa det samme Spørgsmaal og det samme Svar.

»Ja, Deres Excellence.« Ordene faldt som en Spade Jord paa et Kistelaag. Og igen ganske tyst.

»Svagere?«

»Ja, Deres Excellence« — — —

Inde i den anden Stue stod Ludvig, Stella og Borgmesteren. Ludvig støttede sig mod en Marmorkonsol og hulkede. Borgmesteren legede tankeløst med en Papirkniv, Stella stod lige ved Døren, hun havde løftet Fløjlsportièren og bøjet sig frem for at lytte. Man hørte intet uden Taffelurets spinkle Dikken.

Excellencens Spørgsmaal lød som en utydelig Mumlen; de kunde intet skælne, men hver Gang de hørte Stemmen, bøjede de sig frem med tilbageholdt Aandedræt.

Under Tiden hørte man Samtale fra Hendes Naades Værelse. Fruen laa til Sengs, hun var begyndt at gaa i Barndom. Hun raabte nu og da hæst paa Pigen. Ludvig fór sammen, naar han hørte det.

Stella gik hen og standsede Uret. Inde i Sygeværelset lød Aandedragene tungere, tungere. De var til Mode, som skulde Tavsheden kvæle dem.

Excellencen rørte sig i Sengen.

»Rejs mig op,« sagde han meget højt. Det lød næsten som et Raab.

De løb alle ind. Stella og Vaagekonen stablede Puder op bag den døendes Ryg. Ludvig og Broderen stod ved Fodenden. Det var, som de mærkede Døden gaa forbi sig.

Den døende rejste sig hélt op i Sengen, stemmede Fødderne mod Fodenden, saá stift frem med de brustne Øjne.

»Nu kommer det,« sagde han. Det hvide Hoved sank tungt ned paa hans Bryst — de fór alle sammen og gik et Skridt frem.

Saa afbrødes Stilheden af en pludselig fremvældende Hulken. Excellencen var død. — —

Man havde aldrig sét et saadant Følge i Stiftsbyen. Man var strømmet sammen for at følge fra hele Stiftet, Kongen lod sig repræsentere ved sin første Adjutant.

I sin lange Tale ytrede Biskoppen, at man med denne Mand begravede en svunden Tid, og at det var smukt at sé saa mange vise Respekt for det, hvis Tid var omme, men som man dog burde hædre, fordi det var Fædrenes Gærning. Den nye Tid havde større Krav og haabede at bære i sit Skød en større og rigere Lykke. Men man burde sænke sine Faner for hver den, der, som denne Mand, indenfor sit Syn — var det end snævert — havde gjort sin Pligt og ydet sit bedste.

Hans Højærværdighed var national-liberal . . .

Saaledes blev Excellencen Høg begravet. —

Nogle Maaneder efter blev Ludvig Høg forflyttet, han skulde være Byfoged i Randers.

Stella var fortvivlet derover. Den sidste Aften før de skulde rejse, gik hun med Nina og William op paa en Bakke ved Byen. Det var i Maj: hele Egnen, laa smilende i Foraarets første Friskhed, udstrakt for deres Blik. Hélt ude blinkede Havet. Stella

viste en sidste Gang Børnene alt, pegede paa hvert Kirketaarn, paa hver Mølle, paa hver Sti. Nina græd, William stod med Fingrene i Munden og saá op paa Moderen med store forbavsede Øjne. Hun blev ved at pege — hun viste dem hver Plet: det var, som læste hun i en kær Bog, mens hun stod her for sidste Gang og saá ud over den kendte Egn fra denne skraanende Bakke.

Saa kastede hun sig ned paa Græsset og græd. William saá forundret paa Moderen, derpaa gik han hen og tog Hænderne bort fra hendes Ansigt:

»Kys Willy,« sagde han.

Stella tog Drengen i sine Arme og gik med Nina ved Haanden ilsomt ned ad Højen.

I.

Næste Aar blev Stella fjerde Gang frugtsommelig og fødte en Søn. De kaldte ham i Daaben Aage.

Høgs havde levet meget stille i Randers. Det tog Tid, inden man kom i Orden; Nina fik Mæslinger, og saa kom Stellas Svangerskab. Saaledes blev det Efteraaret 63.

Det var i Aften første Gang, de saá nogen hos sig: Sognepræsten, Rektor ved Skolen og Stiftsfysikus Berg, Herrerne skulde egenlig have spillet Kort i Høgs Værelse, men de var blevet i Dagligstuen hos Damerne. Man drøftede Kongens Sygdom. Høg havde i Aften faaet Meddelelser fra København, hvori Brevskriveren frygtede det værste.

Det var under Følelsen af dette truende, man var blevet sammen i Dagligstuen, ligesom naar man under et Uvejr alle klumper sig sammen i det samme Værelse.

Man talte ogsaa om Grevinden. Høg blev hæftig og sagde, man burde søge at glemme hende nu, Rektor kaldte hende med et Udtryk fra en Festtale i

Klubben for Danmarks ophøjede Aspasia. Fysikus lo og spurgte, hvem der da var Perikles.

Sognepræsten, en mager Mand af et elegant Ydre, drejede behændigt Samtalen bort fra Grevinden og berørte atter Spørgsmaalet om Hertugdømmerne.

Man talte i Munden paa hinanden. De mente alle, at skulde Kongen dø nu, stod meget paa Spil.

»Gud forbyde det,« sagde Præsten.

Stella havde ophørt at konversere Damerne, hun sad lænet frem paa Stolen og lyttede ivrig.

»Maaske trænger vi til en Krig,« sagde hun.

Lægen smilede. »Fruen gaar vel med i Ambulancen?«

Saa drøftede man Chancerne for en Krig, Rektor talte med Begejstring om Aanden i otte og fyrre. Præsten mente, Tiderne havde forandret sig, sligt gentog sig ikke, sagde han.

Efterhaanden fik Samtalen et mere almindelig politisk Præg, man behandlede Konferencen i London, Rektor paaregnede sikkert Hjælp fra Frankrigs mægtige Cæsar.

Damerne blandede sig i Konversationen, og den gik over til alle Emner. Lægens Frue havde sét Kejserinde Eugenie i Paris, hendes Krinoline havde fyldt hele Vognen. Høg fortalte Hofhistorier fra Tuilerierne.

»Det er dog værre i Spanien,« slap det ud af Lægens Frue.

Man lo og kom ind paa Fabler om Dronning Isabella; Rektorinden mente, at Dronningen havde alt formange Skriftefædre, og Lægen sagde, at Skriftefædre

— det vil sige, dem med Cølibat — i det Hele var en farlig Institution. Det var et Stikleri til den elegante Præst, om hvem man paastod, at han overfor Menighedens Dameverden og ikke mindst overfor Stella havde visse katholske Tendenser.

Pastoren smilede og gik ind paa Spøgen: Man kunde ikke forlange formeget, vi var alle Mennesker...

Under denne Stemning rejste man sig for at gaa til Bords. Nina og William havde faaet Lov at være med.

Stella bad om Rektors Arm, Høg førte Rektorinden. Bordet var ødselt dækket, Stella havde trods Aarstiden fyldt den store Opsats med stærkt duftende Blomster. Der var en Overflod af slebne Glas og Karafler, af Syltetøjsassietter og Dessert-Skaale . . . Efter Excellencens Død havde Ludvig faaet Størstedelen af Familiens Service, og Stella, der nok ønskede at kokettere lidt med Husets prægtige Apparat, havde i Aften benyttet saa meget deraf, som muligt var.

Buffeten var opfyldt af store Planter, Palmer og Bregner, og alle Lysene i Kronen var tændte.

Provinsdamerne var blændede, de sad og skottede hen til hinanden og saá prøvende paa hvert Stykke paa Bordet; efter fem Minutters Forløb havde Rektorinden vejet hver Ske og værdsat hvert Fad. Præstens Frue blinkede misbilligende til sin Mand, men Pastoren, der elskede Luksus, strakte sig velbehageligt paa Stolen og nød Retterne forud.

Han lagde Mærke til en Vase med et pragtfuldt Navnechiffer i Guld. Om den var fra Sèvres?

»Excellencen havde modtaget den af Louis Philippe

— han havde været i Frankrig i en diplomatisk Mission — den var fra Sèvres« ...

Pastoren havde nok tænkt det. Han havde selv besøgt Fabrikkerne ved Sèvres.

Rektorinden begyndte at trække sine Handsker af, men saa pludselig, at Stella beholdt sine paa, blev rød i Hovedet og gav sig til at knappe dem igen.

Tjeneren bød Fisken omkring. Han bar blaat Liberi med Sølv.

Det var meget vanskeligt at faa Fisk paa denne Aarstid — hvor Fru Berg købte? — Fru Berg lo og erklærede, hun vidste det ikke, Pigen besørgede det. — Fisk var meget dyr i en Husholdning, naar Manden ikke spiste Plukfisk. — Og Rektor spiste det ikke? Aldrig. — Om Stella havde set noget værre end »Dronning Marguerites Noveller?« — Nej aldrig. Berg paastod, at Frantz I spiste med Fingrene ... Dronningen havde spist Pandekage med Kniv.

»Den blaa« havde skænket Hochheimer i Glassene. William græd, fordi han ikke havde faaet Snitter.

Rektorinden satte sin Pincenez paa Næsen. Hun havde aldrig sét saa mørkt et Barn. En komplet Zigeuner.

Fysikus drak privat med Pastoren.

Stella bøjede sig frem forbi Rektor og spurgte Pastorinden, om Børnene stadig brugte Tran? — Fru Berg afskyede Børn, naar man havde seks —

Der blev et almindeligt Skrig. Rektor tog paa at docere, Præsten demonstrerede ivrigt mod sin Dame og lagde i sin Iver Haanden paa hendes Arm. Den

unge Frue havde fyldige Arme og brugte Halværmer. Berg talte om Malthus. Stella greb Navnet og spurgte ned over Bordet, hvem Malthus var.

Det var en af Menneskehedens Velgørere, sagde Lægen. Hans Kone skratlo.

Om Høg vidste, hvor stor Asyllegatet var. Præsten havde hørt 5000 Rigsdaler. Det var en stor Velgærning mod Byen.

Det var dumt at paastaa, at mørke Børn skulde være mere lidenskabelige end blonde. Rektorinden havde sét mange blonde Børn, som var meget lidenskabelige . . .

Nej, Høg vidste det ikke . . .

De talte i Munden paa hverandre. »Den blaa« gik omkring og skænkede, det var en gammel Rødvin fra Excellencens Tid. Pastoren erklærede ikke længe at have smagt en saadan Vin . . . Han sad og saá glad paa, hvorledes den oliede paa Glasset.

Stemningen blev meget livlig. William kom hen paa Stellas Skød, Nina sad hos Lægen.

Det var ingen Sag naar man kunde faa saa kønne Børn, Fru Berg erklærede sine Børn for ækle, Rektor troede, hun havde altfor megen Selvkritik — den ældste var virkelig meget flink i Latin . . .

Ja i Latin . . .

Høg drak i denne Sammenhæng et Glas for Damerne, som Samfundets Mødre. Stella tog sine Handsker af. Rektorinden faldt i Forbavselse over en Opsats . . . Den var en Gave fra Kongen . . . for Resten knyttede der sig en pikant Historie til denne Opsats . . .

Stella begyndte at fortælle. Høg afbrød hende og rettede ... Historien var pikant. Man kom atter ind paa Historier om Grevinden. Kongen havde foræret hende en Natstol fyldt med Appelsiner og hver Appelsin indsvøbt i en Femdalerseddel ... Det var uhyre morsomt og jovialt af Kongen. Lægen mente, at det havde den gamle Aspasia vel næppe faaet af sin Perikles.

De lo voldsomt, selv Pastorinden blev reven med af Lystigheden. Fru Berg brækkede Stoleryggen ved at kaste sig haardt tilbage, og Præsten greb om hende.

»Den blaa« kom ind med en Bakke og gik hen til Høg. »Et Telegram.«

»Et Telegram.« Høg sprang op, greb Telegrammet. I samme Nu havde alle sét det, og der blev ganske stille. Stella satte William haardt ned paa Gulvet.

Høg var meget bleg.

»Kongen er død,« sagde han.

Stolene blev skubbet tilbage, alle stod op. Saa blev der atter ganske stille. Man kunde have hørt en Knappenaal falde til Jorden i Stuen. De saá alle ned for sig — Præsten havde foldet Hænderne.

William stod ved Siden af Moderen. Han saá fra den ene til den anden. Saa gav han sig til at græde.

Lidt efter var Stella og Høg alene tilbage i Spisestuen. »Der vil komme strænge Tider,« sagde Høg. Stella gav sig til at slukke Lysene paa Buffeten ...

Krigen kom. Der laa mange danske Tropper i Randers, men man frygtede hver Dag at maatte gaa længer mod Nord og opgive Byen. Fjenden var rykket frem Norden for Skanderborg — Vejen laa aaben.

Kronprinsen var kommen til Byen om Eftermiddagen for at sé til de Saarede paa Byens Lasaretter. Høg var ude med hans kongelige Højhed.

Det var ud paa Aftenen. En kold, gennemblødende Efteraarsregn, pisket af en hvinende Storm.

Hjemme hos Høgs var det mindste Barn sygt. Lungebetændelse. Berg gav kun ringe Haab.

Der var sat Skærm over Lampen. Stella sad ved Vuggen, i Mørket henne i Krogen ved Kakkelovnen. Hun vuggede med Foden, hélt mekanisk; naar Barnet klynkede, gav hun sig til at nynne sagte. Under Tiden skræmmedes hun op af sin Adspredthed, lagde sig ned over Vuggen og lyttede til det gispende Aandedrag. Tog sig saa om Hovedet og sukkede.

Regnen slog haardt mod Ruderne, greb i det raslende Thermometer . . . Folk talte højt nede paa Gaden.

Hun satte sig atter op. Barnet laa med store angstfulde, spørgende Øjne, der fulgte hende overalt. Hun pintes under dette hjælpeløst bedende Blik. Hun saá til Siden, vilde knibe ud fra Blikket, men følte det hjælpeløst imod sig, kunde ikke slippe fra det. Øjnene var store, glasagtige.

»Vug Aage, Nina,« sagde hun.

Nina havde siddet og strikket ved Lampen. »Hvor er William?« spurgte Moderen.

Han sad sammenkrøben paa en Skammel og sov

gemt bag Gardinet. Billedbogen var falden ned paa hans Knæ.

Aage drejede Hovedet ganske lidt paa Puden og fulgte Stella med Øjnene, mens hun gik hen over Gulvet til Vinduet, hun ruskede lidt i William. »Nu skal Ane bringe dig i Seng,« sagde hun.

Hun stillede sig med Ryggen mod Stuen og saá ud.

Folk løb uroligt frem og tilbage paa Gaden. Man raabte til hinanden i Forbifarten, løb videre, dukkende med Hovederne for Regnen. Stormen havde revet Barbérskiltet løs paa Huset ligeoverfor, saa Messingbækkenet klaprede mod Muren. Det tog paa med ujævne Rusk i Regnen . . .

Stella gik tilbage til Vuggen. Aage saá paa hende og smilede ganske svagt, hans Bryst gik hæftigt op og ned, de smaa Hænder pillede krampagtig ved Vuggekanten. Han begyndte at blive blaa i Ansigtet.

William gik hen til Vuggen og saa nysgærrig paa Broderen.

»Lille Bro'r er syg,« sagde han og stod og pillede ved det grønne Omhæng. Stella havde ingen Ro, hun gik op og ned ad Gulvet, standsede i Krogen, gik atter frem og tilbage. Hun syntes, Stormen blev hæftigere og hæftigere for hvert Minut. Hun stod atter ved Vinduet. Høg maatte jo dog ogsaa snart komme . . . Hun skræmmedes af et enkelt Hornsignal nederst i Gaden.

»Naar kommer Fa'er?« spurgte Nina.

Stella saá ud. Der løb mange Mennesker paa

Stenbroen frem og tilbage, hun hørte dem skrige højt omme paa Torvet, høje Raab, ligesom Kommandoraab. Hun saá et Par Officerer tale meget ivrigt nede under Lygten lige overfor. De havde lange dyngvaade Regnkapper paa.

Aage græd i Vuggen. Hun gik tilbage for at vugge ham. Stormen tog stærkere fat, det piskede ned . . . der lød mange Trin paa Gaden, stadig flere. Vinden sukkede i Kakkelovnen, Barnet klynkede ganske sagte.

»Hvor de løber,« sagde Nina. Hun var krøben op paa en Stol ved Vinduet.

Willam stod og trak hende i Kjolen.

Man hørte Hovslag i Gaden, hurtige Raab, Hornsignaler . . . Stella fór op fra Vuggen . . .

»Mo'r dog,« raabte William angst og rendte henimod hende. Nina løb bort fra Vinduet. Lige med ét gav begge Børnene sig til at græde.

Hornene lød nu fra alle Kanter — ilsomme Hovslag, Løb . . . de raabte højt paa Gaden. Stella rev Vinduet op igen. Stormen slog det bragende ind mod Muren, Regnen piskede hende i Ansigtet og rev hendes Forhaar op.

Der var Folk i alle Porte, Soldaterne løb ud og ind. Et Kompagni gik i sluttet Trop ilsomt ned gennem Gaden. Trinene lød slubrende paa den oversvømmede Stenbro . . . Hun hørte et Par Koner græde nede i Gadedøren.

»Kommer de?« raabte hun til dem. Og endnu en Gang højere: »Kommer de?«

Stormen rev hendes Ord bort, ingen hørte hende,

hun holdt paa det klaprende Vindue — Hornsignalerne lød ængstelig kaldende som korte Nødraab, ilsomt fra alle Sider.

»Kommer de?« raabte hun igen og stærkere, bøjet langt ud af Vinduet. Ingen svarede. En Adjutant red forbi i Galop — hun raabte igen, han svarede og virrede med Hovedet, Stormen udviskede hans Ord.

Nina sad ved Vuggen.

»Mo'r, Aage bli'r sort i Ansigtet,« sagde hun.

Moderen løb tilbage. Barnet laa rallende med stive Øjne. Hun rev Nina væk og kastede sig med et Skrig ned over Vuggen — tog Barnet op, lagde det atter ned.

»Han dør, han dør,« raabte hun. Hun fløj op, greb en Flaske og hældte nogle Draaber i en Ske. »Han dør,« gentog hun sagtere, blev ved mekanisk at gentage: »Han er død, han er død« — —

Vinduet klaprede voldsomt imod Muren. Vinden tog fat i Gardinet og løsnede det, saa det fløj som en Fane langt ind i Stuen; Flammen i Lampen slog op og osede... William og Nina sad henne i en Krog bag Bogskabet og græd sagte; Drengen havde lagt sit Hoved ned i Søsterens Skød.

Stella laa udstrakt over Vuggen. Nede paa Gaden lød der urolig Trampen af mange Støvler, forvirrede Raab, hun saá med Angst paa Barnet.

Saa blev Døren reven op.

Høg havde en lang Regnkappe paa, Vandet dryppede ned ad ham og flød i store Strømme hen

d Gulvtæppet. »De er her,« sagde han hurtigt, Prinsen flygter.«

Børnene gav sig til at skrige højere. Høg strøg 'andet af sin Kappe.

Han havde ondt for at tale.

»Gaar du igen?« spurgte Stelle angst.

»Ja, Prinsen rejser om lidt.«

Hun stod nogle Øjeblikke. Derpaa sagde hun ıgte:

»Barnet dør.«

Høg gik hen til Vuggen, hvor Aage laa og rammede med sine smaa Hænder om Lagenet. Saa øjede han Hovedet og gik.

Stella saá ham løbe ned ad Gaden til Klubben. ˈn lang Række Soldater drejede om paa Torvet. De ıere løb end gik, Hovederne dukkede ned bag de pslagne Kraver; Regnen blev stadig tættere, man ıørte Vandet slaa op om de trampende Ben ... De ınge Rækker saá ud som et mørkt Legeme.

Mænd og Koner rendte forvirret frem og tilbage ıaa Fortovet. Hornene kaldte uafladelig.

Saa lød der Hovslag fra Torvet. Kavalkaden prængte forbi, Slængkapperne flagrede i Stormen, Iestene stønnede — Stella genkendte Prinsen. Hun ıaá hans Træk tydelig i Skæret fra Lygten; han var ıvid som et Lagen.

Stella rystede, saa Tænderne klaprede i Munden. Regnen havde vædet hendes Haar og Ansigt. Hun ᵛendte sig, William stod og sled i hendes Kjole.

»Hvad vil du?« sagde hun.

»Hvorfor blæser de?« spurgte han.

»Fordi de danske flygter,« sagde hun og saá igen ud. William hvinede.

»Nu sover Aage,« sagde Nina.

»Hvad siger du?« —

»Aage sover.«

»Sover?« det lød som et Skrig, hun saá hen til Vuggen ... hun syntes ikke, hun kunde flytte en Fod ...

Vinduet brasede voldsomt mod Muren, den ene Rude gik itu, og Skaarene faldt raslende ned paa Stentrappen. Den ilsomme, ensformige Trampen af Troppernes Marsch gennem Gaden tabte sig mere og mere ... man hørte kun nu og da et enkelt skingrende Horn.

Stella laa plat ned paa Gulvet ved Aages Vugge og hulkede med Ansigtet ned i Gulvtæppet.

William græd hele Natten.

II.

De fleste var enige om, at William var en underlig Dreng.

Han var meget mørk, baade af Hud og Haar og havde mærkelig store Øjne med et vagt, tungsindigt, lidt flakkende Blik. Hans Hoved syntes for stort til Kroppen, som han holdt daarligt, saa at han saá endnu mere rundrygget ud end han var. Han havde faaet et Par meget tynde Ben at gaa paa og lange Arme; underlige halvt kantede, halvt theatralske Bevægelser.

Hans Gang var uéns og besynderlig. Han kunde smaasnakkende med sig selv slentre langsomt hen langs Husene — Stella paastod, han sled Huller paa sine Albuer ved saaledes altid at gnide sig op ad Væggen — med dukkende Hoved og krummet Ryg, Armene slaskende. Saa pludselig snublede han over sine egne Ben, som han altid satte indad, og gav sig til at løbe. Hvor han saá ud, naar han løb! Man kom til at tænke paa de smaa, vanskabte Trolde med uforholdsmæssig store Hoveder, som ligger sammentrykte i Æsker og springer op, naar Æsken aabnes.

Saa stod han stille, slentrede igen og gav sig atter til at løbe.

Naar han talte, gestikulerede han meget. Han brugte mange sjældne Ord, og hvad han sagde, var ofte stillet op, ligesom Replikerne i en Komedie.

Nina og William stod tidlig op, længe før de andre. Saa kom de om Vintermorgenen ned i det kolde Køkken, hvor Kokkepigen smurte Skolemaden ved det dryppende Tællelys. Hun havde altid Nattrøje paa, og skar Brødet ved at holde det ind mod sit Bryst. Under Tiden blev William ækel ved Maden — Pigens Nattrøje var ofte hélt graagul i Kuløren — og kastede Smørrebrødet paa Vejen til Skolen. Mens Børnene drak The, stod Pigen og redte sit Haar over Køkkenbordet, hun holdt altid den ene Fletning i Munden, mens hun redte den anden.

Naar Børnene var gaaet, gik hun i Seng igen. Flødemanden vækkede hende saa, naar han kom Klokken ni; halv ti fik Stella The i Sovekamret.

Det hændte nu og da, at Høg, plaget af sin evindelige Søvnløshed, stod meget tidlig op.

»Hys, hys,« sagde Pigen, naar Børnene tænderklaprende aabnede Døren til Køkkenet. »Borgmesteren er oppe.«

De Dage vovede Nina og William slet ikke at tale. Nina stod og læste hviskende i sin Katekismus henne ved det osende Lys, William satte sig ved Vandspanden. Men han kunde aldrig sidde stille, og rokkede saa urolig paa Bænken, saa Vandøsen faldt plaskende ned i Spanden.

»Hys, William,« sagde Nina, »Du véd jo, Fa'r er oppe.«

Og naar han sagte vilde liste hen over Gulvet, faldt han over Kulkassen ved Skorstenen. Af Forskrækkelse gav han sig til at patte paa alle fem Fingre.

»Saa skulde da al Landsens ... dit Klodsfæ,« skændte Pigen.

Naar Børnene gik ind gennem Spisestuen, saa de Faderen sidde ved Bordet med et Haandklæde om Hovedet. De sagde »God Morgen« ganske sagte, han nikkede blot uden at vende sig eller tale. Nina aabnede Døren og listede ud, William bag efter — men Drengen kunde i sin Befippelse sjælden faa Døren lukket. Saa stod han længe og raslede med Laasen, indtil Faderen rejste sig med et utaalmodigt »Naa« og smækkede den haardt i.

Børnene kom hurtigt ned ad Trappen. En saadan Morgen var de glade, naar de frelste var naaet ned paa Gaden.

Drengene sad i Vestibulen og halvsov paa lange Bænke langs med Væggene. Inspektøren gik søvndrukken omkring og knipsede dem ondskabsfuldt i Hovedet med sin knyttede Haand. Saa afbrød et Hvin den søvndyssende Mumlen af al den hviskende Læsning i Kofod, Balslev og Luthers lille. Hver Gang en Lærer kom op ad Trappen, rejste alle Drengene sig paa Rad. En enkelt, der var falden i Søvn, fik af Sidemanden et vækkende Puf og fór op, mens han tabte Bogen af Haanden. Inspektøren lod ham springe over Stokken, til han vaagnede. I det hele taget var Hr. Inspektor vanskelig om Morgenen. Han

gik og gned sine Øjne og søgte at faa Lemmerne strakt ved noget, han kaldte nødvendige Irettesættelser til de Lømmeler i 5te Real, men som for upartiske Øjne betænkelig saá ud som en Brydekamp, hvori man kæmpede med skiftende Held.

For Resten rensede han sine Negle og lod Pedellen, der listede lydløs omkring i et Par aflagte Gymnastiksko, børste sin Frakke, der i Forvejen var saa velbørstet, som en skinnende Frakke kan være det.

Drengene var glade, naar Timerne begyndte.

Og dog var disse Timer just ikke interessante. Skolen i Randers havde gamle Lærere, som holdt sig til Lærebøgerne og til de fastsatte Pensa. Historien var Aarstal, Geografien Tal og Navne. Sprogene var Verber at bøje, Syntax og Bojesens Antikviteter, som var Historiens Aarstal og Tørhed gylpet op igen.

Lærerne sad krumryggede paa Katedret med Bøgerne opslaaede men med lukkede Øjne. De kunde rolig gøre det. Den, der var oppe, tog ikke Fejl, for han stod med Oversættelsen paa et Blad inden i Bogen; og de andre sov. De sad med Bagdelen skudt langt frem og Hovedet ned paa Armene og blundede eller vippede frem og tilbage paa Bænken, mens de i Smug læste paa det næste.

Naar den, der var oppe, var færdig, rejste han sig paa Tæerne for at sé efter Karakteren, viste sin Sidemand, hvor han var sluppen, og satte sig ligesom de andre. Saaledes gik Timerne.

I de smaa Frikvarterer blev man i Klasserne. Som oftest læste man højt i Munden paa hverandre,

eller man sloges med Papirskugler eller med Blæk, som man klattede rundt med paa Gulv og Vægge. Naar Læreren kom ind, gik Timerne atter som før.

At kunne sin Lektie var det store Maal. Klassen lærte Sprogene ved at plapre udenad efter trykte Oversættelser, Historien efter historiske Tabeller, Geografien læste man paa Kortet. Lærerne satte Pris paa Bogens Ord og hadede Fantasier.

Den flittige fik ug'er, Flidsbelønninger og Lovtaler ved den maanedlige Omflytning, den dovne havde en daarlig Karakterbog, blev flyttet ned og kom som yderste Straf »til Rektor«. Det var noget forfærdeligt at komme til Rektor. Man ventede Maanedens sidste Dage med Frygt og Bæven paa, hvem Loddet skulde træffe; den, hvis Maanedskarakterbog blev holdt tilbage, vidste, hvor den skulde hentes.

Rektors Værelse var et stort Rum med Reoler langs alle Vægge. Der stod en gammel Sokrates paa Kakkelovnen. Henne i et Hjørne paa et lille Bord laa et rødtindbundet Monstrum: et græsk Leksikon. Lærerne havde foræret deres Foresatte til hans Sølvbryllup. Ved Artium laa Bogen ved Siden af sin Ejermand paa Eksamensbordet. Pedellen betragtede den som en Helligdom og svøbte den ind i grønt Klæde, hver Gang han skulde bære den.

Her var det, man kom hen, naar man skulde »til Rektor«.

Synderne ventede i Forværelset med blege Miner og Atlas over den gamle Verden stoppet op paa Ryggen mellem Vesten og Skjorten. De kom ind én for én.

Skolens Styrer aabnede Døren. Den afstraffede Synder gnubbede sig ud gennem den og forsvandt.

»Den næste,« sagde Rektor meget højt. »Den næste« kom ind. Rektor satte sig, bakkede lidt af Piben, dukkede det tæt klippede graa Hoved helt frem mod den ulykkelige, saá skarpt paa ham med sine smaa plirrende Øjne. Slog saa med et talende Fingerknips ud med Haanden.

»Er det nu dig igen?« sagde han og klemte Læberne sammen med en ejendommelig klagende Hviskelyd. »Er det nu dig igen?« Rektor gentog altid saadanne Spørgsmaal, og anden Gang blev Beklagelsen endnu mere sorgfuld og hvislende. En Styrtesø af Spyt ledsagede den voksende Bekymring, og Synderen stod ret uden at turde tørre af.

Det var jo ham.

Rektor saá atter paa sit Offer. »Vil du da kun gøre dine Forældre Skam?« spurgte han saa atter. Han lagde bestandig Trykket paa det første Ord, snuppede derpaa Sætningen af og sluttede med et langt Fingerknips, der ligesom satte et veltalende Spørgsmaalstegn efter Sætningen.

Saa formanede han. Han talte langsomt, med rokkende Hoved. »Det er dog besynderligt med den Dreng. Han har gode Evner, der er ikke det mindste i Vejen, og hæderlige Forældre til at give et godt Eksempel.« Derpaa pludselig med stærkt Eftertryk: »Hvad siger din Fader?«

Atter det spørgende Knips og et fikserende Ophold. Fra Synderen en Mumlen ...

»Naa — og din Moder? Det er en meget elskværdig Kone.« — Rektor slæber betydningsfuldt paa Ordene. — »Vil du huske at takke hende for sidst?« . . .

Synderen tørrer sig skyndsomt i Ansigtet. Rektor sér paa sine hvide, soignerede Hænder, meget bløde Hænder.

»Naa.« Han rejser sig, gaar kroget hen over Gulvet med knirkende Støvler, standser et Øjeblik, lægger Fingren paa Næsen og sér op paa Sokrates.

»Kom saa her hen!« siger han. Synderen gaar et Par Skridt frem, Rektor stikker Hovedet helt ned imod ham. »Vil du saa blive bedre?« Og efter at have rettet dette energisk fremførte Spørgsmaal til den ulykkelige, vender han sig og tager et langt Futteral frem bag Bordet.

Drengen skeler hen til Futteralet, giver et Skub til »den gamle Verden« paa sin Ryg, og sér sønderknust ud. »Træd saa ind paa Tæppet!« Den store Mands Stemme er bleven dæmpet hemmelighedsfuld, Haandbevægelsen er langsom og værdig. Han holder et Øjeblik den venstre Haand mod Næsen, tager Spanskrøret frem med den højre.

Drengen græder.

»Ja, nu græder du — men lad det saa blive bedre, hører Du, lad det blive bedre.« Han lader det blanke Spanskrør beskrive en lang, værdig Bue foran Offerets Øjne.

»Knap Trøjen!« siger han derpaa pludselig med Kommandorøst og retter sig, saa han bliver meget

højere. Og medens Vorterne paa hans Næse blusser, og hans Blik søger Sokrates paa Kakkelovnen, lader Skolens Styrer tre tunge Slag falde paa Synderens Ryg.

»Gaa saa!«

Rektor stønnede. Synderen satte halvt i Spring udenfor Tæppet. Saa vendte Rektor sig igen og med Haandknips og Styrtesø gentog han hurtigt, stadig med stigende Betoning og en vekslende Akcent: »Lad det saa blive bedre, sé dog til, at det kan blive bedre; faar vi haabe, det vil blive bedre!«

Og saa endte det med et:

»Hils dine Forældre!« Det var som et mildnende Punktum.

Det var Skolens Straf.

Men man forstod ikke blot at straffe, man vidste ogsaa at belønne Den sidste Dag i Skoleaaret var Belønningens Dag; saa blev alle Byens Honoratiores indbudt, Høg og Sognepræsten og Distriktslægen og mange andre. De sad paa nogle ærværdige, hvidmalede Stole rundt om Katedret, hvor Rektor stod og spyttede, mens han tog Afsked med Studenterne, »der nu drog bort, ledsagede af Skolens bedste Ønsker og Velsignelser.«

Naar denne Hilsen var bragt, kom Turen til de andre. Deres Karakterer blev læst op, man dadlede, man roste, hele Skolen, syntes Drengene, passerede Revy for de frygtelige Dommere i de gamle Stole.

Saa lukkede Rektoren Protokollen, og hans Stemme blev ligesom dybere. Der var ganske stille i Salen.

Henne i Drengenes Klynge var Hoved trykket mod Hoved, Øjnene alle vendte mod den samme Plet. Herrerne i Stolene sad ganske ret i Sædet... Rektor kærtegnede sin Næse.

»Lærerforsamlingen har til Flidsbelønning indstillet,« lød det.

Hvor Hjærterne bankede i alle disse smaa Ærgærrigheders Bryst. Det var, som om Vejret skulde gaa fra alle dem, som haabede. Og de andre trængte paa for at sé.

Nu blev det første Navn læst op. Skolens Dux. Han er purpurrød i Hovedet, slingrer lidt, griber sig op i Haaret. Saa, nu er han henne ved Katedret. Han faar Bogen, slaar i Bevægelsen en stor Bue hen over Gulvet, naár sin Plads — han mærker, at hans Skjorte klæber paa Kroppen.

William var den sidste, som blev raabt op. Han havde ikke smagt Mad den Dag, og han var bleg som et Lig. Han hørte næppe sit Navn, og han vidste ikke, om han kunde flytte Benene. Men alle Drengene rundt omkring hviskede hans Navn og skubbede ham frem imellem sig. Saa gav en af de store ham et halvt Spark henover Gulvet.

»Naa for Satan,« sagde han.

William kom paa denne Maade noget ublidt og hovedkulds frem foran Rækkerne, og med alle Fingrene i Munden stod han foran Katedret.

Han rakte Haanden frem efter Bogen, som Rektor gav ham. Men han slap den, blev purpurrød. Bogen faldt paa Gulvet, og William gav sig sagte til at græde, mens han tog den op. Hvordan han kom

tilbage til sin Plads, vidste han ikke, men hele den Dag var han saa let til Vandet, at Stella lod ham gaa tidlig i Seng med Surdejg under Fødderne.

Det var »Prins Otto« han havde faaet.

Ellers bevægede Skolelivet ham ikke synderligt. Skolen straffede de dovne, belønnede de flittige. Dermed var dens Hverv forbi — — Hvad Drengene følte, hvad de tænkte, bekymrede den ikke. Man var dèr i Skolen Drenge til man var seksten Aar, fra seksten til atten var man nærmest et uheldigt og beklagelsesværdigt Amfibium. Drengene blev behandlet som nys fortalt, Amfibierne havde Lov til at blive oppe i det store Frikvartér. Om at vogte over deres Følelsesliv, om at værge dem mod Overgangsalderens farlige Smitte, om at sørge for at bevare deres Hjærter rene og deres Fantasier uberørte var der ikke Tale — det overlod man til Tilfældet og til Hjemmet . . .

Og saa overlod Hjemmet det til Skolen.

Høgs spiste, saasnart William og Nina kom hjem fra Skolen. Der blev ikke talt meget ved Bordet. Naar Nina begyndte paa en lang Historie, og William og de andre lo lidt støjende, tog Høg sig med en nervøs Trækning op over Panden, og Stella hyssede ad dem.

Tavsheden trykkede Børnene, de spiste uden at tale og sad blot og skubbede til hinanden under Bordet. Naar Middagen var forbi, kyssede de Høg — William var altid saa underlig angst og ganske rød i Hovedet, naar han løb ud af Døren efter det Kys.

Efter Middag var han sin egen Mand lige til Aften

Under Tiden samledes alle Nabolagets Børn i Høgs Gaard — en stor Gaard med Skure til at skjule sig i, og store Vognporte og Brændestabler. Der laa ogsaa nogle gamle Sukkertønder, som Urtekræmmeren havde ladet ligge der i aarevis; dem stablede Drengene op til Fæstninger, naar de legede Soldat. William var den mindste af alle Drengene i Gaarden. Derfor var han stadig Konge – han duede ikke til andet. Men Konge kunde han nok være: han stod øverst oppe paa Tønderne og uddelte Ordener — smaa Cigarbaand, han tiggede af sin Fader — og han lavede sig Skærf af gammelt Tarlatan, han fik af Stella.

Han holdt lange Taler, og hver Gang hans Tropper havde sejret, lod han sig krone med den Papkrone, hans Kusine havde foræret ham til hans Fødselsdag. Og hans Tropper sejrede altid. Nina var Biskop og satte Kronen paa hans Hoved — Nina kunde ikke slaas, hun og hendes bedste Veninde var derfor Rigets højeste Gejstlighed.

Til andre Tider lod Drengene, som om Tønderne var Skibe, og de sejlede langt, langt bort. William var Kaptain; han sagde, han var Kolumbus, og han opdagede Amerika. Han sad sørgmodig nede i en af Tønderne, Matroserne havde bundet ham. Men saa raabte Nina: »Land — Land!« Og William tog det gamle Flag om sig, og sagde til de andre, de skulde bære ham i Triumf i Gaarden.

Himlen véd, hvormange Gange han havde opdaget Amerika.

Det var Legene i den store Gaard. Men som oftest legede Nina alene med Drengene. William blev oppe for at læse. Han laa udstrakt paa Maven med Hovedet støttet paa Hænderne og læste og læste. Naar han blev ivrig, kravlede han, stadig med Øjnene i Bogen, helt hen over Gulvtæppet: ofte læste han højt — han vidste ikke af det, men han deklamerede baade om Fru Helene og om Bengerd. Snart var det Hvisken, snart var det meget højrøstet, han deklamerede. Under Tiden kunde han ogsaa rejse sig og med Bogen i Haanden gaa frem og tilbage, mens han blev ved at recitere, Stemmen slog over, saadan anstrængte han sig.

Stella sad ganske stille og saá paa ham. Saa lagde han Bogen og gik frem foran Spejlet og talte med sig selv, slog ud med Armene og stillede sig i Position.

Lidt efter laa han igen paa Maven, rød i Hovedet og svedende. Man kunde godt tale rundt omkring ham, det forstyrrede ham ikke. Han hørte knn Samtalen som noget fjærnt, langt borte. Det var ham, ligesom han sad dybt nede i en Brønd, og de gjorde Spektakel ovenover.

Han læste meget, men »Prinds Otto« var hans Yndlingsbog. Han havde lavet et Telt af nogle gamle røde Gardiner oppe paa Loftet, en lille Hytte med en Løjbænk af uldne Sengetæpper. Der sad han ofte timevis og læste atter og atter om den tungsindige Kongesøn, der sukkede i sit ufortjente Fængsel. Der

var saa mørkt i Hytten bag de røde Gardiner, at han næppe kunde skælne Bogstaverne, og Luften var meget tung. Solen brændte mod Taget, og Heden lejrede sig blykammerutaalelig, kvalmende og tæt langs Bjælkerne i Rummet. Kokkepigen tørrede Rosenblade heroppe, disse laa spredte paa Fløjene til det store Spisebord, og deres sødlige Dunst blandedes med Lugten fra Æblekammeret, hvortil Døren var aaben, nu da Hylderne var tomme.

William læste. Men under Tiden lod han Bogen falde ud af sin Haand og laa med Næsen i Vejret paa Løjbænken med lukkede Øjne. Han drømte. Underlige, vage Drømme, som tyngedes og trykkedes af Heden, fikFarve og Tone af den rødmende Skumring bag de gamle Gardiner.

Han drømte, han var Konge med Riddere og Svende, saadan Konge, som man var det i de Romaner, han læste; mægtig og rig og stor. Han klædte sig i Tankerne i Hermelin og Purpur, i Guldbrokade og i skinnende Atlask, det glimrede for hans Øjne med Ædelstene og Perler, Diamanter og Sølv; under Tiden kunde det formelig blænde ham. Men saa kom Fjenden i Landet og drog imod dem. Det var Regn, Storm og raakoldt Uvejr, da han drog ud. Saa kom Kampen. Der var Tummel, Slaglarm, Skrig, Sværdene slog mod hinanden, Geværene knaldede, der var ogsaa Kanoner i hans store Kamp. William saá Blodet strømmende flyde omkring sig, Folkene faldt, segnede, blødte . . . han aabnede Øjnene for at besinde sig, for at sé, om han endnu laa paa Loftet bag Gardinerne.

Saa maatte han flygte. Han red gennem Storm og Slud, jaget, forfulgt, Regnen piskede imod ham, gennemblødte hans flagrende Kappe; der var Horn, som klagede og kaldte, Hestetrampen, Angst i tykt Mørke. Saaledes drømte William ofte.

Eller han drømte han var umaadelig rig. Han badede sig i duftende Vand, ligesom Prinsen i Eventyret, han spiste aldrig andet end dejlige kvægende Frugter, og han giftede sig med den dejligste Kvinde i Riget. Hun havde en hvid Kjole med blaa Sløjfer ligesom Julie paa Danseskolen, som havde sagt, hun holdt mest af ham, men som alligevel havde grædt en Gang, han havde kysset hende henne bag Døren: «Det var saa haardt,« sagde hun. Men nu var hun hans Dronning, og han tilbad hende og kyssede hende paa Hænder, der var ligesaa marmorhvide som Bengerds. Men der kom onde Tider, og de blev skilte. Hun gik ned ad den høje Trappe, grædende, viftende med sit hvide Slør — et langt, sølvbroderet Slør, saa smukt og saa flagrende — og han stod paa Altanen alene. Saa kastede han sig ned paa Altangulvet og kyssede det Sted, hvor hun havde staaet.

Det havde han ogsaa gjort, da den lille Harriet rejste. De havde leget Kirke sammen. Nina var Præst, Harriet var Brud, han var Brudgom. Stella havde pyntet dem begge to. Altret var lavet i Kabinettet, Dukkerne var Følget; Stella spillede en Galop paa Klaveret. Men Harriet og William var gloende røde i Hovederne og gik uden at sé paa hinanden op til Altret, hvor Nina messede og gav dem smaa Ringe af Guldperler.

William troede, det var Alvor, og midt, mens Nina messede, gav Harriet sig til at græde. Den næste Dag skrev William et Digt om en Fe og nogle Violer, Stella lo af det, saa Taarerne løb hende ned ad Kinderne. Men William havde givet Harriet det, da han var henne at sige Farvel. De stod ude i den lille Gang ved Loftstrappen, der var ganske mørkt dèr i Gangen. Han kyssede hende, og hun omfavnede ham med sine Arme, og Taarerne flød fra dem begge. Saa kaldte Moderen paa ham, men Harriet holdt fast i hans blaa Trøje, der blev revet itu ved hendes Tag — hun kunde ikke slippe. Men pludselig hulkede hun højt og løb op ad Loftstrappen. Moderen kaldte igen, han saá raadvild op efter Harriet, og medens han hørte hendes Hulken, bukkede han sig ned og kyssede Trappetrinnet.

Da han kom ud til Stella, var han helt purpurrød i Kinderne. Den Dreng kendte aldrig Maade i noget.

En anden Gang havde han og Præstens Adolf gjort Kur til den samme Skønhed paa et Børnebal. Hun havde lovet ham en Dans, men mens han gik ud for at hente et Glas Vand, løb hun med den anden der dansede bedre. Da han kom ind med Glasset og saá dem danse, slog han dem Vandet i Hovedet lige midt i Salen. Stella gav ham en Ørefigen, men han bed blot Læberne sammen og sagde: »Jeg fortryder det ikke.« Og Stella slog ham ikke oftere.

Under Tiden gik Stella op paa Loftet til ham og satte sig hos ham. Saa fortalte hun Historier eller sang. Til andre Tider kunde hun ogsaa jage ham

ned, især naar hun traf ham grædende, hvad ofte hændte.

»Hvorfor græder du?« spurgte Moderen. Men Drengen tørrede Øjnene og holdt op at græde uden at vide, hverken hvorfor han nu kunde holde op at græde, eller hvorfor han før var begyndt. »Lad os gaa ned at læse højt,« sagde Stella.

Hun, Nina og William fordelte Rollerne. Det var næsten altid Øhlenschlæger, de læste; William var Helten. Han læste nøjagtigt som Moderen, med samme Betoning, samme Nuancer og samme Minespil. De sad alle tre tæt ind under Lampen, William og Nina læste i samme Bog. Naar de læste, rokkede de med Hovederne saa de stødte Panderne mod hinanden; saa rykkede de i Bogen hver til sin Side, og Nina vidste aldrig, hvor det var.

»Læs alene, Mo'er,« sagde William.

Stella læste. Hun talte altid dæmpet, meget mildt; næsten lidt nynnende læste hun. Mens hun sad bøjet over Bogen, lod hun sin hvide Haand ligesom halvt i Takt glide hen over sit sorte Haar, hvor den hvide Skilning skinnede i Skæret fra Lampen. William syntes, det var som Musik han hørte.

Uret paa Konsollen dikkede ganske sagte, henne i Krogen bag Bogskabet var der aldeles mørkt. Der var dejligt at sidde der. Han rejste sig langsomt og gik sagte henover Gulvet til Krogen. Der sad han saa gemt helt inde og lyttede og saá hen paa Moderen, som sad saa lyst under Lampen med hele Skæret ned paa Ansigtet og paa Skilningen, der lignede en lysende Stribe op efter i Haaret.

Stella løftede Hovedet og saá under Skærmen
:n paa ham, han sad helt sammenkrøben med Hodet mellem sine Knæ og rokkede.

»Sover du?« spurgte Stella.

»Nej,« sagde han henne fra uden at røre sig.
en Nina gav det et Ryk i, saa hendes Strikkepinde
'r raslende imod hinanden; hun kunde under Tiden
ere paa Vejen til at blunde lidt.

Til andre Tider blev William siddende ved Bor-
:t, og efter Haanden som Moderen læste, flyttede han
g længere og længere frem. Tilsidst laa han med
:gge Arme frem paa Bordtæppet og Hagen ned paa
ordet. Øjnene straalede.

»Du vælter Lampen,« sagde Stella.

I fjerde og femte Akt græd de altid alle tre.
:oderens Taarer faldt langsomt over Kinderne ned
ıa Bogen, Nina sad og snøftede og pirrede sig med
trikkepindene i Haaret. Saa tørrede hun Taarerne
: med Strømpen.

»Strømpen,« raabte Stella, »Strømpen. Den bli'r
ırt som Jorden til Eksamen.«

William holdt mest af »Væringerne«. Det var
oë, han helst vilde høre Stella læse. Han syntes,
et ligesom rislede igennem ham, naar han hørte
endes forfærdelige Ord.

Andre Aftener kunde Stella fortælle. Hun for-
ılte om den Høgske Slægt, om dens Storhed, om
ens Ælde. I en af Landets skønneste Kirker laa
lægten begravet igennem mange Led, deres Vaaben
ar malet paa Væggen, hele den gamle Kirke var
eres Gravkammer.

Fra den Tid tænkte William meget paa den Kirke, naar han sad paa Loftet. Hele hans Slægt, alle de gamle, berømte Mænd, som hørte til hans Slægt. Der laa de. Hvor der maatte være højtideligt og stille i den Kirke. Der maatte altid hviskes eller synges.

Dér laa han den store Biskop, der havde gjort Danmark stærkt og mægtigt. Hans Moder havde fortalt ham, at Bispen var hugget paa Ligstenen. — — Og Kongemorderen laa der ogsaa. En Kongemorder i hans Slægt! Han blev angst, naar han tænkte derpaa, Sveden sprang frem paa hans Pande, han kom til at ryste ved Tanken derom.

En Kongemorder! Og han saá Blodet flyde og Kongen bleg, døende i Finnerup Lade. Han havde jo læst om det i Romanerne. Der var en Kongemorder i hans Slægt — han laa dèr i Kirken med de andre. Det var forfærdeligt. — —

Stammefaderens Ben var gravet ind i Pillen bag Altret. William spurgte sin Fader, om han troede, hans Ben var smuldret væk. Faderen troede det: »Det er 600 Aar siden,« sagde han. »Seks hundrede Aar!« Williams Tanker kunde ikke befolke denne uendelige Tid, men alle de Helte, han læste om, hørte nu til hans Slægt, og han begravede dem i den høje, store Kirke, som hans Moder fortalte om — —

Men under Tiden, naar det var blevet helt mørkt paa Loftet, kunde han vækkes af sine Drømme af en isnende Angst, han sad længe stille uden at turde røre sig og uden at turde aande, og han spejdede ud i Mørket med store Øjne. Saa pludselig fór han op

og stormede hen til Trappen med Fingrene stoppet helt ind i Ørene.

Han syntes, nogen var efter ham hen ad Loftet.

Han begyndte nu ogsaa, naar han saaledes sad alene, at tænke paa, hvad han vilde være, Noget stort vilde han være — maatte han, det var nødvendigt for Slægten.

Alle hans Tanker kredsede om denne Storhed, der smuldrede i den gamle Klosterkirke. De læste om Kongemorderen i Danmarks Historie. En af de andre Drenge kaldte ham uforbeholdent en Skurk. William gik lige hen og slog ham med knyttet Haand i Ansigtet.

»Han er af min Slægt,« sagde han. Og da de andre lo, blev han meget bleg, men han sagde ikke mere.

III.

Høgs Hus var ikke meget gudfrygtigt. Høg selv gik i Kirke to Gange om Aaret. Nytaarsdag og den Dag, de gik til Alters, altid den første Dag i Oktober, en Dag, hvor al Verden gik til Alters der i Byen. Det var en Tradition, at man bedst nød Nadveren den Dag.

William og Nina kunde aldrig glemme Alterdagen. Aftenen før blev der slet ikke tændt Lys i Dagligstuen, Moderen sad paa en Skammel bag Bogskabet, og lige efter Theen skulde de alle synge en Psalme. Om Morgenen var Stella oppe, inden de gik i Skole og kyssede dem og bad dem være gode Børn.

Høgs ydre Gudstjeneste tilfredsstillede tilfulde den offenlige Mening i Byen. Man forlangte ikke mere. Det var i alle Huse Konerne, som besørgede Gudsfrygten der i Staden, som gik i Kirke, hørte Bibellæsninger og underviste i Religion i Asylet. Det var nu saadan en Skik der, og man saá næsten aldrig Herrer i Kirken. Maaske passede Velærværdighedens

lidt smægtende Veltalenhed ogsaa bedst for kvindelige Tilhørere.

Stella derimod gik i Kirke en Gang om Maaneden, altid til Højmesse. Hun holdt ikke af at gøre Opsigt, og Præsten satte Pris paa, at man gik i Kirke. Det var da den mindste Opmærksomhed, man kunde vise en Familje, man omgikkes saa meget. Desuden talte Præsten godt.

Hans Organ var meget smukt, han var uden Sammenligning den eleganteste Mand i Byen, og han var ikke pietistisk. Som sagt, Stella hørte ham en Gang om Maaneden.

Egenlig var Indifferentisme alligevel det Høgske Hus' Religion, men Præsten kaldte det dog et godt kristeligt Hjem og holdt meget af at føre lange Enetaler med Stella. Han kom om Eftermiddagen og blev til ud paa Mørkningen. Naar han var gaaet, satte Stella sig til Klaveret og spillede. Altid nogle gamle tyske Romancer med sentimentale Themaer. Undertiden græd hun.

»Præsten har været her,« sagde saa Nina.

Børnenes religiøse Opdragelse blev overladt til Skolen, men Stella holdt meget nøje Regnskab med, hvad Børnene fik i Religion. William havde svært ondt ved at lære Psalmer og fik en Gang »tg« for en Psalme paa ti Vers. Stella bad Høg straffe ham derfor.

Da William var tre Aar, havde hun lært ham en lille Aftenbøn paa fire Linjer. Hun lærte ham ogsaa at knæle og folde Hænderne, og hun kom hver Aften ind og hørte, naar han bad og knælede ved

Fodenden af sin Seng. Men da han voksede til, hørte det op, og William glemte Bønnen..

I alt dette skete der imidlertid en Forandring under Ninas Forberedelse til Konfirmationen. Stella fulgte nu Datteren i Kirke hver Søndag, og William gik med. De havde en egen Stol i Kirken, i Pulpituret lige overfor Prædikestolen, med tætte grønne Gardiner og meget mørk. Stella og Nina sad forrest paa Stolene lige bag de grønne Gardiner, William blev siddende i en Krog helt tilbage. Der sad han sammenbøjet og rokkede med Hovedet under hele Gudstjenesten. Naar han kom hjem, kunde han hele Prædikenen udenad, han disputerede med Moderen og læste meget i Bibelen. Især var det Lidelseshistorien, som betog ham; han laa til langt ud paa Natten og læste i Mynsters Betragtninger, og han talte meget om Døden; han sagde ofte, at hvad han helst vilde være, var Munk eller Martyr.

Der var i en Baggaard i Byen nylig blevet indrettet et lille katholsk Kapel; der havde været Snedkerværksted før og det hele var lavt og uanseeligt; hele Hjorden, som havde to Hyrder, bestod af fem fattige Familjer, hvis Børn Præsterne underviste gratis.

En Eftermiddag gik William derind med en Kammerat. Der var tilfældigvis Sjælemesse, Rummet var blændet med sort Flor, det lille Alter, der var helt fuldt af Porcellainsbilleder og smaa Kors af Glasperler, var oplyst baade med Lys og Lamper. Præsten laa i en lang hvid Kaabe paa Trinet og bad, og de to Kordrenge ringede med Klokker.

Saa rejste Præsten sig og svingede Røgelsekarret,

saa det duftede i hele Rummet. William aandede Duften, og han syntes, han fik helt ondt. Efter haanden blev han ligesom bedøvet af Præstens sagte Hvisken, af Lyden af Klokkerne, og af Røgelsen.

Han faldt paa Knæ. Han bad ikke, men han laa med lukkede Øjne og saá saameget drage sig forbi, han vidste ikke selv hvad. Og det var, ligesom der var Musik langt borte.

Han laa der endnu, da Præsten gik ned. »Det er forbi,« sagde Præsten og lagde Haanden paa hans Hoved. William saá op og traf et Par mørke tungsindige Øjne, som saá ned imod ham. Han kyssede Præstens Haand og gav sig til at græde.

Præsten talte. Der var en blid, syngende Betoning over alle Ordene. William græd endnu stærkere. Den unge Præst bøjede sig ned og kyssede Drengen paa Panden. William løb . . .

Da han kom hjem, fortalte han Moderen det hele. Stella blev vred og sagde, at han ikke maatte gaa i katholsk Kapel oftere, det passede sig ikke. William gik alligevel derhen, saa tidt han kunde, han vidste ikke selv hvorfor, men han kunde ikke blive derfra.

For sine Sparepenge købte han et Lys til at sætte paa Alteret.

Imidlertid kom det ud, at Byfogdens Søn skulde være Katholik, og at den unge Præst snart skulde have ham til Alters første Gang. Hans Velærværdighed omtalte Rygtet for Stella, som blev meget opbragt og kaldte William ind. — Hun havde jo forbudt ham at gaa til Katholikerne. William svarede ikke. — Om han alligevel havde været der? — Ja. — Hvorfor? —

Fordi han syntes, det var saa smukt. — Stella havde jo dog sagt ham, det var syndigt. — Ja men — hvorfor var det syndigt? — Stella vendte sig til Pastoren, han smilede; man mærkede allerede den vaagnende Kritik, sagde han. Saa vendte han sig til William. Syndigt var det just ikke, men det var en Forvildelse, og man maatte vogte sig for Forvildelser. — »Desuden er det ogsaa meget upassende,« tilføjede Stella... William gik... »Ja, det er vanskelige Tider, Frue, og sværere ville komme,« sagde Pastoren, da Drengen lukkede Døren.

Der var Messe i Kapellet om Aftenen, og William kæmpede haardt med sig selv. Men Kl. 7 spurgte Stella Nina og William, om de ikke skulde spille tre Mands Whist en Timestid. De var færdige med Lektierne. Det var Pastoren, som havde raadet til dette. »Man bør gøre de unge Vejen let,« sagde han.

William spillede Whist, men for Fremtiden, naar han mødte den unge Præst paa Gaden, gik han en anden Vej eller slog Øjnene ned. Han holdt rent op med at gaa i Kirke, men blev ved at læse meget i Bibelen. Stella trængte ikke ind paa ham.

»Han var en besynderlig Dreng,« sagde hun.

Hen paa Foraaret i Maj Maaned kom et stort fremmed Balletselskab til Byen for at give Forestillinger. Høg havde altid forbudt Stella at tage Børnene med i Theatret. — Det vilde kun fordærve deres Smag. — Da William ikke havde været i København

undtagen om Sommeren, havde han aldrig været i Theatret uden én Gang for mange Aar siden, da han var en lille Dreng i Fløjelsbluse. Og hvad han den Gang saá, huskede han ikke noget af uden et Marked og En med en Guitar. Det var »Cæsar de Bazan«, han havde sét.

Naar Kammeraterne i Skolen talte om Theatret, hvor de fleste ofte kom, tav William altid ganske stille. Men de andre vidste godt, det drillede ham at høre dem tale om det, og derfor blev de netop ved. Han kunde blive helt bleg tilsidst og sad og bed sin Læbe tilblods.

Undertiden naar der var Forestilling paa Theatret gik han om Aftenen ned paa »Graven«, hvor Theatret laa, og stillede sig op ved Indgangen og saá længselsfuld paa hver, som gik ind. Han vidste ikke, hvor meget han vilde have givet for at kunne gaa ind med de andre, Graaden sad ham i Halsen, og han vilde ikke gaa hjem. Engang imellem sneg han sig helt ind i Garderoben; naar Døren gik op, kunde han sé ind paa det røde Tæppe, de malede Søjler langs Væggen og længst nede Børnelogen.

Han snusede begærligt Theatrets ejendommelige Lugt til sig, Gassen, Støvet, den urene Luft af saa mange sammenstuvede Mennesker.

Og alle, som gik ind, saá saa smilende ud. De lo og hviskede, mens de knappede deres Handsker, og Damernes Kinder var saa røde. De købte Programmer i Billethullet. Han havde ikke behøvet at købe Program — han kunde det altsammen udenad — alle Navne.

Saa blev der tomt i Forsalen. Der var kun en enkelt Efternøler tilbage. Billetkontrolløren satte sig til at sove i sit Hul med en gammel Kasket ned over Øjnene, Konen ved Tøjet tog Smørrebrød frem af en Avis. »Nu begyndte det« ... William stormede ned ad Gaden, som om en gal Hund var efter ham.

»Nu har han igen været nede ved Theatret,« sagde Stella. »Lad ham ligesaa gerne gaa der, Høg, vi faar dog ikke Fred før.«

Drengen stod Aften efter Aften paa »Graven« og han læste hver Dag Plakaten paa Gadehjørne efter Gadehjørne.

Men nu var det en anden Sag. Balletten var noget andet. »Ballet var Ballet«, og de Smaastykker, som spilledes imellem, havde intet at sige. Desuden var dette Selskab ogsaa noget bedre end de sædvanlige. De skulde der allerede den første Aften. William havde Feber, han spiste intet til Middag, efter Middagsbordet »løb« han. Det var en Vane, han havde. Naar der var noget paa Færde gik han i den senere Tid altid op paa de store Lofter i Baggaarden. Der løb han saa rundt med Hænderne i Lommen, Loft op og Loft ned og trallede og fløjtede som en Besat. Idag var det nu rent forskrækkeligt. Han havde bogstavelig helt rendt Livet af sig, og Tungen hang ham ud af Halsen, da han kom ned.

Endelig skulde han altsaa se det, endelig! Det havde jo væ

vet sig ind i hans Drømme, lokket ham, lydt for ham som en betagende, vidunderlig Klang — Theatret, Theatret. Og nu skulde han se det. Aften efter Aften, naar Stella læste for dem, havde han

stanset hende, og hun havde lagt Bogen bort og havde forklaret og fortalt.

Hun var »Chevalieren«. Hun slyngede det mørke Bordtæppe om sig som en Kappe, hendes Blik var tungsindigt. Og sagte hviskede hun Chevalierens Ord:

„Der funkle de paa Himlen hine Stjerner" — — —

Saa kommer Ninon.

Hun gengav Chevalierens Heftighed, hans Lidenskab, Moderens voksende Rædsel. Der var Jammer i hendes Stemme, tilbagetrængt Graad, vaandende Angst — — —

Saa lad da idetmindste disse Ord befri Dem
for denne Lidenskabs Usalighed.

Og Slutningen. Stella kastede sig ned; og med udbredte Arme, med Sorgens Forklarelse over de opadvendte Træk, hviskede hun, som om Tonerne vred sig bort og døde, Sønnens sidste Farvel:

dette Liv, som skyldte Dem sit Ophav — — —

Især disse tre Ord »Farvel min skønne Moder« — det bævede igennem William, naar han hørte dem.

Eller Dina. Stella selv glemte Tiden. Det var, som om hun vuggedes ind og betoges af sin berusende Stemmes Musik, som om hun blev yngre i en gammel Begejstring . . . Og naar hun pludselig stansede, kunde hun knuge William heftigt op til sig, medens Taarerne løb ned ad hendes Kinder . . .

Han spurgte hende, hvorledes Theatret saá ud.

Om det var stort? lyst ...? Stella fortalte om Theatrene i Paris. Om Kvindernes glimrende Toiletter, om Diamanterne, som funklede, om Operaens brusende Kor, om Logernes guldblændende Pragt... Det glittrede for Drengens Øjne og susede i hans Øren.

Og nu skulde han se det. Han vidste jo nok, at dette kun var noget ringe. at Stella ofte havde lét ad det, at Høg altid gjorde Nar. Men det var dog Theatret. Han mindedes de mange Timer, han havde staaet misundelig og set paa de lykkelige, som gik ind, de bittre Taarer, han havde grædt, naar han stormede hjem. Og hver af hine Timer lagde sin knugende Vægt til hans Forventning.

Han rev Knappen af begge sine Handsker, og Stella maatte give ham en anden Krave, saadan havde han krøllet den første, da han skulde tage den paa. Han stod og trippede paa Benene og kunde ikke staa rolig et halvt Minut. Høg sagde, at blev det saadan ved, kom han slet ikke med.

William mente, de kunde gaa Klokken halv, og fortalte hvert andet Sekund, at nu kom de ganske vist for sent. Og hans nervøse Hast smittede Nina, som var saa rød i Hovedet som et hengemt Vinteræble og stod og trak op i sine Handsker for at skjule, at Kjoleærmet var for kort.

»Herre Gud, Nina,« sagde Stella, »lad nu dog dine Handsker være, Kjolen e r for kort. Men nu har du jo da ogsaa snart Garderhøjde, saa er du vel færdig med at vokse.«

Nina krummede Ryg og skød Maven frem for at blive mindre.

»Ret dig,« sagde Høg. »Du skal se, den Pige bliver skæv.« Det var Høgs stadige Rædsel, at Børnene skulde blive skæve.

William syntes, ingen Ende det vilde tage med det Kvarter.

Endelig skulde de da afsted. Høg gik med Nina under Armen, Stella og han gik saa daarligt sammen. William løb snart foran og snart bagefter ligesom en Hund, der aldrig kan faa Tiden til at gaa. Hans Hænder var feberklamme i Handskerne.

De fik Tøjet af ude i Forsalen, de købte et Program — han huskede, hvor tidt han havde staaet og set Folk famle i Pengepungen for at finde de fire Skilling. Stella tog ham ved Haanden. Hun saá paa ham og smilede, hans Øjne var fulde af Taarer, glindsende store; han var helt bleg. »Gud hjælpe ham,« sagde hun sagte. Drengen saá op — Ordene var kommet ligesom et Suk . . . »Hvad er der!« spurgte han. Moderen svarede ikke.

Det var ingen stor Sal. Luften slog ham imøde ligesom en varm, støvmættet Bølge. Han saá ikke rigtig sikkert, han maatte plirre med Øjnene. Der var det røde Tæppe og Søjlerne og Suflørkassen og Lysekronen. Han havde set det altsammen med ét graadigt, slugende Blik.

»Bliver her ikke lysere?« sagde han sagte. Han vilde ikke have talt højt, om han havde faaet Guld for det.

Stella lo. »Hvad siger han?« spurgte Høg. De gik ned til deres Pladser.

»Han synes, her er for mørkt,« svarede Stella.

»Ja, her skulde være lysere,« sagde William alvorligt. De satte sig, William ved Siden af Stella. Drengen talte ikke mere; han sad stille og saá hen paa Fortæppet, som en Gang imellem gled lidt frem, bevæget af et Vindpust fra de aabne Døre. Han vidste ikke, om det var dette, han havde tænkt sig; det, han havde tænkt, gled bort ud i Taagen. Hans Ærefrygt var for stor, han tog det, som det var.

Folk samledes. Stella nikkede tilhøjre og tilvenstre, fortalte al Verden, at Høg endelig havde givet Lov til, at Børnene maatte være med. Rektor havde netop ladet sin Søn blive hjemme; Overgangsalderen var saa farlig. — Det havde Stella saamænd slet ikke tænkt paa. — Om Høg troede, det var den virkelige Kankan, de dansede. — Berg mente det ikke, og Fru Berg vilde da saa rædsom gerne se den — — Ja, Høg vilde nu gaa inden Kankan'en — —

William hørte det summe om sig ligesom den ensformigt stigende og faldende Brusen i en Kube i Oprør. Rektor slog ham paa Skuldren og hviskede til ham bagfra. Han tørrede Spyttet af sin Kind uden at høre, hvad der blev sagt og uden at svare. Han sad og rokkede ganske langsomt frem og tilbage paa Sædet, Hagen ned paa Brystet.

Han hørte Orkestret utydeligt, hans Øjne hang ved Tæppets Guldfryndser. Tæppet gik op. Han rystede ganske lidt, saa saá han i Lyset paa Scenen to Damer, han syntes, de kom frem af en Taage...

Stella havde ikke meget Øje for, hvad der foregik paa Scenen, hun sad bag Viften og saá fra Siden

ned paa Drengen. William sad ganske stille. Stella bøjede sig ned for at hviske, han virrede med Hovedet, blev blot ved at stirre paa Scenen. Hele Komedien spejlede sig i hans Træk.

Moderen kunde ikke faa sine Øjne fra ham.

Hun havde første Gang været i Theatret med sin Moder — hun var femten Aar. Hvor hun huskede det! Det var »Romeo og Julie«, de saá. Hun forstod det ikke, de glødende Ord gled hendes Øren forbi kun som en Musik — men hvor det dog var smukt. Hun følte noget inden i sig, en Forventning, en Længsel, et Suk efter Livet, som skulde komme.

Hun bevægede Viften stærkere. Hun vendte sig og saá paa Høg. Han sad træt med Hovedet støttet paa sin Haand. En Strøm af Ess-Bouket slog hende imøde fra hans Klæder — —

Hun skyggede helt med Viften for sit Ansigt og hendes Øjne hvilede et Nu paa hans sammensunkne Skikkelse. Saa slog hun Blikket ned . . .

Hun havde set hele sit Liv fra den Dag i det Øjeblik. Og pludselig stod det for hende som en forfærdelig Gaade, hvordan hun var bleven lænket til denne Mand, der frøs her i Theatrets Hede. Det var hende, som hun saá ind i et langt Øde, en Taage hang over. En unævnelig, kvælende Bitterhed snørede hendes Strube sammen.

Hofjægermesterinden bøjede sig frem og talte. Hun smilede uden at høre, og Smilet blev liggende over hendes Ansigt ligesom forstenet.

Hun saá atter paa William: han havde rejst sig op, Hovedet helt frem mellem deres, som sad foran,

han levede paa Scenen. Hun bøjede sig ned og kyssede ham heftigt paa Panden.

Hun gav ham alle sit Livs Forhaabninger i Arv i dette Kys.

Tæppet faldt. William satte sig. »Det var ikke saa godt,« sagde han. Og han begyndte at tale. Saaledes gjorde man ikke — eller saaledes — og det var ikke at elske, han havde jo staaet ganske rolig, og han havde været lige ved at lé paa det mest rørende Sted. Og Elskerinden havde manglet et Spænde paa den højre Sko. De rigtige Grevinder holdt virkelig heller ikke saadan paa deres Kop, naar de drak The.

Saaledes blev han ved.

Rektor bøjede sig frem. »Er William allerede blevet Kunstdommer? Ja man modnes tidlig, skam gør man saa!«

Men William blev ved.

Der var noget i dette, Stella ikke forstod. »Morer Du dig da ikke?« spurgte hun.

»Dejligt.« Han saá op, hans Øjne straalede imod hendes.

Fru Berg havde sét Høedt i denne Rolle, hun fandt ham affekteret. »Underlig,« sagde hun. Stella kendte ham kun som Hamlet, hun havde ikke troet paa ham.

»Var han da ikke stor?« spurgte William. Fru Berg lo. »Man maatte beundre ham,« svarede Stella. Saa begyndte William atter, han spurgte Fru Berg, hvordan Høedt da havde gjort, hvordan han havde sagt det? eller det? Fru Berg forklarede.

»Moder kan vise det,« sagde William.

Orkestret spillede en spansk Vals, Introduktion til Programmets Bolero.

Valsen begyndte tungsindig, slæbende i langsomme Takter. Steg saa, og pludselig hørte man i susende Fart Boleros brusende Lyd.

Tæppet gik op. Alle Øjne saá mod den tomme Scene, en Skov. Saa klang Kastagnetterne højt; og med sammenslyngede Arme svang Damerne sig ind over Scenen. Boleros Musik susede æggende om dem.

William fór op fra Sædet .... blev høirød; dette var det, dette. Og de dansende jog hinanden i sammenslyngede Kredse; Kvinderne gled ind i Mændenes Arme, gækkende atter ud; og mens Musiken steg med voksende Hast, klang Kastagnetterne lokkende ...

William trykkede sig stærkt op mod Bænken; han havde Hjertebanken.

De bøjede sig, slyngedes sammen, nærmede sig som til Kærtegn, veg ud med vuggende Hofter. En hvirvlende Jagt. Saa stormede Kvinderne bort. Med Kastagnetterne hævede højt i de blottede, rundede Arme, sendtes de trættede Dansere et spottende Haandkys.

William drog et langt Suk.

Han havde røde Pletter paa Kinderne, hans Øjne var skinnende, Aandedrættet hurtigt. Stella saá det og med en pludselig Angst greb hun ham hurtigt i Armen.

Drengen smilede svagt. Inde i hans Hoved jog Boleros Toner: han var saa besynderlig, feberagtig beklemt.

Komedien beroligede ham. Det var et Proverbe,

en Konversation mellem en Mand og en Kone. Det hele interesserede ikke synderlig, men man kom til sig selv igen og samlede sig.

William stod som før. Meget opmærksom, spændt paa hver Bevægelse.

Hustruen taler om det at bedrage; om Hustruens sørgelige Lod, der bliver Enke i et Ægteskab, hvor Manden er et Navn; om hendes ensomme Dage, om hendes Kummer, om hendes uséte Taarer, om hendes Forsagelse ... Skuespillerinden rejste sig; med Ryggen lænet mod den høje Stol stod hun med det hvide Atlask om sig som en skinnende Strøm, med korslagte Arme, stolt i sørgmodig Majestæt ...

William aabnede Læberne for at tale, han strakte sig helt frem. Hvor hun var smuk og stor, og høj ... Og saa gled hans søgende Blik ud over Atlaskens kælende Folder; han sad med bankende Hjerte, beklemt som før ved Boleroen ...

»Og nu han, nu han,« sagde han.

Ægtemanden var ydmyg, bad. Men bestandig rolig, strakte hun sine Arme frem, afværgende koldt. Nu havde hun viet sig til sin Enkestand ...

»En Diana, Frue« sagde Rektor ...

Statueskøn stod Skuespillerinden endnu i den samme ubevægelige Ro. Salen var vaagnet. Hendes Skønhed bandt deres Blik.

William var meget varm.

Efter Stykket skulde man danse Kankan. Høg havde sagt, de vilde gaa. Nu ønskede han at blive, hans Øjne vare glasagtige, stive, han var rødplettet paa Kinderne. Man kunde ligesa gerne blive nu, da

man en Gang var her. Men Stella gav Tegn til Opbrud, hun havde ængstelig vaaget over William, og var efter den spanske Dans blevet grebet af en uforklarlig Angst. Hun vidste ikke selv, men hun vilde hjem med Drengen.

Desuden var ogsaa Nina med... Aa nej, Nina sad roligt med sine klare Øjne fæstede paa Tæppet. Stella drog et lettet Suk. Men bort vilde hun, Høg havde jo selv ment at . . . og allerede Boleroen var tilstrækkelig, mer end tilstrækkelig for Børn.

Høg rejste sig, men inden man fik vekslet Hilsener, var Mellemspillet begyndt.

Fru Berg holdt fast i Stella. Hvad skulde man nu sige, naar selv hun blev snærpet? — Det var ikke for hendes Skyld, men Rektor havde Ret, Overgangsalderen... Bah, nej lade dem sé alt og tale til dem om alt. Det gjorde Berg og hun...

Og Fru Berg pegede op mod Parterret til to lange Knægte med lyst Haar og sorte Frakker.

»Strutter af Sundhed,« sagde hun og lo.

Ja, men alligevel — Stella vilde gaa. Den ene havde ikke samme Principer som den anden. Rektor greb Ordet Principer. Man skulde lige til at diskutere Opdragelsen, mens Høg knappede sine Handsker.

Endelig kom man da ud fra Bænken og op til Døren.

Musiken begyndte igen. I det samme rullede Tæppet op, Stella som gik bagest, trykkede William hen imod Døren, en Mumlen fik Drengen til at vende

Hovedet. Han saà fire nøgne Kvinder midt paa Scenen. Saa lukkedes Døren bag ham. Stella talte med Garderobekonen, Høg bestilte Billetter til næste Dag; indefra hørte William Musikken, en dump Brusen af Bravo og Mumlen. Han vendte om, løb ned ad Gangen og aabnede Døren til Parkettet.

Han stod som fastnaglet. Han gennemsøgte med et eneste sky Blik hver Krog af denne skamløse Blottelse. Saa rødmede han, som en Flod strømmede Blodet igennem ham.

»William,« raabte Høg.

Han talte ikke paa Hjemvejen. Forældrene gik foran; Nina, som slentrede af ved Siden af ham, hørte sig selv i Verbet *mouvoir*.

Da de kom om Hjørnet til Hovedgaden, mødte de en Mand, som hilste Høg; det var den katholske Præst. William saá op og rev Huen af Hovedet. Præsten betragtede ham skarpt, lige ind i Øjnene, mumlede et »*bon soir*« og gled forbi. William havde haft Lyst til at raabe efter ham, men han turde ikke; saa gik han og talte Fliserne, lige til de kom hjem.

Ved Theen sad han ganske tavs. Høg sagde, han var naturligvis søvnig og skulde hurtigst i Seng. William svarede ikke. Han havde én Gang været fuld paa et Børnebal forrige Vinter, han syntes, han havde det akkurat saadan nu, mat og med tunge Øjenlaag. Stella sad bag Themaskinen og vogtede paa ham uden at tage Øjnene fra ham et eneste Sekund.

Men da William kom i Seng, kunde han slet ikke sove. Det var, som han vaagnede med ét.

Han kunde ikke ligge stille, han sparkede med Benene i Sengen og talte højt med sig selv.

Jo det var, som han tænkte sig — det vil sige, han havde tænkt sig det større, lysere. Men i København var det jo saadan... Men det var dejligt ogsaa her. Saadan at tale til Folk, som hun havde gjort, at faa dem alle til aandeløse at høre paa sig, at lytte til, hvad jeg sagde.

Han gav sig til at efterligne hendes Stemme, han lavede lange Tirader, som han sagde med hendes Betoning, langsomt, koldt.

Saa saá han hende pludselig staa med Ryggen mod Stolen med udstrakt Arm, stolt, sejrsrolig i sit skinnende Atlask. Og han følte den samme urolige Forvirring som før, dette uforklarlige, han ikke forstod, denne Brusen af Blodet til Hjertet. Han gned langsomt, men haardt sin Fod mod det kolde Lagen.

Fra hende gik hans Tanker til Boleroen. Det tog Vejret fra ham, tumlede i hans Hoved. Og saa de fire, som havde danset tilsidst. Der kom noget op i Halsen paa ham, han bed i Lagenet og bukkede sig sammen til en Byldt. Pludselig kom han til at græde.

Han drømte om Danseskolen og om den katholske Præst. De dansede alle i den store Kirke, hvor hans Slægt laa begravet.

Stella kunde ikke sove. Hun tændte Lys og stod ud af Sengen. Med Sengetæppet om sig gik hun

sagte hen over Gulvet og aabnede Døren til Williams Værelse.

Hun løftede Lyset. Drengen sov. Han laa sammenkrøben i Sengen, rød i Hovedet, med Hænderne krampagtig knyttet om Tæppet. Stella saá længe paa ham, hun studerede hvert Træk i hans Ansigt, hver Fold.

Drengen drejede Hovedet og sukkede. Stella lagde Tæppet til Rette om ham, løftede Lyset en sidste Gang. Da hun saá op, faldt hendes Blik paa et Kristusbillede, som hang over Sengen, en Present af en gammel Barnepige.

Stella stansede og saá længe paa Kristusfiguren. Det var som hendes Blik vilde gennemtrænge Billedet.

Saa gik hun ind. Længe kunde hun ikke sove, men tilsidst blundede hun hen med »Fadervor« paa sine Læber.

Den næste Dag laante William det Proverbe, de havde sét, paa Skolebiblioteket.

Adjunkten, som havde Udlaanet, lo. »Men det forstaar din Praas jo ikke et Ord af,« sagde han. Fra den Dag bad William kun om saadanne Bøger, som han ikke forstod, baade Romaner og Komedier. Læreren lo, og da Rektor ved Lejlighed erfarede, hvad »den lille Høg« laante, roste han ham. Der var mange franske Bøger imellem, og det var den eneste Maade, hvorpaa man »skam virkelig« kunde lære et Sprog.

Proverbet læste Moder og Søn sammen om Aftenen. Stella var forbavset over, hvor godt han læste

uden at efterligne Skuespillerne fra igaar. Et Par Dage efter havde han lært en Scene udenad. Han sagde Replikkerne godt, men hans rundryggede Figur saá latterlig ud. Da Moderen lo, blev han purpurrød i Hovedet, bed sig i Læben og løb...

Seks Uger efter blev Nina konfirmeret.

IV.

Høg var meget eksalteret den Forsommmer. Han arrangererede et Bal for Ninas Veninder, hvor han selv dansede hele Natten, han foretog med Præstens en Udflugt til Himmelbjerget, hvor man kamperede ved et Baal. Hjemme lod han sig indrette et Snedkerværksted med en kostbar Drejerbænk og idethele et stort Apparat; han tog Undervisning hos en Snedkermester i Byen og forskrev en Række Tegninger fra et Etablissement i Hovedstaden.

Han strøede Penge ud. Inden Værkstedet var færdigt, købte han en mecklenburgsk Ridehest og red med Nina, hvem han forærede en Ridedragt af mørkegrønt Fløjel, en noget ekscentrisk Amazonedragt, han lod komme fra Hamburg. Han forskrev et Dusin Silkenatskjorter fra Paris og lod brodere et meget pragtfuldt Monogram paa sine Underbenklæder; indrettede sig et Marmortoiletbord med en Uendelighed af Krystalæsker med kronet Navnetræk paa Laaget, anvendte en overdreven Omhu paa sit Toilette og gik ungdommelig klædt med lyse Jakker til blaa Benklæder.

Han vilde have fire Retter Mad til Middag og drak Château la Rose af original Aftapning. Forresten var han sjældent hjemme, han gjorde Visiter, red, tilbragte Tiden paa Raadhuset med Undersøgelser i Byens Arkiv. Man kunde vente ham timevis med Maaltiderne. Kom han saa, var han meget rød i Kinderne med skinnende Øjne. Han talte meget med Børnene, mod Stella var han kold og ved Lejligheder barsk.

Stella led i Stilhed. Hun blev gul af Farve, mager og hostede. I Selskab var hun meget tavs, besvarede de fleste Spørgsmaal med et Smil og deltog næsten slet ikke i Konversationen. Undertiden, naar hun hørte sin Mand tale meget højt i det næste Værelse, kunde hun fare sammen eller blive blybleg.

»De er ikke vel, kære,« sagde Rektorinden. «Lidt nervøs — en Smule.» Og Stella smilede atter med sit trætte Smil.

I Middagsselskaber satte hun sig altid paa den modsatte Side af Høg, langt borte. Men medens hendes Herre konverserede hende, saá hun ofte med et sky, hurtigt Blik op langs Bordet til Manden. Han sad med Aarerne svulmende i Panden og røde Kinder.

»Deres Mand er jo som foryngel,« sagde Præstens Frue, »han er bleven ti Aar yngre i den sidste Tid. Forleden Dag ved Skytteballet — De var der ikke? — førte han Kotillonen op — der var en Begejstring blandt de unge Damer. De kan næsten have Grund til at blive jaloux.«

»Ja ikke sandt — vor kære Høg er som forvandlet,« Hofjægermesterinden slaar sin Vifte op, »igaar

hos os magnetiserede han min Niece. Hun faldt virkelig i Søvn.«

»Men Frøkenen havde drukket megen Champagne,« henkastede Doktoren.

»Min kære Doktor — Champagne! Det var magnetisk Søvn.«

Stella smilede. Hun havde altid vidst, at hendes Mand var en udmærket Selskabsmand. Men han var o ikke altid rask nok.

Men efterhaanden som Høgs Eksaltation steg, blev Selskabeligheden hende uudholdelig, hun kunde ikke længere undertrykke sin Angst, og hendes forpinte Udtryk og Tavshed blev paafaldende. Doktoren mente ogsaa, det var bedre, hun blev hjemme.

Berg var Stella til megen Trøst i denne Tid. Hun var længe veget tilbage for at betro sig til nogen. »Det er Eksaltation, kære Stella,« havde Excellencen en Gang sagt, kort før sin Død. »Vogt Dig for at gøre det til mere — og tal ikke til nogen om de Bagateller.« Hun havde forstaaet ham. Desuden vidste hun jo — — Men en Dag nu i Foraaret var det blevet hende for forfærdeligt. Hun havde kæmpet med Høg om Natten, han havde forfulgt hende med en Alpestok med Klinge, som han havde staaende ved sin Seng. Hun havde maattet flygte ud paa Balkonen udenfor sit Kabinet.

Hun faldt hen i en dump Rædsel og blev liggende til Sengs hele Dagen. Det var en Sløvhed, som rugede over en idiotiserende Angst. Men henimod Aften vækkedes hun af sin Sløvhed ved en pludselig, feberagtig Rædsel: hun kunde ikke opleve en saadan Nat til.

Saa klædte hun sig hastig paa og ledet af en eneste Tanke, den, at hun ikke kunde overleve en saadan Nat som den sidste, mere løb end gik hun ud til Bergs.

Det var Tordenvejr, Regn med store tunge Draaber, som de heftige Vindstød i Alléen slog imod hendes Ansigt. Hendes Haar klistrede til Panden bag Sløret, Kjolen sløg ind om hende. Hun gik hurtigere til uden at mærke det.

Men da hun naaede Bergs Villa, standsede hun. Hun kæmpede i nogle Sekunder en forfærdelig Kamp; hun havde jo bevaret denne gruelige Hemmelighed gennem Aar, bevaret den for Slægtens Skyld, for Verdens, for sin egen. Hendes Undseelse vægrede sig ved at tale, hendes kvindelige Værdighed, hendes Følelse som Hustru og Moder, alt oprørte sig mod denne Tilstaaelse. Det var hende, som hendes Hjerte blev koldt i Brystet i disse Sekunder, som rummede en Evigheds Angster. Men saa overmandedes alt af den forfærdelige Rædsel fra før. Hun maatte, maatte, hun vilde dø under denne Tavsheds Kvaler.

Hun syntes, hun bar hele denne elendige Slægt i Ruiner paa sine Skuldre, da hun slæbte sig op ad Trappen.

Hun ringede.

Pigen blev forbavset ved at sé Byfogdens Frue i dette Vejr.

Stella holdt Sløret tæt ind for sit Ansigt. »Om Doktoren var hjemme?«

»Doktoren var paa sit Værelse.«

Hun gik hurtig forbi Pigen henimod Døren. Og

der gik i et Nu som en kort brusende Efterdønning af hendes Sjæls Kamp igennem hende, da hun stod foran denne Dør. Saa aabnede hun den rask.

Berg sad ved Skrivebordet og læste. Den grønne Skærm over Lampen dæmpede Lyset. Der var en behagelig stærk Lugt af fin Tobak og Medikamenter i hele Værelset. En tryg Ro langs de høje Boghylder og de grønne Paneler.

Lægen rejste sig og gik nogle Skridt frem. »Endelig,« sagde han. Stella saá paa ham, hans Blik var mildt. »Vær rolig, Frue,« sagde han dæmpet, »vær rolig, det er maaske ikke saa slemt, som De troer.« Hun standsede og tog sig ned over Øinene som for at besinde sig. Vidste han det da — ja, han maatte jo vide det. Han vidste det alt, hun behøvede intet at sige ham . . . Hun følte, hvor han beroligende med et sagte Tryk lagde sin Haand paa hendes Arm.

Hendes Bryst bevægede sig heftigt i Stønnen. Det var som hun snappede efter Graaden, denne tavse Graad, som havde kvalt hende, tynget hende til Jorden alle disse lange Timer. »De véd det?« spurgte hun. »Véd De det da? Aa -- Doktor, jeg er saa rædselsfuld ulykkelig.« Og hun førte, mens hun talte, to, tre Gange Armen frem og tilbage i Luften, som om hun kæmpede mod sin egen Elendighed.

Lægen førte hende varsomt hen til Chaiselongen, og Stella rev sin Kaabe op, begravede sit Hoved i Polstret og hulkede.

Berg ventede roligt. Man hørte i Værelset kun Taffelurets Dikken. Undertiden de afbrudte Toner af

en Vals, Fru Berg spillede i Dagligstuen. Stella hørte denne Vals under sin Graad.

Saa hævede hun Hovedet, og medens hun saá ned paa Sofaens Kvaster, fortalte hun afbrudt og stønnende sit Ægteskabs triste Historie...

Fra den Dag var Berg hendes eneste Fortrolige. Han mente i Begyndelsen, det vilde gaa over, at det var den sædvanlige Eksaltation, som maaske var noget forstærket ved den lumre Hede, man havde det Aar. Det vilde gaa over.

Men efterhaanden som Krisen skred frem, blev han alvorlig bekymret, og en Dag foreslog han rent ud Stella at sende Høg paa en Sindssygeanstalt.

Stella saá længe paa ham, stift og stirrende, som om hun ikke forstod ham. Saa gjorde hun en angstfuld Bevægelse med Armen.

»Umuligt,« sagde hun. Det var alt. Lægen talte ikke mere derom.

Med Børnene talte Stella aldrig om den Forandring, der var foregaaet med Høg. Baade Nina og William skræmmedes fra Begyndelsen tilbage af Faderens Munterhed. De var vant til at sé ham tavs, med Hovedet indbundet i kolde Klude, nervøs og plaget. Nu talte han uafbrudt, lo, spøgede med Tjeneren, fortalte Historier, ofte de besynderligste Historier, som fik William til at sé ned i sin Tallerken og gjorde Nina rød i Hovedet. Desuden saá de, at Moderen led, og ligestraks, ligesom instinktmæssig, følte og delte de hendes Angst, hvis Grund de ikke kendte.

Og efterhaanden som Høg blev mere ophidset,

nagedes de af en Frygt, som lod dem lide lige saa meget som Moderen. Sofie var den eneste, der pludrede ved Bordet og som var glad, naar Faderen fortalte, spurgte og lo. De andre svarede kun med et sky og modvilligt Nej eller Ja. Og deres bestandige Tavshed irriterede Høg, han vilde tvinge dem til at tale. Saa fulgte der Scener, hvor han var barsk mod Stella og irettesatte Børnene voldsomt. Nina græd stille, Moderen sad stum, bleg af Smerte overfor sine Børn.

Hun saá, de led, men hun talte ikke, Uvisheden var bedre for dem. Og de turde ikke spørge. De talte aldrig om Faderen, som efter en stille Overenskomst nævnede de ham aldrig for Stella. Heller ikke indbyrdes talte Nina og William. De bar i Tavshed paa denne ubestemte Frygt, som de ikke kunde besejre, og som de ikke gjorde sig Rede for; men deres tavse Angst ventede en Ulykke, som den ene vilde skjule for den anden.

Undertiden ved Bordet kunde William se sky over paa Moderen, derfra til Nina. Men paa begges Ansigter mødte man det samme vage, undvigende Smil, der dækkede saa slet over deres Angst. Sofie pludrede med Faderen.

Naar Nina og William var ene sammen — Stella lukkede sig inde i Kabinettet — sad de enten hver med sin Bog, som de ikke læste, eller de snakkede op om alt muligt. En Galoppade af hæsblæsende Ord, som skulde afskære den fælles Tilstaaelse. Men undertiden, naar de mødtes paa Trappen eller midt i en saadan Samtale om alt eller intet, kunde den ene sige

»Hvor er Fa'er?« Eller: »Har du sét Fa'er?« — »Véd du, hvor Fa'er er?« Hurtig fremførte Spørgsmaal ligesom ufrivillige Suk, hvormed de vilde lette deres stille Angst.

Eller ogsaa: »Moder spurgte efter Fa'er.« De skød det ind under Moderen, men Stella spurgte sjældent.

Undertiden, naar Stella kyssede William til God Nat, knugede Drengen sig op til hende og blev længe liggende ved hendes Bryst. »Hvorfor græder du?« spurgte hun, han saá op, bange og spørgende. Saa fortrød hun sit Spørgsmaal: »Det gaar nok over,« sagde hun, »med Guds Hjælp.«

Sofie var den eneste, som intet forstod. Stella sad med hende paa Skødet og glattede hendes Haar med sine smukke Hænder. »Hun er lykkelig,« sagde hun.

Høg kom aldrig hjem til den bestemte Tid, de kunde vente og vente. Saa gik Stella og Børnene om i en hvileløs Skræk.

En Dag blev han endnu længere ude end sædvanlig. Maden havde ventet en Time, Tjeneren havde fire Gange spurgt, om han turde servere. Og hver Gang sagde Stella med den samme fremkunstlede Ligegyldighed, mens hun saá ned: »Byfogeden er jo ikke kommen, Jensen.«

William stod ved Vinduet, bag Gardinet. Moderen sad inde i Stuen. Hun trævlede en Strømpe op, men hvert Øjeblik faldt Strømpen ned i hendes Skød, og hun støttede Hovedet paa sin Haand. Saa betvang hun sig voldsomt og gik et Par Gange op

og ned ad Gulvet med Hænderne om Hovedet og satte sig igen.

Nina bladede i en Bog.

»Sér Du ham,« spurgte Stella. William bøjede sig frem. »Nej,« sagde han. Og det var, som om Forventningen blev tungere i Stuen ved dette Nej.

Atter Tavshed. Fluerne summede under Loftet.

»Du burde ta'e Flueskærmen, Nina,« sagde Stella.

»Det nytter ikke.« Nina rejste sig, men uden at tage Skærmen, Fluerne blev ved at summe. Man fløjtede nede paa Gaden.

»Er han der?« Hun spurgte uden at se op, trævlede hurtigt.

»Nej.«

Og igen. »Ser Du ham?«

William bøjede sig længere ud. »Ikke endnu,« sagde han. »Heller ikke ved Adelgade?« spurgte hun. Hun rejste sig for selv at gaa til Vinduet, drejede af ved Sybordet. »Det er bedst, vi spiser,« sagde hun. Men ingen gik. Moderen satte sig igen, trævlede, hendes indfaldne Kinder var helt dækkede af en rund rød Plet.

»Fader er vist paa Raadhuset,« sagde Nina sagte.

Stella nikkede, Gadedøren gik. »Nu,« sagde hun.

»Det er Jensen,« sagde William nølende, »det var ikke Fa'er,« han gik bort fra Vinduet: han vilde hellere ikke staa der, hellere ikke sé.

Han skraaede over Gulvet til Klaveret, slog nogle Akkorder an.

»Nina har vist ikke øvet sig,« sagde Stella.

Mens Nina spillede, gik William op og ned i

Stuen, frem og tilbage forbi Moderen. Saa stansede han bag hendes Stol og sagde sagte:

»Skulde vi ikke spørge Doktoren,« han snuppede Ordene af som i Angst, blev rød i Hovedet, mens han talte.

»Jeg har spurgt,« sagde Moderen. Mer ikke, og William gik atter frem og tilbage med sænket Hoved.

Høg kom lidt efter.

Nogle Dage efter rejste Høg pludselig til København. Berg lod ham rejse, men havde paa Forhaand skrevet til Excellencens gamle Huslæge, der havde fulgt Sygdommens ulykkelige Udvikling lige siden Høgs Barndom.

Det var som en Befrielse for hele Huset, som om man paa én Gang havde slaaet alle Vinduerne op og faaet frisk Luft ind i et beklumret Værelse. Selv Stella blev en anden, nu da hun ikke saá ham, hun haabede, det nu var forbi, at Lægerne derinde maatte kunne gøre noget.

Dagen efter kørte hun i Skoven med Børnene. De havde sparet sammen til denne Tur, og nu kunde de ligesaa godt gøre den den ene som den anden Dag. Og Skoven, den friske Luft, Friheden, gjorde dem efterhaanden gladere; de spaserede, spillede Ring og spiste paa en Bakke i Skoven. Nina sang; Sofie trillede ned ad Højen som en Byldt, og de lo alle. I Begyndelsen lød Latteren besynderlig fremmed i deres Øren, de undrede sig over, de kunde le.

Men saa ligesom berusede de sig i Latteren, den muntre Støj, deres Samtale vakte; det var saa længe siden,

de havde lét. Om Aftenen kom de hjem i en vis nervøs Oprømthed.

Jensen tog imod dem i Porten. »Der var kommet Telegram til Fruen.« Det var, som de med ét blev kolde.

»Hvorfra?« spurgte Stella, det lød som et halvt Skrig. »Hvorfra?« Jensen bragte det. Stella støttede sig et Øjeblik til Vognen, krampagtigt; saa brød hun Konvolutten, foldede Papiret ud, snappede efter Vejret, læste saa.

»Godt,« sagde hun. Det kom som fra et tomt Rum, mens hun vendte sig, og løb op.

Nina gik hen i en Krog af Porten, William fulgte efter. Da de havde staaet nogen Tid tavse og lyttende til hinandens Aande, bøjede William sig frem imod Søsteren.

»Fader er blevet sindssyg,« sagde han tonløst.

»Ja,« svarede hun. »Sindssyg.« Det lød, som hun vejede al Ordets Elendighed i den korte Lyd.

De skælvede begge. Saa slyngede Nina hurtigt sine Arme om Williams Hals, trykkede ham op til sig og græd.

»Vi har jo vidst det længe,« sagde Drengen.

Næste Morgen rejste Stella til København.

Fire Uger efter vendte hun tilbage med Høg. Han var atter stille, meget melankolsk, talte kun lidt og sov den største Del af Dagen. Stella hostede stærkt. Forresten blev de kun hjemme tre Dage, saa rejste de til Schweitz. Børnene blev sendte ud paa

en Herregaard i Nærheden og der blev intet af Rejsen til Sorø.

Man tænkte ikke paa Forfædrene nu.

Jo — William tænkte dog undertiden paa den store Kirke med de store Skygger og de berømmelige Grave. Han tænkte derpaa med en dyb Bitterhed, han ikke selv forstod, overvældet af den besynderlige Følelse af Skam, som *de* føler, i hvis Slægt Sindssygen raser. Han syntes, han maatte slaa Øjnene ned for sin berømmeljge Slægt nu, da dette var hændet.

De blev alle tre — Nina, William og Sofie — paa Landet indtil midt i Oktober. William var dygtig nok, han kunde godt forsømme, sagde Doktor Berg, og de var saa godt gemte paa Vornæs, mens Forældrene var borte.

Stella skrev til dem hver Uge lange Breve, hvori hun fortalte dem om Stederne, de havde sét, om Theatrene de havde besøgt, om de store Hotellers *table d'hôte*. Hendes Breve var kun en eneste Fest. »Fader er atter rask,« skrev hun, »melankolsk som I plejer at se ham. Jeg har det ganske godt, hoster kun en Smule« ...

Og i et andet Brev: »Fader er fuldstændig rask nu, ganske som han plejer. Tak Gud, Børn, at dette er forbi. Jeg hoster lidt om Natten og er maaske blevet lidt gammel, naar I sér mig igen. Jeg kan ikke mere rive de graa Haar ud, som William saa gerne vilde, nu er der altfor mange.«

Det sidste Brev var skrevet fra Randers. De var kommet der tre Dage tidligere for at være hjemme,

naar Børnene kom. »Saa skal vi da gensés, elskede Børn,« skrev Stella, »gensés efter saa mange Sorger — Sorger, som ælder. I vil møde en gammel Moder, som I næppe vil kende igen, men som dog er den samme, og som bestandig elsker Jer. Tusind Kys fra Eders Moder

Stella.«

»Mo'er skriver altid det,« sagde William.

»Og hvor hendes Haandskrift er blevet utydelig,« sagde Nina.

Om Eftermiddagen forlod Børnene Vornæs.

Høg tog imod dem i Porten. Han støttede sig til Trappegelænderet og trykkede dem en efter en heftigt op til sig uden at tale. Nina saá sig om.

»Og Mo'er,« spurgte William sagte, beklemt ved at sé Faderen alene. »Mo'er.«

»Mo'er er deroppe;« Høg slog Øjnene ned, »hun er ikke rask.«

Nina og William løb op, ind gennem Dagligstuen til Kabinettet. Deres Hjerter var blevet tunge, som om der ventede dem en Ulykke. Saa rev de Døren op og saá hende.

Stella havde rejst sig og var gaaet frem midt paa Gulvet, der maatte saa Kræfterne have svigtet, og hun stod støttet til Bordet. Gardinerne var trukket helt for, men selv i Kabinettets Mørke saá Børnene et Ansigt, blegt som Døden, forfærdelig magert Øjnene skinnede dybt inde i Hovedet.

Alt Blodet var veget fra dette Ansigt.

Børnene veg uvilkaarlig et Skridt tilbage, strakte Hænderne frem. »Mo'er« raabte de. Nej, nej, hun havde Ret — de havde nær ikke kendt hende.

»Er I bange for mig?« sagde hun; og selv hendes Stemme var forandret, den var blevet spædere, aandeagtig. Det var. som de hviskede Toner døde paa hendes Læber.

Hun tog dem hen til sig og kærtegnede deres Haar med sine Hænder, mens de laa paa Knæ ved hendes Stol med bøjede Hoveder.

»I havde dog ikke ventet at sé mig saaledes,« sagde hun sagte, dybt bedrøvet over den Smerte, de ikke kunde skjule.

Ingen af dem svarede, men Nina græd stille med bortvendt Ansigt.

Høg kom ind med Sofie. Stella rakte Armene frem mod Barnet. »Kys Mo'er,« sagde hun. Men Sofie skreg. Hun vilde ikke hen til Moderen.

»Hun er forskrækket,« sagde Stella. Hendes Hænder faldt slapt ned. »Gaa, gaa,« sagde hun og vendte Ansigtet om. »Gaa!«

»Bring dem bort,« gentog hun.

Da de var gaaet, bad hun Jensen give sig et Spejl. Da hun havde faaet det, sad hun længe med Spejlet i Haanden og betragtede sit Ansigt.

»Ja, jeg døer,« sagde hun.

V.

Sygdommen skred hurtig frem.

William vaagnede om Natten ved den korte, skærende Hoste, ligesom smertefulde Hvin, der lød fra Moderens Kabinet. Han viklede Hovedet ind i Lagenet for ikke at høre, rullede sig ind i Sengetæppet, men bestandig hørte hans hidsede Øre Hostens skærende Knivklang, og den Syges gispende Stønnen, naar Anfaldet stansede et Minut.

Undertiden hørte han Moderen kalde klagende og Vaagekonens slæbende Sjokken over Gulvtæppet hen til Kakkelovnen for at hente Salep.

Han kunde ikke sove, Hosten forfulgte ham i hans Halvslummer. Saa vaagnede han i Feber, og var Stella falden i Søvn og Hosten stanset, lyttede han angst, begærlig efter at høre en Lyd, greben af en lammende Skræk for, at Moderen skulde være død, mens han sov. Han samlede Tæppet om sig, sprang ud af Sengen, aabnede Døren og løb gennem Spisestuen ind i Dagligstuen. Vaagekonen sov i

Lænestolen bag Klaveret, Hagen var falden ned paa hendes Bryst, Munden stod vidt aaben. Der var noget skrækindjagende ved Stuen disse Nætter. Skærmen over Lampen dæmpede Lyset, Skyggerne laa skumrende over alle Møbler. Og i den dunstede Luft, hvor Stellas Yndlingsparfume blandedes med Sygeluften, hørte man kun Vaagekonens hæstsnorkende Aandedrag, mens hun sov med foldede Hænder.

William gik sagte over Gulvet og løftede Portiéren til Kabinettet: Der var ganske tyst. Lampen paa Konsollen foran Spejlet var skruet ned, Olien kogte sagte, Palmerne i Hjørnet var gemt i en hemmelig Skumring. Helt tilbage laa Stella under den store Sengehimmels Forhæng; Voksstablen brændte svagt, dens Lys faldt gult og roligt over den Syges Ansigt med det blanke Haar opløst, over den hvide Kniplingspude.

Hun slumrede. Med den venstre Arm slynget om Hovedet laa hun rolig, aandende gispende, hvert Aandedrag som et undertrykt Suk. Hvor Voksstablens Lys faldt stærkt paa hendes Haand — den skinnede mellem Haaret.

William bøjede sig ned, lyttede forsigtig til den sukkende Aande, lod Portiéren falde bag sig og gik forbi Vaagekonen ind i sit Værelse. Men sove kunde han ikke.

Undertiden, naar han saaledes laa vaagen, gik Faderen gennem Værelset. Høg havde ingen Ro; i fortvivlet Melankoli syntes han i sjælelige, forfærdelige Lidelser at dø hen efterhaanden som Livet svandt

bort fra Stella. Og han dreves bestandig rastløs om udenfor sin Hustrus Nærhed; det var, som Sky holdt ham borte fra hende.

Han kom stille ind, satte sig i Dagligstuen med Hovedet i sine Hænder. Han kunde sidde saaledes timevis, rokkende frem og tilbage uden at foretage sig noget, uden at tale.

— Skal du ikke ind til Moder? spurgte Nina.

Faderen svarede ikke, rystede kun paa Hovedet. Eller ogsaa sagde han: »Jeg vil ikke forstyrre hende,« og gik stille, som han var kommen. Stella spurgte aldrig om ham. Om Middagen, naar han kom ind for at sige Tak for Mad, rakte hun ham Haanden med et venligt Smil, han satte sig paa den lave Chaiselong foran Sengen med den blanke Haand i sine, tavs og uden at tale. Der var en bedende Ydmyghed over hele hans Væsen; undertiden rakte Stella ham sin Pande til Kys, han bøjede sig langsomt frem og berørte den med sine Læber.

»Tak,« hviskede han.

Naar han gik gennem Williams Værelse om Natten, skyggede han med Haanden for Lyset for ikke at vække Sønnen. »Jeg sover ikke,« sagde William.

»Er du syg?« spurgte Høg. Han var bleven meget øm over Børnene, en vis rørende, ydmyg Ømhed, der syntes at bede om Tilgivelse — William vidste ikke selv, men han syntes, han voksede denne Fader over Hovedet, hvem han bestandig følte saa dyb Medlidenhed med.

»Nej — men Mo'er hoster,« svarede han. Høg sukkede.

»Men det gaar ikke an — vi maa flytte din Seng — — —«

»Jeg kunde dog ikke sove alligevel. Jeg er bange . . .«

Høg sukkede igen, et dybt, hjælpeløst Suk.

»Du kan faa lidt Sovesaft,« sagde han. Selv brugte Høg Masser af Opium, Morfin og Cloral, han brugte det sammenblandet, Lægen holdt ikke mere Regnskab med denne ødelagte Naturs Hjælpemidler.

Han gav William en stor Skefuld. Men efter nogle Ugers Forløb hjalp Sovesaften ikke mere. Høg fordoblede Dosis'en og gav ham to store Portioner lige ovenpaa hinanden.

Saa faldt Drengen i en slappende, død Slummer og vaagnede om Morgenen med blytunge Lemmer.

Om Formiddagen, naar William og Sofie var i Skole, sad Nina alene hos Moderen. Disse ensomme Timer i det stille Værelse havde udviklet en øm Fortrolighed imellem Stella og hendes Datter. Nina havde bestandig i Moderens Omhu staaet tilbage for William, Drengens Talent og Ejendommelighed havde skygget for de andre; nu i Sygdommen trængte Stella til Datterens milde Hænder, der var noget velgørende for den Syge i at se paa Ninas høje Skikkelse, rolig bøjet over sit Arbejde ved det runde Bord; den blanke Pande, Haaret, der barnlig var strøget helt tilbage . . .

»Kom hen til mig,« sagde Moderen. Og mens

hun sad med Ninas Haand i sin talte hun om mangt og meget med sin Datter.

Nina voksede under dette. Hun blev alvorligere, ældre end sin Alder. Undertiden talte Stella om sin Død, Nina vilde blive som en Moder for de andre, vogte over Sofie. Saa vilde de snart ikke savne hende mere. Men naar Stella talte om at dø, græd Nina voldsomt med Ansigtet ned i Sengens Tæpper.

Om Eftermiddagen læste William højt. De trak Gardinerne for og tændte Lampen. Stella holdt ikke af Dagslyset under sin Sygdom. »Det ækle Lys,« sagde hun, »det viser Jer, hvor grim jeg er bleven.«

Nina syede. Stella laa med lukkede Øjne og lyttede mens hun legede med Frynserne paa det gule Silketæppe. Det var bestandig Dramaer, de læste, de samme Stella havde læst for Børnene i gamle Dage »før Ulykkerne kom«, som hun sagde, naar hun om Formiddagen talte med Nina.

William læste dæmpet, trykket af Sygeværelsets Indeklemthed og Blomsterduften herinde. Stella havde faaet en lidenskabelig Forkærlighed for Blomster, hun vilde ligge omgivet af Planter ligesom i en Skov. Høg forskrev Roser fra Hamburg for at pryde hendes Spejlkonsol.

Hun laa rolig, hvid i det skinnende Lys, hvis Straaler kastedes tilbage med glimtende Glans fra Sengeforhængenes Silke. »Du læser smukt,« sagde hun. Men en Gang imellem blev hun urolig i Sengen, aabnede Øjnene og lod Haanden glide frem og tilbage gennem det opløste Haar.

»Giv mig Bogen,« sagde hun.

Hun tog Bogen og siddende op i Sengen læste hun for dem.

William sad paa Chaiselongen, han lyttede med lukkede Øjne, betagen, angst for at tabe en Tone af denne Forklarelsens Symfoni.

Men det varede sjældent længe, saa kom Hosten, og Stella lod Bogen falde. »Det er forbi,« sagde hun. »Jeg kan ikke mer.«

Det var forbi med Læsningen. Om Formiddagen, naar Nina sad hos hende, laa Stella i en Feberdøs, halvt slumrende af Nattens Opium som først virkede hen ad Morgenstunden; undertiden aabnede hun Øjnene, nikkede til Nina eller bad om lidt Gelée, slumrede saa ind igen. Der var ganske mørkt, en enkelt Lysstribe faldt gennem de tillukkede Gardiner ind over Sengen, ellers var det Nat. Stella vilde ikke sé Lyset. Naar Vinduesforhængene blev trukket fra, lod hun Sengens Forhæng falde for, Lyset maatte ikke naa hende. Hun var bange for dets Ubarmhjertighed, sagde hun til Nina.

Men hver Dag naar Nina spillede eller var henne at male, lod hun Jomfruen trække alle Forhæng fra. Vinterdagens gnistrende Lys faldt ind i Kabinettet.

»Som en Syndflod,« sagde Stella.

Saa fik hun Spejlet hen ved Sengen og betragtede sit Ansigt. Hun saá længe paa sine falmede Træk, paa sine hule Kinder, paa sin Hud, der var gennem-

sigtig og gullig. Hun fulgte Skridt for Skridt den Sygdoms Ødelæggelse, som dræbte hende.

»Tag Spejlet bort,« sagde hun; og hun laa længe roligt, strakt lige ud og saá frem for sig.

Men under Tiden paa mørkere Dage, naar det var Halvskumring bag Sengehimlen, eller hun rødmede i Feberen, kunde hun finde sig selv bedre, raskere. Hun satte sig op, strøg Haaret tilbage, klamrede sig til det Livshaab, Spejlbilledet skænkede hende.

Saa naar der atter var blevet mørkt, og Børnene kom hjem, kunde hun spøge med dem, tale til dem om Rejsen til Syden, om Nizza, hvor hun vilde blive rask. »Jeg er allerede meget bedre,« sagde hun. Hun forsøgte at staa op, at tage mod Visitter, hun vilde gøre Selskab for Ninas Veninder.

Der var en Bedring. Berg lod hende ligge paa Chaiselongen i Kabinettet. Nina spurgte, om hun maatte trække Gardinerne fra; »Endnu ikke, om otte Dage — om otte Dage vil vi ha'e Lys herinde . . .«

»Ikke sandt,« spurgte hun Berg, »om otte Dage vil jeg jo ikke mere forskrække Børnene?«

Hun laa om Dagen paa Chaiselongen under Palmerne i en hvid Slobrok med store Kvaster, hun lod Jomfruen sætte sit Haar og fæstede en Diamantnaal i Halsen.

Der var kommen en Tørst efter Luksus over hende, en Kærlighed til matte, bløde, Stoffer, en Trang til mild Duft og kvægende Vellugt. Hun kunde ikke faa nok af Blomster; hun overfyldte Kabinettet med

Planter. Saa laa hun mellem alle sine blomstrende Træer som en bleg Blomst, der visner umærkeligt.

Høg var lykkelig, han troede paa denne Bedring, talte til Doktoren derom. Berg vilde ikke give noget Haab, han frygtede en Skuffelse mere end Sandheden. »Men hun er meget bedre,« sagde Høg, »hun sér raskere ud, meget raskere end for fire Maaneder siden.«

»Maaske,« sagde Berg.

De traadte ind i Kabinettets Mørke. Stella var faldet i Søvn paa Chaiselongen, hun sov let som et Barn, med Hænderne foldede om en Bog, hun havde læst i. Atlasket dækkede over hende som en fyldig Strøm.

»Se,« sagde Høg, »raskere er hun da«.

»Tror De?« spurgte Doktoren. Han gik hen til Vinduet og tog pludseligt Gardinerne bort, saa at Sollyset faldt ind i Kabinettet. Høg greb efter ham og vendte sig.

Stellas Hoved var faldet lidt ned, man saá Profilen skarpt mod det hvide Tæppe, Øjnenes Hulhed, Hagen spids, Halspartiet indfaldent og rynket. Under den kunstige Rødme laa Huden mat og blaalig.

Nej, Stella havde Ret: Lyset faldt over hendes kunstlede Sundhed som en alt bortdrivende Syndflod — —

Høg gyste. »De har Ret,« sagde han. Berg trak Gardinet for igen: »Om otte Dage venter jeg en Krise.«

William og Nina troede fast paa Bedringen. Det

var dem, som de havde erobret Moderen tilbage, nu, da hun ikke mere laa til Sengs, da hun igen bestemte Maden til Middag, skrev Breve ved sin Ibenholtspult og tog imod Besøg. Fra Skumringen i Kabinettet spredte der sig som Lys over hele Huset, man var tilmode som efter en overstanden Fare.

»Mo'r bliver rask,« sagde Nina tyve Gange om Dagen til Høg.

»Vi vil haabe det,« svarede Høg, og hver Gang han sagde det, saá han paa ny Martsdagens Sollys afklæde Stellas Skikkelse dens flygtige Sundhedsskær. »Vi vil haabe det.«

En Dag, William kom hjem fra Skole, fandt han Huset i Oprør. Fruen var blevet meget syg. Nina havde været henne at male, Jomfruen var beskæftiget. Saa havde Fruen, som var meget rask den Dag og havde ladet Prøver komme fra en Butik for at vælge Stof til en Rejsedragt, været alene i Kabinettet. Hun sov, da Jomfruen gik . . .

Men noget efter havde Borgmesteren fundet Fruen som livløs midt paa Gulvet. Gardinerne var trukket fra.

Og Fruen var endnu ikke kommen til sig selv...

William vilde løbe ind, Berg stansede ham i Døren til Kabinettet. »Døer hun,« hviskede Drengen, »døer hun?«

»Det vil vi ikke haabe,« sagde Berg og gik ind.

»Det vil vi ikke haabe.« William støttede sig til Dørkarmen, og rev krampagtigt i Portièren. Det var, som skulde han kvæles under denne pludselige For-

tvivlelse. Nina kom ind, hun var meget bleg, med røde Øjne.

»Tror du, hun døer?« spurgte William.

»Jeg véd ikke,« sagde hun. Og uden at tænke derover gav hun sig til at klappe Williams Haar.

»Er her nogen?« spurgte Stella svagt, da hun vaagnede. Berg gik hen til Sengen. »Lad de andre gaa,« sagde hun mat, »og luk Døren.« Høg gik, Berg lukkede, som hun havde bedt om, gik saa tilbage til Sengen.

»Nej — jeg faar aldrig mere Lyset at se,« sagde hun. Hun laa tavs, nogle Taarer rullede ned ad hendes Kinder. »Naar skal jeg dø, Doktor?« spurgte hun saa. Hun havde vendt sig imod ham.

»Det er ikke vist, De skal dø.«

Hun rystede paa Hovedet. »Hvorfor ikke sige mig Sandheden,« sagde hun.

»Fordi jeg ikke kender den, Frue.«

Stella drejede Ansigtet om i Mørket. Og ganske svagt spurgte hun: »Men naar tror De?«

»De kan jo komme Dem endnu.« Lægen saá ned for sig, og mens han fattede lidt fastere om Sengekanten, sagde han: »De ønsker maaske at ordne et eller andet . . .«

Der var nogle Øjeblikkes Tavshed. Inde fra Sengens Mørke hørte Berg en Lyd som af undertrykt Hulken, saa vendte den Syge sig igen. »Tak, Berg. Ja, jeg har meget at ordne.«

Hele Dagen vilde Stella være alene. Der var meget lyst i Kabinettet, baade Lampe og Kandelaber

var tændt. Stella sad oprejst i Sengen og skrev Breve med Blyant, Ord, hvor hvert Skrifttegn havde kostet hende Smerte, og hvert Bogstav Taarer . . . Om Aftenen faldt hun i Søvn uden Sovemidler, hun sov roligt, med smukt Aandedrag som et Barn.

William sad ved Sengen, da Berg kom ind.

»Hun sover,« sagde han. »Er det en Krise, Hr. Berg?«

Lægen bøjede sig sagte ned over den Syge, tog saa Kandelabren og betragtede hende længe.

Søvnen havde skænket hendes Kinder Rødme, og Brystet hevægede sig roligt. Med Hovedet paa Siden og den venstre Arm bøjet under Nakken, det gule Silketæppe kastet lidt tilbage, laa hun i Kandelabrens Lys.

»Hvor Mo'r ser ung ud,« sagde William. Det blanke Haar skinnede, Pandens Hud var gennemsigtig og fugtig. Den højre Haand faldt lidt ud over Sengens Kant.

Berg holdt den smalle Haand mellem sine: »Hun vil ikke vaagne,« sagde han og medens han endnu en Gang betragtede den Sovendes Ansigt, sagde han langsomt: »Ja, det er en Krise.«

»Hun vil komme sig,« spurgte William aandeløst, »kommer hun sig?«

Lægen satte Kandelabren fra sig: »Maaske,« sagde han.

William sov fast den Nat.

Han drømte, at Moderen var blevet rask og at de løb og løb hen over en stor Eng og plukkede

hvide Blomster, blev ved at plukke, saa han næsten segnede under Byrden, mens han løb . . . Saa pludselig hørte han nogen raabe: Du falder i, du falder i, og En greb haardt i hans Arm. Det var som han faldt dybt, dybt da han vaagnede.

»William, William.« Det var Nina, som raabte. »Mo'er dør, Mo'er dør!« Han gned ikke sine Øjne. Han saá i et Nu Nina, halv paaklædt, med udslaaet Haar og Ansigtet fortrukket af Graad.

»Nu kommer jeg,« sagde han blot. Det var mørkt endnu, og Nina var gaaet med Lyset. Han rodede omkring paa det iskolde Gulv for at finde sine Klæder, kom til at ryste, saa han næppe kunde holde sig oprejst, fandt endelig noget Tøj og sin Overfrakke. Inde i Dagligstuen stod Vaagekonen midt paa Gulvet, begge Pigerne græd ved Døren. De saá paa William, og Vaagekonen sagde, det var et slemt Øjeblik at komme over.

Saa kom Nina ud fra Kabinettet. Hun holdt Lommetørklædet for Øjnene og hulkede sagte. »Hun vil sige Farvel til William,« sagde hun.

William gik frem over Gulvet og løftede Portièren til Kabinettet. Alt dirrede i ham. Kandelabren stod paa Bordet, Stella laa med bortvendt Hoved, helt tilbage i Sengen. Da holdt Drengen pludselig op at skælve. En eneste dyb Følelse af hellig Ærefrygt druknede hans Sorg og hans Graad i dette Øjeblik, mens han lydløst nærmede sig den Døendes Seng.

Taareløs, med foldede Hænder knælede han ned.

»Er det William?« spurgte Stella, og da Drengen

løftede Hovedet, saá han fra Sengen bøjet imod sig et Ansigt, skinnende hvidt med Øjne som udvidedes under en hellig Glands.

Længe, længe saá den Syge paa sin Søn, og mens hun langsomt og som for at dulme hans Smerte, lod Haanden glide gennem hans Haar, hviskede hun svagt som et døende Pust: »Jeg maa dø.«

»Glem mig aldrig, William, aldrig — jeg har elsket dig saa højt.« Og med et Kast lod den Døende sig falde tilbage i Sengen, mens hun hulkede sagte.

»Aldrig,« det lød som et Raab i Dødsværelsets Tunghed — »aldrig!« og mens Ordene brød Seglet for hans tilbagetrængte Taarestrøm, rejste Drengen sig i vild Smerte og kastede sig ned over Sengen. »Aldrig,« gentog han under Hulken.

»Farvel — Farvel!« Stella drejede Hovedet bort, ind mod Mørket. Saa rejste William sig og omfattende med et eneste Blik alt i Værelset, Blomsterne, den hvide Seng, Moderens bortvendte Skikkelse; i et eneste Nu bestormet af de tusinde Minder, som dette Værelse gemte, og som raabte til ham med tusind Stemmer paa én Gang, gik han hen mod Døren.

Han sænkede Hovedet, saá sig ikke tilbage. Men pludselig hørte han Moderen vende sig, han drejede Hovedet. Skinnende hvid, helt udstrakt laa hun, med Blikket fæstet paa ham, et tilsløret. smerteligt Blik...

»Mo'er,« raabte han og strakte Armene frem.

Men uden at røre sig, bestandig med det samme Blik, hviskede hun svagt, aandende ud i et langt smerteligt Suk:

»Stakkels Dreng!«

William vidste ikke selv, hvorfor han stivnede under dette Suk...

Kl. otte begyndte Dødskampen. Berg og Vaagekonen holdt den Syges Hænder, Nina tørrede Sveden af hendes Pande.

Inde i Dagligstuen sad Sofie stille, helt betaget af den Barndommens frygtelige Sorg, som ikke forstaar, men frygter; en navnløs Ængstelse uden Taarer, som gør Lemmerne stive.

Høg gik rundt om Bordet, bestandig rundt, rundt som jaget. Undertiden stansede han ved Døren til Kabinettet, lyttede og gik videre, mens han vred sine Hænder, som vilde han knuse sine blaahvide Fingre. Under Skægget skinnede den frygtelige Bleghed igennem, og Øjnene var underløbne med Blod.

Bag Kabinetsdøren sad William. Berg havde forbudt ham at gaa ind, han sad tankeløst og klippede mekanisk Aviser i smaa Stumper; han blev ved at sige et Digt frem, som han havde til Skolen, ganske sagte, mens han klippede...

Men han hørte ikke de Ord, han selv hviskede; hans Liv laa i det Øre, med hvilket han lyttede til den Døendes Rallen bag den tiltrukne Portière. Han plagedes af en rædsels-

fuld, drivende Nysgærrighed efter at se . . . bedre at se alt end dette. Og med et pludseligt Sæt tog han Portièren til Side.

Kabinettet var lyst . . . Paa hver sin Side af Sengen saá han Vaagekonen og Berg kæmpende med et krampagtig bevæget Legeme, hvis Arme krummedes i konvulsivisk Trækning . . . Hendes Hoved var strakt frem, Øjnene stive, Haaret uredt og pjusket, Farven gulblaa . . . og ud af den sammenbidte Mund et hvidt Skum.

Med en ubetvingelig Rædsel lod han Forhænget falde.

Berg kom ud, han var meget rolig. »Vi vil give hende Champagne,« sagde han.

»Champagne?«

»For at lindre, ja, det er det eneste, som nu kan gøres.« Han gik ind igen. Høg blev ved at gaa rundt om Bordet, uden at sanse, blot rundt.

»Skal Jensen hente Vinen,« spurgte William.

Faderen nikkede.

Inde fra Kabinettet hørte man heftige Kast, naar den Døende fór op i Krampen, undertiden en sagte Klage. I Dagligstuen Høgs jagende Skridt.

Saa joges de alle op af Champagnens Knalden, Jensen stod forvirret med den guldhalsede Flaske i Haanden, mens Vinen skummende vældede ud paa Tæppet. Berg kom ud. »Godt,« sagde han, tog Flasken og gik atter ind.

William var tilmode, som skulde han sluge en Klump, der kvælende sad ham fast i Halsen.

Man gav Stella Champagne hele Dagen.

Hen paa Eftermiddagen faldt hun i Søvn. Da hun vaagnede var hun uden Bevidsthed men rolig. Høg sad ved Sengen med hendes Haand imellem sine, Haanden var fugtig kold, allerede stivnet af Dødens Stivhed.

Engang imellem virrede hun med Hovedet, sukkede svagt. Det var, som en Rest af Livet flygtede med hvert Suk. De lukkede Øjenlaag sitrede.

Klokken halv ni aabnede den Døende Øjnene, hun saá paa Høg, og som et Genkendelsens Smil gik over hendes Ansigt:

»Hører du Nattergalen?« hviskede hun.

Et lykkeligt Smil, en sagte Trækning, et Suk . . . Høg slap sin døde Hustrus Haand.

Mens hans ludende Hoved faldt tungt ned paa hans Bryst, rejste han sig med bøjet Ryg, og med et tomt glansløst Blik saá han længe paa Stellas døde Legeme. Og som om hans Lemmer mistede deres Elasticitet, tumlede han pludseligt tilbage mod Væggen, mens den kolde Sved sprang frem paa hans Pande.

Han havde vel et svært Regnskab at opgøre med denne Døde.

Saa gik han besværligt hen over Gulvet, løftede Portièren og gik ud. Han talte ikke; lukkede kun varsomt Kabinettets Dør.

Og i samme Nu forstod de alle, at Døden var kommen. Rundt i Krogene græd Børnene sagte, midt i Stuen stod Høg taareløs, vridende sine Hænder.

Berg kom lidt efter. Han gik et Øjeblik ind til den Døde og kom atter ud. Høg var gaaet ud, og Lægen gik hen til Nina, gav hende et Brev og sagde, at hendes Moder havde bedet hende læse det sammen med William. Nina græd voldsomt, Lægen kyssede hende paa Panden, bad hende være rolig og gik ud for at tale med Vaagekonen, som ude i Spisestuen havde travlt med at rive Shirting i Stykker, sy Rosetter og knytte Sørgeflor.

Madam Madsen og Pigerne svælgede i Dødens femte Akt, som er Vaagekoners Henrykkelse.

Nina bragte Sofie i Seng og vendte tilbage til Dagligstuen.

William havde skruet Lampen højt op og sad og læste ved et Bord lige ved Spisestudøren, som han havde lukket op paa Klem. Han var pludselig blevet greben af en bleg Skræk for Døden, som laa ved Siden af ham, en Angst, som næsten dræbte hans Sorg. Han syntes slet ikke mere, det var hans Moder, som laa derinde bag Portièren, han følte kun, at Døden var i Huset.

»Lad os saa læse Brevet,« sagde Nina. William saá op og mødte Moderens Skrifttræk paa et hvidt Blad. »Til Nina og William,« stod der.

Han syntes, han skammede sig og rødmede over sin Angst fra før.

Bøjede frem under Lampen med hinanden om Livet læste de to Søskende deres Moders sidste Brev.

»Elskede Børn! Min Haand ryster, saa jeg næppe kan skrive, og hvert Bogstav, jeg skriver, smerter mig, men Kærligheden vil lære Jer at læse min utydelige Skrift . . .«

William bøjede Hovedet ind mod Ninas Bryst og krystede hende i et langt, fortvivlet Favntag . . .

»Lad os læse det roligt,« sagde Nina mildt og rev sig løs.

»Eders Moder, som nu maa dø, skønt hun saa gerne vilde leve for eders Skyld, har, lille, elskede Børn, ikke altid været lykkelig. Man har Sorger, som man skjuler under et Smil, og det er disse Sorger, som har gnavet mit Liv, men alt dette behøver I aldrig at erfare. Mine sidste Ord er en Bøn. Jeg har ofte, naar vi om Aftenen sad alene med Jer, talt om den berømte Slægt, I tilhører og det er, dyrebare Børn, for denne Slægts Skyld jeg beder Jer at opfylde min Bøn, for Eders Bedstefaders Skyld, hvis sidste Ord det var, for min Skyld, som er død for at opfylde hans Vilje.«

En Taare havde udvisket Ordene. Aandeløse løftede de Papiret mod Lampen. William

græd ikke mere, staaende bag Nina slugte han Papiret med Øjnene.

»Eders Fader er sindssyg — maaske bliver han aldrig rask. Vor Tid, elskede Børn, er endnu besynderlig nok til at ansé denne Ulykke for en Vanære, og desuden, vilde Eders Fader miste sit Embede, hvis de kendte hans Sygdom — og I er ikke rige — derfor, dæk over det, skjul det — — I er unge, Livet vil en Gang bringe Jer Lykke — —

Lad ingen vide det!

Jeg er træt — Haanden vil ikke mere. Tusinde, tusinde Gange Farvel!

Eders Moder.«

De havde læst med tilbageholdt Aande, drevne frem gennem de usikkre Tegn som gennem en Dødsdom, man læser med gruelig Nysgærrighed.

Nina lod Bladet falde.

Stumme, udmalende Fremtidens Lidelser sad de længe tavse.

»Lad os besøge Moder,« sagde saa William.

Vaagekonen havde hængt Lagner paa alle Væggene, dækket af et hvidt Silketæppe laa Stella paa Sengen. Ansigtet var roligt, men om Munden dvælede en tavs Smerte, som om den døende var gaaet bort med et undertrykt Suk.

Nina holdt Lampen op og lagde et klart Klæde over den Dødes Ansigt.

Ude i Spisestuen stod de optrukne, halv fulde Champagneflasker i en lang Række.

Høg kom hjem, rød i Hovedet, Aarerne i hans Pande svulmede.

»Jeg har været ude at spise,« sagde han. »Spis, spis, man trænger til det paa saadanne Dage.«

»Vi har spist,« sagde Nina.

»Men man bør have nærende Ting, meget nærende Ting, køb noget Oksekød i disse Dage, Nina, meget Oksekød.«

Han gentog Ordene mekanisk, talte som En, der gaar i Søvne. Han gav sig til at rode i Bufetten og tog tre Glas frem.

»Vi vil ha'e godt af at drikke lidt iaften,« sagde han, »rigtig godt, for at kunne sove, og ellers vil Vinen spildes — —«

William gjorde en Bevægelse som for at styrte sig frem over Bufettens Flasker. Nina blev blegere end et Lagen.

»Jeg kan ikke drikke,« sagde hun.

Noget i Tonen slog Høg. »Du har det heller ikke nødig,« sagde han, »men William — han sover daarligt.« Han tog en af de halvfulde Flasker og skænkede Vinen op i et Vandglas.

»Drik,« sagde han. William tog Glasset, førte det op til sine Læber . . . »Naa drik,« sagde Høg barskt, »drik.«

Han skænkede for sig selv: »Vi har godt af

det.« Han stødte sit Glas mod Sønnens: »Naa, godt Mod,« sagde han. William var tilmode, som skulde han dø, mens han drak.

Han satte Glasset fra sig og saá paa Nina, længe, et fortvivlet Blik. Og Ninas Angst gav ham ingen Trøst.

VI.

Et Aar var gaaet.

Nina var ikke længer ung ved Styret, og ved de gamle Pigers Hjælp gik alt i Huset som i »Fruens« Tid; Loven, som styrede, var et bestandig gentaget »saadan gjorde Moder,« og for hver Dag, som gik, syntes Nina, hun fuldbyrdede et Stykke af den forgudede dødes sidste Vilje.

Denne Følelse og hendes kraftige Ungdom maatte ogsaa til for at lette hende Livet i det triste Hjem. Høg skrantede, plaget af en Melankoli, Børnene maatte være lykkelige over, fordi den var hans Sygdoms mildeste Form, men som dog laa saa tung over de unge Liv, der fik deres første Indtryk i Skyggen af disse Sorger.

Og tungere endnu, som en mørk, truende Sky, laa Frygten over Hjemmet. Denne skrækslagne Frygt for et nyt Udbrud af Faderens Sygdom ligefrem glacerede Ninas og Williams Sind og lod dem leve i en evig Uro, der aldrig sov. Et enkelt muntert Ord fra den tavse Høg, og de skræmmedes

op som stukne af en Bi, en lidt ordrig Fortrolighed mellem Fader og Børn, og de tilkastede hinanden et sky Blik, som sagde hurtigt og angstfuldt: »Nu kommer det«, et Forslag fra Høg om en Fornøjelse, som skulde bringe lidt Adspredelse ind i det ensformige Liv, han selv med knugende Sorg saá hans Børn førte, og de sagde, naar de var blevet ene: »Vi gør det ikke.«

Nina blev stærk i dette Liv. Sorgen, den Opgave, man havde stillet hende, og som var for stor for hendes Kræfter, knugede hende ikke. Men den tidlige Smerte var gaaet gennem hendes Sjæl som et isnende Vindpust, en Frostnat var disse Dage for hendes Ungdom, og Frostnattens Rim dvælede der længe.

Med al sit Hjærtes Varme omfattede hun »sine egne«: William og Sofie — fremmede skyede hun. Hun havde en bestemt, stærk Følelse af, at man gjorde dem — Søskendene og hende selv — Uret ved saaledes at dræbe deres første Ungdom, og denne Følelse gjorde hende kold mod alle, selv dem, som ikke havde nogen Del i at paalægge de unge Skuldre dette Offer for Slægtens Anseelse. Desuden maatte hun sky Fremmede, deres Hus maatte være en Fæstning. Hvis man skulde skjule Faderens Sygdom, maatte det ske ved at holde sig borte fra alle — hvem vidste vel, naar Sygdommen kunde bryde løs?

William betoges af den samme angstfulde Sky-

hed som Søsteren, men den virkede hos Drengen paa anden Vis.

Han havde i de sidste Aar indsuget en overmaade stærk Følelse af sin Slægts Betydning og Ælde, af dens Daad og dens Gerninger, og denne Slægtsstolthed, der i hans lidenskabelige Gemyt fik en ejendommelig sugende Heftighed, var slaaet ud i en altbeherskende Ærgerrighed, en Drengeærgerrighed af den ejendommelige Fjortenaarsart, hvis Gerninger er Drømme, hvis altid søgende Æretørst læskes ved Sejre, vi tildeler os selv, og hvis smykkende Laurbærkranse er saa let vundne, fordi vi bekranser os selv. William stødte i sine Fantasier Panden mod Himlen.

Den sygelige Dreng erobrede i Tankerne en ny Verden for sig og sin berømmelige Slægt.

Saa kom Faderens Sygdom. Hvad der overvældede ham, var her ikke Faderens Ulykke, men langt mere den Skam, han vagt følte faldt over dem ved denne Sygdom. Han blev kaldet tilbage fra sine himmelstormende Fantasier og saá med pludselig Klarhed Virkelighedens Ynkelighed.

Hans Drømme havde ikke Livskraft til at modstaa denne Storm, og de blomstrede ikke op mere; som en enkelt Aprilnats Frost kan rasere et spirende Blomsterbed, saaledes sank Drengens Fantasier sammen under dette Slag.

Hans Tankeliv stængtes inde bag en tung Melankoli, der ligesom gav hans altfor tidlig slappede Nerver Hvile. Hele hans Eksistens prægedes

af en Træthed, der var Frugten af de heftige Sindsbevægelser, som hans nervøse Gemyt ikke havde kunnet bære uden at modtage altfor stærke Mærker deraf.

Og til denne Blasérthed, skabt af for tidlige Sorger, stødte langsomt en anden, mindst ligesaa farlig og skæbnesvanger.

Stellas Død slog en uudfyldelig Bresche i Sønnens Liv; uagtet hun aldrig havde egenlig, hvad man kalder opdraget paa Sønnen, men snarere kun set til, mens han udviklede sig, var det dog hendes Smag, og kun hendes, som havde dannet ham, hendes Følelser, som saa at sige reproduceredes i ham. Hun var Centrum for alt, hvad han vidste, følte og tænkte. Nu gik hun bort samtidig med, at Familjens Ulykke berøvede ham de Drømmerier, der havde opfyldt mer end hans halve Liv, og han følte under sin bestandig tiltagende Melankoli en Tomhed, hvis eneste Indhold var den dybe med Barndommens Halstarrighed fastholdte Bitterhed, han nærede mod alt og alle.

Og i Stellas Sted traadte under det ensomme Liv i Hjemmet, ingen ny Fortrolighed eller intimt Kammeratskab. Høgs Hus var ikke til det.

Træt af at fantasere, henvist til sig selv begravede William sig i Læsning. Men det var Drengen umuligt her længere at finde Smag i Bøger, som vilde have passet for hans Alder.

Livet havde ladet ham se Lidelser og Liden-

skaber røre sig kraftigere, Sorger nage dybere, end de gjorde i disse Bøger.

Saaledes søgte han i sin Læsning hurtigt bort fra sin Alders Lekture og han opsøgte de Digtere, som man siger har skrevet med deres Blod: kun deres Værker syntes ham sande, og kun de syntes ham at vide, hvad et Menneske maa lide.

Læsningen kom saaledes til og ophedede yderligere det Drivhus, hvori Forhold og Omstændigheder saa tidlig havde indflyttet denne Plante.

Men de Sorger og Lidelser, hvori saamange af de Digtninge han læste, vælter sig, var som oftest af en anden Art. tilhørte en anden Sfære. Dette gjorde William sig imidlertid ikke klart, han saá blot, at dette var Lidelser, som han vidste, de oplevedes, og uden at have nydt i Livet noget af det, som havde skabt disse Lidelser, blev han gennem Kendskabet til Lidelserne først fortrolig, siden træt af Nydelser, som han aldrig havde smagt.

Et goldt Tankeliv var allerede færdigt med en Byrons Lidenskaber og en Heines Ulykker.

Saa naaede han paa sin Vej til Alfred de Musset, og den facile Adjunkt udlaante med et Smil: »la confession d'un enfant du siècle« til den femtenaars Dreng. Og det vilde ogsaa have været for silde at holde den tilbage: William forstod alt, vidste alt. Med grusom Erfarenhed, der netop, fordi den kun tilhører Tankelivet, piller alt op og udtørrer alt, forstod han hver Fiber i den Musse'ske Helts Sjæl, og hans Melankoli, der var

født af Sorger, parredes nu med nydelsestrættet Blasérthed.

Omtrent ved denne Tid blev han konfirmeret. Under Religionsundervisningen bragte han ofte Hans Velærværdighed til Fortvivlelse ved besynderlige Paradokser, skeptiske Spørgsmaal og Fraser. Hans Velærværdighed talte paa Højtidsdagen i sin Velsignelse, da han lagde Haanden paa Williams Hoved, om de unge Sinds Gæring, der gjorde Verden til et Kaos, hvor Gud dog i sin Naade tilsidst vilde skabe Lys.

Sagen var, at Religionen var gledet bort fra William, eller William gledet bort fra Religionen. Dump Melankoli, Ligegyldighed og Træthed havde efterhaanden hentørret Bønnerne paa hans Læbe, og den, som ophører at bede, er langt fra Gud.

William Høg syntes, han havde levet meget længe og længe nok. Hans Ansigtstræk havde faaet dette gamle, tidlig visnede Udtryk, der er ejendommeligt for Krøblinge eller Børn, som skal dø tidligt, han var meget mager og gik altid bøjet, med ludende Hoved.

Dog saá det ud til, han kunde vokse sig køn.

Nina og han var næsten altid sammen, og de stærke Baand, som de fælles Sorger havde bundet, brast ikke. Men paa den anden Side havde disse samme Sorger tidligt udviklet deres Karakter i meget forskellig Retning, og for hver Dag, der gik, maatte Kærligheden slaa Bro over en stadig større Kløft i Forstaaelsen.

William var nervøs og pirrelig, og under hans Tungsind bruste og kogte al et lidenskabelig Gemyts tilbagetrængte Voldsomhed. Saa kunde denne undertrykte Gemyts-Hede ofte slaa ud paa de besynderligste Tider og ved de ubetydeligste Lejligheder, naar f. Ex. Nina, der var Ordenen selv, havde lukket en opslaaet Bog, flyttet en Stol, hvorpaa Broderen havde siddet eller saadan et eller andet.

Nina var under hans Vredesudbrud bestandig rolig, og denne Ro æggede William, opirrede ham yderligere.

En Dag havde Søsteren lagt »Rolla« ind Bogskabet og tillod sig, da Broderen spurgte om den, at bemærke, at denne Bog forresten ikke var for Drenge.

William blev rasende og sagde, at hun forstod sig vist ikke meget paa den Slags Ting — hun skulde helst blive hos sin elskede »Jane Eyre«.

Nina svarede ikke straks, men lidt efter løftede hun roligt Hovedet og saá paa Broderen, mens hun sagde:

»Tror du, Mo'er vilde synes om, at du læste den Bog?«

William havde ikke ventet dette Spørgsmaal.

»Du tror det ikke,« sagde Nina og saá atter ned.

Men lige med ét fløj Broderen ind imod hende, og i Raseri slog han hende paa Øret, saa det klaskede.

»William!« raabte Nina, næsten angst. »William — hvor kunde du dog?«

Og lige saa snart han havde hørt Lyden af sit eget Slag og den smertefulde Betoning i Søsterens Raab faldt hans Hænder slapt ned. Han saá skelende op, og han syntes, han maatte krybe i Jorden af Skam.

Nina havde rejst sig, hun holdt Haanden mod den rødplettede Kind, og koldt som med Knivklang sagde hun:

»Du ligner Fa'er.« — »Nina!« Han skreg det.

Forskrækket, sky saá William atter op, og deres Blik mødtes. »Nina,« sagde han igen, sagtere, »Nina!« Hun sank med en Mumlen tilbage i Stolen og græd med Hovedet ned i sin Sykurv.

Nogen Tid efter, stærkt ind i det andet Aar efter Stellas Død, blev Høg atter eksalteret; langsomt men sikkert gennemløb hans Sygdom de samme Stadier som sidst. Det var de samme Ideer under andre Former, de samme Overdrivelser, den samme indholdsløse og ustadige Energi; paa Børnenes Side den gamle Angst, den gamle Venten, den gamle hvileløse Frygt. Kun var de nu ene om at bære det.

Om Natten gik Høg søvnløs rundt i Huset, han rumsterede i Køkkenet, lyttede ved Dørene, spejdede efter Lyssprækker for at sé, om William eller Nina havde Lys og vaagede. Han stjal deres Lys om Aftenen og tog Svovlstikkerne fra dem. Han

vidste, at de passede paa ham, og han vilde hindre det.

Efterhaanden som Eksaltationen steg, voksede Børnenes Angst — ogsaa Sofie forstod nu, at Faderen var syg — men Berg haabede stadig paa en hurtig Bedring og lod Høg blive i Randers.

Om Dagen sad Nina hjemme uden at turde gaa ud og uden at kunne blive rolig mellem de fire Vægge. Hun skyede Folk endnu mere end ellers, hun syntes, at alle Mennesker saá nysgærrigt paa hende, og hun hadede baade deres Medlidenhed og deres Spørgsmaal. Saa sad hun i et halvmørkt Værelse til Gaarden og rugede over sin hjælpeløse, fortvivlede Angst, saa lang Dagen var, uden at kunne tage sig noget til og uden at arbejde, hensunken i sin egen Hjælpeløshed. Naar Faderen var hjemme, jog hun hvert femte Minut op af sin Sløvhed for inde i Spisestuen at lytte efter hvad han tog sig for i sit Studereværelse, om der var Folk hos ham, og hvad han sagde.

Undertiden naar han saaledes havde Besøg, og han talte meget højt og længe, aabnede hun pludselig Døren og traadte ind under et eller andet ligegyldigt Paaskud, som kunde afbryde Samtalen og faa den Fremmede bort. Men fra Faderens Øjne mødte hende da et Blik saa vredt og hadefuldt, at Datteren gøs derved.

Var William hjemme, sad de to Søskende sammen. Deres Samtale var altid den samme, lige-

som deres Tanker: i en Ring gik baade Ord og Tanker rundt om deres Frygt.

Høg tog ofte William med sig paa sine Udflugter, Spasereture, lange Rideture; under Tiden kunde de være borte hele Dage. Disse Tider var Hvilepunkter for Nina, hun trængte saa haardt til at hvile ud fra sin Angst; for William var dette Samliv med den Syge en forfærdelig Lidelse.

Høg glemte, at han talte med sin Søn, og hadefuld som han i Sygdommen var mod dem, han ellers elskede, fortalte han løst og fast om sine Brødre, om Excellencen, om sin Moder. Han klædte sin Slægt af for sin Søns Øjne. Eller han tumlede med de vildeste Planer om at rejse for at vise Sønnen de Steder, hvor han havde tilbragt sin egen Ungdom, om at føre ham til Paris og til Italien. William gav ham Ret i alt. Saalænge de var ene, var det dog langt mindre forfærdeligt, og saalænge lod han Faderen tale. Men hvor han kæmpede, naar de var sammen med Fremmede. Han dækkede over Faderens Besynderligheder, talte livligt, spurgte ham ud, som om han selv var mest interesseret i alt; han forklarede Faderens Anskuelser, han bortforklarede hans Overdrivelser, saá med hundrede Øjne og hørte med hundrede Øren for at aflede Opmærksomheden fra hans uforklarlige Ekscentriciteter.

Snart agerede Faderen syg og lagde sig til Sengs; da maatte Sønnen timevis holde vaade Klude paa hans Pande, han kunde ikke vige fra ham,

men sad med hans Haand i sin, mens Faderen jamrede sig i indbildte Smerter. Nervernes Oprør lod den ulykkelige lide et Helvedes Kvaler.

Snart vilde Høg bruge Bade, og de tilbragte nogle Dage ved Kysten. Han gik ved to Stokke, halvbaaren af William kom han saaledes ned til Badehuset. I Badekamret vilde han være alene, og Sønnen maatte kun følge ham til Broen. Det var forfærdelige Øjeblikke for Williams ophidsede Fantasi, naar han i stirrende Angst ventede inde paa Stranden, uafbrudt seende mod Badehusets Dør, der blev ved at være lukket Kvarter efter Kvarter, indtil den kolde Sved sprang frem paa den Ventendes Pande.

Saa ilede han i vanvittig Frygt i tre Spring ned fra Skrænten, hvor han sad, ud ad Broen og bankede paa Døren.

»Er du i Vandet endnu?« raabte han.

»Nu kommer jeg,« svarede Høg kort, »du er vel angst, din Fa'er, som har faaet Svømmepræmier skal drukne i et Vandfad?«

Om Middagen spiste de ved Table d'hôte i det lille Badehotel. De sad nederst ved Bordet, Høg lige ved et Hjørne, naar han vilde tale maatte det ske over Sønnen.

Aldrig i sit Liv havde William været saa videbegærlig, som i denne Timestid, hvor den gnavne Vært lod sine med spædt Kalvekød fyldte Overflødighedsskaaler tømmes paa Gæsternes ventende Tallerkener. Han bemægtigede sig med en Op-

byden af al sin Kraft hele Faderens Opmærksomhed, og han skjulte med sin Livlighed og Spørgelyst hele det øvrige Selskab for Høg; han overvældede ham med Spørgsmaal, han lo, svarede muntert, skæmtede. Den kolde Angst gav ham Kræfter.

Men naar de efter disse Maaltider kom op paa deres Værelser, og Faderen lagde sig til at sove paa sin Seng, kunde William ofte falde fuldstændig sammen efter den frygtelige Anstrængelse, og, stum og følesløs for alt, tilbringe Timer i en tom Inerti, hvor hans Hjærne havde ophørt at arbejde, og hvor han græd af Slaphed uden at vide det.

Efter nogle Dages Førløb vendte de saa atter hjem, og det gamle Liv begyndte igen. Eksaltationen steg stadig, og Nina og William turde ikke mere gaa i Seng om Natten. Der sad de mange Nætter — det var nu ud paa Efteraaret — halvslumrende i et Par Lænestole i Williams Værelse uden at turde tænde Lys og uden at turde tale for at holde sig vaagne. Høg vilde have sét Lys i Sprækken og hørt deres Stemmer, naar han gik forbi Døren. Hele Natten hørte de hans urolige Vandren, naar han hvileløs gik ud og ind og aabnede og lukkede alle Døre i Huset. Han spiste sjældent om Dagen, men om Natten hørte de ham mange Gange rode med Glas i Buffeten og rasle med Knivene, og om Morgenen kunde de sé, at han havde skaaret Ost i Spisekameret.

Børnene turde ikke tale. En Gang imellem spurgte den ene, blot for at høre en Lyd, som

kunde adsprede den tunge Stilhed, deres Rædsel befolkede med Skræmmebilleder: »Sover du?« Og den anden svarede med et Par hurtige Ord. Det var alt.

Saaledes gik mange Dage og mange Nætter.

Tanken om at rejse blev imidlertid stadig stærkere hos Høg, han vilde vise Sønnen Evropa. En smuk Dag spurgte Berg William, om han turde rejse med Faderen.

»Deres Fader ønsker at rejse,« sagde han lidt nonchalant, »og jeg tror, at Rejsen vilde være gavnlig, meget gavnlig for ham.«

»Rejse — —«, mumlede William, og det var ham, som om han pludselig skulde kvæles . . . »jeg — —«

»De tør altsaa ikke,« spurgte Berg barskt.

William saá op, lige ind i Lægens graa Øjne: »Hvor lang Frist vilde det kunne gi'e?« spurgte han.

Lægen modstod ikke det Blik, han saá ned og sagde tøvende: »De véd godt, Høg, at Lægerne kun kan antage.« Han slog med Stokken lidt Støv af sine Benklæder.

»Og hvorlænge antager De,« spurgte William igen, ejendommelig fast.

»Maaske et Par Aar,« sagde Lægen, »men naar De er bange«. Berg vendte sig halvt bort.

»Er der da intet at være bange for, Doktor Berg?« Ordene kom hæftigt, som en undertrykt Bebrejdelse, og det unge Menneske saá atter skarpt paa Berg. »Er der intet at være bange for?«

»For Dem intet.« Der var en kort Stilhed. »Men Skolen?« sagde William tøvende og slog Øjnene ned. — »Ah, — ja søg Paaskud!«

William aandede dybt; han aabnede og lukkede Hænderne nogle Gange, som for ved en mekanisk Bevægelse at betvinge sit Sinds Oprørthed og lidt hæst sagde han saa:

»Jeg skal gærne rejse.«

Lægen saá et Øjeblik paa ham, som han stod dér med store Sveddraaber paa Panden og Munden smertelig sammentrukken under de hviskede Ord, og i et pludseligt Udbrud af Medlidenhed slog han ham paa Skulderen.

»Det var bravt,« sagde han, »bravt. Og De skal ikke være bange.«

Tre Dage efter rejste de. Selve hans uovervindelige Angst gjorde William rolig og fattet i disse Dage, men da han kørte bort fra Perronen og lænet ud af Kupéen saá Nina viftende med det hvide Lommetørklæde, var det ham, som om Jorden gled bort under ham, og han satte sig i Svimmelhed tilbage i Sædet.

Den første Uge syntes det, som om Berg skulde faa Ret.

De rejste i smaa Dagsrejser, laa over hver Nat, og tog først videre højt op paa Dagen. William bestak Konduktøren, saa de blev alene i Kupéen, hvor Høg saa laa paa den ene Side ligesaa lang han var paa et Leje, redt af Plaider, Tæpper og Puder. Undertiden var han saa svag, eller ind-

bildte sig at være det, at man maatte løfte ham baade ud og ind af Kupéen. William fortalte, de rejste til et Bad og bødede paa alt med Drikkepenge, som han næsten maatte kaste ud i Grams. For at faa de mange Penge af Faderen, der lige saa ofte var latterlig paaholdende som latterlig ødsel, maatte han lave de utroligste Historier.

Til andre Tider var Høg livlig som et tyveaars Menneske, og saa var det vanskeligt at holde ham i Kupéen; han undrede sig over, at de bestandig var alene, og med de Sindssyges Mistænksomhed sagde han: »Men du vil vel ingen ha'e maa være sammen med din Fa'er?« William slog det hen, søgte Grunde: »Der var jo saa faa, som kørte paa første Klasse.«

Under Opholdet i Neumünster blev Faderen borte. William havde været inde for at købe noget Lekture i Jernbanebiblioteket, og da han kom tilbage paa Perronen, var Kupéen tom.

»Einsteigen,« raabte Konduktøren højere oppe i Toget. »Einsteigen!« Han slog Døren haardt i . . .

William sprang ned af Trinet og saá sig fortvivlet om, ingen at sé — han løb ned forbi de nærmeste Vogne og raabte højt; ingen, der var ingen, som svarede.

»Einsteigen,« raabte Konduktøren lige ved ham.

William sprang op paa Trinet, og hurtigt, i afbrudte Sætninger fortalte han, at Faderen var

borte, at han ikke kunde rejse, at han maatte blive her.

Konduktøren lo og halvt tvang ham ind i Kupéen — William greb sig i at have talt Dansk i sin Fortvivlelse.

Mens de kørte, sad han overvældet, forvirret, uden at turde tænke. Han burde være blevet, han burde aldrig været taget med — — Men Faderen kunde jo have taget Fejl af Kupéerne, han sad naturligvis i en anden Vogn, han kunde jo dog ikke være blevet tilbage . . .

Han gik i sin Bevægelse frem og tilbage i Kupéen uden at kunne sidde roligt, bestandig paany bearbejdende dette dobbelte Sæt af Tanker, som hans Fantasi understøttede saa forfærdeligt med lige gyldige Grunde.

Og hver Gang de stansede paa en af de smaa Stationer, havde han Lyst til at springe ud, og den nye Tankerække tvang ham dog til at blive.

Hvad skulde han vel ogsaa kunne gøre med sine tyve Mark? Hvor skulde han vel tage hen?

I Hamborg aabnede han selv Vogndøren og steg ud. Hans Angst var gaaet over til en opgivende, sløv og følesløs Inerti, og han var overbevist om, at Faderen ikke var med i Toget. Og alligevel spejdede han med Fortvivlelsens Iver efter hver Dør, der aabnedes i Vognrækken. Han løb lidt ned til den næste første Klasses Vogn — til den næste. En Herre stod paa Trinet halvt bøjet

ind i Vognen . . . nu traadte han helt ud . . . vendte sig . . . det var ham.

William standsede med et Ryk og slog sig med Haanden for Munden for ikke at skrige; alt Blodet fór ham i Stød til Hjertet.

Høg hjalp med udsøgt Høflighed en blond, meget høj Dame ud af Kupéen, bød hende Armen og kom henimod Sønnen. Da han saá ham, smilede han: »Er du dér,« sagde han fuldstændig ligegyldigt. »Skaf os en Vogn, min Dreng.«

Damen tog Lorgnetten op og saá et Øjeblik nonchalant paa William, vendte sig saa og sagde nogle Ord paa Fransk, medens de gik ind i Ventesalen.

William blev staaende, han kunde næppe kende Faderen igen: sét saaledes bagfra med sin slanke Figur rettet, Hovedet, baaret saa smukt, lidt bøjet ned mod Damen ved hans Arm — mod sin Vilje blev Sønnen slaaet af det dístingverede i den hele Fremtoning, noget vist ubeskrivelig fornemt, det var umuligt at definere.

Han skaffede Vognen, og de kørte alle tre — Høg, Grevinde Hatzfeldt og han — til »Hotel de l'Europe«. Grevindens Kammerjomfru sad paa Bukken.

Ingen talte til William. Han sad halvt gemt under hendes Naades Kasser og Hatæsker, og naar Faderen pegede paa et eller andet, henvendte han sig kun til Damen eller tilføjede hurtigt et: »Sér du, min Dreng«, hvis henkastede Betoning gjorde

Sønnen mindst fem Aar yngre. William var ti Mode, som gik han endnu med Bluse. Grevinder talte Fransk og holdt ham paa denne Maade uden for Samtalen; forresten syntes hun helt at have glemt hans Tilstedeværelse og ikke at ville an hans Eksistens.

Da de var blevet alene i Hotellet, spurgte William, hvem den Dame var.

»Jeg var en Ven af hendes Mand,« sagde Høg Videre ikke.

Han gjorde omhyggeligt Toilette, tog tre—fire Skjorter af og paa, inden han kunde finde en, de var god nok, valgte mellem sine Frakker en blaa med Fløjelskrave og lange, moderne Skøder.

»Vi spiser Frokost i den zoologiske Have,« sagde han.

»Med Grevinden?«

»Ja«.

Det blev en drøj Dag for William. Faderen aandede kun for Grevinden, han gjorde Kur, overvældede hende med Opmærksomhed, han kyssede hende paa Haanden, havde hende under Armen sád bestandig lige overfor hende uden at tage Øjnene fra hende. William kunde næsten ikke holde ud at sé derpaa, det pinte ham; han rødmede, naar Faderen karesserende lagde sin Haand paa Grevindens Arm, han slog Øjnene ned, naar de smilte til hinanden med et tavst og leende Smil han led, naar Faderen bøjede sig ned, og deres Øjne mødtes.

Han vidste ikke selv, hvad det var, men han syntes, at Faderens besynderlige Blik maatte fornærme enhver Kvinde, at hans Berøringer maatte oprøre hende. Og i sit stille Sind hadede han denne blonde, rolige Dame med sin graa Rejsedragt, sine svenske Handsker, og sit evige Smil.

Til ham talte man slet ikke, og efter Haanden steg hans pinlige Følelse til det utaalelige. Han kunde ikke længere holde det ud, han syntes, Faderen var kælen som en kurrende Due, og han var opbragt paa Grevinden, der modtog alt med den samme fuldkomne Ro, det samme uforstyrrelige Smil.

Han vilde ikke sé paa dem, og dog kunde han ikke lade være, hans Følelse saaredes, og hans Nysgærrighed drev ham til at sé.

Saa tænkte han, han vilde sige hende alt, fortælle hende, at Faderen var syg — det vilde være en Straf, og det kriblede ham i Fingerspidserne efter at sige det; men alligevel, nej, det var umuligt.

Om Aftenen var de i Thaliatheatret. De sad i en Avantscene Loge, Høg og Grevinden langt tilbage i Mørket, William helt fremme. Man spillede et Stykke af Moser med en af Tysklands berømteste Skuespillerinder som Gæst. Ingen i Logen fulgte Spillet.

William hørte ustanseligt Grevinden og Faderen hviske bag sig, og han irriteredes af Lyden af den store Vifte, som hun uafbrudt bevægede frem og

tilbage. Faderen sad hele Tiden helt bøjet henimod hende, med sit Ansigt ind imod hendes.

I en Mellemakt gik Faderen ud. Og uden at kunne beherske sig længere, vendte William sig om mod Grevinden, og sagde hurtigt:

»Fader er sindssyg.« Han mødte Grevindens Blik, hun rørte sig ikke, bevægede Viften sagte og svarede:

»Det véd jeg«.

Ordene døde paa hans Læber, han kunde have slaaet hende i Ansigtet.

Den næste Morgen rejste Grevinden, uden at Høg bekymrede sig derom.

De tog fra Hamborg to Dage efter, stansede i Münster, i Düsseldorf og naaede endelig Cöln.

Høg talte mere end i Rejsens allerførste Tid, og han begyndte at undgaa William, mens han stadig stiftede flere og flere nye Bekendtskaber overalt, hvor de kom. Om Dagen gik det an, Sønnen fulgte jo med paa Turene og var ialtfald i Nærheden, men efter det sene Table d'hôte, naar de var gaaet op paa deres Værelser — de boede i Beletagen og havde tre Stuer, Nr. 53 — søgte Høg paa alle mulige Maader at narre William ud saa længe, indtil han selv kunde slippe bort til Theatret eller til Cirkus.

Undertiden lukkede han ham endogsaa inde, mens han selv strejfede om, Himlen vidste, hvor.

Det var for William de kvalfuldeste Timer:

:ne, overvældet af sin knugende Ensomhed sad an Time efter Time i den store Salon og ventede. Ian forsøgte at skrive Breve, men han formaaede kke at holde Tankerne sammen; han satte sig ud aa Altanen mod den store Gaard, Springvandets 'lasken, Gæsternes Latter og Samtaler henne under ilastaget irriterede ham; han havde ingen Ro, han ik ind i sit Sovekammer, vaskede sine Hænder for iende Gang, spejlede sig, gik atter ud i Salonen, rem og tilbage.

Han kunde have skreget om Hjælp — saa ensom, saa forladt syntes han sig i denne aflaasede Lejlighed. Og ringe kunde han ikke. Hvorledes skulde han vel forklare, at han var blevet laaset inde? Hvorfor var Faderen gaaet? — — Nej, han maatte vente. — — Saa kom Høg hjem langt ud paa Natten.

William var meget sky, talte sjældent, undgik at stiffe Bekendtskaber. Han blev mager, og havde ingen Appetit. En Dag ved Table d'hôte hørte han Faderen sige sagte til sin Nabo:

»En Overanstrængelse — nedarvet Melankoli — arvet fra Moderen.«

Den fremmede saá paa ham, og det gav et Sæt i William. Det var altsaa derfor, de bestandig saá saa medlidende paa ham, undgik ham, talte underlig kælende, naar de endelig talte — derfor behandlede Kellnerne ham saa sky, ligesom ængsteligt: man troede, han var den gale.

Det var, som Blodet stivnede i hans Aarer,

som om Bord, Opsats, Tallerkener pludselig begyndte at danse for hans Øjne ... mens Væggene snurrede rundt som en Karoussel. Han kunde ikke maale den Afgrund, som aabnede sig for hans Fødder.

Da de kom op, satte han sig hen foran Kaminen, han hørte ikke, saá ikke — dette Slag havde bedøvet ham. Uden Øje og Øre maalte hans Tanker det Svælg, foran hvilket han stod: det var altsaa ham, der var gal, ham, den melankolske, sky, menneskefjendske, og Faderen var rask, han talte jo, var aandfuld, forynget, omgivet af en Duft af Elegance og Fornemhed. . . . Hvad var vel naturligere, end at man troede det? Man maatte jo tro det . . .

Men han maatte gaa til en Læge, dette kunde ikke vare ved . . . umuligt . . .

Han rejste sig uden at vide, hvorlænge han havde siddet der og saá, Ilden var gaaet ud; han kaldte, Faderen var ikke i sit Sovekammer. Saa begyndte han atter paa den gamle Tankerække, han optrævlede Tanke for Tanke, begyndte forfra, tog paany de samme Grunde frem, vejede dem og kom paany til det samme Resultat. Stadig den samme Tankekreds.

Pludselig kom han til at ryste af Kulde. Altandøren stod aaben, og Oktoberaftenen var meget kold. Han gik hen for at lukke Døren og saá, at Lysene var slukket i Restaurationen; i Gaarden brændte kun et Par enkelte Gasblus, viftende for

Vinden i deres ovale Kupler. Et Par Tjenere gik og satte Stolene sammen henne under Glastaget.

Det maatte altsaa være sént. Taffeluret viste ogsaa to.

I det samme havde han glemt den nye Angst og han huskede kun, at Faderen endnu ikke var kommen hjem, saalænge plejede han dog sjældent at blive ude.

Den nye Frygt forjog den gamle. Siddende sammenkrøben i Sofaen faldt han i Søvn overvældet af Træthed, men hans Tanker, der blev til Drømme, joges bestandig rundt i samme sørgelige Kreds.

Han vaagnede ved en højـ Latter og saá Faderen staa midt i Stuen med en tyrkisk Hue paa Hovedet og et stort Skæg, han sprang op som en Fjeder og holdt sig for Øjnene, som for at værge sig mod Synet »Hvem er det,« sagde han. Faderen lo.

»Det var hele min Maskeradedragt,« sagde han, bestandig leende, »og jeg kan gøre dig forskrækket alligevel! Nar! — Nar!«

William spurgte, saá paa ham. Øjnene var uhyggelig glansfulde, Læberne fortrak sig til et evigt Smil; han talte uafbrudt, Ordene føg sammen i en ustanselig Strøm, afbrudt af Latter, Udraab og Nynnen.

Det hvide Slips var gaaet op, Skjortebrystet krøllet, den ene Knap stod aaben.

»Det er af Dansen,« sagde han leende, »de Damer svinger En, saa man bliver ør.« Han søgte

at knappe Skjorten, men hans Hænder rystede, og han havde intet Herredømme over dem.

»Det maa være Champagnen,« sagde han og sagde paa fransk et b for p'et.

William stod som fastnaglet, hans løftede Arme faldt slapt ned, mens hans Tænder klaprede imod hinanden, og han mærkede, hvordan Tankerne gled fra ham i Skrækken.

Han stirrede nogle Øjeblikke som fasttryllet paa den vanvittiges Ansigt. Saa gav han sig uden at vide det pludselig til at lé højt: al hans Rædsel fik Luft i den skærende Latterkrampe.

Høg saá lidt paa ham og lo med; staaende ligeoverfor hinanden lo de begge, Fader og Søn, som vanvittige.

Men lige med ét gik Faderen frem imod ham, og med løftet Arm, hviskede han truende:

»Du lér ad mig, du lér ad din Fa'er.«

Han hvæsede Ordene frem, Ilden gnistrede i hans Øjne. Og mens Latteren voldsomt døde paa hans Læber, syntes William, han maatte forstenes under dette vanvittige Vredesblik.

»Nej, nej, jeg lér jo ikke,« sagde han mumlende, thi han kunde næppe faa Læberne saa vidt aabnede, at han kunde faa Ordene frem, »jeg lér jo ikke.«

»Jo — du lér.«

»Nej, nej, sér du dog ikke,« sagde William i rystende Angst, »jeg er alvorlig, jeg lér ikke.«

Høg bøjede sig ned og greb ham i Armen med et Jerntag:

»Jo,« hviskede han hæst, »nægt det ikke, I lér, lér alle — for jeg er gal, gal — gal er jeg blevet.« Og med et pludseligt Skub stødte han Sønnen saa voldsomt tilbage, at han tumlede om mod Væggen.

Smerten ved Slaget vakte William, den fysiske Smerte gav ham hans Sindsro tilbage. Han maatte først og fremmest ud, han maatte tilkalde Hjælp. Han maalte Afstanden til Døren.

Den syge fulgte Retningen af hans Blik: »Nej,« sagde han og lo igen, »der er laaset af — jeg har laaset af.« Han saá lidt paa ham, med et skadefro Glimt i Øjnene: »Du véd nok, det er dig, der er syg, man maa være forsigtig, meget forsigtig.« William greb for sig og støttede sig til en Lænestol. »Ja,« sagde han besværligt, mens han betvang sig. »Men hvad skulde jeg ogsaa ude nu om Natten? Nu er det jo paa Tiden at gaa i Seng.«

Han saá uafbrudt paa den Syge, mens han tændte de to Lys paa Kaminen og rakte ham det ene:

»God Nat,« sagde han.

Faderen tog Lyset uden at tænke derover: »Ja, nu skal vi skrive,« sagde han, aandsfraværende og tonløst, mens han saá ind i Lyset, »det haster — man véd aldrig, hvor længe man har sin Forstand.« Han gik med Lyset hen til

Skrivebordet og aabnede Mappen: »Du maa skrive,« sagde han, »min Haand ryster jo lidt, saa dikterer jeg.«

William gik frem over Gulvet som for at tage en Stol, forbi Kaminen, hurtigt hen til Døren. I det samme vendte Høg sig og nikkede lunt: »Jo, min Dreng, den er lukket — og Klokkestrengen har jeg ogsaa taget ned.«

Et Udraab som et kvalt Skrig døde i Sønnens Strube, saa tvang han sig, og sagde med et Smil:

»Du passer godt paa mig, Fa'er.«

Han satte sig ved Skrivebordet og aabnede Manuskriptet. Han tænkte ikke mere, Blodet suste i hans Øren og Bogstaverne dansede i Taage for hans Øjne.

»Monumentets Afsløring« stod der med store, snirklede Bogstaver, han gyste og vendte Bladet.

Faderen gik op og ned ad Gulvet bag ham. »Hvor er vi,« spurgte han.

William begyndte at læse. Han hørte næppe, hvad han selv sagde, og han læste hæst, ud i ét.

»Thi, hvis vi spærrede dem alle inde i Bure, disse Dyr, skabte for at ødelægge, hvis Væsen er Drifter, og hvis Drifter er Fordærvelse og Elendighed, handlede vi ret« — —

»Rigtig — rigtig — det var der, vi slap.«

Høg lo, talte sagte med sig selv, gned sine Hænder. Saa stansede han ved Sønnens Stol

og sagde pludselig: »Ja, for det fordærver dig vel ikke?«

»Jeg skriver jo altid,« sagde William.

»Vist saa, vist saa. Naa skriv saa.« Sønnen bøjede sig ned over Manuskriptet, hans Hoved var tungt som Bly.

»Thi Kvinden er ikke bedre værd,« dikterede Høg, »Manden er Herre og kan ødelægge uden Ansvar« — —

»Hører Du,« sagde han og traadte Sønnen ganske nær, »uden Ansvar. Det var ikke godt andet,« mumlede han med stille Latter, mens han gik bort igen . . . »Vi vilde faa for meget at bære paa.«

Latteren skar igennem Sønnen.

»Uden Ansvar,« gentog han.

»Den, som ikke gør sig til Herre, bliver Slave,« dikterede den syge, »den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt. Thi ingen har betvungen Dyret i Kvinden.« Henne paa Taffeluret slog Klokken fire.

Den syge lo stadig for sig selv, talte mumlende og gik nogle Gange frem og tilbage over Gulvet; stansede atter ved Skrivebordet bag Sønnen: »Har man ikke Ret til at hævne sig?« sagde han hæst: »Naa — Gentag det.«

William vendte Bladet og læste: »Den, som ikke gør sig til Herre, bliver Slave, den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt.«

Den syge gned sine Hænder: »Et Evangelium,« sagde han. »Et smukt Evangelium.«

Sønnen lod Pennen synke: »Jeg er saa træt,« sagde han.

»Sér du,« sagde den Syge, uden at høre, »det er godt at vide saadan noget og godt at huske det. Saa er man rolig i alle Tilfælde.« Han løftede Armen, lod den atter falde og drog et dybt Suk. »Din Mo'er var bedre,« sagde han pludselig i en ny Tankegang, »hun elskede en anden, véd du nok — sin Fætter« . . .

William vendte sig, han saá i navnløs Rædsel paa Faderen.

»Fa'er,« raabte han, »Fa'er!« og han strakte Hænderne afværgende frem, »Fa'er sig mig det ikke!« Ordene lød som afhugne Skrig.

»Men hun kom og sagde mig det,« sagde den Syge, helt henne ved Kaminen, »bad om, at vi maatte rejse, for at Kampen med hendes Lidenskab kunde blive lettere.« Sønnen drog et dybt Suk.

Der gik et Smil over hans Ansigt, og mens Graaden, der steg op i hans Hals, tilslørede hans Stemme, hviskede han. »Aa, tak tak!« Han vaklede, holdt om Stoleryggen, Faderen tog ham i Armen.

»Hun er blevet en Helgen,« hviskede han, hemmelighedsfuldt og sagte og holdt sin Mund helt hen til hans Øre, »jeg har tit talt med hende,

tit, hun græd og jamrede for os, hun sagde, hendes Bønner kunde ikke hjælpe os.«

William rystede under Faderens Tag. »Ja« — sagde han — »hun er en Helgen.« Der var et Par Øjeblikkes Tavshed.

»Vi vil bede til hende.« Og med et voldsomt Ryk tvang han Sønnen ned paa Gulvtæppet ved sin Side. »Bed,« raabte han med hæst hvinende Stemme, »bed«, og med Hovedet ned i Gulvet, helt udstrakt mumlede han halvhøjt nogle forfærdelige Bønner, en grufuld Blanding af fanatisk Tilbedelse og skrækkelige Forbandelser.

William laa paa Knæ: uden at turde rejse sig laa han med sænket Hoved og mumlede sagte.

»Bed,« raabte den Syge igen, »bed højt!« Han hævede Hovedet fra Gulvet, saa William saá det fortrukne Ansigt og de glasagtige Øjne, det var, som laa der en Hinde over dem. »Læg dig ned,« raabte Faderen skrigende, »Læg dig ned! hovmodige.« Og endnu højere raabte han: »Det er jo mig, Du tilbeder, mig, den hellige Markus.« Med et Spring fór han op og rettet i sin fulde Højde med udstrakte Arme stod han foran Sønnen, der sagte hulkende skjulte sit Ansigt i Tæppet.

»Mig er det, mig,« blev den Syge raabende ved, »mig, den hellige Markus. Bed, bed — eller Du kommer aldrig i de Saliges Samfund.«

William laa ganske stille, hans Lemmer var blytunge, han syntes næppe, han vilde have Kraft

til at rejse sig. Faderens Ord lød i hans Øren som et fjærnt Uvejr og han hørte den vanvittiges Veltalenhed.

»Hører du,« raabte den Syge, »dette er mit Evangelium: den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt, saaledes taler den hellige Markus med Myndighed.«

Han blev ved, ustanselig ved. William hørte ikke mere, skælnede intet, udstrakt paa Gulvet bed han i Gulvtæppet i næsten vanvittig Fortvivlelse.

»Thi deres Umættelighed lægger Verden øde og Livet er en stinkende Kirkegaard, hvor Prostitutionen tramper paa Gravene. Men vé dem, vé dem — den hellige Markus forkynder dem Svovldød og Undergang.«

Da gik Faderens Raab pludselig over til Rallen, en lang krampagtig Rallen, der kæmpede med en vanvittig Latter. William var næsten stiv af Skræk, og han kunde næppe løfte Hovedet.

Høg stod lænet til Væggen, fægtende med Armene i Luften stirrede han frem for sig med stive Øjne. . . . Med et Skrig, et Hvin, Rædselen gjorde dyrisk, sprang Sønnen op. Den Syge fægtede endnu nogle Sekunder med Armene i Luften, saa vaklede han, og støttende for sig med de fremstrakte Arme, hvis Hænder var krampagtig knyttede, styrtede han næsegrus om paa Gulvet i et tungt Fald.

William rev voldsomt i Døren, syntes saa,

at Faderen laa saa besynderlig roligt og stødte hæftigt til en Lænestol for at komme forbi, hen til ham.

»Fa'er,« raabte han, »Fa'er,« raabte han igen. Han rørte ved hans Hoved, følte paa hans Haar, — han tog hans Haand, løftede hans Arm op, slap den med et Skrig.

Høg var død.

Høgs Død rygtedes hurtigt i Hotellet, og efter som den rygtedes, var det som en listende Tavshed sneg sig fra den Dødes Værelser gennem de lange Korridorer, Trappe op og Trappe ned, over Gaarde og ned ad Gange og lagde sig knugende over hele Huset. Og i Tavshedens Følge gled som en Skygge over den lyse Glas-Gaard, over Restauranternes Sale, over de stumme Gæsters Smil, der døde i denne Døds Nærhed.

Det var, som om det store Maskineri arbejdede tungt i den kolde Tavshed: Portier'ens Klokke klang som en Ligklokke, Kellnerne styrtede sky og uden Smil om de ellers saa høfligt smilende Munde hen over Gaarden under Glastaget. Overalt i Huset blev Tale til Hvisken, Latteren frøs og døde.

Denne ene Død lurede i dette Livets Brændpunkt i hver Krog, og det nyttede ikke, man gik udenom Nr. 53, thi hvor man gik, mødte man Døden. Knokkelmanden var blevet til en Polyp, der omfattede hele Huset med sine uhyggelige Arme.

Nogle støjende Amerikanerinder rejste straks med første Tog.

Forresten gjorde Værten kort Proces. Han præsenterede sig i Nr. 53 Kl. halvti med hvidt Slips og sorte Handsker for at bevidne William sin Deltagelse og med sin behandskede Haand høfligt at smide ham ned ad Trapperne.

Han satte sig ligeoverfor William Høg, foran Kaminen og sad og glattede paa sin Hat, mens han lod sine Trøsteord falde med en vis grødet Inderlighed, som skulde udtrykke dybtfølt Deltagelse.

Hr. Fridrich var meget deltagende. Han vilde gøre alt, alt for at lette den unge Herre den tunge, altfor tunge Byrde . . . det vilde i ethvert Tilfælde være hans Pligt og her var det en Pligt, han opfyldte med Glæde.

Hr. von Høg havde været af de Gæster, som det var en Glæde at sé hos sig, en kun altfor sjælden Glæde, han havde endnu igaar forbavset Hr. Fridrich ved sin Vinsmag.

»Men han var tilfreds, det er mig en Trøst,« tilføjer Hr. Fridrich, »han var tilfreds, mine Kældere tilfredsstillede ham. Jeg sér ham endnu, hvor han smagte paa et Mærke af Liebfrauenmilch, han nød det, han forstod den Vin — aa, en fortræffelig Mand, Deres Hr. Fader.« Og Hr. Fridrichs taarefyldte Øjne søgte Loftet i rørt Anerkendelse paa samme Tid af Kældernes Uovertræffelighed og den afdøde Gæsts fine Smag.

Der blev en Pavse. William var for sløv til at sige noget. Han sad med sit tunge Baghoved lænet til Kaminstolens Ryg, svagt smilende og betragtede Hr. Fridrichs Skjortebryst, der svulmede under hans smaskende Suk ligesom et Panser.

Hr. Fridrich tog langt om længe Øjnene bort fra Loftet, lod dem uden at sé paa William glide ned over den sorte Silkehat og hvile paa Gulvtæppet. Han lettede sig i Stolen under en dyb Rømmen og sagde saa igen:

»Ja — han var tilfreds.«

William sad stadig tavs. Men da Hr. Fridrich saá op, nikkede han for at bekræfte denne Tilfredshed.

Hotelejerens Skjortebryst bevægede sig hæftigt under den nye Pavse, og hurtigt for straks at bryde alle Broer af, sagde han med et nyt Blik paa William:

»Men et Hotel er intet Hospital.« Han havde maaske ventet et Svar, men da han intet fik, tilføjede han med stærk Betoning: »De tre amerikanske Damer er allerede rejst.«

William sad bestandig uden at sige noget, og trods sin Sløvhed fandt han Hr. Fridrichs Meddelelse megèt overflødig. Hotelejeren holdt inde og bed sig i Læben. I sit stille Sind kaldte han det unge Menneske for en generende Idiot.

Han hængte den høje Hat imellem sine Knæ, og mens han ivrigt studerede Navnet i dens Pul,

sagde han, mens han ligesom med ét Smask satt
Punktum for Samtalen:

»Og Folk rejser jo i Reglen heller ikke fo
at dø.«

Han saá op, og da han bemærkede, at Wil
liam var blevet meget bleg, sagde han med et for
sonende Smil:

»Tværtimod — De fleste rejser for at und
gaa det.«

»Lægen har paataget sig at besørge Kisten,
sagde William og rejste sig. »Jeg vil kunne afrejs
iaften.«

Hr. Fridrichs Pande opklaredes, og mens ha
stødte Stolen tilbage og gik henimod Døren, druk
nede han sin Tilfredshed i en Strøm af deltagend
Ord og Forsikringer.

»Altsaa iaften,« sagde William kort. »Je
beder Dem underrette Deres Gæster om, at Lige
bliver ført bort endnu iaften.«

Hr. Fridrich bed sig paany i Læben, bad or
at maatte lægge en Krans paa »Hr. Faderens« Kist
og forsvandt.

Paa hele Rejsen var William hensunken i e
dump Sløvhed, der ikke tænkte, og han vaagned
først af Døsen, da han to Dage efter, tidlig or
Morgenen, rullede ind paa Perronen i Randers.

Lige under Lygten stod Nina og Sofie me
hinanden i Haanden, helt sortklædte, spejdend
gennem Togets Vinduer. Der vár noget eget for
frossent, hjælpeløst over dem, som de stod dér he

alene og krøb sammen i de sorte Shawler. William blev slaaet af det.

De var saa blege i Lygteskinnet, og de stod saa tæt sammen, som om den ene vilde hjælpe den anden i den fælles Hjælpeløshed.

William vidste ikke selv, hvorfor han uvilkaarlig rettede sine Skuldre i det Øjeblik. Saa steg han ud. Nina slyngede sine Arme om hans Hals, og Sofie klamrede sig til hans Haand.

»Det har været en svær Tid,« sagde Nina og kyssede ham.

Det var bevægede Dage, som kom, Begravelsen, Ordningen af en Mængde Forhold, som Høgs Død havde truffet i en sørgelig Forvirring, Bestemmelsen af Auktioner — en Skare Ting, alt det som følger med de store Afslutninger af Livsperioder og Omvæltninger i Livsforhold. Som naturligt var, blev det hovedsagelig til William man vendte sig, han var jo Sønnen, og »om end ung« dog fornuftig og ældre end sine Aar,

Dagen efter Begravelsen sad William i Faderens Stue — Nina og Sofie var ude — og ordnede nogle efterladte Breve. Alle Skrivebordsskufferne stod aabne, og han rodede op i baade Korrespondancer og Dagbøger.

Det meste ofrede han Flammerne, kun Moderens og Excellencens Breve blev skaanet. Han sad og saá ind i Kakkelovnen, hvor det hvide Papir krummede sig sammen, forkullede og blev til Aske — der var en egen vag, følesløs Sørgmo-

dighed over ham under dette Arbejde. Undertiden faldt han i Tanker med en Brevbunke i Haanden, tog sig atter sammen og kastede den ind i Ilden.

Og mens han saaledes sad og efterhaanden begravede saamange Stumper og Stykker af et tilendebragt Liv, var det pludselig, som om dette Liv fjærnede sig saa besynderlig langt fra ham, blev borte i en Taage, gled ud i en ubestemt Skumring, hvor han intet mer holdt fast og intet mere skælnede ... Og han brød sig heller ikke om at holde fast paa det, som saaledes gled fra ham.

Saaledes sad han, da Tjeneren sagde, at Sagfører Lund var der og gærne vilde tale med den unge Herre.

Sagfører Lund var en Ven af Doktor Berg og havde overtaget Ordningen af Boet efter Onklernes Ønske.

William rejste sig og bad Hr. Lund tage Plads: »Jeg var ved at ordne nogle Breve,« sagde han og gav sig til at lukke Skrivebordsskufferne.

»Jeg forstaar det,« sagde Lund og satte den graa Hat fra sig paa Bordet, »ja der er skam meget at ordne.«

William tav, blev ved at lukke og laase Skufferne og satte sig saa i Skrivebordsstolen ligeoverfor Prokuratoren.

»Meget at ordne,« gentog denne, medens han trak sine Handsker af og derpaa som en Overgang gav sig til at rømme sig tre Gange.

»Ja,« svarede William.

»Deres Onkler har jo bedt mig tage mig af Boets Ordning,« sagde Lund og lænede sig tilbage med Hænderne foldet over Silkevesten, der skinnede over en voksende Embonpoint. »Et byrdefuldt Hverv.«

»De vil jo være saa god.«

Prokuratoren saá over Brillerne opmærksomt hen paa William med sine graa Øjne: »Og De véd vel slet ikke, hvordan Deres Faders Affærer stod?« spurgte han.

»Slet ikke,« svarede William, han sad og bed i en Elfenbénspapirkniv, »Fader talte aldrig om saadan noget.«

»Jeg kan tænke det,« Prokuratoren strøg med sin fyldige Haand det kortstudsede røde Kindskæg, »jeg kan tænke det.«

Der var et Par Øjeblikkes Stilhed; saa sagde Prokuratoren langsomt, meget bredt:

»Ja, der er ikke meget.« Han saá atter over, William bed stadig i Kniven: »Naa,« sagde han blot.

Lund satte sig fastere i Sædet. »De sidste Aar har jo slugt meget,« sagde han, »stor Formue har der aldrig været.« . . .

»Ja, der er naturligvis brugt meget,« sagde William tankefuld.

»For meget,« slap det hurtigt ud af Lund. Og med en rask Beslutning sagde han nu, da Isen var brudt: »Rént ud sagt, der er ingen Ting.«

Papirkniven faldt paa Gulvet, og William bøjede sig for at tage den op. »Deres Søstre har jo Hævningen — De er desværre ikke . . . saa godt stillet.«

William saá igen op. Han bøjede Hovedet. »Nej,« sagde han sagte. Han blev saa underlig kold om Hjærtet.

»Men man kan da heldigvis blive til noget, selv om man er fattig.«

Fattig — det var William, som om han fik et tungt Slag i Nakken: »Ja — heldigvis.« Han talte tonløst, mekanisk frembragtes Lyden. »Godt, at de har Hævningen,« tilføjede han.

»Og for Dem betaler saa Deres Onkler.« . . .

»Jeg kan tænke det,« sagde William. Han kunde ligesaa godt have sagt Abracadabra. Saa gik han hen og lukkede Kakkelovnsdøren op for at varme sine Hænder, de var kolde som Is.

Lund sukkede lettet og trak lidt op i sine Bukser over Knæerne. Han var glad ved, at han tog det saa roligt.

»Deres Søstre har vi tænkt at anbringe i en Præstegaard« sagde han.

»Mine Søstre vil jo intet komme til at mangle?« han stod stadig ved Ilden, og der var saadan noget underlig fremmed i hans Stemme.

»Gud bevar'es, og Hævningen stiger jo stadig.«

William lukkede Kakkelovnsdøren . . . »Vi mente saa,« fortsatte Lund, »at De vilde kunde faa

det rart i Sorø, der er saa billigt, og De vilde snart kunde faa Friplads.« . . .

»Ja — det er jo rart,« han talte, som et Menneske, der snakker i Søvne. Men pludselig hævede han Hovedet og sagde: »I Sorø, ja — det er mit højeste Ønske.« Han tænkte lige straks paa Kirken.

Lidt efter gik Lund.

Nej, William vidste ikke, hvad Fattigdom var, men han lærte det snart. Langsomt, men sikkert forstod han, hvad det vilde sige at være fattig, og denne Vished lagde sig som en kold, klam Taage om hans Tanke. Deres Malerier skulde sælges, Jensen rejste til den første, Maden hjemme blev tarveligere, man lod ham faa det nødvendige Udstyr hos en billigere Skrædder.

William syntes, de klædte deres Liv helt af, og at det blev øde og bart som Væggene i Stuerne nu, da Malerierne var taget ned.

Han følte Fattigdommen som en Tomhed, og han vejede Stykke for Stykke, hvad den berøvede dem.

Men paa den anden Side fremhjalp den voksende Vished om, at de var fattige, og Forstaaelsen af, hvad dette vilde sige, den Følelses Vækst, der første Gang som en Anelse havde grebet ham den Morgen, han med Faderens Lig vendte hjem til Randers og saá Søstrene paa Perronen. Hint Indtryk af Svaghed, som den Gang havde slaaet ham, holdt sig stadig og fødte hos ham en levende

Attraa efter at støtte, kunne hjælpe; og han saá, at det var hans Pligt at være stærk for at kunne det.

I Virkeligheden var Nina for Øjeblikket knækket: Opbruddet fra Hjemmet, saa at sige Udslettelsen af deres hele hidtidige Liv havde virket knugende paa hende. William bad Hr. Lund om at lade være foreløbig at sætte hende ind i Sagernes sande Stilling, og selve hendes Uvidenhed syntes ham at gøre hende svagere, ham stærkere.

For anden Gang stillet Ansigt til Ansigt med Virkeligheden, saá han den nu paa en anden Maade: Virkeligheden var blevet ham noget, man maatte kæmpe med.

Saa skulde han rejse.

Det var blevet den sidste Aften. Alle tre Søskende havde i Mørkningen været oppe paa Kirkegaarden ved Gravene. Nu sad de i Kabinettet, der endnu stod som i gamle Dage. Nina kunde ikke taale, der skulde forandres noget ved det Værelse, før de var rejst. De havde drukket Theen ved Bordet i Hjørnet — »Moders Bord« — og nu sad de alle tavse, mens de stegte Æbler snurrede i Kakkelovnen.

En Gang imellem sagde en af dem et Par Ord, de andre svarede — alt i saadan en halv dæmpet, næsten højtidelig Tone. Saa tav de igen.

»Naar mon vi nu sés,« spurgte Nina.

»Til Sommer,« sagde William. Og Sofie gav sig til at tælle paa Fingrene, hvor mange Maaneder der var til Sommer.

»Næsten syv Maaneder,« sagde hun.

»De gaar rask,« sagde William, men han syntes selv, det var en lang, lang Tid, hans Tanke slet ikke kunde gennemflyve. »Det er jo ingen Ting.«

»Men til Jul,« det var Nina som talte.

»Nej, nej, til Jul — — det faar vi vist« — — han vilde lige til at sige: ikke Raad til, men saa tav han og sagde lidt efter: »Ja maaske til Jul.«

Og hver sank atter hen i sine Tanker . . .

»Men jeg har ingen Sparebøsse i Aar,« sagde saa Sofie. »Mon vi behøver at gi'e Præstens noget, Nina?«

»Det véd jeg ikke,« sagde Nina og lidt efter med lavere Stemme, Graaden sad hende i Halsen: »naar vi ikke har noget —«

Sofie rejste sig op og gik hen over Gulvet, hun satte sig med dukkende Hoved i Krogen bag Kakkelovnen, og lidt efter hørte man hende pudse Næse i Lommetørklædet.

Saadan sad de noget.

»Du kunde gærne spille lidt Nina,« sagde William, »og synge en af Mo'ers Sange.«

Nina gik hen til Klaveret, William listede over Gulvet hen til Sofie bag Kakkelovnen. Dér sad han med hende paa Skødet paa Skamlen, mens Nina sang.

Hun sad et Øjeblik med Hovedet i sine

Hænder og Albuerne paa de hvide Taster, saa præluderede hun og sang:

Fuglen sit Øje lukker,
Sætter sig trygt til Ro.
Drømmer, mens Stormen sukker,
Lunt om dens høje Bo.

Stormen lad den kun fnyse —
Bølgen lad den kun gaa:
Drømmenes Kyst den lyse
Kan den dog aldrig naa.

Hun havde sunget det første Vers dæmpet men fast, men under det sidste Vers slog hendes Stemme over, og de sidste Toner kom som en stille Hvisken. Hun tog Lommetørklædet op og dækkede for sine Øjne. Der var nogle Minutter ganske stille, man hørte kun de tre Søskendes sagte, undertrykte Graad. Saa rejste William sig og gik hen til Nina: Han tog Lommetørklædet fra hendes Øjne og kyssede hende.

Sofie lagde Hovedet i Søsterens Skød, og de sad længe uden at tale.

»Det er saa tungt,« sagde Nina stille. Og lidt efter: »Imorgen har vi ikke mere noget Hjem.«

Uvilkaarligt borede Sofie sit Hoved fast, saa fast, ned i hendes Skød, og William knugede hendes Haand:

»Nej,« hviskede han.

Den næste Middag rejste William. Nina og Sofie stod pan Perronen med forgrædte Øjne,

William bøjede sig frem og nikkede. Saa kørte Toget, han saá Ninas høje sortklædte Skikkelse, hendes lange Slør flagrede i Vinden, han syntes, hun raabte noget ud i Stormen.

Toget svingede. De var borte.

Williams anden Klasses Billet gik hun til V. Der købte han en ny til tredje Klasse. Og da han sad trykket op i et Hjørne af den haarde Træbænk med Frakken op om Ørene for Trækken følte William Høg, at nu skulde han alene ud i den vide Verden og kæmpe.

Han var seksten Aar.

Ende paa første Bog.

Anden Bog.

„SÆDEN BLOMSTRER."

I.

William syntes, at alt det forbigangne var saa længe siden, og dog havde han kun været en Maaned i Sorø. Men denne Maaned havde været som en Evighed. Dagene kom, og Dagene gik, og deres fredsommelige Ensformighed faldt over ham ligesom et mildt Snefog, der dækkede alt. Det var en Fred, som næsten lignede en Dvale.

Skolen gav ham ikke meget at bestille. I Begyndelsen — de første fjorten Dage — var han meget flittig, han gjorde sig Umage for at skrive smukt Dansk i sine Versioner, virkeligt Fransk i sine Stile, han læste Tacitus ekstra og gav to Gange en hel Roman op i kursorisk Tysk. Men lidt efter lidt syntes han, at disse Anstrængelser i Grunden var ørkesløse, han var jo den dygtigste i Klassen, blev let Nummer ét og vilde rimeligvis faa Udmærkelse til Artium: han havde en egen Evne til at kunne glimre med lidt og til at brillere med Indfald, og Lærerne, der snart saá, at han var mere udviklet end Kammeraterne, tog hans Melankoli for Dybde.

Hvad det galdt om, var først og fremmest at finde et Maal og et stort Maal. Thi stort, ophøjet maatte det være, grænseløst som hans Ærgærrighed, der brændte hans Sjæl som Ild. Ligesaa dybt som den var sunken, hans Slægt, ligesaa højt maatte den stige!

Mange Timer tilbragte han i Kirken.

Han var ikke gaaet derind den første Dag, han havde ikke turdet. Mens Onklen begravet bag »Dagstelegrafen« drak sin Kaffe paa »Haabet«, sneg han sig sagte ud af Døren. Han havde ikke sagt, hvor han gik hen, saa vilde Onklen maaske have været med og — nej, han vilde helst være alene, han maatte være alene, han syntes ikke en Gang, han kunde have sagt, at han gik ned til Kirken; han var saa underlig beklemt, saa underlig beklemt.

Han stred mod Stormen ned ad Gaden med dukkende Hoved, Frakken fløj ind mellem hans Ben, saa han næppe kunde trænge sig frem. Saa faldt det ham pludselig ind, at Onkel Høg kunde sé ham fra Vinduet, og han gik ind paa Fortoget, helt ind til Husene.

Han løb over Torvet, Hatten føg af, men han holdt den i Stormbaandet og skred videre. Langs Husene naaede han Klosterporten.

Han gik gennem Porten. Hvor Murene var stærke, dem havde de bygget, hans Forfædre . . . Han følte paa Murene, udmaalte Hvælvingen ligesom Tomme for Tomme, baade Højden og Bredden — saa gik han ud i Alléen. Vinden jog med de

visne Blade og lod dem danse i svingende Kredse om de knudrede, fugtige Rødder — Sikke store Rødder! — hvor de Træer var gamle — de havde sét hans Slægt . . .

Det var som om hans Hjærte blev større, han aandede Luften stærkt, han fyldte sine Lunger, han syntes, han kom til noget, som var hans, til noget, han tog i Besiddelse. Alle de Skygger, som Livet havde kastet ind over hans Drømme, blegnede, veg for én Følelse, den, at han her stod i Ly af sines Gerninger.

Og i dette nervøse Sind kom ogsaa denne Følelse altbeherskende til ham. Han slyngede alt, hvad han havde lidt, alle Ydmygelser, alle Skygger over paa de store Dødes Skuldre, og de kunde bære dem.

Dette var deres, hans, Slægtens. Her kunde han aldrig blive ene, de var her.

Paa én Gang raabte alle hans berømmelige Slægts Bedrifter til ham, han var som kommen til dens Hjem, hvor Minderne lurede i hver Krog, og hans Tanke havde i et eneste Nu gennemløbet hele Slægtens lange Saga.

De store berømte Navne, de lysende Bedrifter, de store Skikkelser — han saá det alt. Og saa ned gennem de mørke Aarhundreder, hvor alt forsvandt og blev borte. Han vidste ikke, han havde aldrig kendt den besynderlige Følelse af afmægtig Vrede, som betog ham — det gled ud, bort, ud i intet — —

Ekscellencen dukkede frem. — Moderens Fortællinger — — Faderens Skikkelse — — —

Ja, det var igen ved at glide ud, bort, være forbi — han følte det — — —

Han saá sig rundt, tankeløst. Saa fæstedes hans Blik paa den kolosagtige Kagekone, henne i Klosterporten, hun sad og tørrede Honningkagerne af med Bagen af sin Haand.

Han holdt Revue over Slægten — hvem var der? Onklerne — de var Undermaalere og de havde ingen Børn, Nina — hun var Kvinde — h a n, h a n — —

Men Sikkerheden fra før var borte, Lyset var slukket, Slægtslyset ud over hans Liv, han kunde ikke faa fat paa noget Holdepunkt.

Han knyttede Hænderne i Lommen og kneb Læberne sammen. Han syntes, det var en legemlig Kraftprøve, han skulde til. Og som en kold mørk Skygge lagde der sig noget inde i hans Tanke, han følte halvt übevidst noget nærme sig, en Frygt, noget, han vilde skyde fra sig; han m a a t t e kunne: naar man vilde, kunde man.

Han gik op ad Trappen til Kirken — Døren stod aaben, der var nogen derinde, som spillede paa Orglet. Nu skulde han da altsaa staa Ansigt til Ansigt med sin Slægts Storhed. Alt stormede ind paa ham, hans Drømme, der havde befolket denne Kirke, hans Længsel, alle de Tanker, han havde skænket dette Rum. Og med et Ryk vendte han sig — idag vilde han ikke gaa derind . . .

han vilde vente, han kunde ligefrem ikke, han maatte have Ro, han maatte blive længe derinde, og idag ventede Onkel Høg. Nej, han gik.

Et Par Dage efter drev William med sine Bøger under Armen hjem fra Skole over Kirkepladsen. Da han kom forbi Kirken, saá han den store Indgangsdør var aaben, og han gik op ad Trappen ind i Forhallen hen til den brede Midterdør, som han tog i for at lukke den op. Den var laaset; men Nøglen sad i, William drejede den om og lukkede op.

Han stansede paa Trinet og saá op i Kirken. Saa stod han da Ansigt til Ansigt med sin Slægts Berømmelse.

Han vidste ikke, om han havde tænkt sig Buerne højere, Pillerækken mere uendelig, Rummet lysere. Egenlig havde han vel aldrig bygget andet Rum over sine Fædres Grave end en stor Hal, hvori hans Blik tabte sig, som han aldrig gav Form, men hvor selv hans Fantasi ikke stødte mod nogen Væg.

Men han bøjede sig i Ærefrygt, han modtog uden at spørge, om det var dette, han havde ventet, eller om han var blevet skuffet nu, da han stod her. Han betragtede den lange spraglede Række af Slægtens Skjolde og Vaaben — langs Midtergangens Sider over de høje Buer var de malet, Skjold ved Skjold, Vaaben ved Vaaben.

Han begyndte at læse, Navne og Valgsprog, skrevet med snirklet Munkeskrift, Bibelsprog og

Skjolde med Hjærterne, Sølvbjælken og Lilierne. Han kendte intet af disse Navne, og kun deres Dødsaar var skrevet under Skjoldene, men han saá, at Navnene gik ned gennem Aarhundreder, og hans Slægt syntes ham rigere for hvert Aarstal, han saá; han havde jo ikke drømt, naar han befolkede alle Tider med sin Slægts Berømthed.

Han gik langsomt op ad Gulvet, mens han læste Navn paa Navn; han søgte Kongemorderens, men saa saá han over den øverste Pille Stamfaderens Vaaben — her laa han, her var det. Og ved Siden af hans eget Skjold hans Søns og Sønnesønners. Lidt større syntes han de Navne var skrevet, der stod over denne Pille, men det var intet Under — de var jo Kæmper, der havde tømret Danmarks Trone.

Bestandig -- bestandig, saalænge Danmark mindedes, vilde de leve, Støtterne, der havde baaret en berømmelig Tid. Hans Hjærte bankede, han følte Blodet med Svulmen strømme gennem sine Aarer, han bemægtigede sig sin Slægts Storhed. Der, der fandt han Kongemorderens Navn! — — Men her forstod han, her undredes han ikke.

Han stirrede sig blind paa dette Navn. Han havde elsket Ætten, den store Slægt, der havde bygget Tronen, tømret Kongesædet, udspændt Baldakinen over Drotten — han havde haft det store Mod, den kriblende Lyst til at omstyrte, hvad de andre havde rejst. Lige mægtig skulde Slægten være baade til at skabe og til at omstyrte.

Det bruste igennem ham, Tanker, vanvittig Stolthed, der selv tog Kongemorderens Vaaben i sin Haand. Han stirrede og blev ikke mæt af at sluge dette Navn: Forræderen blev til en Helgen i hans Tanke.

Saa rev han sig løs og gik langsomt op om Altret. Han gik med bøjet Hoved i dybe Tanker — han snublede og vaagnede. Det var en Ligsten, over hvilken han var snublet og han gav sig til at læse: »Hans!« Han saá paa det udhugne Billede, udslidt laa Prælaten udhugget i Stenen med Bispestaven i sin højre Haand. William tænkte ikke; uden at vide, hvad han gjorde, uden at gjøre Regnskab sank han ned paa Stenen med Hænderne knuget mod sit Bryst og Overkroppen bøjet.

Han bad ikke, men noget ubeskriveligt, som en tyngende Haand, tvang ham ned paa denne Sten, og hans hele Væsen gled ud i vag Andagt —

Han vidste ikke, hvor længe han havde ligget saaledes; da han vaagnede, følte han sig opslugt af den samme Tomhed, som han havde følt en Gang, da han af Smerte var besvimet hos Tandlægen, en svimmel Tomhed, der nu veg; han bøjede sig ned imod Stenen og kyssede den.

Han tog sig til Hovedet for at besinde sig, og hørte nogle enkelte afbrudte Akkorder paa Orgelet. Han rejste sig og gik ned. Himlen var blevet overtrukken, og der var halvmørkt i Rummet. Der var kommen en ejendommelig Følelse af mild Ærbødig-

hed over ham, noget vist ydmygt, hans Stemning opløste sig i en Blidhed, som grænsede nær til Taarer — — Orgelklangen lød dæmpet ned over ham.

Han satte sig i en af Kirkestolene: hans Tanker trængte til at hvile, og gled ud i Tonerne.

Saa rejste han sig og gik ned mod Døren. Man havde hørt op at spille, og han hørte nogen komme ned ad Trappen fra Orgelet. Han vendte sig og saá en Dame staa paa det nederste Trin.

Han vidste ikke, hvorfor han blev rød, men han følte Rødmen stige sig helt op under Haaret, og han trak hurtigt Øjnene til sig. Hun tog langsomt en Lorgnet op og saá ét Øjeblik paa ham, inden hun gik ud ad Døren.

William saá hendes Nakke bag den sorte Knipling, der stod op om Halsen, Haaret var skrabet helt op.

Siden tilbragte han mange Timer i Kirken. Dens Minder var blevet hans vigtigste Selskab. Han sluttede sig ikke synderlig varmt til nogen af sine Kammerater. Hans Ejendommelighed tiltrak derimod snart dem, og han blev hurtigt det forgudede Væsen, som er de fleste helt unge Verdensborgere nødvendigt til at opforgylde med deres Idealitetstro og deres Fuldkommenhedsteorier.

Men om et frugtbart Venskabsforhold var der ikke Tale: William modtog intet ligesaa lidt som

han egenlig gav Kammeraterne andet end rent ydre Ting af sig selv. Sit dybeste Liv levede han alene, og selv hans største Beundrere saá Kløften, der bestod mellem ham og dem — og respekterede den.

De kom til ham, talte med ham, naar han ikke laasede sig inde, talte om ham, naar han ikke vilde lade dem komme ind, de beundrede ham tidlig og sildig — men alene vedblev William at leve.

Naar saa Kammeraternes Samtale havde trættet ham i Timevis, kunde han hen paa Eftermiddagen gaa over i Kirken og sidde dér ved Stamfaderens Pille, længe, hensunken i Tanker.

De Dage, hvor Frøken Falk spillede paa Orgelet, svigtede William aldrig. Musiken mildnede hans Drømme, dæmpede den Uro, der bestandig gik som en Understrøm gennem hans Ørkesløshed.

Han havde snart opdaget, hvilke Dage Frøken Falk kom til Byen, og naar han Klokken tolv, naar han drejede om Hjørnet, saá den kendte Vogn holde nede i Alléen ved Klosterporten, gik han altid noget hurtigere over Kirkegaarden ind i Kirken. Han satte sig i sin sædvanlige Krog og lyttede, men naar han tænkte, det snart var forbi, rejste han sig og gik frem, saa han kunde sé Damen, naar hun gik ned ad Trappen.

Det faldt ham ikke ind, at han egenlig lurede, og hver Gang saá Frøken Falk lidt smilende paa ham, og hver Gang hilste han og blev rød under hendes Smil. Andet foregik der ikke: han stod

ved den nederste Pille, hun kom ned ad Trappen, smilede, han hilste — saaledes gik nogen Tid. Naar William paa de bestemte Dage drejede om Hjørnet og ikke saá Vognen, blev han pludselig meget varm i Kinderne, og i hele sidste Time de Formiddage, havde han jo nok været lidt febrilsk og vagt urolig, en Uro, der ikke kunde finde sig til Rette med sig selv. Han gik saa over og satte sig paa en Bænk under Træerne og ventede, og kom hun ikke, var han nedslaaet.

Hvem hun var, spurgte han ikke om og søgte ikke at faa det at vide. De havde aldrig vekslet ét Ord, og han var i en Alder, hvor Nærheden skræmmer.

Desuden var William jo ogsaa for længe siden færdig med noget saa livskraftigt som at være forelsket. Han gik kun over i Kirken hver eneste Fredag og Onsdag, og han var glorød, naar han hilste paa Damen. Undertiden kunde det da hænde, at hans Rødme smittede.

En Dag sagde en af Williams Kammerater i Frikvarteret til ham: »Holder du meget af at høre min Kusine spille?« —

»Din Kusine?«

»Ja, du render jo over i Kirken hver Onsdag.«

William blev rød og sænkede Øjnene ned over »Bohr«: »Ja,« sagde han.

»Kusine har lagt Mærke til dig — ja, hun har forbandet gode Øjne.«

»Jeg vidste ikke det var din Kusine,« sagde William og rejste sig. De talte ikke videre om den Ting. De første Par Dage var det William ubehageligt, at den ubekendte Dame rykkede ham saaledes ind paa Livet, han vidste ikke selv hvorfor, men han var ikke mere ene om sin Hemmelighed nu, og det havde været saa rart. Nu var hun Gersons Kusine, og Gerson vidste det, og der skulde naturligvis snakkes om det i Klassen — og det hele var kedsommeligt. Nu var det slet ikke hans eget mere, Kirken heller ikke.

William var rasende og han gik ikke ind i Kirken en hel Uge, men den næste Fredag var han kommen til det Resultat, at det dog var altfor latterligt at lade sig skræmme. Gerson havde naturligvis talt med Kusinen, og hun lo vel, naar han saa let lod sig jage bort. Nej, han maatte netop komme der, nogle Gange i det mindste — og saa rent blive borte. Det var det klogeste.

Spillede hun smukkere den Dag? Hun havde siddet ved Orgelet, da han kom, men saa havde han i Kejtethed tabt sin Bogbunke paa Fliserne, og hun havde rejst sig og sét ned over Balustraden mod det Sted, hvor han stod.

Hun spillede dejligt. Højt brusende kunde det lyde som Folkeskarers jublende Tilbedelse, der hæver sig i tusindstemmet Lovsang; dæmpet kunde det dø, som den sagteste Hvisken, Aandepust af Rummets Skygger. William satte sig ved Pillen, og

han tvang sine Tanker den vante Vej. Men d gled hele Tiden bort fra Forfædrene, strejfede or uden noget bestemt Maal, uden nogen tydelig Gen-stand; han hørte Musiken og hans Tanker svøbte sig ind i Tonerne, søgte intet andet Indhold end hendes Musik.

For første Gang blev Musiken ham noget selvstændigt, før havde den kun været Ledsagelse for noget fremmed. Egenlig var det første Gang, han hørte Musiken. Og han reves med deraf, Tonerne var kun Toner — og hun spillede dejligt.

Tonerne fortalte ikke mere om Kongemorderens Stolthed og Slægtens Storhed, de sang en dæmrende Sang, han ikke selv forstod, men kvægende var den for hans Tanke.

Hun holdt op at spille, slog sine Noder sammen, han rejste sig og gik ned. Hun gik i Dag lige forbi ham, og da han hilste, smilede hun, saa hun viste nogle smaa, hvide Tænder, og sagde »Goddag.«

Om Eftermiddagen spurgte William Gerson, om han ikke vilde besøge ham om Aftenen. Aldrig havde det været William saa svært at føre en Samtale som den Aften, og alt, hvad han sagde, kredsede rundt om ét Spørgsmaal. Men saa pludselig sagde Gerson:

»Naa, du var nok ovre i Kirken i Dag.«

Det var skrækkeligt, saa lang Tid det tog at finde den Digtsamling paa Reolen, der stod henne

i Krogen i Mørket, og William svarede ikke, før han kom hen til Lyset med Bogen i Haanden.

»Her er de,« sagde han, det var Aarestrups Digte. Og lidt hurtigere, ganske ligegyldigt, som om han nær havde glemt, hvad den anden havde sagt: »Ja, jeg saá din Kusine i Dag.«

»Hun sagde det,« sagde Gerson, »hun tror, du holder Andagt i Kirken.» Han lo.

William blev meget rød.

»Hun siger, du gaar derover for at besøge dine Forfædre — men du er da ikke gal.«

Det gav et Sæt i William, og han gav sig til at lé. »Kamilla er da kønnere end som saa, skønt hun er en gammel Pige«. Gerson lo stadig og kneb Øjnene missende sammen.

»Ja, hun spiller dejligt.«

Saa gav Gerson sig til at fortælle. Falk boede en Milsvej herfra, Tanten var død, og Etatsraaden, hans Moders Broder, var en sær Tørv, men Godset var dejligt, og Kusinen var en brillant Pige. »Hun holder sgu meget af at sidde lidt tæt op ad En i Vognen — men hun snakker løs og lader sig ikke mærke med det.«

Han snakkede løst og fast, og uden at behøve at spørge havde William snart Rede paa alle Forhold paa Veilgaard.

Blandt Williams »Beundrere« satte det noget ondt Blod, at Gerson paa den senere Tid var blevet saa intim med ham, skønt han altid havde stillet sig lidt fjendtlig til »Afgudsdyrkelsen«, som

Oppositionen kaldte Williams Omgangskredses blinde Beundring: en Gang paa et æstetisk Møde havde Gerson ladet falde en Yttring om »Slaveejer og Slaver,« som umuligt kunde misforstaas. Nu var han alligevel baade Potte og Pande, og de ældre i Flokken anklagede William for »Forræderi«.

Mellem Frøken Falk og William udviklede der sig langsomt en større Forstaaelse. For William ejede hendes altid gentagne Hilsen tusinde Nuancer, og hendes Smil, der for alle andre vilde have syntes det samme og altid paa samme Maade viste hendes smaa, spidse Tænder, nedsænkede ham den ene Dag i Fortvivlelse og gav ham den næste stormende Haab, eftersom det syntes ham lidt mer eller mindre straalende, mer eller mindre venligt.

Men selv alle de skiftende Sindsbevægelser, denne Forelskelse skænkede ham, vilde han ikke tilstaa for sig selv. Han stred imod denne Venden tilbage til Livets Sol, Vanen kæmpede imod den Lykke, han følte. Hans Melankoli var oprindelig Frugten af altfor tidlige Sorger, af en sjælelig Udmattelse, som dels var ham medfødt, dels var fremgaaet af Omstændigheder og Forhold i hans Liv. Siden var den bleven Vane og — en kær Vane. Ligesom Mennesker, der har vænnet sig til at leve med fortrukne Gardiner i en halv mørk Stue, hvad der i Længden fordærver deres Øjne og til Slutning aldeles ødelægger deres Syn, tilsidst slet ikke kan taale det fulde Lys, saaledes havde han tildækket

sine Vinduer med Melankoliens Taage, og da nu Livet nærmede sig og skar gennem Taagen, havde han mest Lyst til at lukke Øjnene.

Hans teoretiske Blasérthed kæmpede imod den nye Følelse, som bemægtigede sig ham og som gjorde hans seksten—sytten Aars Hjærte uroligt, fyldte hans Liv med den første bly Forelskelses Tøven, der længes, og rokkede ved hans Menneskeforagt: thi det Hjærte er ikke til, som ikke tror paa sin første Kærlighed.

En Dag, da hun gik ned ad Trappen, tabte Frøken Falk sin Muffe, hun havde jo baade Handsker og Noder i Haanden, og kunde ikke holde paa det altsammen, saa Parasollen faldt lige for Fødderne af Høg. der just vilde gaa ud af den lille Dør. Han tog den op og rakte hende den, men Hjærtet sad ham i Halsen, saa han ikke kunde sige noget. Hun takkede, og inden han vidste hvordan, var de ude i Alleen, han bærende hendes Noder, hun smilende og talende med leende Øjne, der ofte i Forbigliden søgte hans, saa han blev endnu rødere og havde Hjærtebanken, saa han troede Brystet skulde sprænges paa ham.

Hun begyndte at tale om Musik. Om han holdt meget af Orgel? Hun havde en dyb Altstemme, der ligesom bar Ordene længe og gav dem en ejendommelig Vægt, selv om det var ganske ligegyldige Ting, hun sagde. Hun gik med Hovedet bøjet og Armene i Muffen trykket fast ind mod sit Bryst.

»Aa, han var ikke musikalsk, men nu her i Sorø hørte han aldrig Musik — det var ogsaa derfor, han havde været saa uforskammet at gaa over i Kirken . . .«

Hun fandt det saa naturligt — han havde dog maaske haft lidt mere Fornøjelse af hendes Spil end Væggene og — Deres Forfædres Bén.

William følte, han blev hed helt op under Haaret. »De tager virkelig Fejl,« sagde han.

»Hvori,« spurgte hun og saá lige paa ham.

»Det er slet ikke derfor . . .«

»Hvorfor?«

Nej, han kunde ikke udholde det Blik — han tav og saá ned. »Det med Forfædrene,« sagde han saa dæmpet.

»Da vilde jeg kun finde det naturligt,« sagde hun, og Betoningen var meget alvorlig, ejendommelig dyb.

»Vilde De?« det kom hurtigt og han saá hen paa hende.

Hun saá smilende op: »Saa havde jeg jo dog Ret.«

Vognen var ikke kommen, hun saá hen mod Porten, rystede lidt misfornøjet paa Hovedet og drejede saa ind ad en Sideallé ved Søen. William fulgte efter.

»Jeg har jo ikke anden Slægt,« sagde han lidt efter.

»Deres Søstre.«

»Ja — mine Søstre,« han talte langsomt og

blev ved, som om han talte hen i Luften: »Men derfor kan man godt føle sig alene.«

De gik atter nogle Skridt. »Det kan jeg forstaa,« sagde hun.

»Og saa er det, jeg har dem.« William gik videre.

»Jeg forstaar det saa godt,« hun drog Haanden ud af Muffen og glattede dens sorte Skind med sin Handske: »det maa være meget lettere at blive til noget, naar man saadan har Aarhundreders Forfædre, som sér ned paa En.«

William svarede ikke, Frøken Falk blev ved at glatte paa Muffen, saa saá hun paa Skraa ud paa ham og sagde: »Og De er jo den sidste af Familjen?«

»Ja — Slægten er død.«

»Naa, Weltschmerz,« henkastede Frøken Falk og dukkede med Hovedet, de gik lige om et Hjørne. »Hvor gammel er De?«

William blev rød. »Seksten Aar.« Han søgte at gjøre Tonen ironisk, men opgav det, og Stemmen blev helt borte paa det sidste Ord.

»Og er allerede bitter mod Verden — ja, det begynder man jo med nutildags.« Hun holdt inde, stansede lidt og sagde noget hurtigere: »Siden finder man et vægtigt Argument for at forsone sig med Verden.«

»Mange finder det . . .«

»Aa« — hun lo igjen — »nej de allerfleste.

Man forsoner sig med sin Skæbne ganske simpelt, fordi det ikke er morsomt at surmule.«

»Jeg surmuler ikke.«

»Nej — det er ikke Ordet. De er naturligvis ulykkelig.« Hun satte sig i lidt stærkere Trit: »Men — Spøg til Side — jeg véd, De har oplevet en Dél . . . men — at opleve meget er ikke at leve meget. Naa — men hvad forstaar De Dem paa det?«

William svarede ikke. Inde i en ny eller vendt tilbage til en gammel Tankegang sagde han: »Men det er slet ikke Weltschmerz. Vor Familie er færdig . . .«

»Færdig, ja hvis De ikke vil begynde igen. For at begynde maa man da sige, hvis man ikke vil være dum nok til at mene, at man kan være færdig uden at have begyndt —«

»Og hvad skulde jeg saa udrette?«

Hun stansede og gav sig til at lé: »Undskyld, jeg siger det Hr. Høg« — en lille bitte Streg under Hr. — »men først kunde De sé at faa Udmærkelse til Eksamen. De er jo et godt Hoved . . .«

William bed sig i Læben, og da hun saá paa ham og smilende tilføjede: »De er da ikke vred?« gav det et Ryk i ham, som vilde han vende om.

Han gik og ludede ved Siden af hende og syntes endnu mindre, end han var. Hun smilede stille men blev saa igen alvorlig: »Forresten forstaar jeg det godt«, sagde hun.

Han saá op. »At De er bleven Darwinist,« sagde hun som Svar paa hans stumme Spørgsmaal.

De blev atter tavse, hver gled ud i sine Tanker. Hun talte først og spurgte:

»Og hvad saa, naar De er bleven Student?«

»Saa skal jeg vel sé at blive Kandidat.«

»Herre Gud — kan man da ikke søge et Maal?«

»Jo, hvis man havde et . . .«

»Nu snakker De,« hun talte utaalmodigt, »naar man havde, behøvede man ikke at søge. Og De søger vist ogsaa — det vil sige, De lader Fantasien løbe . . .«

Hun holdt inde, William blev ved at gaa med bøjet Hoved saa meget som et halvt Skridt foran hende. Da han talte, var hans Tonefald mere dæmpet, ligesom glattet ud: »Og hvor skal man da søge?« spurgte han.

»For Eksempel i Deres Barndom — hele Liv — i Deres Tilbøjeligheder . . . opsøg de Forudsætninger, Livet har givet Dem . . .«

William blev staaende, Frøken Falk saá, at hendes Ord havde gjort Indtryk, og mens hun skjulte et svagt Smil med Muffen, sagde hun: »De har virkelig et stort Fortrin i overhovedet at kunne søge. Vi Damer kan kun vente . . .«

»Hvordan mener De, Frøken?«

»Jo, vi Damer sidder vort halve Liv og venter

paa at blive lykkelige, og det andet halve sidder vi i en Krog og sørger over, at vi ikke er blevet det.«

De drejede ned i Søgangen. Frøken Falk nynnede sagte, William var besynderlig betaget. Han havde paa én Gang saameget at sige — naar han blot vidste hvordan.

Saa satte han lige med ét i et Spring ind paa at tale om sin Moder. Frøken Falk talte ikke meget — et enkelt Ord eller kun Nik og korte Blik, som bad ham blive ved med sin hurtige Fortælling.

Han vidste ikke selv, hvad han havde sagt... han drog Vejret dybt og blev pludselig forlegen. Men da han saá hen paa hende for ligesom tavst at bede om Undskyldning, mødte han i hendes Øjne et langt, forskende Blik, der fik ham til at rødme og som var — nej ikke venligt og heller ikke mildt, men varmende, saa han huskede det længe.

Frøken Falk tog Uret frem under Kaaben: »Fire,« raabte hun, »men Jens maa jo tro, jeg er blevet gal.«

De gik hurtigt til op igennem Haven og vekslede kun faa Ord, men de gik meget tæt ved hinanden, og hvad de sagde, faldt utvungent som Udraab mellem gamle Bekendte. Saa kom de op til Porten.

Jens arriverede i samme Nu.

Frøkenen spurgte hæftigt, hvor han havde været, og da Jens sagde, at hun havde sagt, han

først skulde hente hende Klokken fire, blev hun ganske lidt rød under Sløret.

William stod med Muffen, mens hun steg ind. »Farvel — kør saa!«

»Deres Muffe,« raabte William.

»Aa — ja, den glemmer jeg.« Hun lænede sig ud ad Vinduet og greb Muffen. Hun mødte Williams Øjne og kastede sig, mens hun glattede sin Skindkaabes Ærme med sin Haand, med et stille Smil tilbage i Vognen.

Efter den Dag var de meget sammen. Undertiden gik han ned paa »Haabet« for at hente hende, undertiden mødtes de først i Kirken. Han bar hendes Noder, hendes Shawl og hendes Pakker, hun havde en egen Evne til at faa ham til at bære for sig og hente hende og blive sat Stævne for at vente paa hende.

»Saa,« sagde Præstens Frue ind i Stuen til sin Datter, da William en Dag gik forbi med Frøken Falk, »nu har hun da faaet et nyt Menneske.«

Frøken Kristine fór til Vinduet. »Men nu er han sytten Aar,« sagde hun spidst, mens hun besvarede Venindens Hilsen og saá efter dem. »Tilsidst maa Kamilla vist lære sine Trældyr at tale rént.«

»Fylder hun nu ikke ni og tyve?« spurgte Moderen og slubrede en Mundfuld i sig af Kaffen.

»Jo, det er akkurat fire Aar siden hun havde Fødselsdag — og da fyldte hun fem og tyve.« Frøkenen gik tilbage til sin Kniplepude.

»Falks kunde gærne sendt os lidt Frugt« — Fruen havde taget Briller paa og sad og stoppede paa en af Velærværdighedens Uldtrøjer, »de véd dog, at din Fa'r holder saa meget af en god Pære.«

»Kære Mo'er — hvordan kunde du dog tænke? De Mennesker bryder sig saamæn ikke meget om Guds Ord.«

Saa stoppede og kniplede Velærværdighedens Familie videre i Tavshed.

Det var nu langt fra hver Dag, Kamilla spillede. Undertiden erklærede hun, hun var ikke oplagt, de gik saa lange Ture i Alléerne om Søen. Som oftes var det ham, der talte — han fortalte hende alt.

Og mens han saaledes fortalte, var det, som om han oplevede alt igen, men paa en ny besynderlig Maade, der endnu mer end før skød de uvæsenlige bort og samlede sig om visse Hovedpunkter, til hvilke hans strejfende Fortællinger stadig vendte tilbage.

Saaledes gik det i Begyndelsen og længe, men senere vendte hans Fortælling sjældnere tilbage til Fortiden. Han oplevede intet, men dog havde han saa meget at fortælle hende. I den broget-forvirrede Samtale, som hun styrede med ét Ord, ledede med et Smil, vekslede det med Udbrud, Afbrydelser og lange Taler, Ungdommens vidtsvævende Deklamationer, hvori der skylles op tusinde besynderlige Brudstykker af ufødte Længsler, Drømme, Attraa, tidlig Træthed, hele det taagede Kaos af Tanker

og Fornemmelser, Begæringer og Anelser, der i den første Ungdom fylder vort Hjærte og vor Hjærne med deres Taager.

Hun tav og modtog. Med bøjet Hoved, smilende, saa man saá de spidse Tænder bag de lidt bøjede Læber, gik hun stadig lyttende. Men stansede han, kunde hun ved et Ord atter faa ham til at tale. Og hun hørte gærne paa ham: hvad han sagde, mens de saaledes gik Time efter Time, var saa ejendommeligt, saa fremmed, noget nyt for hende, og hun havde dog levet en Del og oplevet meget.

Kamilla Falk var meget omtalt: hendes Veninder afskyede hende, Mændene betragtede hende med Mistro.

Hun havde en Gang været forlovet, det var nu snart længe siden, og Forlovelsen var pludselig gaaet overstyr, og hun var rejst bort. Der hvilede nok et Slør over et og andet den Gang, ialfald sagde man det. Hvorom alting er, man hviskede baade om et og om et andet, og vist er det, at der havde været en Maler i Besøg hos Falks det Aar, som havde malet Frøkenens Portræt, og hun blev paa sin Reise borte over et Aar.

Egenlig var hun blevet smukkere paa den Rejse. Hendes høje Figur var blevet svært junonisk og som for at knuse Sladderen under sine Hæle, traadte hun fastere end før. Hendes Øjne var blevet dybere, med et ejendommeligt glimtende Blik, Munden var stærkere kruset. Maaske var det ogsaa, fordi det

ikke lignede mere, at hun kort efter sin Hjemkomst brændte sit Portræt, hvor hun var i hvid Kjole og stod, smilende, med en Rose i Haanden.

Siden da var der gaaet adskillig Tid, og trods sin Skønhed og Faderens Rigdom blev Kamilla siddende paa Veilgaard.

Det var vel næppe altid morsomt derhjemme, men hun forstod at variere den landlige Tilværelse. De første Vintre havde Faderen og hun tilbragt i København, og saa havde de om Sommeren haft fuldt op af fremmede, de Bekendtskaber, de havde dyrket inde i Byen om Vinteren. Lidt hurtig skiftende var de jo, de Bekendtskaber — det ene Aar var det nogle Kunstnere, en ældre Skuespiller og to Malere, det næste det halve diplomatiske Korps, der dannede Kærnetropperne ved Frøken Kamillas Hof, hvor altid én blev udmærket for i to—tre Maaneder i Forening med den skønne Dame at udhule indtil et Spindelvævs Tyndhed den Mur, som adskiller et Lefleri, der leger med Ild og brænder sine Fingerspidser, fra en Lidenskab, der giver sig hen og leder til »utilladelige Forhold«.

Saaledes gik en fire—fem Aar. Kamillas Træk blev skarpere, Øjnenes Udtryk koldere, strængere sagde nogle — hun blev ikke mindre smuk, men man saá dog, at den første Ungdom var forbi. Maaske var imidlertid hendes Følelser mere ældede end hendes Træk.

Der var kommet et Tidspunkt, hvor denne

evige Leflen med og Befølen af Lidenskaben, hvori hun hendrev sit Liv, havde virket paa hendes Sind som en Drik Saltvand, der kun vækker Tørst og gør Læberne tørre. Hendes Sind var ligesom udtørret; og hun søgte altid paany de samme Sindsbevægelser, der bestandig paany skærpede Sjæletørsten.

Men langsomt slukkedes denne en Tid lang blussende Attraa, som døde uden at være tilfredsstillet. Hvad der i hendes Sjæl traadte frem, var en tom Blasérthed; hendes Attraa var træt af at flagre omkring og bestandig støde mod Væggene i Formernes Bur, og den var gaaet til Ro og døsede. Men ved Siden af denne Blasérthed dvælede der dog en altid vaagen Bitterhed, som var født af Utilfredsstillelsen og den tiltvungne Resignation.

Paa denne Tid blev Fætterne Gerson Gymnasiaster i Sorø og, som rimeligt var, tilbragte de Søndage og Smaaferier hos Onkelen paa Veilgaard. Kamilla behandlede Fætterne som Drenge — hun var jo ogsaa ti Aar ældre end de — men nogle af de Kammerater, som altid fulgte med dem, syntes hun dog at skænke en betydeligere Opmærksomhed.

Og efterhaanden fandt hun Fætternes Kammerater »morsommere« og »morsommere«. Som hun havde taget Tag i William, havde hun handlet med adskillige, og denne Leg med unge Mænds første længselsfulde Hjærtebanken, var blevet Frøken Kamilla en ren Sport.

Hun drog dem til sig med sin Skønheds og sin Erfarings hele Tillokkelse, hendes afblegede, noget strænge Skønhed maatte gøre Indtryk paa det syttenaarige Hjærte, og hun gjorde deres tøvende Skyhed dristig. Hun trak dem til sig for at lytte til det første uroligt sitrende Hjærteslag i et ungt Bryst, for at kvæges ved det første Lidenskabens Aandepust, der fødes som et Suk af Sjælens uvante Beklemthed. Hendes Bliks og Hænders Kærtegn vakte hos de unge Venner denne frygtsomme Kærlighed, der rødmer over sin egen Uformuenhed, mens den i Tankerne besidder alt. Og denne Leg var saa lidet farlig: der blev intet givet uden et Haandtryk; maaske et Kys paa en ung Pande, som brændte, paa nogle bløde Lokker, hendes Hænder længe havde kærtegnet.

William var forelsket. Men hans Forelskelse var af en ejendommelig Art.

Undertiden, naar de gik sammen langs Søen, og han talte til hende i strømmende Ord, der kunde lyde som halvdigtede Kærlighedssange, frygtsomme Hymner af en Yngling, der endnu ikke har vovet at løse Elskovsgudindens Bælte, men anelsesfuld synger om hendes Skønhed, kunde han pludselig sé paa hende med et Blik, der forvirrede hende, gjorde hende forlegen, saa hun slog Øjnene ned; til andre Tider kunde han længe være tavs, ordknap, og saa tilsidst brød han ud i en Bitterhed, som afblomstrede hele Livet og viste en Træthed, intet kunde friste.

Tingen var, at den første Ungdoms Forelskelse kæmpede med den ved Læsning erhvervede Erfaring i Williams Sjæl, og hans medtagne Nerver, hans allerede stærkt rystede og derfor slappede Sind trættedes ofte af de evige Bevægelser, hvori denne Forelskelse førte ham ind, og som hans Erfaring gav en dybere Betydning. Undertiden var han helt Barnet, undertiden gjorde hans Theorier ham til den erfarne Mand, som formaar at faa næsten de samme Nydelser ud af en ufrugtbar Forelskelse som af et virkeligt Kærlighedsforhold; undertiden blev han atter overfalden af en vis Ubændighed, der vilde opnaa alt, hvad han vidste, Kærligheden kunde skænke; undertiden var han kun træt og syntes, han var færdig med det ogsaa.

Det var disse sammensatte Følelser, Kamilla ikke ret forstod, og som hun bestandig ivrigere søgte at forstaa.

Naar hun nu spillede, sad han altid ved Siden af hende paa en høj Straaskammel, Organisten lagde Noder fra sig paa om Søndagen. Undertiden fantaserede hun, saa sad de og talte sammen, mens hun spillede, halvt hviskende, som om de satte dæmpede Ord til Musiken. — —

I de sidste Dage var det gaaet op for hende, at hun maatte gaa lige til Bunden af den Gaade, der hed William Høg, hun maatte besejre dette Væv af Modstand og Træthed, maatte overvinde den besynderlige Følelsernes Blasérthed, der tilslørede denne Drengs Lidenskab.

De var i Kirken. Hun spillede dæmpet, indsmigrende vemodigt. De havde næsten ikke talt sammen, da hun kom. Han havde straks sat sig til Orgelet, havde i Tavshed ordnet Registret og nu spillede hun. William saá hende fra Siden: hun sad meget rank paa Stolen med Ansigtet lidt opadvendt og Øjnene næsten lukkede.

Det var en Adagio.

William sad ganske stille med Hovedet i sine Hænder, Albuerne paa sine Knæ og saá paa hende. Han talte slet ikke.

»Har De været vred de sidste Dage,« spurgte hun og blev ved at spille.

»Hvorfor skulde jeg være vred?«

»Jeg véd det ikke« — hun gled hurtigt helt op i de dybe Toner — »men jeg har været bedrøvet over det.«

Han svarede ikke. Han blev ved at sé paa hende, hun spillede.

»De véd jo dog, jeg er Deres Veninde,« sagde hun og vendte Hovedet halvt. Tonen greb ham, han følte sit Hjærte slaa hurtigere og rejste sig fra Skammelen.

»Vær saa ogsaa lidt god imod mig,« hviskede hun, han kunde næppe høre det, skønt hun spillede ganske sagte, »jeg trænger til Venskab.«

Han vidste ikke, hvad han skulde svare; han stod bagved hende, og, uden at han vidste hvorfor, fik han pludselig Taarer i Øjnene.

Det var vel det smeltende Spil — det lød

næsten som Suk, de lette Slag paa de mellemste Taster.

»Tror De, jeg er lykkelig,« sagde hun lidt efter, dæmpet.

»Hvem er lykkelig?« Hans Kind rørte ved hendes Haar. Saa fór han lidt tilbage, nede i Kirken klaprede Sidedøren.

Ogsaa hun fór sammen, men hun blev ved at spille. Han stod og saá paa hendes hvide Nakke bag Pibekraven, hans Aande strejfede den.

»Og nu til Sommer rejser De bort for at glemme mig . . .«

Han kunde ikke tale. Han krammede om Stoleryggen, hvor hun sad, saa han kom til at røre hendes Kaabe.

»Saaledes gaar det bestandig . . . bestandig . . .« Hun lod Tonerne langsomt henhviskes i Rummet, »bestandig«.

Saa traadte han et Skridt frem. Hun saá op og slap Tasterne, han var meget bleg og havde Taarer i Øjnene.

Orgelpiberne hvinede, inden de tav.

»Hvorfor vil De gøre Nar af mig,« sagde han. Ordene kom som et halvkvalt Udraab, man hørte Genklangen dø oppe i Koret . . . »det er Synd, Synd af Dem . . .«

Hun undertrykte et flygtigt Smil, og mens hun bøjede sig frem mod Orgelet, sagde hun mildt:

»Jeg gør ikke Nar, Høg, jeg holder — — af Dem.« Hun saá paa ham nedefra.

Han greb et Øjeblik haardt om hendes Haandled, hun rev Haanden løs: »Det gør ondt,« sagde hun.

»Hvorfor er De da saadan imod mig?« spurgte han ganske sagte.

Hun smilede vagt og rystede paa Hovedet. Derpaa gav hun sig til at spille igen.

Han satte sig helt henne hos hende med Hovedet i sine Hænder ligesom før. Naar hun drejede Hovedet, mødte hun hans Blik, det badede hendes Ansigt med Ild.

Saaledes sad de længe, Tonerne gled over hans Hoved ud i Kirken og døde fremme under Hvælvingen.

Hun rørte sig ikke. Hun havde en Følelse af, at hun maatte sidde rank, hun vidste ikke selv hvorfor. Hun sagde ogsaa til sig selv, hun vilde holde op med at spille, at det var bedst at holde op, men hun blev alligevel ved — det var, som om Fingrene holdt ved Tasterne.

Hans Hænder faldt slapt ned — han hørte Tonerne gennem en brusende fjærn Larm, og han lukkede Øjnene.

Pludselig var hun holdt op med at spille. Han vaagnede ved, at Tonerne døde hen, og saá hende sidde bøjet med Panden støttet mod Tasterne.

»Hvorfor spiller De ikke mere,« spurgte han.

Hun rystede paa Hovedet uden at løfte det. Han syntes, hun græd.

Det stormede i ham. Han skubbede Skamlen

tilbage, faldt ned paa Knæ og lagde Hovedet i hendes Skød. Hun løftede det med et halvkvalt Skrig.

»Hvorfor er De ulykkelig?« spurgte han og saá op i hendes Ansigt, der var vaadt af Taarer.

Hun glattede hans Haar og bøjede sit Ansigt néd mod hans. Det var, som fælles Tørst drev deres Læber sammen.

Ingen af dem talte. Hele Kirken laa i stille Ro, de hørte kun hinandens Aandedræt, der lød hurtigt og gispende. Fra hans Haar gav hun sig til at klappe hans Kinder.

Hun sad og smilede svagt, og Smilet smittede. Men saa skød hun ham hurtigt bort, rejste sig og sagde:

»Vi sés vel igen paa Fredag.« Bælgtræderen var kommen frem bag Orgelet. Tonen var helt forandret, hun talte ganske med sin sædvanlige Stemme, men hun blev ved at smile, og deres Øjne hvilede i hinanden.

De blev ved at sé paa hinanden, mens hun trak Handskerne paa og satte sin Hat fast med Hattenaalen, alt meget langsomt, dvælende, og de gik ned ad Trappen ved Siden af hinanden, skønt Trappen var meget snæver. Da de kom ud i Alléen, gik han et Skridt bagefter, han fulgte enhver af hendes Bevægelser med Øjnene, og pludselig blev han meget rød. Han havde søgt og søgt om en Erindring, der saa at sige laa ham paa Tungen og nu, nu da han saá hende gaa saaledes

— — — det var den Aften, han var i Theatret, og de dansede.

»Hvorfor gaar De bagefter?« spurgte hun og vendte sig. Han svarede ikke, deres Blikke mødtes atter med et Smil.

»Jeg faldt i Tanker,« sagde han.

Om Fredagen fik William et Brev, inden han gik i Skole. Udskriften var skrevet med Damehaand. Det var fra Kamilla.

»Jeg kommer ikke til Byen imorgen,« skrev hun, »Fader er ikke rigtig rask, og jeg finder det rimeligst at blive hjemme. Derimod tør jeg vel som en gammel Veninde spørge Dem paa Ære og Samvittighed, om De ikke vilde kede Dem altfor gyseligt, hvis vi bad Dem om at tage herud med Fætter paa Tirsdag og blive her hos os i Paasken. Tror De, De vilde kunne holde Livet ud herude, saa kom og tag tiltakke. Meget vilde Deres Komme glæde en gammel Veninde

Kamilla Falk.

Om Tirsdagen tog William med Gerson ud til Veilgaard.

De kom der Klokken fem til Middag, og efter at have gjort sig lidt istand gik de ned i Spisesalen. Hr. Falk, en gammel rundrygget Herre, gik med Hænderne paa Ryggen op og ned ad Gulvet. Tjeneren stod henne ved Buffeten og ventede.

Det var ligestraks William, som om noget hjem-

ligt slog ham imøde fra den lyse Sal, som om han havde været her før.

Hr. Falk hilste skødesløst: Hans Datter kom straks, sagde han, og blev ved at gaa rundt om Bordet.

Sidedøren blev lukket op, og Kamilla kom ind. Hun rakte William Haanden og ønskede ham velkommen, bad dem saa gaa til Bords og konverserede ivrigt sin Fader. Paa William saá hun næsten ikke. Han søgte at gribe hendes Blik men forgæves.

Senere døde Samtalen hen. Gerson fortalte nogle Skolehistorier. De havde kastet med Papirskugler paa den engelske Lærer, saa de massevis havde hængt i hans Haar.

William holdt ikke af disse Historier, han var irriteret paa Gerson og sagde hæftigt:

»Saadan noget fortæller man ikke«.

»Hvorfor ikke,« spurgte Gerson, »Du er jo selv den værste?«

»Og jeg, som troede, Hr. Høg var Melankoliker,« sagde Kamilla. William bed sig i Læben.

»Gud, det er han osse,« raabte Gerson, »Du skulde bare høre, sikket Digt han læste højt i Klassen igaar.«

»Gerson,« fór det ud af William.

»Saa Hr. Høg skriver Digte — og om hvad?« Frøkenen lo.

»Pyt,« Gerson slubrede Kompotsaucen op med en Ské, »naturligvis om Kærlighed.«

»Ulykkelig?« hun saá lige paa Høg, og deres Øjne mødtes for første Gang. Saa gled hendes bort.

»Gud, han skyder sig,« slubrede Gerson.

William var rød helt ud paa Ørene og sad og filede unødigt længe i sin Oksefilet.

»Det er vist et daarligt Stykke, De har faaet,« sagde Kamilla deltagende og saá over til ham. Hun drejede Hovedet hen til Tjeneren: »Aa Petersen giv Hr. — —« — smilede derpaa — »naa De vil ikke ha'e?«

»Forresten er det det første Digt, han har skrevet,« sagde Gerson og saá leende op fra Tallerkenen, »han maa først nylig have faaet en Muse.«

Kamilla lo ustanseligt. Tjeneren bød Frugten om.

»Gi'er Onkel ingen Sherry,« sagde Gerson. »Det er første Gang, du har en Høg i Huset.«

Efter Bordet spillede Hr. Falk og Gerson Piqué i Dagligstuen. Kamilla og William var alene i et Slags Galleri, der stødte op til Spisesalen, og som var omdannet til en Vinterhave med en Mængde Bregner, Palmer og store Lavrbærtræer. Henne i det ene Hjørne af Salen havde man arrangeret et Lysthus af Gitterværk med Epheu og udenom det store Lavrbærtræer, der dækkede for det hele.

»Lad os sætte os ind i Hytten,« sagde Kamilla.

Hun gik ind iforvejen; der var helt mørkt

derinde, saa han næppe kunde have kendt hende, som hun sad der paa Græsbænken.

»Er det Heliotroper,« spurgte han og aandede stærkt.

»Ja hele Trappen her bag ved er fuld af Heliotroper. Det er min Yndlingsblomst.« Hun rykkede lidt til Side: »Men sæt Dem,« sagde hun. »Her er da Plads nok.«

Han satte sig uden at tale. Det lille Springvand ovre i det andet Hjørne plaskede ganske sagte.

»Dette er Hytten,« sagde hun.

»Jeg havde ogsaa en Hytte hjemme, med røde Gardiner, oppe paa Loftet,« sagde han for dog at sige noget, han frygtede instinktmæssig Tavsheden.

Hun svarede ikke. Hun havde plukket en Heliotrop, og han saá hende i Skumringen holde Blomsten ind i Munden, mens hun aandede stærkt.

»Det er saa dejligt,« sagde hun, »saa smager man Blomsterne.«

Han plukkede mekanisk en Blomst. »Ja,« sagde han og aandede, »det er dejligt.« Saa blev der igen Tavshed.

Kamilla bøjede Hovedet og foldede Hænderne over sine Knæ.

»Vi var nogle store Børn i Onsdags,« sagde hun.

»Ja,« svarede han.

»Og De har skrevet Digte om det.«

»Hvorfor lo De før?« — han bøjede sig lidt

frem imod hende, sagde derpaa sagtere: »De vidste jo godt.«

Hun gav sig til at nynne. »Kan jeg ikke faa det Digt at læse,« spurgte hun.

»For at le af det?«

»Nej — Høg.« Hun drog Aanden dybt, og da hun tav, syntes han, Tavsheden var endnu tungere end før.

Han flyttede sig uroligt: »Her er tung Luft,« sagde han.

Hun havde lagt Hovedet tilbage mod Væggen og lukket Øjnene.

»Det er Heliotroperne,« sagde hun.

Der blev igen stille. Hun laa stadig tilbage med Øjnene lukkede. Saa smilede hun. Han følte som en Tyngsel paa sit Bryst, som om han skulde kvæles.

»Nej,« han rejste sig med et Ryk og kastede Hovedet tilbage, »her er for lummert,« sagde han.

Hun fór op. »Men vi gaar jo straks.« Han satte sig igen.

»Kan De ikke fortælle en Historie,« hun lagde sig tilbage, »det er saa dejligt her i Skumringen.«

»Jeg kan ingen.« Og saa pludseligt hurtigt og afgørende: »Hvorfor skal vi ikke gaa?«

»Saa deklamér noget,« sagde hun, uden at høre.

Han saá paa hende. Hun laa atter i den forrige Stilling, næsten halvt udstrakt med den ene Arm om Hovedet.

»Der er kun ét, jeg kan,« sagde han sagte.

»Hvad er det?«

»Ninon.«

»Aa, Chevalieren — men det er jo dejligt.«

William sad bøjet, med Hovedet frem. »Det er kun Monologen,« sagde han. Begyndte saa:

Der glimre de paa Himlen, hine Kloder,
Der uophørligt efter faste Love
I deres Bane vandre, og der alt fra
Umindelige Tider gik som nu . . . .

Han maatte tvinge hver Linje frem med Magt. Men efterhaanden blev Stemmen blødere, ligesom en mumlende Strøm lød de melodiske Ord, præget af et smerteligt Tungsind.

Hun aabnede Øjnene og saá paa ham, lukkede dem saa igen, og bevægede Læberne sagte.

Saa rejste han sig lidt. Og som om den undertrykte Bevægelses Bølger arbejdede sig frem i hans Bryst, som om Understrømmen af Smerte steg og gav hans Stemme Graadsklang, hviskede han Ordene:

Afmaalt? nej, afmaalt kan du ikke slaa,
Du, mit urolige, mit varme Hjerte!
Som Stjernekoret tændes ej og slukkes
I, mine flyvende, beruste Tanker! — —

Det lød som vaandefuld Klage, og med hvert Ord betonet i den stigende Hvisken, næsten skreg han:

„Hvad vil jeg nu? jeg véd min Haand er løftet — —

Han havde siddet ubevægelig. Nu pressede han Haanden mod sin Pande, som om han vilde sprede Hjærnens Taager —

Og om mit Hjærte ruller der et Hav
En oprørt Strøm af Ønskers dunkle Bølger —
Og Stemmer raabe — —

Han bøjede sig dybere ned og med et pludseligt Slag som for at stanse det ubetvingelige Skrig stoppede han Fingrene halvt ind mellem de aabnede Læber.

Han tav, og uden at tale bøjede hun sig atter tilbage mod Væggen med korslagte Arme.

Og som i Tanker begyndte han paany. Hun hørte intet. Hans Stemme lød ind til hendes Sjæl kun som en fjærn Musik, glidende Bølger af Toner, til hvilke hun selv satte Ord.

Men hun vidste dog det var om Kærlighed, han hviskede.

Springvandet plaskede stille, fra Bænken hørte hun en sagte Hulken. Saa bøjede hun sig ned, og mens hun løftede hans Hoved op med begge Hænder hviskede hun ømt:

»Har Du lidt saa meget?«

— — — Og deres Læber mødtes i et langt Kys. . . .

William kunde ikke sove den Nat. Gerson pludrede i et væk om Aftenen, da de klædte sig af, og William sagde »Ja« og »Nej« uden at høre et Ord af hvad han sagde. Han gik rundt i

Værelset og trallede og nynnede og kunde ikke finde Ro.

Han havde Lyst til at skrige af Glæde, af Stolthed, af Triumf, idetmindste Lyst til at tale, fortælle det, befri sig for noget af al den Jubel som fyldte hans Bryst, saa han næppe kunde aande — —

»Det er en Satans Trallen,« sagde Gerson og slukkede det ene Lys, »naar er du kommen til Operaen?«

William klædte sig af og gik i Seng. Han svøbte sig helt ind i Sengetæppet, Hovedet ogsaa, og laa og hviskede med sig selv og syntes, at alting sang baade i ham og om ham.

Saa hørte han Gerson snorke. Han satte sig op i Sengen og saá rundt i Værelset og med Hænderne foldet over sine Knæ under Tæppet begyndte han at deklamere Chevalierens Monolog.

Ud paa Morgenen faldt han i Søvn.

Denne pludselige Lykke holdt sig de næste Dage, det var, som om den Handling, der ved denne Kærlighed var kommen ind i hans Liv, havde drevet de unge Drømmerier paa Flugt, og som om han i denne tidlige Krise var vaagnet af en Dvale.

Kamilla havde givet sig hen. Hun havde, bestandig hidset frem mod Løsningen af den Gaade, hun havde digtet ind i Williams Væsen, tilsidst fremtvunget denne Løsning. Og hun var nu i Begyndelsen beruset af denne Time for Time voksende Lidenskab; den ejede jo baade al Ungdommens første

Smidighed og al den Sindets Erfaring, som Williams Overmodenhed gav den.

Fætter Gerson anede intet ligesaa lidt som Hr. Falk eller de andre. Kamilla udmærkede bestandig en enkelt af sine Gæster — den unge Læge fra Terslev, en ung blond Mand med lyseblaa Øjne og en hængende Knebelsbart, kaldte uforskammet disse lykkelige for Frøkenens Ofre — og man var for længe siden hørt op med at kontrollere, hvad hun selv spøgende kaldte sin Opdragelse og med at holde Øje med Nuancer i de skiftende Forhold til de syttenaarige fra Sorø. Kamilla opdrog William, og William sværmede for Kamilla. Det var Fætter Gerson vant til: hver Gang han bragte et nyt Menneske med til Veilgaard, fik Kusinen et nyt Sværmeri, og han sagde med uforstyrrelig Sindsro, at det var en uforanderlig Skæbne, han skulde være femte Hjul til Kusinens Vogn.

Han tog det, som det var og drev om hele Dagen i Staldene, paa Markerne — det første Foraar begyndte jo at gry — og i Landsbyen, hvor han holdt sig skadesløs med at kure til Præstens femtenaarige Datter, hvis jomfruelige Blik under Kindernes Rødmen glædede sig over hans Overlæbes fine, skyggende Dun.

Saaledes blev de elskende alene.

De tilbragte hele Formiddagen sammen. Undertiden spaserede de i Haven, nede i den store Poppelallé ud mod Mosen, hvor ingen kom, og hvor de kunde være helt uforstyrrede og uséte.

Kamilla tog hans Arm og, bøjede tæt ind imod hinanden, vandrede de frem og tilbage i Gangen Time efter Time.

Forunderligt nok talte de næsten bestandig om Fremtiden. Kamilla fandt i denne Forelskelse en Opgave, hun troede paa William og vilde skabe noget af ham. Under deres Samtaler berusedes de begge ved Tanken om denne store Slægt, hvis sidste Skud skulde redde saameget og bære over saa megen Elendighed; og den enes Ekstase hævede den andens, saa at man i en bestandig Vekselvirkning tilsidst slog Panden mod Himlen i Planer og Haab. Kamilla syntes, hun var født for at genoprette denne stolte Slægt, og naar hun, mens de gik sammen, i pludselig Kærlighedstørst slyngede sine Arme om hans Hals og trykkede den skælvende William op til sig med hede Løfter og ømme Kærtegn, forekom det hende, som om hun indviede en Ridder til Livets Kamp, hvor han gik ud til et helligt Værk.

Og denne ægte kvindelige Begejstring for en Fremtid for denne Ungdom, som skælvede i hendes Arme, lod hende glemme, at hun selv stod tilbage paa Bredden, medens William bestandig ene i Baaden, blomstersmykket, stævnede over Fremtidens Hav mod Morgenrøden og Lykken. Og heller ikke han syntes at tænke derpaa: ingen af dem saá, at der bestandig var Tale om at drage ud, aldrig om at vende tilbage.

Men den Fremtid, som de nu tømrede for

William og Høgerne var af en solidere Art: de drømte nok, men de gjorde i det mindste Virkeligheden til Skueplads for deres Drømme. Kamilla var ældre, og hun havde sét for meget af Livet til endog i sine Elskovsdrømme helt at kunne glemme det; hvad William angik, havde denne til fuldt Blomster udviklede og levende Kærlighed pludselig givet ham et helt andet Begreb om Livet: der var dog noget, som hed at leve: for anden Gang blev Livet pludselig for ham befolket med Virkeligheder, man kunde nyde, og som man maatte kæmpe med. Og her holdtes han saa oppe af Kamillas Virkelighedssands, der bestandig aarvaagen søgte et Maal i Livet for den, hun elskede.

Undertiden tilbragte de hele Dagen i Vinterhavens Lysthus. Dette Sted var sammenvokset med deres Kærlighed; Heliotropernes Duft, Græsbænken, paa hvilken de havde siddet, de høje Planter, til hvilke de havde lænet sig —, alt fortalte dem om Hengivelsens utrolige Øjeblik, hvis Berusning gemmer al Kærlighedsforholdets Lykke som Frøkornet Planten. Her talte de altid dæmpet og hviskende, her sad de ofte Arm i Arm og betragtede hinanden med tavse Smil, der paa samme Tid var et Minde og et Løfte; fra dette Sted stængte de Verden ude for at tale om Fortiden, i hvis mindste Minder de svælgede med alle Forelskedes Glæde, der gennem Minder fra den første, frygtende og tvivlende Forelskelses Tid vil trylle den første Hengivelse tilbage ved hver Time paa Dagen at gøre Mindet om den

første Hjærtebanken til Indledning for deres Kærlighed.

Han talte om den første Gang, hun hilste paa ham i Kirken. Hun havde smilet saa besynderligt.

Om hun da allerede den Gang var begyndt at elske ham?

Hun svarede ikke, men hun smilede paany og kyssede ham. Det første, han havde sét, var hendes Nakke — han saá den skinne bag den sorte Pibekrave. — Og det første hun havde sét hos ham, var hans Øjne. Hun havde tænkt, det var besynderligt at sætte trediveaarige Øjne ind i et sekstenaarigt Ansigt. . . . Saa havde hun forresten lét af hans Gang.

Saaledes dvælede de ved de tusind Minder fra Forelskelsens første Dage.

Han var en Dag gaaet bag ved hende ud af Kirken og var blevet ved at følge et Skridt bagefter. Det havde været hende ubehageligt, hun havde kunnet mærke hans Blik hvile paa sig. Hvad havde han tænkt paa den Gang?

Han huskede det ikke.

Men hun saá paa ham og sagde: »Man glemmer aldrig saadan noget — sig mig det.«

Han gav sig til at lé, og Latteren smittede. De lo begge en Stund, indtil Latteren blev til stumme Smil, og han bøjede sig over imod hende.

Og hun rødmede og holdt ham for Munden, mens han hviskede til hende, halvt liggende i hendes Skød.

Til andre Tider læste de højt.

En Dag havde de faaet fat i »Tartuffe«. William og Kamilla havde været oppe at skændes om, hvordan Tartuffe skulde spilles, og nu skulde Striden afgøres ved, at han læste Komedien højt.

William læste kun Optrinene med Elmire.

Og Luften i dette Rum, Minderne der befolkede det, Stemmerne, der talte til ham om alle Nydelserne i denne duftsvangre Hytte — alt farvede denne elskovssyge Hykler, saa Billedet blev berusende for Kamilla, som hørte en vidunderlig Elskovshymne i Digterens Ord.

Han tav og lukkede Bogen. Hun tog Hænderne op for Øjnene for at holde Billedet fast.

Saa løsnede hun Hænderne bort fra Øjnene, og mens hun tog Bogen og studerede Guldsnirklerne paa dens Ryg, sagde hun simpelt:

»Hvorfor vil du ikke være Skuespiller?«

Han rørte sig ikke, han saá kun stift paa hende, saa rødmede han.

Hun gav sig til at blade i Bogen, og der blev ikke talt mere derom. Men Resten af Dagen var de begge adspredte, og næste Morgen rejste Vennerne — Gerson og William — tilbage til Sorø.

Et Par Dage efter kaldte Rektor øverste Klasse sammen efter Skoletidens Ophør. Man ransagede Samvittighederne uden at finde særlig sorte Pletter, og var Kl. 12, da man samledes i Lærerværelset,

meget spændt paa, hvad Rektor kunde have at meddele.

»Det er ikke noget slemt,« sagde han, da han kom ind og med Hænderne foldede over Maven smilende saá fra den ene til den anden. »I har vel været ængstelige for at der skulde være hændet en Ulykke. Hva', Høg?«

»Nej, det just ikke — men . .«

»Jo, for det er tværtimod« — Rektor talte meget langsomt og lod Tommelfingrene velbehageligt glide forbi hinanden, mens han stak den lidt rødlige Næse ind i Williams Ansigt — »tværtimod noget — — meget, særdeles glædeligt.«

Kort og godt en berømt Professor fra København vilde give en Velgørenhedsforestilling paa Theatret, og udbad sig til alle Birollerne Assistance af øverste Klasses Elever.

Der blev en pludselig Summen, alle talte i Munden paa hinanden, raabte paa Stykket, paa Rollerne, om der var nok til dem alle. De glemte i deres Rus aldeles Rektor, som stod og smilede fornøjet midt i denne Bisværm og hvert Minut sagde:

»Jeg tænkte det jo nok, tænkte det jo nok.« William var blevet tavs og helt bleg.

Pludselig hævede Rektor Stemmen og sagde alvorligt:

»Men hvis jeg nu havde sagt nej —«

Man trængte sammen om ham, raabte, bad. William stod lige ved ham.

»Det kunde De ikke,« sagde han.

»Saa?« — Rektor pudsede sine Briller — »hvorfor ikke Hr. Høg?«

William blev forvirret og stammede: »Jeg mener — det vilde Professoren ikke.«

»Naa« — han smilede igen — »det var en anden Sag — nej, desværre han kommer saamænd, for det tager jo en gyselig Tid, og Eksamen har vi, inden vi aner det.«

Fem Minutter efter vidste den halve By, at »Professoren« kom dertil for at spille en af sine Glansroller, at øverste Klasse skulde assistere ham, og at William Høg skulde give den næstvigtigste Rolle. Det var længesiden, der havde været en saadan Bevægelse i Sorø.

Gymnasiasterne var som ude af sig selv de næste otte Dage.

I Frikvartererne raabte man, og i Timerne hviskede man. Den danske Lærer indgav et spydigt Andragende om ligesaa gærne helt at give Ferie, og man blev tvunget til foreløbig at indstille de latinske Versioner. Om Aftenen holdt man Prøve.

William var den eneste rolige i hele Sværmen.

Men om Søndagen tog Fætter Gerson alene til Veilgaard.

II.

Han stod og støttede sig til Kulissen, og en Gang imellem holdt han sig for Øjnene: han syntes, det hele dansede rundt med ham.

»Professoren« var der. Den instruerende Adjunkt læste hans Rolle op, han skulde først sé, hvordan det gik. De andre havde sagt, han sad dernede med Rektor, selv havde William ikke sét ham. Han havde staaet henne ved den første Kulisse hele Tiden og blev ved at sige sin Rolle frem mekanisk, men med skiftende Tonefald. Greb sig saa i at sige den forkert og begyndte forfra med nervøs Hast, der lod de mumlede Ord snuble over hinanden.

De talte inde paa Scenen — han fornam det som et forvirret Skænderi, hvis Ord han ikke fattede, en Gang imellem hørte han en Lyd nede fra Gulvet, og han fór sammen og greb ved Kulissen for at holde sig fast.

Hans Hænder var fugtige.

Saa anstrængte han sig pludselig for at høre. Det var Gerson, der talte . . . Men han kunde ikke holde fast paa sine Tanker, han kom lige med ét til at tænke paa Kamilla, og paa Lysthuset, saa igen paa Professoren. Men intet var ham klart . . .

Han vidste ikke, hvordan han var kommen til at staa der, Gulvet var gaaet ned i en Dal og op i en Bølge, og han syntes, han satte til ligesom naar han skulde springe over »den store Hest« — og han havde taget et langt, umaadeligt Spring, og saa stod han der.

Gerson gav ham Repliken. Han hørte den som raabt gennem en stærk Larm, han virrede med Hovedet, saá frem ud i et stort Mørke, syntes, han maatte rive de første Ord frem fra sin Gane, saa tør, sammensnærpet var den.

Men lige med ét saá han nederst i Salen »Professoren« gaa frem af Rummets Mørke — — — han stirrede et Nu paa hans Ansigt, knugede Armen mod sit Bryst og med en forfærdelig Kraftanstrængelse hævede han Stemmen. Han syntes, han raabte de første Ord, men saa pludseligt hørte han Lyden af sin Stemme, høj, klar og — dens Skønhed slog ham. Som Lynet fyldte i samme Nu en jublende Sejr hans hele Væsen, og han greb et Sekund frem for sig som en drukken Mand.

Saa saá han Professorens Ansigt. Han havde rejst sig, og hver Gang han talte paany, gik han længere frem, og William saá ikke andet end Smilet paa hans Ansigt, og at han stadig gik

længere frem, længere og længere, ligesom han ledte ham med sin Stemme — —

Og sine egne Ord hørte han langt borte dø som en fjærn Velklang, der berusede hans Øre . . . og pludselig syntes han, han maatte tale i Vildelse, saa uklart var det altsammen. Men Stemmen hørte han . . .

Og Professoren kom stadig nærmere og nærmere. Han lo og saá glad ud, og tilsidst syntes William, at hele Rummet var ét Ansigt, og det var Professoren, som lo — — —

Han stod i Kulissen igen. Kammeraterne summede om ham, men han forstod ikke, hvad de sagde. Han holdt begge Hænder ind mod Brystet og kæmpede med en stærk Stakaandethed, som rent tog Vejret fra ham . . .

Han vidste kun ét, at nu havde han et Maal, og at han havde sejret.

Saa skubbede han de pludrende til Side, aabnede Døren og løb ud, ned gennem Salen. Han hverken saá eller tænkte, han vilde ud i Luften, her var ikke frit nok for hans Jubel. Han maatte have mer Luft.

Han løb over Gulvet, lige i Armene paa »Professoren« . . . han saá op, sagde »undskyld« og blev rød i Hovedet.

Professoren tog ham i Armen: »Stop lidt,« sagde han, »De har svær Hast.«

William stammede. Professoren førte ham ved Armen hen til Vinduet, stillede ham op lige mod

Lyset, saá paa ham, drejede ham, betragtede ham igen.

»Godt,« sagde han og slap ham.

William blev staaende.

»Ja, De skal naturligvis være Skuespiller,« sagde saa Professoren. — —

William rendte op og ned som en besat nede i Søgangen. Han trallede, jublede og sang. Han talte ud i Stormen, som lod hans Raab fyge væk, han deklamerede og raabte. Hans Jubel trængte til Ord — usammenhængende stormende Ord, Raab, uartikulerede Lyd — men raabe maatte han.

Sejr — Sejr — han havde sejret. Alt, hvad han havde oplevet, stormede ind paa ham og raabte til ham, og alt syntes han, det maatte føre ham til dette Maal. Alt, hvad han havde levet, var jo Vejen til dette. Og han havde været blind, at han ikke havde sét det . . .

Han havde leget Konge hjemme i den store Gaard, og Flaget havde været hans Kongekaabe; han havde læst og læst om de store Bedrifter, nu skulde han gøre dem efter; han havde drømt om at erobre en Verden, nu skulde han betvinge den. — Hvordan kunde han have været saa blind?

Alt havde ledet ham hen mod det, som nu var kommet.

Forholdet til Kamilla? Det laa saa fjærnt, saa langt borte. Han syntes, det var Evigheder siden, han mindedes det næppe mere, han hørte kun de Ord, hun havde sagt, da han læste »Tartuffe«:

»Hvorfor vil du ikke være Skuespiller?« Han hørte Betoningen, hun sagde det helt simpelt, ligefrem: hvorfor vil du ikke være Skuespiller?

Jo — ogsaa Kamilla havde været med at vise Vej.

Han var blevet saa besynderlig betaget ved hendes Spørgsmaal. Han havde skudt det fra sig, slet ikke villet tage det op. Men inde i hans Sjæl havde det ligget og spiret, og det havde opslugt alle hans Tanker, uden at han vidste det. Egenlig var han gaaet omkring ligesom i Dvale alle disse Dage siden da, og nu var han vaagnet af en tung Søvn, og nu vidste han, hvad han vilde — hvordan han skulde sejre.

Nej, der var ikke Luft nok for hans Lunger, ikke Plads for hans Glædes Ustyrlighed, ikke Rum for hans Sejr.

Han løb ud paa en lille Baadebro, og svingede aldeles meningsløst med sin Hat, raabte saa højt han kunde, knappede Frakken op, saa Stormen kunde slaa ind paa hans Bryst.— han var fortumlet, beruset og ellevild. —

William rendte i Søgangen længe efter, at det var blevet mørkt.

Dagene gik. Forestillingen var forlængst givet, Professoren havde bedt William besøge sig, naar han kom til København, og man havde i Byen talt meget om al den Virak, den store Kunstner havde skænket den unge Høg. Saa gik det hele i Glemmebogen, og man fik andet at tale om: i

Byen en Skandale med Frøken Falk, som kort efter »Professorens« Forestilling, hvor hun havde været tilstede og vakt almindelig Opmærksomhed ved sin blændende Skønhed, var løbet bort med Kammertjeneren, et ungt mørkøjet Menneske med Zigeunerblod i Aarerne; i Skolen om Eksamen, der stod for Døren med sin Spænding og sine vigtige Afgørelser.

Kun William glemte intet. Hans Kammerater kendte ham næppe igen. Der var kommet en Ro over ham, en Beherskelse, som slog dem. Han saa rask ud, holdt sig rank, den Hinde af Tungsind, som før havde ligget over hans Øjne var ligesom bristet, hans Ansigtsfarve blev friskere. Han tog private Timer i Gymnastik, han trallede fra Morgen til Aften.

»Det er Satans, saa du træder fast i paa den sidste Tid,« sagde Gerson, »du sér ud, som om du vil slaa os alle paa Snuden, om galt skulde være.«

William lo, men fast i traadte han. «Slægten« bekymrede ham ikke mere, hver havde sin Vej, og med Forfædrene skulde han gøre op, naar han havde naaet frem. Bedre var det da at blive noget end slet ingen Ting.

Kamilla havde skrevet ham til straks efter Professorens Forestilling, men han havde ikke svaret paa Brevet, hun havde været i Byen for at træffe ham, og han var ikke gaaet til Mødet. Saa kom hun en Aften op til ham. Han blev først for-

skrækket, saa han kom til at ryste: hun var saa bleg og saá saa lidende ud.

»Ja, du bli'er angst,« sagde hun, »du havde vel troet, at vi var færdige? — hvad? — havde du?«

Hun gik lige hen og tog ham i Armen.

»Ikke sandt,« gentog hun og kneb ham, saa det gjorde ondt, »nu var det forbi — nu, da du véd Vejen og ikke mere behøver nogen Vejviser?«

Hendes Læber skælvede, hun slap Williams Arm og støttede sig til en Stol.

»Hvorfor er De kommet,« spurgte han.

Hun svarede ikke men stod og saá paa ham med glansløse Øjne, ubevægelig. Han trykkedes af Tavsheden og vendte sig.

»For De mente vel ikke, vi skulde gifte os,« sagde han.

Kamilla lo. »Og det er din Undskyldning,« sagde hun haardt. Hun greb ham igen i Armen, William rev sig løs. »Slip mig,« raabte han.

»Og det var den Fremtid, vi skulde bygge, det var det Haab, vi levede for« — hun havde talt tonløst og hendes Legeme faldt sammen; men saa rejste hun sig med pludselig Kraft, og mens hun maalte ham fra Isse til Fodsaal raabte hun: »Dreng!«

William aabnede Læberne for at tale, men kunde ikke, han var saa bleg som et Lig, og han støttede sig op til Væggen . . .

Hun saá det, og med et kort, afskaaret Skrig

kastede hun sig paa Gulvet, omfattede hans Knæ, løftede Ansigtet imod ham, gjorde Forsøg paa at tale — men skønt Læberne bevægede sig, hørte man ingen Lyd — —

Saa fik han Mælet igen, og raat raabte han, mens han slyngede hende tilbage næsten med et Spark med Foden:

»Tror du maaske, jeg takker dig, fordi du har forført mig?«

Hun faldt halvt om, men i samme Nu havde hun rejst sig igen; paa Skraa, med Hænderne halvt skjulende Ansigtet, bøjet som et saaret Dyr, saá hun paa ham, mens Læberne lukkede sig om et kvalt Skrig. Og halvt krybende, stadig med løftede Hænder, som om hun frygtede for usynlige Slag, ligbleg, bøjet, slæbende sig frem, som knuget af en unævnelig Angst, stirrende paa ham bag de løftede Hænder, flygtede Kamilla ræd — —

William stirrede paa hende.

Saa naaede hun Døren. Hun rejste sig i sin fulde Højde og saá stift paa ham. Hendes Ansigt var stivnet i Spøgelseblegbed. William gik et Skridt frem, strakte Haanden ud, forsøgte at tale. Men som om hun vilde vælte ham fra sig, løftede hun Armene og trak Hovedet tilbage:

»Dreng — Drømmer,« sagde hun.

Og Døren lukkedes efter hende. — —

William var stolt af sig selv. Han havde elsket hende og opgivet hende, han havde ofret sin Lykke

for sit Livs Maal. For han havde elsket hende, det var ham, som hans Hjærte skulde høre op at slaa, da denne Dør var faldet i — men det maatte ské. Det var hans Kunst, hans Maal, hans Fremtid. For den maatte alle Ofre bringes.

Og han traadte fast i hen over Resterne af sin første Kærlighed — han troede, han bragte et Offer.

Men forresten havde han ikke Stunder til at tænke paa Fortiden, Dagen gik saa hurtigt. Om Morgenen øvede han sig i Gymnastiksalen og sprang over Hesten og fægtede med Gerson, hvem »Fanden skulde ta'e, om han fattede den Fornøjelse.« Om Dagen efter Skoletid læste han Roller, eller han laante Nøglen af Ejeren og sneg sig ind paa Byens Theater for at øve sig og deklamere.

Hvor der var mørkt! Han gik og faldt over Tov og Sætstykker, inden han fik taget et Par Skodder fra og lukket Lys ind. Men i Salen blev der ved at være mørkt, han saá de forreste Bænke og den hvide Rand af Balkonen som en graalig Stribe inde i Mørket, der laa ligesom et stort, sort Dyb og dækkede over Tavsheden. William kunde blive helt forskrækket, han følte sig uhyggelig; og han kunde stirre paa Mørket, til han fik Lyst til at løbe, og det var, som om noget bandt hans Tunge, naar han begyndte at tale . . .

Men saa gav han sig til at gaa frem og tilbage paa Scenen, gik ud og ind ad Dørene, betragtede Kulisserne, stillede sig op og bukkede,

maalte Scenen og talte Skridtene, kom ind for at bukke, gik ud — maalte den Verden, han tog i Besiddelse.

William læste meget og helst læste han Aladdin. Det var næsten et Tilfælde, at den var falden ham i Haanden. Den havde staaet med Støv paa Guldsnittet siden hans Konfirmation, og saa havde han en Aften taget den ind for at læse paa Sengen. Men han sov ikke den Nat, han laa og læste og læste og deklamerede, og Sommernatten var forbi, og det blev Morgen, mens hans endnu sad oprejst i Sengen med Bogen.

Saa saá han sig om og besindede sig og lagde det røde Bind hen paa Bordet. Men lidt efter tog han det igen og slog op paa de første Sider. Scenen med Drengene paa Gaden:

Selim.

Der er Aladdin, saa nu kan vor Leg
Begynde ret.

Aladdin.

God Morgen, Kammerater.

Selim.

Hvor blev du af saa længe?

Aladdin.

Ser du vel,
Der var Begravelse her uden Byen
Paa Kirkegaarden ved Moskeen hist.
Det maatte jeg først sé. Det er saa morsomt,

At høre Sangen, og at sé dem gaa
Saa langsomt gravitetisk hen med Liget.

Selim.

Hvi har du ikke sagt mig det, saa var
Jeg gaaet med. Hvem blev i Dag begravet?

Aladdin
(ganske ligegyldig.)

Min Fader.

Selim.

Hvad? din Fader? er han død?

Aladdin.

I Forgaars Aftes døde han.

Selim.

Og derom
Har du ej talt et Ord?

Aladdin.

Saa har jeg glemt det.

Selim.

Og sørger ej?

Aladdin.

Nu, har jeg Raad til det!

Selim.

Jeg mener ej med Klæder, men med Sjælen.

Aladdin.

Ej hvad? den, som vil sørge over Alting,
Fik Nok at sørge over. Han var gammel.

Sindbad.

Naa, kom nu! kom! Den rige Købmand hist
Paa Hjørnet vil i Dag igen udkaste
Tre Pomerantser her i Gramsetag.

Aladdin.

Ja, jeg er med.

Sindbad.

Er du? det tror jeg nok.
Der kommer alt den ene. Varsko, Drenge!
(En Pommerants bliver kastet ud af et Vindu, Aladdin griber den.)

Selim.

Du er nu altid lykkelig.

Drengene.

Fler! fler!
(En Pommerants kastes atter ud, som Aladdin atter griber.)

Aladdin.

Det var den anden. Nu har jeg alt to.

Sindbad.

Aladdin maa ej være længer med,
Den tredje maa han ikke gramse efter;
Han har alt faaet nok. Hold paa ham, Drenge!
(De holde paa Aladdin. Den tredje Pommerants kastes ud,
den falder i hans Turban.)

Bogen faldt ud af hans Haand, og han sad længe med bøjet Hoved.

Fra den Dag var Aladdin hans Yndlingsrolle og han deklamerede den atter og atter.

Undertiden deklamerede han slet ikke Roller, men holdt lange Taler, som han selv lavede, hvor han snart lod Stemmen stige til Larm og snart synke til Hvisken; og undertiden, midt som han stod, kunde han pludselig glemme, hvad han selv sagde, og stod blot og lyttede til sin Stemmes Klang, naar Ekkoet svandt hen og døde ligesom et Suk ude i Mørket, og han blev ved at lytte til og nyde denne Klang, og hans Bryst blev saa stort, syntes han, og han fik Hjertebanken af Lykke. Saa kunde han pludselig give sig til at tralle, og han kunde stanse midt i en Replik for at synge og raabe højt og naar han havde sagt en lang Replik, raabte han Bravo og applauderede sig selv og kom ind og takkede for sine egne Hænders Bifald — —

Jo, naar man havde et Maal, var det en Leg, enhver var Aladdin, naar han blot troede.

Han indviede ikke nogen i sine Planer. Repetitionstiden var nu begyndt, Kammeraterne var optaget af Eksamen og egenlig kun Gerson havde i den almindelige Travlhed nogen Anelse om hvad William tog sig til, naar han var borte halve Dage, eller paa Gymnasiet lukkede sig inde Timer itræk.

»Hvor meget har Du faaet repeteret,« spurgte

han en Dag, da de sad nede under Træerne lige overfor Kirken.

»Aa, ikke meget.«

»Det tænkte jeg nok,« Gerson sad og lavede Navnetræk i Sandet — »men saa synes jeg snart, det var paa Tiden.«

»Jeg har jo læst noget«

»At Du hørte op med at rende der paa Theatret og skraale dig hæs«

»Paa Theatret? Hvorfra véd Du det?«

»Aa — Kamilla siger, at Du er blevet komediegal.«

William blev blussende rød, rejste sig fra Bænken og gik.

Om Eftermiddagen laa Gerson nede i Haven paa en Græsplæne udstrakt paa Maven lige saa lang han var, og læste. Han saá nok, William drev frem og tilbage ude i Gangen, men han lod, som om han ikke mærkede det, og tænkte at h a n kunde sige det første Ord. Men han laa og skulede over Bogen gennem de udspilede Fingre — han støttede Hovedet til begge Armene — hen til Høg, der gik og gned sig opad Plænekanten.

Saa slog William en stor Bue ind over Græsset, han var meget optaget af, paa kunstfærdig Maade at nedtræde nogle Tusindfryd med sine Hæle.

Gerson fik Medlidenhed, og pustede: »Den er lummer,« sagde han.

William gik hurtigt hen til Buskettet, hvor Gerson laa. »Man kan slet ikke læse i denne Hede,«

sagde han hurtigt. Han stod et Øjeblik og pillede ved nogle Blade, saa lod han sig falde ned paa Græsset lidt fra Vennen.

»Hvor langt er Du,« spurgte han.

»Aa ikke ret langt« — Gerson vendte sig, saa han laa lige ud og saá op i Luften — »ved Direktoriet.«

»Skal jeg ikke høre Dig,« spurgte William.

»Ellers Tak, men det ærgrer s'gu bare En, naar man sér, man ikke kan noget af det Skidt.« . . .

De sagde ikke mere, laa længe ved Siden af hinanden. Saa sagde William:

»Du talte i Formiddags noget om din Kusine« — Solen stak ham i Øjnene og han holdt Straahatten helt for.

Gerson lo.

De laa lidt: »Hun er da arriveret hjem igen,« sagde Gerson. »Men hun er slemt afrakket . . . han stjal og løb fra hende« . . .

William syntes ikke at høre, han gjorde et Ophold, som om han ledte efter Ord, derpaa sagde han ilfærdigt:

»Vil Du høre det?« og rejste sig.

»Naa, spørger Du mig endelig om det,« sagde Gerson sindigt, lukkede Bogen og stod op. De gik henad Gangen uden at tale videre og ned ad Alléen.

»Jeg har ikke holdt af, at nogen skulde vide det,« sagde William, da de kom ud af Kloster-

porten. Gerson gryntede. Ellers blev der intet sagt, lige til de kom til Theatret.

Gerson havde sat sig nede paa en af de midterste Bænke, og William kunde ikke sé ham ude i Mørket, men han vidste, at han var der, og nu, da Mørket gemte over to Øjne, syntes han, det var endnu forfærdeligere end før. Han stod og faldt i Staver oppe ved Baggrundsdøren, og han syntes slet ikke, han kunde huske det allermindste.

»Naa, bliver det til noget,« spurgte Gerson nedefra.

William fór sammen. »Du skal s'gu ikke genere Dig for mig,« sagde den anden.

William gik ned. »Nej, men det er saa — sært,« sagde han. Men pludselig syntes han selv, det var for latterligt at være bange, han vidste jo dog saa godt, at han kunde, og det var dumt at krybe i Skjul.

»Det er dèr i Skoven,« sagde han saa og flyttede en Pakkasse frem foran Lamperækken, »Du véd, hvor Aladdin vaagner.«

Gerson havde læst de første Sider af Aladdin, da han var tolv Aar og var aldrig kommet til, hvor Aladdin vaagner, men han sagde »Ja—a« for ikke at forstyrre.

William lagde sig ned paa Pakkassen, som om han sov, saa rejste han sig og deklamerede.

William havde helt glemt Gerson. Lige da han begyndte, havde han løftet Stemmen noget højere for at vise den, men han havde straks sænket

den igen — det var ligesom noget sprang i den, og han blev helt forskrækket.

Knælende laa han, med oprejst Pande, og Hænderne foldede ind imod sit Bryst. Øjnene lyste, og Stemmen bar Ordene som en inderlig Lovsang.

Gerson syntes, han var ligefrem køn og kunde »s'gu ikke forstaa 'et.«

Tak Allah! for din store Godhed mod mig,
Se mine Taarer! jeg kan ikke tale.
Her synker jeg paa Knæ i Ensomhed.

Han laa nogle Øjeblikke i samme Stilling med opvendt Ansigt. Saa rejste han sig og sagde i en anden Tone, der endnu bævede af den forrige Bevægelse: »Saa kommer Vagten!« Han gik lidt slingrende og noget flov op mod Baggrunden, han ventede, Gerson skulde sige noget. Men, da han blev ved at sidde stille, spurgte han højt: »Naa?«

»Det havde jeg skam ikke troet,« sagde Gerson og entrede over Bænkene hen til Prosceniet.

William blev rød ved Rósen. »Jeg kunde meget bedre,« sagde han.

Gerson svarede ikke paa det, han stod lænet til første Bænk og fløjtede: »Er der ikke mere,« spurgte han.

»Nej, jeg vilde ikke sige andet« — »Det var noget lidt,« mente Gerson og da de havde rodet noget omkring, og Gerson havde været inde i Suflørhullet, gik de hjem.

»Jeg kunde s'gu næppe kjende Dig tilsidst,« sagde Gerson, »men din Stemme sprak i Begyndelsen.«

»Ja« — William talte stakaandet — »jeg véd det nok, — jeg var lidt hæs, det kom allerede igaar — og —«

Men han havde slet ikke været hæs, da de gik hjemme fra, og egentlig forstod han ikke, hvordan det var gaaet til. De følgende Dage deklamerede han hver Dag, men hæs var han, og naar han vilde tale højt, slog Stemmen over. Han talte sig tiltaals med, at den var i Overgang, men ligesom vi altid pirrer ved en daarlig Tand for bestandig at forvisse os om, at den endnu gør ondt, prøvede han naar han deklamerede, uafbrudt at faa den til at knække for saa, naar den knækkede, at lide derved.

Tilsidst glemte han det næsten, og han vænnede sig til at anvende det tilslørede, der i et mindre Rum klang saa smukt, og som dækkede Stemmebristet for ham selv.

Desuden kom nu Eksamen.

Det sidste Fag var Historie. William havde først været oppe i Grakkerne, og bagefter fik han Bernadotte. Han fortalte hurtigt, noget springende, en Del om Manden, men stansede pludseligt.

Læreren vilde hjælpe ham paa Gled og have ham ind paa de mere almindelige Forhold den Gang; efter at have lirket noget, sagde han: »Men

hvordan gik det egentlig til, at — — — Hvad skyldtes det væsenlig — hans Held — — —?«

William sad og saá ned paa det grønne Tæppe og lavede Cirkler med Fingrene. Derpaa løftede han Hovedet og krammede lidt om Bordkanten;

»Hele Hemmeligheden var, at han vilde.«

Professoren gav sig til at lé, men da Læreren vilde gaa videre, sagde han: »Aa nej, det kan være nok, Hr. Høg har jo givet hele Forklaringen.«

Saaledes fik William udmærket godt i Bernadottes Historie.

Det var om Aftenen den Dag, de var blevet Studenter. De unge Studenter var samlet med Lærerne og nogle af de ældste i Skolen til Sold paa Gymnasiet. Et Par store Værelser var omdannet til Festsal, alle Vægge beklædt med Bøgegrene ligesom en Skov.

Det var hen i Maaltidet. Bøgenes Duft, der blandedes med Heden og med Vinens Dunster, gjorde Luften tung. Ind ad de aabnede Vinduer trængte Sommeraftenens Mildhed, mættet af Alléernes Linde med Blomstringens Sødme.

I Salen, hvor unge og gamle sad Side om Side, vekslede Sang med Tale. Rektor havde talt for Studenterne, Høg som Duks for Rektor, saa var Skaal fulgt paa Skaal.

Nu sad man med glinsende Øjne og Pletter paa Kinderne, med et Stykke Kransekrage paa sin Tallerken og slugte store Portioner af Isvand og

dyppede Lommetørklæderne i Glassene for at holde det fugtige mod Tindingen.

Det var blevet noget svært for Talerne at skaffe sig Ørenlyd, man sad alle og snakkede løs, mest saadan halv høje Fortroligheder, udvekslet med Sidemanden, hvem man tog om Halsen, mens man talte, eller hvis Haand man bemægtigede sig med stærke Tryk.

William sad ved Siden af Rektor, som var rødblisset og stoppede en halv Kransekage ned i Kjolelommerne, mens han uafbrudt talte Græsk og citerede Homer . . . William havde ikke talt godt, han havde staaet og stammet i det, og han havde glemt Pointen i Skaalen. Uheldet havde forceret ham op, og han havde drukket mer end han plejede. Dertil Heden, selve Stemningen, den blandede Luft — — Han var blevet distrait, han sad og rev en Rose i Stykker og hørte paa Rektors Citater med et halvt Smil, der var langt borte

Saa pludselig uden Overgang slog han paa sit Glas — —

»Det er Høg,« raabte man, »det er Høg« — og der blev saa nogenledes stille.

William stod midt for Hesteskobordet, rettet i sin fulde Højde. Det atlaskes Slips var gaaet op og hang halvt opløst ned over Skjorten, Rosen dinglede i Knaphullet. Af Haaret faldt en Manke ned over Panden, under Manken lyste de store Øjne frem under de tunge Laag. Han aabnede

Munden og de krusede Læber hvilede i et Smil, inden han begyndte . . .

»Det er dog Satan, saa Høg sér østerlandsk ud,« sagde Historielæreren, der sad ved Siden af Gerson.

»Ja, den er s'gu lige højhælet nok,« sagde Gerson, der saá paa Vennen med opspilede Øjne.

Saa talte han. Stemmen var blød; alt blev sagt i lutter Mellemtoner, der gjorde det hele dybt og lod kun ane Flammen:

»Det er om Minderne, jeg vil tale, alt, hvad der igaar var Nutid, og som nu idag er blevet Fortid for os. Minderne om Hjemmet vi forlader, Hjemmet, som saá vore første Drømme fødes, vore Længsler vaagne til Liv. Denne stille Sø, som lod os drømme saa smukt i sin Stilhed, Skovene om den, som et Bælte, der værner mod Stormene, Himlen, der spejler sig i den; Minderne om en lykkelig Tid, da vor Horisont var en Kirke, hvor en Fortid sover, og en Bøgeskòv, fredsommelig som Kirken — — —«

Nogle havde rejst sig; med Glassene i Haanden stimlede de sammen i Rummet mellem Bordene, William ændrede Tonefaldet lidt og vedblev:

»Alt dette var til idag, vort Liv, og nu er det blevet Minder, som vi, nu da vi gaar tager med. Thi Afskeden er kommen, og er det end sandt, at vi kun skilles fra alt her med Sorg, saa var det dog nødvendigt at skilles: thi her kunne vi ikke blive. Spurv eller Ørn, ud fra Reden maa de

flyve, naar Vingernes Fjer er vokset, og ud til en anden Scene maa vi, hvor Horisonten er større, Himlen mere vid, hvor selv Drømmene kan flyve højere og hvor Livet vi drømte, kan blive til et Liv, vi lever . . .«

Der var noget tiltvunget over dette dæmpede; man gik paa hel Jord, men Jorden gyngede — —

»Men, det tror jeg, derude, hvor vi maa hen, i Livet, som vi ikke kan unddrage os, hvor Scenen er større, alting rigere, fuldere end her, dèr er ogsaa Kampene smerteligere. Her kom Stormene til os som en Kastevind, der kruser Søen, her hørte vi Larmen som en Brusen oppe i Stammerne; men Kastevindene og Stormene og Larmen kom os ikke nær. Men nu skal vi ud imod Stormen og kæmpe i Larmen, og det véd vi, at den, som ikke gaar imod Livet, han har dødsdømt sig selv. Ind i Fremtiden! Indskrevne i Fremtidens store Legion, hvis Rækker tyndes og fyldes som de udødeliges Slagorden, indskrevne i de kæmpendes Kohorte, der gaar frem, fordi den tror, og selv om den falder, aldrig opgiver at haabe. Thi Ungdommen er bestandig ung, fordi den altid fødes paany, og naar vi falder, gaar andre frem til Sejr. Men endnu kan Sejren blive vor, naar vi vil, thi at ville er Hemmeligheden og Nøglen — — —«

Han tog Glasset og holdt et Øjeblik den anden Haand mod sin Pande.

»Men det koster at ville, og naar Kampene har slaaet deres Saar, da er det, vi vil tage disse

Minder frem, Minder om vore første Forhaabninger, om vore første Drømme, om vor første Længsel og vore første Suk. Og disse Minder vil dvæle ved en stille Sø, der slumrer i en Sommernat som denne, ved en rosenduftende Kirkegaard, hvor Danmarks gamle Storhed drømmer i tusinde Kroge; og som kvidrende Fugle vil de synge om os, naar vi, Fremtidens Sønner, gaar bort fra vor første Ungdoms Hjem, hvor Fortiden blunder.«

»Minderne Minderne leve!«

Han havde givet sig hen. Hans Ansigt lyste; og, med Hovedet bøjet lidt tilbage, stod han nu med løftet Glas mod Salen.

Man havde efter Talen samlet sig et kort Minut, inden man raabte. Saa hørtes en pludselig Summen. Hurra blev der ikke raabt.

Lidt efter brød man op, man skulde slutte Festen paa den anden Side Søen, og man gik ned gennem Haven til Baadebroen. Langt om længe kom man i Baadene.

Man blev uvilkaarligt stille, mens man gled hen over Søen. Himlen var lys, Nattens Skumring laa kun som et dæmrende Slør over Dagen; man hørte Aarernes Plasken, nu og da en enkelt Sætning fra en af de andre i Baaden, der faldt ud i Stilheden; et Raab fra den forreste Baad. Ellers Tavshed og Sommernatsfred.

III.

Nina var træt af at tale imod, hun var nær ved at opgive alt. Den første Dag, da William fortalte hende sin Plan at ville være Skuespiller, troede hun ham ikke: hun saá paa ham med store Øjne og gav sig til at lé: »Du!« raabte hun og løb ind til Sofie: »Han vil være Skuespiller,« sagde hun, »William er forstyrret!« Men da det blev Alvor, vedblev hun længe at vægre sig ved at tro det; hun kunde ikke tænke sig det, hun vilde ikke forstaa det.

Paa Williams Hoved havde hun lagt alle sine Forhaabninger, i ham og kun i ham havde de to Søstre levet de to Aar i Præstegaarden: han var deres alt. Nina havde altid vidst, han var ikke som andre, men netop derfor haabede hun desto mere; hun forgudede ham, hun læste hans Breve atter og atter. hun skrev dem af og gemte dem i sin Dagbog. Broderen var hendes hele Liv.

Hvad han skulde være, havde hun egenlig aldrig tænkt, men noget mere end andre maatte

det blive. Som Mængden var han ikke, og hun kendte ingen, der maatte kunne drive det saa vidt som han.

Nina havde aldrig været forelsket. Den første Ungdoms flagrende Ømhed, som fylder unge Kvinders Sjæl ligesom med sværmende Sommerfugle, havde hendes hærgede Sind, der var blevet mørkt ved de tidlige Skygger, aldrig kendt. Hvad hendes Liv havde udviklet, var en urokkelig Kærlighed til »sine«, en noget snæver Følelse, der var præget af selve den Tunghed og Kulde, hvormed Prøvelser saa tidlig havde mærket hende; og af denne Kærlighed havde hun én Gang for alle skænket William største Parten, den Part, som indesluttede hendes bedste Haab og al hendes varmeste Ømhed.

Saa havde hun mødt ham nu, da de kom til Byen, for at bo sammen, og den første Dag, de var rigtig alene, havde han talt alvorlig til hende om sin Livsplan. Derpaa gik der nogen Tid, hvor hun tog det for hans Spøg, hun kæmpede hovedsagelig mod ham med Latter, fandt det saa aldeles urimeligt. Men siden saá hun jo, det var og blev hans Alvor, og hendes Vaaben blev Taarer.

I Begyndelsen var det alt det ydre, Livet, som stødte hende tilbage, hele Kulissetilværelsen, som hendes Naturel saa lidt forstod; hun tænkte paa hensvirede Nætter, paa fordrukne Eksistenser, malede alle de Skræmmebilleder, en Kvinde, opdraget og udviklet som hun, sætter imod denne Stand.

»Hvor vil du dog saadan udstille dig selv,« sagde hun ofte.

Hun blev bitter; og jo mere hendes Tanker kredsede om Broderens Fremtid, des mere fortvivlet blev hun. Hun saá, at denne Tanke var hans Liv, at han ind paa dette ene satte al den nervøse Anspændelse, som hos ham erstattede Sundheden, at han kun levede og var lykkelig i dette Haab. Jo mere hun var sammen med ham, jo klarere saá hun, at dette Selvbedrag, som hun kaldte det, var vokset, saa det nu omspændte hele hans Eksistens, og der kom en Tid, hvor hun bad til, at han maatte blive Skuespiller, bad, tvang sig til at bede, at han maatte blive det.

Hendes Frygt for, at William skulde blive Skuespiller, blev efterhaanden, som Samlivet med ham lod hende lære, hvor dybe Rødder den ulyksalige Idé havde slaaet i hans Liv, til en — med ubevidst Glæde blandet — Frygt, for at han ikke skulde blive det. Og hun vidste næppe mere at finde sig selv til Rette i alt dette.

Hun var ulykkelig i alle Fald.

Et var vist: hun kunde ikke tro paa ham.

Og saa sagde hun atter og atter: »Hvorfor er det dog netop det, du vil?« Og mens hun saá Idéen gnave sig dybere og dybere fast, blev hun mere og mere betaget af sin Angst.

»Om du nu tog Fejl,« sagde hun.

»Saadan ta'er man ikke Fejl,« svarede han.

»Du er saa opskruet, William, og man skal ikke gøre en Leg til Alvor.«

»Nej, Nina, men det maa være Talent, hvordan skal vi ellers maale det, hvorpaa skal vi ellers kende det? Det vilde dog være for uretfærdigt. Jeg forsikrer dig, jeg har ikke plejet det, det er kommet, og saa saá jeg, at hele mit Liv, Moder og Fader og — Ka — —« han vilde have sagt Kamilla — »og alting var Indledning til det og nu, nu tænker jeg slet ikke andet« . . .

»Men Du kunde tvinge dig til at tænke det« . . .

»Det kan ikke nytte, Nina. Hvis jeg bliver Skuespiller, bliver jeg maaske til noget, skønt Moder var brystsyg og Fader gal — —«

»William!«

»Ja, det faar ikke hjælpe, vi kan ligesaa gerne sige det. Jeg sér Syner om Natten og du hoster, og det er i det hele en dejlig Familje . . . men bliver jeg Skuespiller, saa vil jeg kunne tvinge mig selv. Jeg véd det, jeg kan blive ved med at arbejde og anstrænge mig og arbejde igen, det er mig ligemeget, hvor længe det varer, inden jeg bliver til noget, om jeg skulde danse i fem Aar og gøre Gymnastik i ti for at blive det. Men gaar det galt, er det ikke sandt, hvad jeg føler, saa — nej jeg kan slet ikke tænke det.«

Efter en saadan Samtale var Nina endnu mere nedslaaet og endnu mere ængstet end før.

Det var noget hen paa Vinteren. De havde

flyttet det runde Bord hen til Kakkelovnen, og der sad de nu — Nina og Sofie — og arbejdede, mens William læste højt. Det var flere Uger siden, hàn havde læst for dem, og han læste godt, Nina hørte det. Da de var færdige med anden Akt — Komedien var »de Nygifte« — sagde hun roligt, uden at sé op:

»Iaften kan jeg lide det.«

»Ikke sandt?« fór det ud af William. Det var, som gik der Lys hen over hans Ansigt. Der blev en Pavse.

»Det er ikke Forfængelighed,« sagde han saa sagte, »men jeg blev saa glad.«

Baade Stykket og Oplæsningen rørte Nina, hun havde Lommetørklædet i Skødet og sad hvert Øjeblik og pudsede Næse med en betænkelig fugtig Lyd. Sofie græd hele Tiden ned paa det Kannevás Broderi.

Da Stykket var forbi, rejste William sig og gik hen i en Krog i Mørket. Det varede noget, inden nogen af dem talte, Nina sad med Hovedet støttet paa Armen og bed i sin Hæklenaals Elfenbensskaft. Hun sukkede et Par Gange, begyndte atter at hækle, men faldt igen i Tanker.

William holdt Øje med hende fra Krogen, og da hun saá op, mødtes deres Blik.

»Men Høg kan Du da ikke blive ved at hedde,« sagde hun tonløst som halvt til sig selv.

»Hvorfor ikke?« han røg op fra Stolen. »Høg — — ikke blive ved — —«

»Man kan ikke skrive Høg paa en Plakat,« Tonefaldet var ligefrem.

Og lidt efter: »Hvad vilde Fader have sagt?«

William var blevet blussende rød, han saá et Øjeblik stift paa Nina, med stirrende Øjne, som om han havde faaet Øje paa en Afgrund — saa gav han sig til at lé. —

»Er det de Høgers Ære.« Han blev ved at lé.

»Ja, netop — og du er den sidste!«

»Netop derfor gør jeg det,« sagde han sagtere, »I kan være rolige.«

»Og du synes, at Faders Navn har sin Plads paa en Theaterplakat?« Ninas Stemme rystede.

»Faders Navn — ja for den Sags Skyld — — —« han snublede over Ordene, og vendte sig om.

Nina rejste sig hæftigt, Stemmen dirrede: »Fader var syg . . . det er ingen Skam, men . . .«

Han trykkede Hænderne ind mod sit Bryst, betvang sig voldsomt:

»Ja,« sagde han, og bed sig i Læben, »vist saa — men det er heller ingen Skam at virke det eneste, man kan.«

Han støttede sig til Klaveret, han kom pludselig til at ryste, saa han ikke kunde staa, og blev hurtigt bleg, saa atter rød. »Gør jeg Navnet Skam,« Tænderne klaprede imod hinanden, »saa skal jeg nok lægge det af.«

Han rev sit Lommetørklæde frem, førte det hurtigt op til sit Ansigt og hulkede.

Saa gik han.

Da Nina vilde ind og sige »God Nat«, var Døren til Værelset laaset. Hun ruskede i den: »William,« raabte hun, »det er mig.« Ingen svarede. Og hun gentog igen og højere: »William, William.« Hun hørte ham rejse sig fra Sofaen og gaa tungt hen over Gulvet. Værelset var mørkt, der var ingen Lys i Sprækken.

»Hvad er der?« spurgte han.

»Luk mig op,« sagde hun, »jeg vil tale med dig.«

»Det kan ikke nytte,« sagde han inde fra. »God Nat.« Saa gik han igen bort fra Døren.

William sov ikke den Nat.

— — — I den første Berusning, hvormed den unge Tanke havde fyldt ham, var han kommet saa let over alt, alle Betænkeligheder havde været smaa, selv hvor Tvivlen stak sit Hoved frem, blev den hurtig dækket. Det nyttede desuden slet ikke, at tage alle disse Hensyn: der var blevet kaldt paa ham, og han fulgte. Det var den simpleste Ting af Verden, ganske simpelt, fordi det ikke kunde være anderledes.

Han havde kastet sin Bagage fra sig og var gaaet efter — Bagagen af Fortid, Fordomme og Slægtsstolthed. Der havde slet ikke været Plads til nogen Tvivl.

Men nu — nu, iaften var det anderledes.

Han tændte ikke Lys, da han kom ind. Han lagde sig hen paa Chaiselongen og svøbte sig ind i sit Rejsetæppe, han frøs, saa Tænderne klaprede i Munden, og han hyllede sig helt ind i Tæppet, ligesom for at gemme sig. Han følte sig tung i alle Lemmer, blytung og sløv, ligesom bedøvet af det Slag, han havde modtaget. Han tænkte ikke; hans Tanker, der søgte at arbejde, forsvandt ud i en grødet Sløvhed, der opslugte alt, og hans Hjærne laa under for dette pludselige Kølleslag.

Det var som en aandelig Besvimelse.

Men lidt efter lidt vaagnede Tankerne og skreg op i hans Hoved paa én Gang, saa det hamrede i hans Tindinger. For første Gang gennemtænkte han i disse Timer gennem forfærdelig Kamp sin Livsplan.

»Men du kan da ikke blive ved at hedde Høg.«

Først slog han sig med Magt tiltaals med den gamle Sætning, han den Gang havde modtaget, at hver maatte gaa sine egne Veje, søge sit Maal, og Storheden var én, Berømmelsen én, kun Vejene var det, som var forskellige. Men han kunde ikke blive staaende ved det iaften. Man havde jo dog Lov til at gaa sin egen Vej, man maatte gaa den, hvorledes den end var, for at redde det bedste i sig, og denne var saa god, som den Kunst, han viede sig, var stor. Og dog var han urolig . . .

Thi andre dømte ikke som han. Nu Nina for Eksempel — hvordan kunde hun sige det saa sim-

pelt, som noget, der fulgte af sig selv, hvormeget det end kostede hende: »Men du kan da ikke blive ved at hedde Høg?« Hvorfor sagde hun det? Hvordan kunde det gaa til? Hun elskede Navnet, det vidste han, og hun elskede ham som den sidste af Slægten, den der skulde genføde Ætten og gøre den berømt over nye Tider.

Og for hende stod det dog som noget selvfølgeligt, at maatte han gaa sin egen Vej, kunde det ikke være andet — ja saa maatte han opgive Navnet, saa var Slægten uddød. Men hendes Kærlighed var stærk nok til at ofre hendes Forhaabninger — —

Han rejste sig fra Sofaen, og gik i Mørket rundt omkring i Værelset, han stødte paa Møblerne uden at mærke det, væltede Stolene og rejste dem igen mekanisk.

Men det var Overdrivelser, Nina overdrev.

Men hvorfor troede hun dog ikke paa ham — hun elskede ham . . . og troede ikke . . .

Tankerne begyndte igen.

Han gik jo imod dem alle, imod Strømmen, imod alle Ønsker . . . Men Strømmen var Fordomme, Bornérthed, Taager . . . Vist saa, vist saa, han havde bestandig Ret, bestandig, hvordan man saa saá det . . . Han saá nok, det var et Ansvar, han var selv opdraget i den samme Fordom, men . . . Storhed var Storhed, og stor vilde han jo blive, maatte han blive — ellers — naa, han skulde nok bære »Høg« over, ad sin egen Vej, de vilde spotte,

lé, men tilsidst vilde de bøje sig . . . og Navnet vilde sejre ad hans Vej.

Det brændte ham, sved ham som Ild i Sjælen. Op igen, hvileløs rundt, det var forfærdeligt at kæmpe saaledes . . .

Og hvorfor var der dog ingen, som troede paa ham? hvorfor troede Nina ikke, eller Sofie, eller Gerson, eller alle Beundrerne! Hvorfor troede de ikke? Nu trængte han til deres Tro — nu, da han gik alene, ensom, og bar paa hele Fremtiden over den stride Strøm ... aa, nu da det stormede ind over ham — nu skulde de komme til ham og tro paa ham . . .

I Talentet mundede det ud. Havde han ikke det, vidste han ikke det, urykkeligt klippefast — nej — saa kunde han ikke, saa maatte han ikke gaa — — — det var Ansvaret. Om Talentet drejede det sig, om Talentet — — alt . . . men det havde han jo — —

For havde han det ikke? —

Han var lige ved at skrige, da Tanken kom igen, han vilde tvinge den ude . . .

Men han havde det, han vidste det, det idetmindste var sikkert. Hvordan skulde man ellers maale det, hvad skulde man tro paa, naar dette ikke var sandt? en hel Aabenbaring var det jo for ham, et tydeligt Kald at holde sig til — —

At tro paa sig selv. Han vidste, han var udvalgt, vidste det, sligt vidstes . . . men hvorfor kunde de andre da ikke tro? hvorfor stod han

alene? hvorfor var de vantro, de, som dog stod ham nærmest? Hvorfor troede ingen, slet ingen? han var saa alene med sit Haab . . . hvorfor var de alle vantro? de maatte tro, han længtes saa ubeskrivelig, han tørstede saa forfærdeligt efter at blive troet — — —

Som i legemlig Smerte rejste han sig i Sædet og rokkede klagende frem og tilbage . . .

Ja, mislykkedes det, det kunde han sé, saa var Slægten død — død — ude — — —

Men det kunde ikke mislykkes, det maatte lykkes. Og for tusinde Gang hamrede de samme Tanker som Ildhamre i hans Hjærne . . .

Det var jo en Aabenbaring, det var jo det, som havde givet Lys i Mørket; var jo det, som havde vækket ham og givet Liv af Død. Alle hans Drømme, alle hans Tanker, alt . . . Aa nej, aa nej . . . tag det ikke fra mig!

Han følte en Tomhed, fordi han ikke kunde bede, og han hviskede nogle Bønner til det store Rum — —

Han rejste sig, han gik op og ned, han pressede Hænderne mod de feberhede Tindinger — —

Det var Lyset, var Flammen i hans Liv, det kunde ikke være anderledes. Og han klamrede sig til Lyset, han klamrede sig til sin Tro som i legemlig Dødskval. Udenfor dette laa kun Angst og Opløsning og Mørke og en Fortvivlelse, som ikke vidste Raad — nej, nej, han maatte blive her, maatte blive paa fast Grund, han kunde ikke gaa

ud i al den Elendighed, — — denne Nat uden Stjerner, al denne Kulde, som vilde isne ham.

Saa kom han pludselig til at tænke paa Jakob, som kæmpede med Gud . . .

Det var svært at kæmpe, og fast maatte man staa.

Han trykkede sit hede Hoved ned mod Skrivebordets Kant og satte sig et Øjeblik paa Stolen. Saa lod han sig langsomt glide ned paa Tæppet og laa og krammede om Sofaens Ben.

Han syntes, han slugte Skrigene, Dødsangsten ophobede i hans Bryst.

Og hvis han nu opgav det, hvor skulde han saa gaa hen? hvis han nu ikke turde? hvis han kastede Byrden fra sig?

Han sprang op med et Sæt, satte i at gaa stærkt, virrede uafbrudt med Hovedet som i Legemssmerter, gned sine Hænder, saa det gjorde ondt — —

Men nej — fremad maatte han gaa, slippe kunde han ikke . . . Man løj aldrig saadan for sig selv.

Og der var jo ogsaa dem, der troede. Kamilla og Professoren, de troede begge, og de saá klart. Og pludselig overfaldtes han af en fortærende Længsel efter Kamilla, hele hans Smerte, al hans Sjæls Oprørthed higede imod hende, den blev til en legemlig Længsel, en Attraa efter at suge sine Læber mod hendes, aande med hende; ind til hendes Bryst, at græde, klistre sin Mund

mod hendes for at dæmpe sine Skrig ved hendes Elskovssuk — — aa, det at hvile hos en anden, gaa op i en anden, som troede.

Han var træt, hans Tanker gled atter ud, og han faldt sammen paa Sofaen og halvdøsede.

Saa var det, Nina raabte, han hørte det først utydeligt, saa naaede hans Navn til Hjærnen som en Smerte. Han rejste sig tungt og gik hen over Gulvet, svarede hende og gik tilbage.

Men Tankerne var vakte igen, og han begyndte forfra. Men han var blevet roligere. Han tog det paa en anden Maade, det var, som han samlede sig, samlede Resterne fra denne Kamp. Han troede endnu, andet kunde han ikke, tro maatte han; at han havde Talent, det gik han ud fra. Store Himmel — hvor skulde han ellers staa?

Men for første Gang gav han sig til at maale det, han vejede sin Styrke og han undersøgte sine Midler. Han sagde ikke, han vilde være Skuespiller, han spurgte sig selv, hvad han da vilde være som Skuespiller, hvad han kunde naa. Han gik alene, han maatte tage Byrden alene, men saa maatte han ogsaa prøve sine Skuldre, selv om han skulde segne, dø . . .

Han gav sig til at betragte sig selv. Og han løj mindre end man skulde tro. Nu var han én Gang inde paa Kampen, og i denne Nat, hvor han ikke havde Mod til at flygte, fik han idetmindste Mod til at veje. Han tændte Lys, og han betragtede sig selv, sine Træk, sit Ansigt. Før havde han

egenlig kun tænkt paa Stemmen, nu skulde der tænkes paa alt, og han undersøgte, prøvede, saá atter og atter i Spejlet — —

Kom pludselig til at tænke paa en Gang, han stod og spejlede sig i Sorø hvor Gerson kom ind og saá det: »Du skulde spejle din Ryg« havde han sagt — — Og han huskede, det var ham ligesom et Stik den Gang . . .

Nu tog han Sidespejlet op, rettede sig, stod rank . . . saá sig selv . . . Nej, Helt kunde han ikke være . . . hvor den Ryg var krum, altfor krum . . .

Og han slap Spejlet næsten med et Skrig . . .

Saa faldt han sammen foran Konsollen, rammet som af tusinde Slag, han syntes, han saá ind i et Mørke, hvor alt var slukket, et koldt, ubeskrivelig dybt Mørke — — Saa ubeskrivelig ræd, saa ubeskrivelig træt stirrede han ind i Svælget, og han syntes, at der begyndte det forfærdelige Intet. — — Han løftede Hovedet og saá ind i Spejlet, mødte sit eget Ansigt, det var graat. furet, slappet, han skreg og slog sig for Munden for at dæmpe sit eget Skrig — —

Begyndte paa ny, mens Lampen, han havde skruet højt op for bedre at sé, osede paa Konsollen, sin hvileløse, jagede Vandring.

Tankerne jog hinanden, hans Hjærne sønderskedes, hans Sind martredes, han vidste ikke, hvorhen han skulde gaa i denne Prøvelsens Nat. Aladdins Kongekaabe faldt ned fra hans Lemmer som

Pjalter, og han kunde ikke holde dem fast . . . Nej, Aladdin var han ikke.

Men havde han ogsaa Ret til at fordre det? Var det det lykkeligste? Æblet i sin Turban, det var let — men det var ikke det eneste.

Men han flygtede til Arbejdet, det maatte jo kunne noget, det maatte jo dog kunne dække der, hvor Midlerne svigtede, dèr, hvor hans Evner blev svage. I Sjæleangst klamrede han sig pludseligt til Arbejdet. »Chevalieren«, »Aladdin«, »Olaf« — det var ikke det, det kunde han ikke, men rigtige Mennesker, som ikke var smukke, som ikke var skønnere end de fleste — som talte om Livet, simpelt, ligefrem — — Det maatte han kunne: han følte jo mere end de fleste, han havde jo lidt mere, og alt, hvad han havde levet, skulde han kun fortælle igen.

Aa, Ryggen kunde jo dog blive lige, lige saa lige som de flestes, og Stemmen var ligesaa stærk — —

Han kæmpede, kæmpede Tomme for Tomme, veg hjærtesaaret for hvert Minut i denne Kamp, hvor Aladdinsdrømmene svandt ud i Taage. — —

Som Legemskvaler martrede det ham, saa han bed sin Læbe tilblods og var glad ved den fysiske Lidelse.

Han flygtede ræd og angstfuld til Arbejdet — —

Alt, alt kunde de tage fra ham — men Lyset var dog kommet fra denne Tanke, det maatte dog være sandt, selv om han kun var en Noureddin...

selv nu troede han paa »Tanken« . . . han maatte gaa den Vej, selv om de stolte Forfædre skulde vende sig i deres store Grave . . .

Han mærkede Lampeosen, skruede Lampen ned. Saa strøg han en Svovlstik og tændte et Lys. Han gik over Spisestuen ind i Ninas Værelse. Hun vaagnede ved, at Døren knirkede og holdt sig for Øjnene mod Lyset.

»Hvem er det?« sagde hun hurtigt, »hvem er det?«

»Mig . . .«

Hun rejste sig op, saá et Øjeblik paa ham, lagde sig ned igen og sagde mat:

»Er du ikke gaaet i Seng endnu?«

»Jeg kan ikke sove,« sagde han og stillede Lyset fra sig paa Bordet.

»Og jeg har lige drømt saa ækelt,« sagde hun.

Han sad paa Sengekanten og pillede ved Lyset. »Jeg har tænkt meget inat« — —

Hun sukkede. Han blev ved, stadig dæmpet:

»Men nu — dette er sandt, maa være sandt, jeg havde ikke Kraft ellers.«

Nina saá paa ham, hun havde aldrig sét ham saa bleg. Hun tog hans Haand. »Det var mig, der havde Uret,« sagde hun.

Hans Ansigt blev pludseligt lyst, saa atter mørkere: »Tror du da« . . . spurgte han sagte, næsten angst.

»Jeg mente med Navnet,« sagde Nina.

William rejste sig. »Tak,« sagde han tonløst.

»Og ellers maa du jo bedst vide det,« det var sagtere . . .

Han satte sig igen. »Man maa arbejde,« sagde han mekanisk.

Nina saá atter op. Hun kendte ham ikke igen: »Jeg har gjort dig ondt,« sagde hun.

»Nej,« det lød haardt, »det var kun nødvendigt.« Han tog Lyset, stod et Øjeblik med Stagen i Haanden: »Nej« — han kæmpede lidt med Graaden.

»God Nat,« sagde han henne fra Døren.

Den næste Dag gik han ud til Professoren. Han vidste ikke, men han var egenlig slet ikke bange. Han havde sét Sandheden under Øjnene syntes han, han havde løftet sin Fremtid som en Byrde, og nu kunde der ikke staa meget mer tilbage . . . Han havde faaet Byrden op paa Skulderen og var paa Marsch — det værste var gjort.

Professoren var i Udlandet, det stod skrevet paa et Blad Papir, der var klæbet paa Døren. William blev lidt bleg, men han syntes ikke, det undrede ham. Han sagde til sig selv, det maaske var det bedste, saa vilde han gaa til en anden. Til Instruktøren var det rimeligste, han vidste tilfældig, han var hjemme paa denne Tid.

Der var noget ilsomt ved hans Gang og hele Væsen, næsten ligesom, naar man gaar til Tandlægen og skynder sig, naar man én Gang har bestemt sig.

»Tredje Sal,« sagde Portneren.

Han vidste ikke selv, men han syntes, han gik halvt isøvne og maatte tage et Tag i sig selv for at vaagne. Hvad han vilde sige, havde han slet ikke tænkt over, og læse for ham vilde han ikke, det vidste han. Men tale med nogen maatte han, derfor var han kommet. Der hang et Spejl paa Trappegangen paa første Sal — han saá sig i det og rettede sig, han saá mat ud af Øjnene og lo for at faa mere Glans i dem.

Nedenfor den sidste Afsats stansede han — han pressede Hænderne ind mod Brystet, han var pludselig blevet saa stakaandet . . . Saa naaede han i tre Spring op og ringede.

En Dame lukkede op. Hun saá lidt paa Høg, mens hun blev ved at holde Døren paa Klem, ligesom hun var bange for at lade ham komme ind. Saa sagde hun noget kort:

»Der er nogen hos Instruktøren.«

William tog sit Kort frem. »Jeg kan vente,« sagde han og gav hende det.

Damen tog det, saá paa Kronen og maalte atter William. »Vil De vente her,« sagde hun og aabnede Døren til Dagligstuen.

William takkede og gik hen og satte sig ved Bordet, han var ikke angst, kun sløv. Han vidste, der kunde ikke hænde noget, som han ikke havde ventet, han var forberedt, men han syntes pludseligt, at det var saa overflødigt, han var her.

Inde fra den anden Stue hørte han nogle Børn le, Pigen skændte. Han gik hen og saá ind i Bog-

skabet, læste paa alle Ryggene, fandt, at Bøgerne var underligt blandede, gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet og talte Felterne i Gulvtæppet — der var seksten Firkanter paa langs.

Saa hørte han pludselig Instruktørens Stemme fra Gangen og fór sammen ved Lyden. Han tog sig til Hovedet og gik henimod Døren. Og pludselig sagde han til sig selv, at han maatte finde paa et Paaskud, give en anden Grund, han kunde ikke sige, hvorfor han var kommen, umuligt, han vilde ikke sige det . . .

Børnene lo inde i Spisestuen, han hørte Instruktørens Skridt, tog paa Laasen. — — Han vilde løbe bort. . . . Han havde kun en Tanke, at han maatte undfly. — —

Det var jo Vanvid, umuligt — — endnu kunde han ikke sige, at han — at han kom for at blive Skuespiller. Og han spurgte sig selv, hvordan han dog kunde være gaaet herhen efter denne Nat — — — men hvad skulde han dog — skulde han dog finde paa?

Men saa stod Instruktøren midt i Stuen. William slap Laasen med et Ryk, gik lidt frem.

Instruktøren havde travlt. »Hr. Høg?« spurgte han noget højt.

William pillede ved sine Knapper, saá op, søgte om Vejret, vilde svare. — — — Saa mødte han Mandens Blik. Han havde aldrig sét, at Instruktørens Øjne var saa kolde — — graa — mærkelig glasagtige.

Instruktøren blev ved at sé koldt paa ham, saa sagde han, abrubt, uden Indledning:

»Naa, De vil være Skuespiller?« —

Tonen var kort, noget haard. William saá ham lige ind i Ansigtet, hentede Aanden dybt: »Ja,« sagde han.

Og han blev ved at sé paa dette kolde Ansigt, hvor et Smil lurede i Mundvigen, med et Blik som et saaret Dyrs.

Instruktøren stod ubevægeligt, stadig med det samme halvdulgte Smil og Haanden gemt under Vesten.

»Og De vil naturligvis spille straks?« William rettede sig.

Sveden sprang frem paa hans Pande, og mens han blev ved at stirre, stum, gispende, maalte han Haanen i disse forfærdelige Øjne.

Saa rejste han sig pludseligt helt.

Og pludseligt brødes under hans Nervers vanvittige Anstrængelse, som ved et Under, Seglet for hans stivnende Tavshed og uroligt, i Feber fortalte han alt. —

Han fortalte om hele sit Liv, om sin Barndom, om sin Slægt, der døde ud, om sin Mission, om Vejen, han maatte gaa, om det eneste Haab, om Aladdin-Drømmene, han havde mistet, om Noureddin — vidste han det selv!

Det var forvirret, vildt; en Sjæls Forpinthed, der klamrede sig til et Halmstraa, en ulykkelig, der

kæmpede mod Dødens Angst. Han syntes, han maatte røre Sten, mens han talte.

Og paa samme Tid følte han sig paa en Gang saa besynderlig glad, han syntes, han var reddet, nu, da han begyndte at tale, var frelst — han følte, at latterlig var han ikke, bedre værd end til at haane. Og pludselig stansede han og saá paa Manden.

Der blev en Pavse, William ventede, stirrede paa Ansigtet.

»Naa — ja, det er jo lovende.«

Tonen var aldeles ligegyldig maaske med et Stænk af overlegen Forbavselse. William følte, han havde talt til en Sten.

Han blev meget bleg, gik et Skridt tilbage, han syntes et Øjeblik, at Felterne i Gulvtæppet gav sig til at danse rundt.

Med en mægtig Viljeanstrængelse betvang han sig, søgte at tale og stammede tilsidst: »Jeg opholder Dem.« Vendte sig og gik. . . .

William Høg var ikke fortvivlet. Han havde maaske slet ikke ventet andet, og han følte sig næsten vokse under den Haan, han havde lidt.

Arbejdets Aar var kommet, det saá han. Og saa vidste han, da denne Dør faldt i, at han, saalænge han aandede, uforanderligt vilde hade denne Mand.

IV.

»Altsaa Kotillon?« William rakte med et Buk Frøken Blom det vifteformige Balkort. Han løftede Hovedet igen og stod nogle Øjeblikke, saa saá hun flygtigt hen over hans Ansigt og som om Rødmen smittede, blev de begge røde paa en Gang. Det var nu saadan blevet en Vane, at Margrete Blom og William Høg rødmede, hver Gang de saá paa hinanden.

Saa gik han. Det var svært at komme frem, han gled ud og ind mellem Klyngerne, han kom til at støde til en rund Albu, han maatte skubbe til et Silkeslæb med Foden . . . Damerne stod eller sad under Lysekronen, med Hovederne tæt sammen. Vifterne gled frem og tilbage, dækkede og blottede, blottede og dækkede Skuldres Hvidhed og Halses Skønhed.

William stansede. En gul Dame bøjede sig helt til Siden og lo, mens han trykkede sig tæt forbi; han traadte paa et Slæb og mærkede Køling fra et Par Vifter. Hans Læber næsten strejfede en Nakke, som lænedes pludseligt tilbage. Saa slap

han ud og gik hen over Gulvet til en Klynge af Herrer. De stod og slingrede sømandsmæssigt paa Benene, bredte sig i deres hvide Skjorter og trak i de stramme Handsker, mens de holdt Øje med deres Skilninger i Hjørnespejlene. En og anden viftede sig med sin Chapeau-bas, mens han vuggede lidt i Hofterne.

En Gang imellem trænger en af Herrerne sig udenfor Klumpen og vover sig lidt frem paa Gulvet, stanser og trækker nervøst i sin Vest; sætter saa med et halvvejs Spring ilfærdigt hen mod Damernes Kreds, der aabner og lukker sig igen om den sorte Kjole, som forvilder sig mellem alle de skinnende Blottelser og Farver ligesom en Flue, der fortumles og forsvinder i en Blomsterkalk.

Mer sikre Herrer med Haaret sat meget fast med glinsende Stangpomade og med Roser i det venstre Knaphul, lader, som om de i Distraktion kommer nærmere Kredsen under Lysekronen. De taler sammen, to og to, og lidt efter lidt naaer de, ved en hurtig Drejning, eller ved et Par Skridt til Siden, hen over Gulvtæppet. Tilsidst bliver det uartigt ikke at drage den nærmeste Dame ind i deres Samtale. Men er Damen vundet gaar den ene af Herrerne paa nyt Rov.

Andre Herrer blev staaende inde i Krogene. Der var nogle som ikke var visse paa, om deres Slips sad rigtigt; de søgte at komme i Nærheden af Spejlet og spurgte ti Gange deres Nabo, om ikke deres Flip var for vid; nogle bad om at blive bør-

stede af, og var generte, fordi deres Skjorte krøb op, eller de vidste, Undervesten ikke var rigtig rén; nogle havde ogsaa Hemmeligheder, »unge« Mennesker, som brød sig Pokker om Ballet, og som stod og fortalte Historier fra inat: de havde sat Laura Stævne hos Mohr, naar de kjørte hjem. De er stumme over for Damerne; men under Dansen eller ved Bordet smiler de ofte til hinanden, de fløjter »Kanapévisen« og nynner »Lindenau« lader saa, som om de griber sig selv i det og siger »om Forladelse«, mens de lér Damen lige op i Ansigtet. Nogle tør ikke gaa frem, de er kommet ind med et Buk paa Skraa og glorøde Kinder; har taget Handsken af den højre Haand for at række den behandskede Værtinde en klam Lab: de beklager, at Fruen ikke var hjemme, da de var for at gøre Visit. Saa redder de sig med et Ryk væk og gemmer sig i et Hjørne, hvor de nu staar og kigger frem, saa det sér ud, som om de stod paa Tæerne, og hvor de vil blive staaende klemte til Væggen, som de var klistrede, lige til man gaar tilbords.

William stod og saá over paa Gerson, hvis blonde Hoved dukkede op og ned inde i Sirenekredsen, han stod nu ved Frøken Blom. Gerson tog hendes Balbog og gav den tilbage med Haanden paa Hjærtet, mens Damerne lo.

»Tilgiv«, William fik et let Slag paa Skulderen og vendte sig, »men var det ikke Dem, som talte for Arbejdet i Foreningen?«

William saá lidt paa Mennesket, en meget friseret, mørkhaaret Fremtoning med store Øjne.

»Jo, det . . .« Resten gled ud i et Buk.

»Undskyld — men mit Navn er Hoff.«

William bukkede igen. »Jeg skal sige Dem, Naiviteten morede mig . . .« En Herre rykkede Hr. Hoff i Kjolen . . . »Kommer, kommer,« sagde han saa og lo. »Ja vi skal senere gøre Bekendtskab« . . Saa vendte han sig og blev forestillet for en høj, blond Dame, William kun saá paa Ryggen.

Hr. Hoff var Aftenens Helt, og han havde ikke Tid til at være længe paa et Sted. Man trækker af med ham for at presentere ham for Damer, for at hilse paa Herrer, for at være morsom i det ene Hjørne og ondskabsfuld i det andet.

Hr. Hoff var moderne. Han var dukket op pludselig og lige med ét havde man truffet Navnet »Bernhard Hoff« overalt, paa Theaterplakater, paa Bøger, i alle Blade. Og ogsaa i Livet traf man ham allevegne og kunde ikke undgaa at se ham. Man mødte denne spinkle Figur med det blege, graa Ansigt overalt: paa Gaden, paa Langelinje, i Theatrene. Som oftest kørte han: han sad henslængt i en Droske, undertiden alene, sammenfalden og klemt op i det ene Hjørne. Saa saá han ud som Døden fra Lybæk, som om han vilde blive borte i sin polske Skindpelts; men undertiden kørte han med en Ven, et Menneske, som havde det moralske Mod at vise sig sammen med ham, skønt han var ligesaa bagtalt privat som offenlig. Naar

han var sammen med nogen, var han altid nervøst livlig og meget snaksom.

Man nævnede hans Navn sammen med en bekendt Skuespillerindes, og han havde altid Lommen fuld af rosenrøde Billetter.

Hans Ødselhed var endnu større end hans Indtægter, og han brugte i den ene Maaned ligesaa meget til Parfume, som han alt i alt maatte leve for i den næste. Hans Pengeaffærers Vanvid gav Folk endnu mere at snakke om end hans Erobringer.

Hvad der havde gjort ham saa fejret i Dameverdenen — thi Herrerne satte ingen Pris paa denne moderne Udgave af en forfejlet »Heliogabal« som en af hans Modstandere engang havde kaldt ham — var dels hans Ungdom: han var kun tre og tyve Aar, og han syntes selv at sætte saa megen Pris paa dette Fortrin. at han paa alle Maader forsøgte at fængsle og fastholde det noget raffineret barnlige, østerlandsk drengede, der havde forskaffet ham det ovenfor nævnte Tilnavn; dels hans ejendommelige Ydre, som det besynderlige Menneske akcentuerede stærkt ved sort Peltsværk og Toiletkneb, og hvis noget hede Kolorit stemmede saa godt med det aldrig svigtende Skær af Sensualitet, som syntes at klæbe ved alt, hvad han skrev som Forfatter.

William havde ofte sét ham rundt omkring og Hoff havde interesseret ham. I Begyndelsen havde han ligesom de fleste andre været irriteret paa Hoff;

han blev ægget ved al den Støj, som bestandig fulgte ham i Hælene, og som selv hans Venner var tilbøjelig til at kalde Reklame. Og det samme, som William saá i Hoffs personlige Optræden, stødte ham stadig tilbage i hans Forfatterskab, som han under Spektakel spredte til alle Sider i smaa Stumper med Glimt og Blink af Begavelse, men uden Ro og uden at tage sig sammen til noget helt.

Men saa havde han en Dag sét ham paa et Forlystelseslokale. William selv sad paa Gulvet men saá Hoff komme ind i en Loge. Han lo, smilede til Opvarteren, lod den ene trække Peltsen af og den anden holde Huen. Han kunde ikke finde Pengene til Kontrolløren, og han fyldte hele Logen med sin Person og dens Støj.

Saa kom han frem ved Balustraden og satte sig med Kikkerten i Haanden; lorgnetterede et Par Damer; studerede Programmet; købte et Vittigheds-blad.

Men lidt efter lidt faldt han sammen. Han satte Kikkerten fra sig paa Bordet og sad med Hovedet støttet paa Armen bøjet ud over Balustraden. Trækkene blev fuldstændig slappe og askegraa; Figuren sank sammen under en Byrde af Træthed. Der var noget uddødt over den hele Fremtoning.

Lidt efter blev han vækket af et Par Venner, og William saá dem Kl. 12 køre bort med to Damer.

Fra det Øjeblik tog William Hoffs Parti.

Hoff var kommet midt ind i Damekredsen, som trængtes sammen om ham, mens han stod og koketterede med en rød Vifte, han havde røvet fra en svær Blondine. William ønskede, han vilde skabe sig lidt mindre.

Saa blev der klappet op.

Herrerne trængte frem mod Kredsen og der blev en pludselig Tummel, mens alle gav sig til at tale paa én Gang, og Musiken fra Balsalen, hvis Dør blev lukket op, lød stærkt i Marschtakt. Den opførende Herre raabte ivrigt uden at blive hørt; man trængte ilsomt frem mod Fløjdøren, Par ved Par, medens Damerne fik travlt med at glatte Haar og kaste Blik paa Blomstergarniturerne ved deres Bryst. Nogle tog op i Slæbene og gik noget bøjede, mens de bar det.

William skyndte sig hen til Nina, som han skulde have til første Dans, men hun slap forbi med en anden, mens hun demonstrerede og slog ud med den sorte Vifte. Saa havde William ingen Dame.

De ældre rejste sig langsomt fra Krogene, hvor de havde gemt sig med deres Thekop og fulgte efter Toget, der begyndte at ordne sig inde i Balsalen, hvor Luften var behagelig kølig. Parrene placerede sig langs Væggene, meget stift, som om de sad paa Parade.

Det var en rund Stue, Orkesteret var slaaet over i en Polka og de første Par dansede allerede midt ude paa Gulvet som paa en Tallerken.

De ældre strømmede sammen i Dørene, det ene Hoved ved det andet; William blev trykket helt op mod Dørkarmen af en svær Dame, som traadte ham paa Foden og gav sig til at vifte sig meget stærkt og klagede over Varmen. Hun saá ogsaa meget echaufferet ud med kobberrøde Kinder og strittende Strudsfjer.

Nina dansede ud med sin Herre. Hun dansede ejendommelig roligt med bøjet Hoved, talte ikke under Dansen; man lagde meget Mærke til hende, sortklædt, som hun var, midt imellem alt det lyse. Saa fik William Øje paa Hoff, han »havde« Margrete; han sad overskrævs paa en Taburet og holdt Ansigtet meget nær hen til hende, William vidste ikke, hvorfor han fandt det ubehageligt, at Frøken Blom dansede med Hr. Hoff . . .

Men Forfatteren sad saa tæt op ad hende, og saa danse første Dans med ham — det var uforsigtigt.

Nu dansede de ud. Hoff holdt hende meget fast, saa det næsten saá ud, som om hun støttede sit bøjede Hoved til hans Bryst. Han saá ned og hviskede . . .

Den tykke Dame vedblev at vifte sig meget stærkt.

»Her er forfærdelig Trængsel,« sagde hun mens hun trykkede sig endnu tættere op ad William, der fik en ubehagelig Svedlugt i Næsen.

»Hvem er den unge Jøde?« spurgte hun.

»Jøde, Frue?«

»Ja, der danser saa intimt med den unge Blom?«

William blev rød. »Hr. Hoff,« sagde han, »han er ikke Jøde . . .«

»Naa ikke — nej, han er nok blot Ateist. Jeg vil dog be'e min Datter, at hun siger »Nej« til den Herre.«

Parret var nu lige ud for, men ingen af dem saá William . . .

»Og De synes virkelig, det er upassende?« sagde Hoff, idet de dansede forbi, han førte Ansigtet tæt ned mod hendes for at høre Svaret.

William vilde helst ikke se paa det og gik ind.

Han satte sig paa en Hjørnesofa i den inderste Stue og bladede i et Album. Han vilde dog sige til Margrete, at man ikke gjorde Ret i at danse med alle og enhver, og at man helst skulde sige Nej til Hoff . . . Han vilde ligestraks efter første Dans trække Nina til Side og sige det, saa kunde hun . . . Margrete kendte naturligvis ikke Hoff, og saa var det dog virkelig rigtigt — det var jo ligefrem hans Pligt, naar Margrete kom saa meget hos dem, at sige det og sørge for, at hun ikke dansede med et Menneske, som — nej, som man ikke dansede med.

»Saa kender De mig altsaa slet ikke igen,« sagde en Damestemme lige ved ham. Han saá op og rejste sig hurtigt.

»Jo — nu, Fru Grevinde,« han var forvirret

som alle Folk, der vækkes, og stod og trak i sin Urkæde.

»Ja, hvis De ikke havde gjort det, havde jeg fundet mig i det,« Grevinden satte sig paa Kanten af Sofaen. »Vi har jo kun sét hinanden én Gang.«

William vidste ikke, hvad han skulde sige. »Ja, Fru Grevinde, én Gang,« stammede han saa igen.

»Og den ene Gang var De meget vred paa mig . . . .«

»Jeg var meget ulykkelig, Grevinde Hatzfeldt,« svarede William og satte sig uden at sé paa hende.

»Og jeg beundrede Dem,« sagde Grevinden efter en Pavse, hun havde siddet og bidt i sin Viftes Perlemodersskaft. »Siden har jeg ofte ønsket at træffe Dem for at forklare mig, forklare Dem en Opførsel, som De vel har bedømt meget strengt.«

Hun holdt inde nogle Øjeblikke. Da William tav, vedblev hun lidt koldere:

»De vidste jo ikke, at jeg egenlig skulde være forblevet i Hamborg i otte Dage.«

»Nej —«

»Men hvad skulde jeg gøre — Deres Fader var meget syg, og jeg var meget ængstelig . . .«

»Grevinden forstod at beherske sig,« svarede William.

Der kom noget som et Glimt i det graa Blik. Hun lænede sig lidt tilbage og slog det askeblonde Haar tilside.

»Saa fandt jeg Dem desuden interessant,« sagde un, »De var ikke som andre . . .«

»Da talte jeg ellers ikke meget . . .« .

»Saadan noget sér man«, sagde Grevinden og aá igen paa ham. »Siden har Frøken Falk talt m Dem« — — hun gjorde en pludselig Pavse. Villiam sad stadig foran det aabne Album, han ukkede sig pludselig og vendte Bladet . . .

»Hun roste Dem saa meget.«

Dansen var forbi, og Grevinden rejste sig fra Sofaen for at gaa et Par Damer imøde. William agde Mærke til hendes Gang, hun vuggede stærkt i Hofterne.

Nina stod i et Hjørne af Kabinettet og talte med Gerson.

»Jeg vil gerne tale med dig«, sagde William.

»Hemmeligheder?« spurgte Gerson og gik til Side.

»Det just ikke . . . men du skal ikke danse ned Hoff, Nina . . . og« — det varede lidt — Margrete heller ikke. Folk taler om det.«

Nina gav sig til at lé.

»Hvorfor ikke?« spurgte hun.

»Det er ikke de Herrer, man danser med.«

Det var længere hen paa Aftenen. Inde i Bal-alen var Luften varmere, Herrerne bragte Isvand, an sloges om Likørbakkerne; Damerne valgte de ølige Kroge bag Gardinerne, hvor de sad gemte

i Halvmørket, mens de bevægede Vifterne i store Buer.

Ude paa Gulvet dansede man ivrigere. Den opførende Herre raabte, førte an i Løb i Turene. Saa fór Damer og Herrer mod hinanden, tilbage, sammen i tæt Kreds; svingede atter ud, Herrerne inklinerede, og de snurrede alle rundt.

Naar Turen var forbi, var de endnu mere ophedede og stakaandede.

Endelig kom der en almindelig Inklination for at trække Vejret. William inklinerede for Margrete, det var første Gang.

»Jeg troede, De havde glemt mig,« sagde hun.

Hun lagde sig ind i hans Arm, han vidste ikke . . . men han stod lidt, inden han gik ud i Dansen . . . Saa begyndte de.

Det var en Vals.

De talte ikke, Margrete dansede med Hovedet bøjet og nedslaaede Øjne, William tog ikke Blikket fra hende. Tilsidst rødmede hun under Blikket, og da deres Øjne mødtes, smilede de begge.

»Det er en dejlig Melodi.«

»Dejlig.«

Han lagde Armen lidt fast om hendes Liv. »Ligesom den bar os« . . .

De saá hele Tiden paa hinanden, blev ved at danse. Pludselig holdt Musiken op. De var alene paa Gulvet.

Margrete slap hans Arm, hun var meget rød.

Da hun kom hen paa sin Plads, trykkede hun Haanden ind mod sit Bryst, hun havde Sting.

»Frøken Blom danser godt«, sagde Hoff, han gik forbi William.

Man spiste ved smaa Borde. Nina havde en Baron Petersdorf som Herre, Gerson dansede Borddansen med Margrete, William med en anden af Sofies Veninder.

Det var hen i Maaltidet. Baronen havde skudt Flugtstolen tilbage og sad med fremstrakte Ben og legede med sin Urkæde, mens han konverserede Nina, der var rød i Kinderne og havde lagt en lille Stump Is i sit Kammerdugslommetørklæde for at køle sine Øjne.

William sad imellem »Veninden« og Margrete.

Margrete havde trukket sin Stol helt ind under Divanbordet og sad lænet tilbage med Hovedet støttet paa den polstrede Ryg. Gerson viftede hende. William talte ikke meget.

De havde alle drukket megen Champagne, Margrete især, hendes Øjenlaag var næsten tunge. Hun og William havde drukket to Glas med hinanden: første Gang havde de stødt Glassene sammen, som man plejer, men anden Gang havde Margrete ligget ned i Stolen, dovent henslængt, og havde bedt Gerson om at tage Glasset. Saa havde hun rejst sig lidt op, sét paa William, smilet og tømt det.

William drak ud til Bunden.

Tjeneren kom forbi med Isen, William flyttede sin Stol længere ind for at give Plads, kom saa til

at røre ved Margretes Fod. Lige i det samme saá han paa hende, hun laa stadig lænet tilbage, rød i Kinderne. Hvor var de fløjelsbløde — helt dunede.

Hun rørte sig ikke.

»Aa, hvor det køler«, sagde hun til Gerson, som viftede, bøjet mod hende. Hun havde haft Hænderne liggende i sit Skød, nu faldt den ene Haand ned og strejfede William . . .

Baronen læste et fransk Digt højt, han havde fundet i en Kransekage:

„Kærligheden kommer og besejrer os alle —
dens Besnærelser er berusende søde.“

William saá uafbrudt paa Margrete; som smilede.

»Kender De noget til de Besnærelser, Gerson,« spurgte hun. Hun saá slet ikke William, rejste sig et Øjeblik op for at tage sit Glas. Gerson bød hende en Knallert. William lagde som i Distraktion sin Arm paa hendes Stoleryg og i et Sekund trykkede hun Nakken ned mod hans Haandled — —

Saa rykkede hun Stolen ud og tog selv Viften. — —

De dansede lidt vildt. William førte op, han havde ondt ved at holde Rækkerne, de inklinerede i ét væk og fór ud alle paa én Gang.

De dansede kun Galop. Herrerne førte Damerne i Løb, svingede pludseligt, førte dem ind under Lysekronen og blev ved at dreje, snurrede atter rundt. De var røde i Hovederne, Skjorte-

rystene var lidt krøllede, nogle af de Atlaskesslips agrede og var gaaet op. Damerne holdt op i læbene, dansede smægtende bøjet ind mod Herrerne, helt ind i deres Arme.

Det var uafbrudt Knejpemelodier.

Der blev sat seks Stole frem midt i Salen, y Par fór ud, William jog dem hjem; raabte paa kamler, fik endelig et Par, hjalp Damerne op aa Stolene, de skreg, kunde ikke staa fast, tog ımmen i Kjolerne. De fik hver et Lys og holdt et højt i Vejret.

»Saa.«

Herrerne greb hinanden i Hænderne, løb i æde ind mellem Stolene, rejste sig paa Tæerne, amerne hævede Lysene, Herrerne raabte, pustede; ukkede.

Gerson løftede Nina ned, tog hende om Livet.

Saa snurrede de alle rundt med løftede Slæb ɀ stakaandede.

Man faldt ned paa Sofaerne, kølede sig med rmbaandene, trak sig tilbage bag de kinesiske ardiner, hvor Vinduerne stod aabne.

Nede paa Gaden havde der stillet sig et Par ennesker op og hørte paa Musiken.

Undertiden raabte de pludselig i Munden paa nanden inde i Balsalen, saa man næppe kunde ɔre Klaveret, Støjen summede op.

Margrete svingede forbi med Gerson, Grevde Hatzfeldt kom over Gulvet og inklinerede for Villiam.

»Men jeg er opførende,« sagde han.

Saa dansede de ud. Grevinden var højere end han.

Hun drog Vejret hurtigt og laa fast, meget fast, mens William indaandede Pudderlugten fra hendes Hals.

Lokkerne kom i Uorden . . . »Det Haar«, sagde hun. Han slap et Øjeblik hendes Haand og slog den genstridige Lok tilbage fra hendes Hals. »Tak — den irriterede mig.«

De dansede lidt endnu. »Man bliver saa stakaandet,« sagde Grevinden. De holdt op.

Endelig kom Kotillon. William og Margrete havde ikke talt sammen under Borddansen, deres Blikke mødtes kun, naar hun fór forbi i Dansen. Det var alt.

Nu skulde de danse.

William havde aldrig sét Frøken Blom med saa straalende Øjne, hun sad inde i Kabinettet paa en Sofa og daskede Nina paa Armen, lidt dovent. William blev slaaet af det lade, der var udbredt over hende. Saa snart han kom hen, rejste hun sig og gav ham Armen, blev staaende saaledes, støttet til ham.

Hun blev ved at tale til Nina, saá ikke paa William. Saa gik de ind i Balsalen.

De var begge ligesom noget forlegne, ængstelige, snakkede hurtigt op om allehaande ligegyldige Ting. Lidt efter blev det deres Tur at danse.

Han dansede straks stærkt i, fór Stuen rundt og svingede. Hun blev tungere i hans Arme.

»De danser saa stærkt,« sagde hun. Han førte hende hurtigere.

»Det er Melodien«, sagde han, blev ved at sé paa hende. Han følte Varmen i Salen, men hendes Aande skar dog igennem; den kom stødvis. Der fór et andet Par forbi, han maatte tage hende fastere, føre hende ud til Siden. Deres Øjne hvilede i hinandens . . .

Hun hørte Musiken som Sang, Tummelen omkring dem bedøvede hende, hun var lige ved at faa Taarer i Øjnene og lukkede dem . . .

Williams Blik hvilede paa hendes Ansigt, han hørte hendes Aandedrag, hun holdt Hovedet lidt tilbage, Hagen frem. Og saa smilede hun . . .

Han blev ved at dreje i Dansen, han mærkede det næppe selv, men han drejede stadig rundt, hurtigere og hurtigere.

Hun næsten stønnede og hendes Bryst faldt ind imod hans.

»Jeg tror, jeg besvimer, William,« sagde hun. Ordene gled ud i et Smil.

»Det er Melodien«, gentog han.

Saa stansede hun med et Ryk. »Lad os gaa ud paa Gangen,« sagde hun, »her er for varmt.«

Der var køligt paa Gangen.

»Det gør godt«, sagde hun og holdt Hovedet tilbage. »Der var for varmt inde.«

De gik nogle Skridt frem. »Lad os sætte os,« sagde han.

»Ja, jeg er blevet træt.« Margrete lod sig falde ned paa den røde Sofa og trykkede det kolde Vifteskaft mod sin Pande. »Aa, Høg,« sagde hun dovent, »tag mit Slæb lidt sammen.« Hans Haand strejfede hendes Fod, han løftede Kjolen sammen og satte sig.

»Jeg er blevet helt ør,« sagde hun. Hun sad, lænet tilbage og smilede inde i Nichens Mørke. »Det er Champagnen, tror jeg.«

»Den var dejlig«.

»Men ikke bagefter.« Hun talte træt, adspredt, sad stadig og smilede.

Man hørte Valsmusiken indefra, de Dansendes Trin over Gulvet, en utydelig Summen. En Tjener gik hurtigt over Gangen med en Bakke. Glassene klirrede.

»Det er dejligt at sidde saadan stille,« sagde han, »rigtig stille«.

»Ja«.

Hun foldede Hænderne over Brystet, bevægede Hovedet sagte i Takt til Valsen indefra. Engang imellem aabnede hun Øjnene, saa mødte de hans, som sad lidt bøjet frem og saa paa hende. Hans Øjne skinnede.

Musiken stansede. Man hørte den opførende Herres Raab: »Hver Dame en Herre, hver Dame en Herre« — saa Støj og Musiken, som begyndte igen.

»Er det Amélie-Vals?«

William nynnede lidt efter Musiken: »Jeg tror det«. Noget efter: »Vil De danse?«

Hun havde rejst sig lidt i Sædet, sad og legede med Kvasterne paa det røde Forhæng: »Kan man virkelig ikke danse med Hoff?« sagde hun saa.

William førte med et Ryk sit Hoved tilbage i Skyggen, han følte, han blev blussende rød, og som Svar paa et ganske andet Spørgsmaal, sagde han: »Jeg holder heller ikke af at Nina danser med ham.«

Margrete lo. »Men hvorfor? hvorfor kan man ikke danse med ham?«

»Fordi« — han stammede og søgte om Ord, saa sagde han hurtigt: »det er noget, man har paa Følelsen, Frøken Blom.«

Margrete viste lidt af sin Atlaskessko frem under Kjolen. »Hvad han skriver, er dog virkelig smukt.«

»Maaske . . .«

»Blomstertur — Damen to Herrer — Damen to Herrer.«

De sad lidt, Williams Haand hvilede paa Sofabetrækket ved hendes Slæb, Margrete lagde sagte sin Vifte ned paa den.

Han fór sammen ved Berøringen med det kolde Skaft, saá paa hende.

»Er De vred?« spurgte hun.

»Hvorfor skulde jeg være vred?«

Ingen af dem kunde sige, hvordan det var

gaaet til, men William havde taget hendes Arm og sad og klappede den med sin Haand.

Der blev ikke talt mere, han sad og vilde fange hendes Blik, blev ved at klappe hendes Arm. Musiken var gaaet over til en Galop . . .

Saa rejste han sig halvt og bøjede sig frem over hende . . .

»William«, det lød kun som et Suk. Han bøjede sig helt ned, søgte ilfærdigt hendes Mund og gav hende et mildt Kys.

»Margrete« — —

Hun mærkede en Taare kom frem under hendes Øjenhaar, hun viskede den ikke bort.

»Gaa, William,« sagde hun sagte, blev selv liggende ubevægelig. »Gaa . . .«

Han saá paa hende og smilede, rystede paa Hovedet og bøjede sig ned; han kyssede hurtigt hendes Hals.

»Slip mig — slip mig!« sagde hun og stødte ham fra sig. »Slip mig.«

William besindede sig, saá sig om. De sad meget tavse og lykkelige. En Gang imellem mødtes deres Blik, hvilede længe i hinandens. Saa lo de, kort, uden Grund og Williams Haand søgte hendes med et Tryk.

Margrete havde rejst sig i Sædet og lænede Hovedet til Nichens Væg. Hun slog med smaa Kast Viften ind mod sin Hage og sad og saá tankefuld ud.

Lidt efter lidt faldt ogsaa William i Tanker. Han blev næsten forskrækket, da hun talte:

»Det er saa besynderligt,« sagde hun.

»Hvilket?«

Hun svarede ikke, sad og legede tankeløst med Kvasterne.

»Naar De blot ikke vilde være Skuespiller,« sagde hun saa. Det var et højttænkt Brudstykke af en Tankegang . . .

William blev bleg, førte Haanden op mod Brystet og sagde meget sagte: »Hvorfor kan De ikke tro paa det?«

»Det er saa besynderligt,« sagde hun. Han sad ligbleg og stirrede paa hende med aandsfraværende Udtryk i Ansigtet, og i en pludselig, ubestemt Angst greb hun ham i Armen: »Gør det Dem saa ondt?« spurgte hun.

William rev sig løs: »Ondt — nok,« sagde han.

Han havde bøjet Hovedet uden at sé paa hende og disse nye Minutter, hvori de ikke talte, syntes hende Evigheder. Pludselig, som Lynet, sagde hun til sig selv, at under denne Tavshed gled William Høg fra hende, uigenkaldelig fra hende.

Hun lagde næsten frygtsomt sin Arm paa hans Skuldre, vilde vække ham, i det mindste faa ham ud af den Dvale, hvori han sad.

»Skal vi danse,« spurgte hun mildt.

»Ja, lad os kun danse,« William rejste sig, bød hende Armen og traadte i hendes Slæb for at komme frem.

Da Margrete Blom kom ind til sin Plads, viskede hun en Taare bort med Handsken.

Man var ved at bryde op. Ude paa Gangen stod de liberiklædte Tjenere med Tøjet, Stuerne var halvtomme, i Dagligstuen var Stolene hulter til bulter spredte over Gulvet, Vandkarafferne paa Hjørnebordene stod tømte. Tjeneren samlede Kaffekopper sammen paa en Sølvbakke.

Grevinde Hatzfeldt sad foran Pillespejlet, da William kom forbi.

»Skilles vi som Venner?« spurgte hun og rejste sig halvt.

»Vi har aldrig været Uvenner, Fru Grevinde — —«

»De har dog ikke forsonet Dem med mig endnu . . . Naa — det faar være, giv mig dog Armen. Jeg er træt — af at sidde saa meget.«

I samme Øjeblik kom Grevindens Tjener frem i Døren.

»Aa, der er Frederik.«

Grevinde Hatzfeldt løftede sit Slæb op paa Armen og lod ham lægge det sorte Peltsværk om sig, rakte saa Høg Haanden.

»Tro mig — jeg er Deres Veninde!« sagde hun. William blev besynderlig forvirret ved det Haandtryk. Han bukkede. Grevinden ventede et Øjeblik: »Og jeg venter Dem, naar De trænger til en Ven,« sagde hun og saá paa ham, inden hun vendte sig og med Tjeneren gik ned ad Trappen.

Da William lidt efter kom ned i Porten, stod Hoff der og rullede en Cigaret. »Jeg skænker Etatsraaden Cigarerne,« sagde han, »siden jeg ikke var ganske sikker paa, om jeg skulde have af højre eller venstre Lomme, og jeg plejer at ryge gode Cigarer.«

»Højre eller venstre Lomme?«

»Ja kære, Etatsraaden har som alle Mennesker to Kjolelommer og femten Cigarer i hver Kjolelomme — af forskellig Kvalitet.«

De gik ud af Porten, ned om Hjørnet. »De skal?« spurgte Hoff.

»Ned ad Kongens Nytorv til.«

»Naa, saa kan vi følges.« De gik hver paa sin Flise, ved Siden af hinanden. Hoff fløjtede og stampede lidt med Hælene for Kulden.

»Kender De Grevinde Hatzfeldt,« spurgte han, da de var gaaet lidt, »den høje blonde?«

»Jeg har kun sét hende én Gang før,« William holdt inde, »i Hamborg paa en Rejse.«

»Naa« — Hoff fløjtede — »det saá ud til, at Grevinden interesserede sig for Dem — men det . . . vil jo — ikke sige meget . . . Grevinden interesserer sig i det hele overordentlig for unge Mennesker.«

»Hvor er Greven?«

»Greven? kære, han er død.« Hoff studerede Brostenene.

»Død . . . saa hun er Enke, det troede jeg ikke.«

»Bedste Hr. Høg, det er hun rigtignok, tilmed velmeriteret: Excellencen døde efter tre Fjerdingaars Ægteskab. Sér De, det var en ældre Kavalér, meget forelsket . . .«

»Kender De Grevinden?«

»Jo . . .« Han gav sig til at le: »Nej vist ikke, vi blev jo først presenteret for hinanden iaften.«

De gik lidt, saa sagde Hoff: »Men jeg har hørt meget om hende . . . af en Ven.«

William var tung i Hovedet af Sindsbevægelse, og det anstrængte ham at tale. Han lagde ikke Mærke til, at Hoff stansede paa Hjørnet under en Gaslygte.

»Her bór jeg,« sagde Hoff.

William saá sig om. »Allerede,« sagde han, og mest for at sige noget, inden han bød »Farvel« — han følte, han havde været uhøflig — spurgte han: »Hvorfor var det saa naivt at holde den Tale?«

»Gudbevar'es — det var kun elskværdigt, men De kunde rigtignok ligesaa godt have sagt Abracadabra!«

»Det forstaar jeg ikke.«

»Aa, det kan osse være det samme, det er nemlig ikke saa lysteligt at forstaa: for at arbejde maa man tro, jeg mener naturligvis for at arbejde alvorligt, for at tage fat, begynde. Og for denne Generation galdt det virkèlig om at tage fat . . .«

De var begyndt at gaa op ad Sidegaden. William fulgte med uden at tænke over det.

»Men er den da virkelig slet ikke begyndt paa at tage fat . . .«

»Jo paa at snakke. Det vil sige — Praktikerne, gør jeg naturligvis Uret. De ta'er jo fat. Jeg talte paa Ballet med en af mine Skolekammerater og spurgte — rent af Vanvare, for jeg vidste Skam godt, det var en Dumhed — om han havde læst »Marie Grubbe«, og saa svarede Idioten mig — det var naturligvis halvvejs en Finte til mig — at han læste ikke saadanne Bøger, inden han havde faaet sin Eksamen — —«

William lo.

»Lé ikke, kære, Manden har jo Ret. Det er hans Genre, jeg kalder Praktikerne. I deres Universitetstid læser de seks Timer og forsømmer aldrig Manuduktøren. Men de overanstrænger sig ikke — Eksamen er jo ikke det hele, knap det halve. Naar de er tyve Aar, begynder de paa at danne sig et tilkommende Klientel, og de dyrker roligt en fornuftig Selskabelighed for at lægge Miner for en tilkommende Kone . . .«

»De overdriver« . . .

»Aldeles ikke. De Folk har min fulde Beundring. De vil reussere — det er altid noget.«

»Hvad tror de saa paa?«

»Ja, det er Sagen« — han stansede udenfor en lav Port, et gammelt, graat Sted — »med Troen er det jo lidt smaat. De tror, at Livet er noget behageligt, og det besynderligste af det hele er, at jeg tør dø paa, at de fleste af dem gaar ud

af Tilværelsen med den samme latterlige Overbevisning — — Hør, gaar De ikke med op, der er Ild i Kakkelovnen, og jeg tror, jeg har en Flaske Champagne i min Buffet — —«

William takkede, men syntes det var for meget. Saa gik han dog ind med, han vilde gerne være sammen med nogen, han var angst for at være alene — —

Han turde ikke være alene. Og nu, naar han talte med Hoff eller rettere lod Hoff tale, saa trængtes det tilbage, han var bange for . . .

Hoff strøg en Tændstik. »Fald for Guds Skyld ikke paa Trappen,« sagde han, »den er skrækkelig.«

William snublede over et Par højst irregulære Trin, og endelig naaede de op. »Værs'go, nu skal jeg straks tænde Lys.« En varm, stærkt parfumeret Luft slog dem imøde fra Døren, William følte, der var Tæppe paa Gulvet og spurgte om Maatten.

»Bedste Ven, jeg har ingen — men det gør saamænd ingen Ting, Tæppet er allerede halvt ødelagt.«

Hoff tændte et Lys og gav sig til at rasle med Hængelampen under Loftet.

»Ser De,« sagde han, mens han tændte, og sprang pludselig tilbage til den forladte Samtale, »deres Lykke er, at de er uden Lidenskaber — Himlen skal vide, hvordan det kan gaa til, men de har faktisk ingen: derfor kan de lade Huslægen

regulere det hele, baade Læsning og Leben. Men« — han satte Kuplen paa — »til at skabe noget nyt, skal man jo rigtignok bruge andet end Fiskemennesker.«

Han hjalp William Frakken af. »Sæt Dem ned, saa kommer jeg strax med Vinen.«

Høg saá sig om i Stuen. Det var en stor Stue med tre Fag og mange Døre, men baade for Døre og Vinduer var der en Uendelighed af røde Portierer, saa Værelset noget nær lignede et Telt. Rundt omkring var der stillet Blomster op paa Holdere, store Træer i Kroge og Hjørner, bag Pufs og Sófaer, der stod i vild Uorden blandet med en Mængde forskellige Stole, alle magelige, men yderst varierede i Façon.

Paa Pillerne stod Afrodite og Niobe paa Søjler, bag Skrivebordet Antinous.

Flygelet var stillet halvt ud paa Gulvet med en udstoppet Ørn og en stor Del Fotografier paa Laaget.

William syntes næsten ikke, han kunde aande, saa parfumeret var her.

Han stod bøjet over Skrivebordet og saá paa nogle Portræter, der var stillet op, saa de fyldte næsten hele Bordet, da Hoff kom ind med en Flaske Champagne og to Glas.

»De drikker jo Champagne? — Naa, for jeg drikker i Vinter ikke andet.« Han kom hen til William. »De gør Bekendtskab med min Omgangs-

kreds, ser jeg,« sagde han og pegede paa Billederne, «en smuk Samling.«

»Jeg kender de fleste fra Gaden . . . .«

»Ja det er rimeligt nok. Men lad os heller sætte os hen — jeg holder saa lidt af at staa.« Han skød en Flugtstol frem foran Kakkelovnen og bød William, satte sig selv i en Lænestol, hvor han pressede sig sammen mellem nogle Puder og satte Fødderne mod Kakkelovnspladen. »Aa, hvor det er dejligt at sidde godt hjemme hos sig selv. Men à propos om Billederne, jeg kunde sé Deres Forbavselse — De tænkte — og De tænkte egenlig højt, for De har et mærkeligt mimisk Talent — at det var nogle besynderlige Rødder at omgaas . . .«

»Det tænkte jeg ikke . . . men . . .«

»Aa Snak, hvorfor vil De nu ikke være ved det? De har jo Ret. Men jeg sympatiserer med de Folk. De er saa rart bare paa Illusioner og Følelser og det hele. De lader deres Liv være Pavser mellem to minutlange Kærlighedsforstaaelser, og de dør, ødelagte af Udskejelser, uden nogensinde at have følt Lidenskab eller saa meget som vide, hvad det er at elske . . .«

Hoff tav lidt. »Skaal, kære, det er god Champagne.«

»De kan ikke mene alt, hvad De siger,« sagde William.

»Aa — jo det meste, og det er allerede galt nok. Men saa er det ogsaa saadan en dejlig Hvile at omgaas de Mennesker. Folk, som virkelig føler

for En, skaffer En Scener og Hovedbrud og Ubehageligheder — disse er Skam lige glade, naar der bare er en Chaiselong i min Spisestue, de kan sove paa, naar de er fulde.«

Hoff talte roligt, i lidt afbrudte Sætninger, Tonen var køligt haanende, det hele kunde sé ud som en Spøg. Men paa Williams Sind, der var ophidset af Sindsbevægelserne fra Ballet, gjorde denne Afklædning netop nu, det stærkeste Indtryk.

Han var ligefra Samtalen med Margrete gaaet om i en vis Sløvhed, hvor alt for mange Tanker, altfor mange Sindsbevægelser arbejdede i den samme Hjærne til, at han kunde gribe nogen enkelt. Hvad han havde følt, havde snarest været den vage Smerte, som vi fornemmer, naar vi efter lang Bevidstløshed i en svær Sygdom, vaagner til halv Klarhed, vort Legeme er tungt, vi aner Slaget, forstaar at vi lider, men Smerten har saa at sige ikke taget Form i vor Bevidsthed.

Han havde i hint Øjeblik, da Margrete sagde: »Naar De ikke vilde være Skuespiller,« ligesom følt et Islagen lægge sig over alle sine Lemmer, han var blevet berørt af en rént legemligt stivnende Fornemmelse. Saa var han faldet sammen i Sløvhed.

Nu først vaagnede han.

De havde siddet noget tavse. Hoff havde rejst sig, han tog en Flakon, hvis Indhold han hældte ned ad sin Ryg.

»Vi har svage Rygrade i den Hoffske Familje,« sagde han, »og den maa muntres«.

William hørte det ikke, han var helt optaget af sine egne Tanker. Hoff gik op og ned ad Gulvet.

Saa sagde William halvt sagte: »Men hvad lever de da paa?«

»Mener De Rødderne?«

»Ja, de Mennesker,« han pegede hen mod Skrivebordet.

»De lever paa »Minutterne«, og saa i Pavserne taler de om »Minutterne«. Lad de tre af mine Kumpaner komme sammen her i Stuen, og jeg vil ikke hedde Bernhard Hoff, om de ikke inden fem Minutter har talt i de fire Minutter om »Piger«.« —

William tog sig om Hovedet: »Nej, det forstaar jeg ikke,« sagde han, »kan jeg ikke forstaa —«

»Kære, tag det nu ikke saa tragisk. Det er en ren Overtro, at man behøver at have noget at tro paa for at være meget tilfreds. Kun, naar man vil have noget gjort, er det nødvendigt. Men hvem indestaar os for, at det er saa behageligt?«

»Ja, men naar man nu vil have noget gjort?« sagde William. Hoff syntes, der var saadan noget sløvt i Tonen.

»Ja, sér De,« han satte sig igen foran Ilden ... »saa bliver Tingen vanskeligere.«

»Nu — De selv?« William spurgte hurtigt, saá op. »De arbejder jo meget?«

»Aa — mere end de fleste, men meget, naa maaske . . .«

»Ja og hvorfor arbejder De saa? Hvorfor vil De det? Hvad tror De selv paa?«

»Tror paa — tror paa — Aa, jeg har den bedste Grund til at tro, at der oppe i kvindelig Læseforening findes et Dusin ældre Damer, som læser mig med Fornøjelse, og de Damer har sandelig altfor god en Smag til, at jeg ikke skulde vise mig dem taknemmelig . . .«

»Ja, men,« det lød utaalmodigt og William rejste sig fra Stolen for at gaa henad Gulvet, »De siger ikke, hvad De egenlig mener.«

»For det meste,« Hoff saá efter ham og rystede paa Hovedet. »Sér De, De tager nu Sagen saa ungt, men Tingen er, at man, selv om man har opgivet noget, kan leve meget behageligt paa Stumperne. Naar man har opgivet at faa noget udrettet, saa indretter man sig som jeg, der, mine Kreditorers Hæng fraregnet, som De sér, har det grumme behageligt. Man lever uden Illusioner — det værste er, at man en Gang imellem kan faa et Anfald af den gamle Sygdom og i otte Dage, fjorten Dage, ja — med Skam at tale om — det kan hændes i tre Uger — kan faa den vanvittige Ide igen at tro godt om et Menneske. Saa har man det, naar man bliver skuffet, lidt ondt igen i tre, fire Dage, indtil man ogsaa slipper det — naa, som sagt, det er det værste . . .«

»Men Deres Talent da?«

»Aa — mit Talent!«

»Men det er jo netop Sagen. Hvorfor tror De ikke paa det? De har jo dog Talent, hvorfor bliver De saa ikke hellere lykkelig ved at tro paa det og saa arbejde for det?« . . .

Hoff svarede ikke, han sad og hamrede med sine Hæle paa Kakkelovnen, tog saa sit Glas og tømte det.

»Naar De har Talent, saa har De jo noget at leve for . . .«

»Hvis man forresten gad — ja. Men, kære, er det Umagen værdt?«

»Saa har jo Deres Uvenner Ret.«

»Hvad for nogle af dem? Jeg har lidt mange, skal jeg sige Dem.«

»Som siger, at De ikke sætter noget ind.«

»Naa ja. Men, naar man nu ikke har noget, bedste Høg.«

»Men, det er jo det, der er Modsigelsen — naar De har Talentet.«

»Vist, vist saa,« han rejste sig lidt utaalmodigt . . . »Men lad os nu ikke tale mere om det . . .«

»Ja, — men, det er netop det, jeg ikke forstaar, og som« — William talte heftigt, »jeg maa forstaa . . .«

Hoff stansede. William gik frem og tilbage ovre foran Flygelet i hurtige Drejninger. Saa gik Hoff over og tog ham om Skuldrene.

»Lad os hellere tale om Dem,« sagde han.

»Men dette er jo netop om mig,« William kkede Hovedet.

Hoff gik to Gange op og ned med ham under rmen. Han syntes, William blev lidt roligere.

»Maaske tror jeg ikke paa mit eget Talent,« agde han.

»Hvorfor skriver De saa?«

Der var noget tilbagetrængt i Tonen, da Hoff svarede: »Jeg har jo fortalt Dem om Dusinet, kære Høg, og saa koster det virkelig en Del at føre dette Hus . . .«

»Ja, men hvor kan De det?«

»Naar jeg siger, at jeg ikke tror paa mit eget Talent, saa er det naturligvis ikke saadan at forstaa. Talent har jeg, men — ja, hvordan skal jeg sige for ikke at sige for meget? Ser De — bedste — Talent og Liv er ét — det er Sagen. Naar nu Livet er ormstukket, og man véd det, saa har man ogsaa lidt ondt ved at gøre noget for Talentet.«

De gik igen lidt. William saá fra Siden hen paa Hoff. Det var, som pludselig en graa Maske havde lagt sig over hans Ansigt —

»Og nu De,« sagde han, »hvad vil De saa mere end fri til Frøken Blom?«

»Hvad alle vil — blive til noget . . .«

»Hm — naa, lidt mer end andre. Ellers rejser man sig ikke og gør sig latterlig ved at tale for Arbejdet til de umælende.«

William vidste ikke, hvad han skulde svare. Saa sagde Hoff:

»Jeg trænger mig ikke paa, bedste Høg, jeg tænkte blot, De maaske kunde have godt af at tale med et Menneske om det . . .«

Der var i Tonen noget mildt, som ikke plejede at ligge der, og som slog William. Han blev pludselig meget blød: »Men der er ingen . . . som tror paa mig,« hviskede han, det »gik i ham«. »Slet ingen.«

»Aa, — det skal De saamænd ikke bryde Dem om, det er Publikum sjældent saa villig til — men tror De selv?«

William svarede ikke. Han gik og bed sig i Læben for at beherske sin Bevægelse, men saa rev han sig pludselig løs fra Hoff og satte sig hen paa Chaiselongen i Hjørnet.

»Men det er jo det eneste, jeg tror paa,« sagde han, tav saa, sad og rokkede med Overkroppen. »Det hele beror paa det — jeg kunde ikke leve som andre — nej, jeg kunde ikke. Men saa er det, at slet ingen tror, slet ingen tror, og jeg véd, at naar det gaar galt, saa er det forbi. Aa,« han kastede sig ned, »det er forfærdeligt . . . Véd De, at min Fader var sindssyg, min Moder døde af Brystsyge — — —«

»Aa — Snik, Snak, saadan kunde vi jo alle sige — — —«

»Maaske, men saa er det netop Ulykken, naar de andre virkelig er ligesaa ulykkelige som jeg . . .«

»Kære Høg, sé Tingen mere roligt . . . det nytter Skam ikke . . .«

»Jeg sér den jo ligesom De. Hvis det er alle Forældre, der var som mine, saa er det blot Tiden, som er haabløs . . .«

»Ja, kære Ven, min private Mening er det jo nok, at Samfundet og vi forbereder en ny og forbedret Udgave af Syndfloden, men saa kan vi da idetmindste efterligne de andre: de dansede, lige til Floden kom.«

»Aa nej, jeg kan ikke spøge med det. Det, jeg tror paa, har holdt mig oppe nu snart i fem Aar, jeg har levet for det, kun for det: Sér De, jeg er hallucineret om Natten, jeg hoster — alt. Men jeg har arbejdet, kæmpet for det, fordi jeg troede — men naar jeg nu havde taget Fejl — saa — ja, saa var det forbi . . . Det er sandt — jeg har været forelsket i Margrete Blom i lang Tid . . . og — aa, hvor er hun ogsaa smuk . . . saa frisk . . . Vi har sét hinanden hver Dag . . . Véd De, at sommetider i disse Aar, hvor jeg har kæmpet med min Svaghed som med vilde Dyr — hvor jeg har lidt og været søvnløs — jeg har vaaget om Nætterne og skreget efter En, der troede — blot En, der vilde tro . . . Man kan føle en ligefrem Tørst der svider — og saa er der ingen — heller ikke hun — nej — nej — nej — De skal ikke trøste mig . . .«

Han holdt inde, rev Lommetørklædet op af Lommen og hulkede. Hoff stod ved Siden af,

han lagde blidt sin Haand paa hans Haar og glattede det.

William tog Hovedet bort, som om Haanden tyngede ham.

»Nej, ingen tror mig,« hviskede han.

»Men i Himlens Navn, saa tag fat, Menneske og tving dem til det.« Hoff kæmpede med sin Bevægelse og gik over mod Flygelet. Han aabnede det og slog nogle Akkorder an.

Bagved paa Chaiselongen laa William og hulkede.

Saa gav han sig til at spille. Han sad, mens han spillede og lyttede til William, mærkede, at Graaden blev mindre voldsom.

Det var et Tema af Rubinstein, et brusende Tema af en Salonkomposition, en Galop. Hoff varierede det, lod det komme tilbage, glattede det ud. Bestandig blev det mildere.

William var holdt op med at hulke, han sad oprejst i Sofaen, støttet mod dens Ryg, rød og ophedet af Graaden. Lidt efter gik han hen over Gulvet og satte sig foran Kakkelovnen. Ilden var gaaet ud.

Hoff spillede stadig. Han var slaaet over i noget andet, noget vémodigt og klagende, hvor Tonerne sukkede mildt under hans Anslag . . . Saa gled det helt ud, og han holdt op.

»Hvad var det,« spurgte William hennefra.

»Det første var af Rubinstein,« han sad og saá ind i Lyset paa Flygelet.

»Det var saa mildt,« sagde William.

»Aa ja,« Hoff rejste sig og lukkede, »et Flygel er en ganske rar Ting.«

De talte ikke en lille Tid. Saa sagde William for at komme bort fra dette:

»Det er dog tre underlige Buster, De har, Hoff.«

»Det véd jeg, finder de fleste Folk,« svarede Hoff og saá sig om, »jeg synes nu, de tre hører sammen. Den Hjærne, som tænkte den Dame der« — han pegede paa Venus — »har været genial. Han gjorde Kærlighedsgudinden til en Skæbnegudinde. Du gode Gud, og saa kalder Folk den Statue for en fornøjelig Figur — ja, hver sin Smag . . .«

Han heldte lidt Champagne op i sit Glas.

»Nej, den Dame ofrer man Skam ikke Blomster, hun forlanger Liv. Det er det, Kunstneren har villet fortælle os. Moloch og Venus victrix — hvem mon der er ofret de fleste Liv? Menneskeofringer vil den Kone ha'e . . . Jeg véd ingen Statue, der passer bedre som Pendant til Venus end Niobe, Gudinde for Smerten.«

»Og saa Antinous.«

»Ja rør ikke ved ham, kære Høg, ham maa vi Skam ha'e Sympati for, saa sandt jeg hedder Bernhard Hoff. Pokker tro paa Sagnet — det er vel kun dumt Vaas . . . Nej, jeg tror, det Billede kun er Billedet af et stakkels Barn, man maa have givet mere at bære paa end han kunde udholde, en tidlig Sorg, altfor tidlig Erfaring, en stor Hem-

melighed eller hvad véd jeg. Nok er det — hans Skuldre kunde ikke bære det og saa lukkede han Munden fast sammen om sine Skrig og lagde Nilens og Akerons Vande imellem Verden og sig — — Nej, der er god Mening i de tre Buster . . .«

William gik hen og tog sin Frakke. »Gaar De,« spurgte Hoff.

»Ja, Klokken er halvseks . . .«

»Er den det — ja, Tiden gaar.« Han hjalp William Frakken paa, stod saa lidt og ventede:

»Og hvad saa imorgen,« spurgte han.

»Nu maa det gøres,« sagde William, holdt inde, drog Vejret dybt, sagde saa sagtere: »Det er Skuespiller, jeg vil være.«

»Jeg tænkte det.«

William stod endnu et Par Øjeblikke. Derpaa rakte han Hoff Haanden: »Godnat,« sagde han, »og Tak for iaften«.

»God Nat, Høg — og kom snart igen.«

Høg lukkede Døren, og Hoff gik tilbage i Stuen. Han aabnede et Par Breve, som laa paa Skrivebordet, tog fat paa et Ark Korrektur. Men Pennen kradsede, det vilde ikke gaa. Tilsidst slog han Korrekturen sammen og sad længe med Hovedet støttet paa sine Hænder og saá ind i Lampen. Rejste sig saa og gik heftigt op og ned ad Gulvet.

Tilsidst stansede han foran Chatollet, aabnede det og stod noget lænet til Klappen, lukkede den inderste Skuffe op og tog et Billede frem. Han holdt det hen under Lampen og saá længe paa det . . .

Om Morgenen, da Bernhard Hoffs Værtinde kom ind, sad han med Lampen tændt og skrev ved sit Bord.

»Men Gud bevar'es, Hr. Hoff, har De nu ikke været i Seng igen inat,« sagde hun.

»Aa, det blev for sent, Madam Lund, og saa har jeg saa gyselig travlt.«

V.

Professoren saá op og ned ad ham og drejede ham rundt et Par Gange.

»De er ikke blevet meget større,« sagde han saa og skød Brillerne op i Panden. »Men sandt at sige, der er dem, som er mindre.«

»Jeg er omtrent saa høj som Professoren,« sagde William og skævede til Pillespejlet.

»Saa? — nej, min kære,« Professoren rettede sig og forsøgte at sé William over Hovedet, »det ta'er De virkelig Fejl i — jeg er godt og vel et halvt Hoved højere. Men, det forstaar sig, min unge Ven, har man Talent, saa er man stor nok, selv om man er lille.«

Professoren fik Taarer i Øjnene og faldt i Tanker.

»Ja saamænd er man saa,« gentog han og skød atter til Brillerne. »Og Stemmen var jo dejlig,« fortsatte han efter at Rørelsen havde sat sig lidt. »Det var jo et pragtfuldt Organ.«

William blev rød. »Ja, Hr. Professor . . .«

»Har De nogen Rolle med Dem, min unge Ven, for jeg maa naturligvis høre Dem.«

»Jeg har taget Sannæs med,« sagde William.

»Sannæs, naa — det var en underlig, teoretisk Rolle, — men sæt Dem, kære Ven og lad os tale om Tingen,« Professoren skød en Stol hen til William og satte sig selv i en anden. »Véd De nu ogsaa, hvad De gør,« sagde han saa og lagde sin Haand deltagende paa Williams Knæ, »at være Skuespiller, unge Ven, det er den sørgeligste Bane i Verden.«

Professoren fik igen Vand i Øjnene, men William forsikrede, han vidste, hvad det var.

»Og saa er De tilmed af saadan god Familje.« Professoren sukkede, lagde sig tilbage i Stolen og sagde noget umotiveret, maaske som Led af en stille Tankegang: »Aa, ja, det var den Gang.« Saa sukkede han igen og tilføjede i en lysere Tone: »Unge Ven, jeg kendte Deres Bedstefader, det var en prægtig Mand.«

William nikkede, og der blev en Pavse.

William tænkte, at Professoren var blevet en meget gammel Mand.

»Naa, saa De har læst Sannæs — hvilke andre Roller har De tænkt Dem at spille?«

»Jeg véd ikke, om Professoren kender — — Lucien.«

»Lucien« — Professoren gned sin Pande og tænkte sig om — »Lucien — ja, min Ven, jeg er

en gammel Mand« — et let Spor af Rørelse — »nej, nej, jeg husker den ikke.«

»Det er i et fransk Stykke, Hr. Professor.«

»Lucien — af Scribe — — Aa, Dronning Marguerites Noveller, aa, min unge Ven« Professoren lagde begge sine Hænder paa. Williams Skulder — »det var den Gang.«

»Stykket er af Dumas, Hr. Professor.«

»Dumas,« Professoren rystede paa Hovedet, »kender det ikke, min Ven, og jeg har dog spillet syvhundrede Roller. Naa, er det en stor Rolle?«

»Nej — men den ... han har kun én Scene ...« Professoren satte Brillerne fastere.

»En Scene,« sagde han.

»Men den er vigtig,« stammede William. der begyndte at tabe Sikkerheden.

»Den kan man i det mindste ikke debutere i,« sagde Professoren noget tørrere og skubbede sin Stol lidt bort. »Men — der er vel andre Roller?«

»Jo,« William saá ned, han krammede lidt om Stolen og flyttede Benene, »saa er der »Tartuffe«.«

Professoren rettede sig i Sædet og saá igen over Brillerne hen paa William: »Ja — den kender jeg,« sagde han og lod Bagen af sin Haand glide hen under sin Næse.

Der blev en Pavse.

William var blussende rød, turde ikke sé op. Han vidste ikke, men han var grebet af en pludselig Angst: Om Professoren var blevet for gammel?

Og Professoren sad imidlertid med opspilede Øjne og saá paa dette Menneske paa to og tyve Aar, der vilde spille »Tartuffe«.

»Kan De Tartuffe?« spurgte han saa.

»De store Scener,« svarede William med Blikket heftet paa Gulvet. »Dem med Elmire.«

»Naa« — Professoren studerede sine Negle — »men det er en svær Rolle, min unge Ven, og man kan ikke raade til at debutere i den.«

»Jeg havde tænkt at debutere som Sannæs.«

»Det er sandt, Sannæs — men De sagde jo, De havde Bogen med. Lad mig saa høre den da.«

Professoren fik Bogen, gav sig til at rode paa kryds og paa tværs efter Scenen med Valborg, skubbede Brillerne saá op og saá ned.

William havde kun én Tanke, at denne gamle Mand kunde ikke afgøre hans Skæbne. Den Tanke belejrede ham: gaa, skyde det op, idetmindste gaa til en anden. Men pludseligt saá han ind i dette besynderlige graa Mørke, som siden hin Samtale med Margrete saa ofte havde været hans Tankers Skræk, og han ligesom satte sig fastere i Stolen. Han maatte blive.

Professoren havde fundet det. Han læste det hurtigt igennem, halvhøjt, og hele hans Ansigt forandredes under Læsningen. Det var, ligesom han havde kastet en Maske, som var han blevet tyve Aar yngre. »Naa, nu véd jeg det« — han rejste sig, hele hans Figur var elastisk-bevægelig, »nu har jeg det . . .«

William tænkte paa, at man skulde tro, han havde kastet et Par Krykker. Og i samme Nu sagde han til sig selv, at nu maatte han, nu galdt det. Den Mand, som gik og lavede Scene paa Gulvet ved at stille Stole op i en Halvkreds, vilde dog kunne afgøre hans Skæbne, dog kunne sé . . .

Og pludselig blev han rolig. Han kunde, og nu maatte han. Professoren var færdig. Der sad Tilskuerne, der var Døren, der Mellemdørene; nu skulde han give Replikkerne.

Han satte sig paa Tilskuerpladsen, William stillede sig op i Baggrundsdøren. »Saa begynder vi,« sagde Professoren.

William kom ind og begyndte. Replikkerne er korte, afbrudte.

»Tal højere,» sagde Professoren. »Meget højere, jeg kan ikke høre Stemmen.«

William tog ikke Øjnene bort fra hans Ansigt, han agtede paa hans Mine; havde han haft tusind Øjne, de vilde lige skarpt, lige ufravendt have hvilet paa dette Ansigt.

Han hørte sin egen Stemme, vidste, at han sagde Replikkerne, som han vilde. Men det var ham, som om en fremmed sagde dem, som om en anden spillede og bevægede sig. Han saá kun paa dette Ansigt.

Men det var stadig ubevægeligt. Professoren gav Stikreplikkerne, bøjet over Bogen, uden Bevægelse i Ansigtet, uden at løfte Øjnene.

Og mens William stirrede paa Trækkene, saá

han ham staaende den Gang i Sorø smilende med Hænderne i Lommen — aa, det Smil. Og mens Sveden sprang frem paa hans Pande, spurgte han sig selv, naar han vilde begynde at smile — han længtes efter at sé det, han maatte, maatte sé det.

»Det er lutter Smaareplikker,« sagde Professoren uden at løfte Ansigtet fra Bogen, »det er lidt svært at komme i Affekt paa for en Begynder.«

William følte det selv: »Ja, Replikkerne er noget korte,« sagde han. Professoren faldt i Tanker med Bogen i Hænderne. William ventede stillet til en Stol.

»Og man kan heller ikke høre Stemmen. De holder den nede i lutter Mellemtoner . . .«

»Maaske kunde jeg tage et Digt . . .«

»Ja, kan De et,« Professoren saá op, »saa kan jeg sé paa Dem med det samme.«

»Et af Fiskerjenten . . .«

»Naa, ja, det deklamerer de alle. Kom saa ind og buk.« Professoren rejste sig, trykkede Brillerne fast mod Næsen og ventede.

William kom ind og bukkede. »Dybere,« sagde Professoren, »dybere . . . man maa altid bukke dybt for Publikum.«

Han bukkede om, igen om. »Bedre — begynd saa.«

William begyndte dybt, i den mørke Tone, hvormed han forskønnende tilslørede sin Hæshed, og som her gav Fremsigelsen noget tilbagestængt voldsomt, der virkede stærkt.

Professoren lyttede. Han stod og bed i sine Knoer, men en Gang imellem saá han over paa William med et Glimt i Øjnene. Han gik lidt tilbage, igen frem, stadig opmærksom. Saa nikkede han — en Gang til med et Smil.

William blev blussende rød, følte Taarerne staa sig i Øjnene, Varmen gød sig ud i alle Lemmer.

Det var, som han vaagnede, som han befriedes ved dette Nik. Han aandede dybt og stansede et Øjeblik som for at sole sig i dette første Glimt af Sejren. Han syntes, noget bar ham, at han blev løftet højere, mens han talte . . .

Han gav sig hen, han glemte at sé paa Professoren, glemte Stemmen, talte blot — —

Han havde en Følelse, som om han havde jublet de sidste Linjer ud, næsten sunget dem i sin Glæde. Nu saá han med blussende Kinder paa Professoren.

Han havde sat sig igen og sad med dukkende Hoved, saá saa op.

»Men De er hæs idag,« sagde han.

William blev pludselig bleg, hørte paa én Gang sin egen Stemme — ja, den var slaaet over. »Ja,« stammede han, »jeg er meget hæs.« Det var ham, som skulde han falde i Knæ under Løgnen.

Lidt efter gik han. Han skulde om otte Dage komme igen med Tartuffe. — —

»Sæt Dem, kære, sæt Dem,« sagde Professoren otte Dage efter, »vi maa jo tale om det først. Hvordan har De saa tænkt Dem Tartuffe?«

Willliam søgte om Ord. »Ikke som den spilles paa Theatret,« sagde han saa.

Professoren lo. »Naa — nej det er osse min Mening, men hvordan da? De har vel tænkt Dem en Maske — et bestemt Ydre . . .«

»Nej,« William blev lidt rød i Hovedet, »jeg havde egenlig tænkt at spille som jeg . . . som jeg var.«

Professoren saá hurtigt paa Skraa op over Brillerne.

»Det var ikke saa galt,« sagde han.

»Ja — for Tartuffe skal ikke være styg . . . styggere end jeg,« rettede William sig hurtigt.

»Nej, det behøver han ikke.« Det lod til, at Professoren morede sig, han sad, lænet tilbage og saá paa William med store Øjne, og en Gang imellem nikkede han ligesom forleden. William blev sikrere.

»Og saa skal han slet ikke saadan gaa omkring og messe og være salvelsesfuld — slet ikke. Jeg har en Gang set en Munk i Cöln — saadan skal han være . . . Han tror selv, han er hellig . . .«

»Ja . . . det . . .« Professoren blev ved at more sig, det kunde man tydelig se.

»Jo, tror Professoren ikke, at de største Hyklere ogsaa hykler for dem selv?«

»Kan nok være, min unge Ven, kan nok være

— jo, lad os saa sé, hvordan De vil gøre det.« Og Professoren og William gav sig ivrigt til at stille Stolene op som forleden.

»Hvem har De talt med om den Rolle?« spurgte saa Professoren.

»Ikke med nogen« — William satte den sidste Stol paa sin Plads — »jeg har altid tænkt mig den saadan.«

»Naa,« Professoren var meget livlig, satte sig bredt tilrette i Stolen, »ja — lad os saa begynde.« Han saá lidt fra Siden hen paa Høg: »Hvad er det for Scener, De ta'er?«

»Dem med Elmire.«

»Naa — ja, nu husker jeg. Ja« — Professoren var stadig smilende, sad og bladede i Oversættelsen — »det er nok ogsaa de nemmeste — for Opfattelsen.«

»Men jeg begynder med Scenen med Dorine. Man maa se ham først.«

William gik tilbage, han ventede et Øjeblik, inden han med Ryggen til Professoren begyndte.

„Laurent, gem Svøben, og min Haardragt du forvare —
„Og bed til Himlen, at den vil dit Sind opklare . . ."

Han vendte sig, gik lidt frem, derpaa atter tilbage og talte bortvendt under de næste Linjer:

„Hvis nogen søger mig, er jeg i Medynks Hverv
„Hos Fangerne, med hvem jeg dele vil min Skærv — —"

Professoren havde sét lidt paa ham ligesom

orbavset, havde utaalmodigt skudt Brillerne op. Nu varede det lidt, inden han gav Replikken:

„Løgn og Affektation med disse Helgenminer —"

Han læste derpaa Dorines Repliker bøjet over Bogen, uden mere at sé op. Kun ved Tartuffes »Gerne!« saá han et Øjeblik hen, som om han vilde tale, men han sænkede igen Hovedet og læste videre.

William havde spillet sikkert. selv Professorens Tavshed forstyrrede ham ikke. Han vidste jo, at han var enig med ham. Da Scenen var forbi, sagde han blot ivrigt:

»Saa kommer Elmire.«

»Ja.«

»Jeg plejer at sætte mig saadan . . .« Han trak en Stol hen og satte sig ved Siden af Professoren.

»Naa ja, det er godt,« Professoren havde travlt med sine Fingre, »jeg skal nok gi'e Elmire.«

William rejste sig og gik bøjet frem:

Gid Himlens Naade Dem hver Dag beskærme maa!
Gid Sjælens Sundhed De med Legemets maa faa!
Gid al Velsignelse sig over Dem forene:
Saa be'er den ringeste af dem, som Herren tjene.

Elmire.

Saa fromt et Ønske jeg med Tak erkende maa
Men skal vi sidde ned . . . man har det bedre saa.

William satte sig, blev ved at spille. Professoren sad endnu med dukkende Hoved, Bogen op for Ansigtet, mens han læste Replikkerne monotont, uden Overgange.

William lagde ikke Mærke dertil, sagde Replikkerne som han plejede. Men saa paa én Gang blev han ubestemt generet og forlegen. Han begyndte at trykkes af denne Monotoni, som ikke besvarede hans Spil, længtes febrilsk efter at sé det Ansigt, der var skjult bag Bogen — —

Men Professoren sad stadig gemt bag Bindet.

Og lidt efter lidt blev hans Forlegenhed til Angst: han talte kortaandet, stirrede paa det sorte Bind, fik en ubetvingelig Lyst til at rive det bort for dog at sé Ansigtet — — Han følte, at Replikkerne gled fra ham, at han sagde dem uden Udtryk, at de slet ikke lød, som han tænkte dem — —

Han stammede, kunde ikke huske Ordene, blev rettet af Professoren — lidt utaalmodigt, men dog monotont — tog Fejl, fortalte sig, søgte om Vejret, sukkede, tog sig til Panden, der var fugtig . . .

»Jeg kan ikke,« sagde han.

Professoren lod Bogen synke: »Naa,« han saá saa underligt igennem ham, »saa kan De dog høre, det er galt.«

William bøjede Hovedet, han følte Taarerne kom frem i Øjnene: »Men det var heller . . . ikke, som jeg havde tænkt mig.«

»Nej,« Professoren rejste sig utaalmodigt,« for det var lige det modsatte. Saadan — sé nu!«

Han tog Bogen igen, gik ud i Stuen. »Sé nu,« sagde han og med Ryggen mod William begyndte han med Tartuffes første Replik.

Saa gengav Professoren hele William Høgs Tartuffe.

William havde sat sig. Professoren læste uden at sé paa ham, satte sig, lod, som om han spillede med Elmire. Han karikerede ikke, læste og spillede kun akkurat i samme Toneart og Tempo, som William — —

»Forstaar De?« sagde han tilsidst og lukkede Bogen, »saadan . . .«, men i samme Nu saá han paa William Høg og holdt inde: Mennesket var sunket sammen med kroget Ryg, Hovedet slapt faldende ned mod Skuldrene, Hænderne var krampagtigt knyttet om Lænestolens Arme — — — Professoren vilde tale, men han stammede og søgte om Ord.

»Forstaar De,« gentog Professoren, »man . . .« men han kunde ikke sige noget; han vendte sig, løftede Armene med en pludselig teatralsk Bevægelse og gik hen til Vinduet.

Da han igen kom tilbage til Stolen, saá han William i samme Stilling, han gik hen til ham, rørte ved hans Skulder og sagde:

»De forstaar jo . . . det er en svær Rolle,« sagde han.

William nikkede. Og som om pludselig en

Maske faldt fra hans Ansigt, kom Trækkene og alle Fibre i et Nu i bævende Bevægelse som et Næt af bevægede Traade: »Jeg forstaar det,« sagde han.

»Og desuden — man overdriver,« sagde Professoren.

»Men de næste Replikker skal blive bedre,« William rejste sig, i det første Øjeblik holdt han Armene frem som om han var svimmel og vilde søge Støtte. Saa tog han sig sammen og sagde noget frygtsomt:

»For De vil jo nok høre det næste? . . .«

»Naturligvis,« Professoren søgte at dæmpe Tonen ned, at gøre den mere ligegyldig. »Det var altsaa de store Replikker — — naturligvis — de maa jo ogsaa ligge bedst for Dem . . .«

Han skubbede Lænestolen lidt frem. »Dèr sidder altsaa De — jeg her. Nu skal jeg nok spille med — saa hjælper det.«

William satte sig, han holdt Haanden for Panden for at tvinge sine Tanker, begyndte saa:

„Den Kærlighed, som os til Himlens Skønhed binder,
Er jordisk Kærlighed aldeles ej til Hinder,
Og vore Sanser i Henrykkelse fortabt,
Tør sé den Herlighed, som Herren selv har skabt…"

Tonen var forandret: Betoningen slog straks Professoren, og han blev under hele Replikken ved at stirre paa William. Der var i Øjets Udtryk en hed Flamme, som luede imod ham, i hele Stillingen en anstrængt Energi, som betog — —

William bøjede sig frem, hans Stemmes Tilslørethed snoede sig om den hviskede Replik, en hed, en opstemmet Attraa, en gammel Længsel gik sukkende gennem hans Vers. Denne Tartuffe havde fastet, hungret til Døden og tørstet . . . Det var den lange Fastes vilde Forslugenhed — —

Scenen var forbi. William havde rejst sig, hans Haar var vaadt, Læberne bevægede sig i smaa Ryk og han aabnede med Møje Kæberne . . .

Det varede lidt, inden Professoren talte: »Nu saá man, hvad De vilde,« sagde han.

William svarede ikke, han syntes, Professorens Tone var underlig kold og kort. Men han var altfor træt til at kunne tænke derover; som om Hjærnearbejdet pludselig var stanset, følte han sin Hjærne tom, hele Legemet slappet efter den forfærdelige Kamp — — — Han var tilmode som en Søsyg, der sætter Foden paa Land.

»Saa er det bedst, De prøver straks,« sagde Professoren, han gik op og ned ad Gulvet. »Tingen er« — — —

»De tror altsaa, at . . .«

»Ja — men, som sagt, Tingen er, at hvad De mangler, kan ingen lære Dem . . . uden,« Professoren bed sine Knoer, »uden maaske Teatret.«

William hørte næppe hvad han sagde, men han forstod, at han havde sejret, at han skulde prøve, at han havde kæmpet og sejret . . . Og i samme Sekund sagde han til sig selv, at hans Liv

havde været forbi, hvis han ikke havde vundet i denne Kamp.

Han slap Stolen, han havde støttet sig til, gik et Par Skridt frem mod Professoren, som havde sat sig foran Skrivebordet.

»Nu skal jeg skrive til Etatsraaden,« sagde han. Han talte ikke mere, skrev nogle Linjer, forseglede Brevet: »Jeg tænker, De saa kommer til at prøve om otte Dage.«

William var for glad til at lægge Mærke til Professorens Væsen, hans Hænder rystede, da han tog Brevet, han søgte at takke, men stammede blot.

»God Lykke,« sagde Professoren. Han var gaaet hen til Døren, William følte, han maatte gaa, men han ventede nogle Øjeblikke med Haanden paa Dørlaasen — Der var noget, som maatte siges, noget, han savnede, han kunde ikke gaa, inden . . . Men saa saá han op paa Professoren. Han stod, legende med sin Urkæde og ventede.

»Farvel,« sagde William og rakte Haanden frem. Haandtrykket var slapt, Haanden fugtig.

»Farvel . . . og« Professoren aabnede Læberne som for at tale, men lukkede dem igen uden at sige noget. Døren aabnedes og lukkedes, William var gaaet.

Men da han kom ud paa Trappen, opdagede han, at han havde glemt sine Handsker, han ringede paa, Professoren lukkede op.

»Det var mine Handsker,« sagde han.

De gav sig begge til at lede, Professoren fandt

dem paa en Stol: »Her er de.« Og atter ventede disse to — William og denne Mand, som havde bestemt over saa meget i hans Liv — nogle Sekunder overfor hinanden paa et Ord, som ingen af dem talte.

Døren til Gangen var blevet staaende aaben, William stod paa Tærskelen, endnu en sidste Gang saá han spørgende paa den Gamles Ansigt, og Professoren turde ikke længere undgaa dette Spørgsmaal:

»Deres Intelligens vil hjælpe,« sagde han og vendte sig.

Med det gik William.

William skulde prøve.

Det havde været lange Dage, disse ti. Hver Dag havde William ventet Tilsigelsen, og hver Dag var han blevet skuffet, hver Morgen havde han sagt til sig selv: idag; hver Aften: imorgen. Og i de sidste Dage havde han ventet fra Time til Time.

Men denne Venten, der udfyldte Minutterne med Feber, havde opslugt hans Frygt, han var gaaet op i denne Uro, som jog ham fra Ting til Ting, fra Sted til Sted. Hjemme kunde han ikke være, og ud turde han ikke gaa. Han drev henad Gaderne, aandsfraværende, Sind og Tanker opslugt af den ene Idé som gjorde ham alt andet umuligt end netop selve den rastløse Venten.

Han stansede foran Butikerne og tvang sig til læse Priserne paa de latterligste Ting, studere Plakater om Udsalg, Opslag om hjemkomne Varer; han blev ved at læse, indtil han greb sig i mekanisk at gentage et Ord eller et Tal, som Læberne fremførte, men hans Tanker var langt borte — saa gik han videre og begyndte forfra.

Han tog en Avis paa Kaféen og sagde til sig selv, at han vilde læse tre Spalter — Ord for Ord. Han begyndte at læse, fulgte Teksten Linje for Linje — — men lidt efter vaagnede han til Bevidsthed med Bladet foran sig uden at vide, hvad han havde læst.

Saa kunde han pludselig gribe sin Hat, tage sin Frakke paa, knap have Tid til at betale og skynde sig hjem, fordi han ventede Brevet: »Nu maatte det være kommet, var det vist kommet.«

Han løb lige til han kom til deres Hus, der stansede han og turde ikke gaa op. Undertiden vendte han om, gik nogle Gange frem og tilbage paa Pladsen, tvang sig til at blive nede. Men tilsidst kunde han ikke mere holde det ud, han stormede hjem, ind gennem Porten, op paa fjerde Sal, tog alle Trapperne i Spring, saa han var helt stakaandet, naar han naaede op og begyndte at rode i Brevkassen.

»Intet.«

Han vilde roligt tage sin Frakke af, hængte den op i Entréen, rev Døren op til sin Stue. Der

var intet Brev paa Skrivebordet — paa Bordet intet . . . nej, intet Brev.

Altsaa ikke kommet endnu, ikke endnu . . .

Men nu skulde han prøve, han havde ikke sovet om Natten, han havde ligget og kastet sig, og han havde forsøgt at falde i Søvn saa ved at tælle til tusinde, saa ved at flyve ud fra Rundetaarn, saa ved at aande dybt. Men faldt han hen i Blund, vaagnede han med et pludseligt Ryk, og hans Drømme var de samme som hans Tanker . . .

Hans Tanker. Som om det var Tanker, den Forvirring i hans Hjærne, der bestandig flygtede og tumlede omkring det samme Punkt: om Tvivlen.

Men lade Tvivlen tale turde han ikke, han stoppede dens Mund med Fraser, som han hviskede til sig selv, kneblede den med en Overbevisning, han ikke havde. Thi inderst inde i Mørket af hans forpinte Sjæl, mødte ham, som Medusas forstenede Hoved, hin skrækkende Tilintetgørelse fra den sidste Dag hos Professoren . . .

Det var det sidste, det yderste — det var Tingenes Afslutning. I denne forfærdende Erindring læste han det absolute: »Forbi.« Der hørte alt op . . . Men nej, han havde jo sejret, da han kæmpede for Livet.

Og saa jog Tankerne videre, formummede Karnevalsgæster, der holder Maskerade paa et Skibsdæk, hvor der er Lig i Lasten.

Om Morgenen var hans Øjne hede, Øjenlaagene tørre og tunge. Det havde været en lang Nat.

Han skulde prøve Klokken elleve. Klokken var syv, Pigen var endnu ikke oppe, alle Stuerne var kolde, han gik omkring og frøs en halv Timestid, inden han fik sin Kaffe, lagde sig saa paa en Sofa i Dagligstuen for at memorere sin Rolle. Han vilde prøve som »Tartuffe«. Men han kunde ikke holde Replikkerne sammen, ikke samle Ordene, det var umuligt, rent umuligt, han kunde lige saa gerne lade være.

Han rejste sig igen, saá paa Taffeluret, om tre Timer vilde det være afgjort. Tre Timer. Han stirrede paa det hvide Rum imellem de to Tal: 11 og 12. Indenfor det Rum laa det hele, den lille hvide Plet . . .

Det ringede, og han gik ud for at lukke op. Han troede, det var Avisen.

»Men,« han vilde allerede til uden at sé sig om, at tage til Brevkassen, da han fik Øje paa Hoff, »er det Dem, jeg troede, det var Avisen.«

Hoff havde Skindpelts op om Ørene og var endnu mere graa end sædvanlig: »Ja, bedste Høg, bliv nu ikke altfor forbavset, for det er en Fornærmelse. Jeg afsluttede min Nat med en Spaseretur ud ad Bredgade, og saa kom jeg paa Hjemvejen i Tanker om, at jeg kunde tage lidt Varme i mig hos Dem.« Han slog Skindkraven ned. »Men der er maaske ikke lagt i endnu.«

»Jo, der er lagt i.«

De gik ind i Williams Stue, snakkede lidt op

og ned om ligegyldige Ting. Hoff var træt og talte dæmpet, klagede over ondt i Ryggen.

»Ikke for det, jeg har været »slem«,« sagde han. »Jeg havde Selskab iaftes, og saa, da de gik — et Par af Rødderne med deres Damer — satte jeg mig til at skrive en Idyl. Man kan altid bedst skrive Idyller paa Baggrund af Solderi og imellem tømte Flasker. Man bliver saa forbandet sentimental, naar man sér paa al den Vederstyggelighed . . .« Han varmede sine Hænder ved Kakkelovnen. »Og »Ugebladet« havde ønsket en Idyl . . .«

William svarede med en ligegyldig Frase. Hoff fortalte igen lidt. Efter en lille Pavse spurgte han pludselig, mens han, vendt mod Ilden, varmede sine Saaler.

»Men hvordan gaar det egentlig Dem?«

»Hvormed!«

»De har jo været oppe hos Professoren.«

»Ja,« William stansede, derpaa sagde han sagtere: »Og jeg skal prøve idag.«

»Ja saa,« Hoff vendte sig.

De tav et Par Minutter; Hoff saá stjaalent paa Høg, drejede sig igen om mod Ilden.

»Undskyld,« sagde han saa, »men jeg vidste jo ikke, det var idag.«

Han knappede Peltsen, tog Williams Haand, beholdt den lidt imellem sine og gik ud paa Gangen. William fulgte efter og lukkede Entréedøren op.

Der tog Hoff endnu en Gang hans Haand:

»Og under alle Omstændigheder ingen Dumheder,« sagde han. »Farvel, Høg.«

Der var noget i Tonen, noget mildt, noget næsten medlidende. William Høg glemte aldrig det Farvel.

Nu gik han i Theatrets Foyer og ventede. Etatsraaden kom straks, havde Portneren sagt, om Hr. Høg vilde gaa op . . . og nu havde han allerede ventet et Kvartér. Et Par Koristinder kom leende ind gennem Foyeren, maalte ham, stak Hovederne sammen og gik igen. Ude paa Scenen, hvor der var ganske mørkt, rumsterede et Par Maskinkarle med nogle Sætstykker.

William interesserede sig for den mindste Ting, han lagde Mærke til hver Sprække i det store Spejl — Kviksølvet var rent gaaet af, en lang Stribe over, det maatte være svært at spejle sig i det Spejl — til hver Plet paa Sofaen. Han havde sét den Sofa i mange Stykker. Ved Dagen var den forfærdelig.

Der var en slem Luft af Gas, det var den, som ødelagde alle Blomsterne i Blomsterbordene — dem brugte man ogsaa paa Scenen, baade dér og dér. Forresten havde man ogsaa glemt at vande Planterne — de var helt tørre, William følte paa Jorden, den var næsten Sand, saa tør var den . . .

Mon de dog aldrig vilde komme?

Det var naturligvis blot Klodser — alle Bøgerne i Bogskabet, med malede Rygge . . . og der var heller ingen Glas for Dørene . . . naturligvis.

William stod og lavede Navnetræk paa Laaget af Flygelet, han kunde skrive i Støvet. Han skrev en Mængde Navne, det ene ved Siden af det andet, saa hørte han Trin ude paa Gangen og troede det var dem. Han tørrede Navnene ud med sit Lommetørklæde — det blev helt skident — —

Nej, det var ikke dem, ikke dem endnu!

Men Klokken var dog mange, snart halv, maaske kom han slet ikke til at prøve før tolv, isaafald var der syv og tredive Minutter til, syv og tredive. Og pludselig gav han sig til at lé sagte ved Tanken om alt det, han saa havde fantaseret forgæves om Morgenen . . .

»De kan godt straks komme herop,« vækkede saa en Stemme ham henne fra Døren til Scenen. »Etatsraaden venter heroppe.«

William fór sammen. »Tak,« sagde han. Herren, der havde talt, gik tilbage paa Scenen.

Der var stillet en stor Mængde Sætstykker op i Rummet mellem Foyeren og Kulisserne, og William maatte gaa et Stykke langs med Væggen, inden han fandt et Par Trin og slap ind. Saa stod han paa Scenen.

Han blev staaende, generet, trykket op til Kulissen med Bogen i Haanden. Tilsidst fik en af Herrerne nede ved Prosceniet Øje paa ham og hviskede et Par Ord til en ældre Mand i brun Overfrakke, der vendte sig og talte op imod ham:

»Straks,« sagde han, »straks! vi skal blot prøve et Par Bagtæpper.« Han satte Hænderne for Munden

og raabte op i Sofiterne, et Bagtæppe rutschede op og ned; de andre Herrer skævede til William og gik hviskende ud i Kulissen . . .

William stod og saá paa en Gangkone, som støvede Rygstødene af nede i Parkettet — hun slog Klapperne op med et Smæld — Række efter Række. Det var, som noget spændte ham over Brystet, saa han havde ondt for at trække Vejret, han lukkede Øjnene for ligesom at besinde sig, tage sig sammen, fortælle sig selv, at nu var Øjeblikket kommet . . .

For han syntes selv, han var næsten lige glad.

Saa — det kunde nok være, det tog Rutsch i Bagtæppet, det peb i alle Tridser. Etatsraadens Stemme slog over, saadan skreg han gennem den hule Haand . . .

William kom til at ryste af Kulde, Kinderne var som Is, han havde taget sin Overfrakke af inde i Foyeren. Nu var Konen helt nede i Parterret — hun gled da over det med en Harefod, og stadig smældede hun ivrigt med Klapperne . . .

Lige med ét opdagede William, at der var blevet stille. Etatsraaden tog sin Stok ved første Kulisse og gik op.

»Altsaa Hr. Høg,« sagde han og kneb et firkantet Øjeglas ind under de graa Bryn.

»Ja — det er William Høg,« Tænderne klaprede i Munden.

»De er kommen til at fryse,« sagde Etatsraaden, stadig med Glasset for Øjet. »De skulde have be-

holdt Deres Overfrakke paa.« Han vendte sig ud mod Tilskuerpladsen: »Er Regissøren der?«

Regissørens Hoved kom med et »Ja« til Syne i Orkestret. »Og Hr. Andersen?«

Man hørte nogen falde over Sætstykkerne i Gangen og tumle ned ad de to Trin. »Det er en forbandet Økonomi, at man absolut skal brække Benene for at spare et Gasblus,« det var Hr. Andersen, som brummende og hovedkulds kom ind fra bageste Kulisse.

Hr. Andersen var indhyllet i et uhyre Tørklæde, som dækkede det halve Ansigt og havde Kalot over et skaldet Hoved. Han brummede noget om Ventetid og Frokost og erklærede, at han var færdig.

»Den unge Mand prøver som Tartuffe,« sagde Etatsraaden.

»Naa, saa er det vel Elmire?« Hr. Andersen begyndte at frigøre sit Fysiognomi for Tørklædet, rømmede sig og spyttede tre Gange. »Man burde ikke have Theatre i vort Klima,« henkastede han alt imens til Etatsraaden.

William gav Hr. Andersen Bogen, viste ham, hvor det var. Han vilde begynde med Scenen med Elmire. »Ja, det vil vist ogsaa være nok.« Hr. Andersen forsøgte at stave den smaa Skrift i Bogen, men erklærede ikke at have Katteøjne. Der blev saa tændt en Række Gasblus i Sofiterne.

William hverken følte eller tænkte. Han var vis paa, at han ikke kunde et Ord, ikke en Replik,

men det afficerede ham ikke; han saá Hr. Andersen sætte et Par Stole frem, svarede mekanisk paa hans Spørgsmaal, alt lød underlig svagt i hans Øren, og sine egne Svar sansede han næppe . . .

»Ja, Etatsraaden er gaaet ned,« sagde Hr. Andersen — han havde raabt forgæves to Gange — »hvis De ønsker at begynde . . .«

»Begynde, ja — lad os saa begynde.«

Han saá nede i Parkettet to Hoveder, der rokkede hviskende imod hinanden; helt oppe ved de bageste Bænke gik Gangkonen endnu og slog Klapperne op. Der blev hysset ad hende, hun slog endnu i Forbifarten et Par Sæder op, smækkede med den bageste Dør og gik.

»De sidder altsaa dér?« spurgte Hr. Andersen igen.

William nikkede. Etatsraaden rejste sig nede paa første Bænk. »Om vi begyndte,« sagde han, satte sig igen. William saá ham tage et hvidt Lommetørklæde frem og dække Hovedet, som stadig rokkede over mod Regissøren, hvis Ansigt forsvandt bag en Peltskrave, der var smøget op lige til Ørene — —

Det var Publikum — —

William Høg maalte Tomheden i den halvmørke Sal, hvor Dagslyset fra Skoddernes Sprækker kæmpede med Skæret fra tre-fire Gasblus, der var tændt over de nærmeste Loger, og det var som om han med en forfærdelig Anstrængelse væltede dette tomme fra sig — —

Hr. Andersen gik op, kom atter ned — — William ventede endnu . . .

I et Nu blev det sort for hans Øjne, det flimrede, og gled ud i Mørke. Men med en Opbyden af al sin Kraft tvang han sig til at sé, og midt i Mørket dukkede det hvide Lommetørklæde frem paa første Bænk i Parkettet . . . Han drog et Suk, aabnede Læberne, det var som om Lyden sad fast . . . hans Vilje kæmpede med hans Tunge, som lammedes — -- Nu fik han Lyden frem.

Saa hørte han sin egen Stemme ud i Salens Rum — — —

Og i samme Nu, samme Minut, hvor han hørte det, vidste William Høg, han var dødsdømt. Og mens han stirrede sin egen Uformuenhed i Ansigtet, lagde Lammelsen sig over ham som et Klæde.

I Begyndelsen kæmpede han, stred imod Søvnen og Lamheden. Hans Lemmer var tunge, han syntes, at Kæberne holdt imod hinanden, og han kæmpede for at tale; at Tungen blev tyk i hans Gane, og den ikke vilde frembringe Lyden.

Og alt imens talte han, svarede, gav Replikker, stod, satte sig, rejste sig — —

Men alt var det i Søvne. Og indeni ham stred det, kæmpede det, hviskedes det rette; han knugede Hænderne sammen, bød al sin Vilje frem: i et eneste frelsende Sekund var det, som om Aandens Kraft skulde bryde Uformuenhedens Gipsdække om ham, som om han skulde gribe det frelsende, som flygtede og veg fra ham — —

Men han vidste, han kunde ikke gribe det — —

Han hørte sin egen Stemme, saá det hvide Lommetørklæde paa Etatsraadens rokkende Hoved . . . Og han syntes, at Ansigtet blev en kæmpemæssig, leende Maske med et firkantet Glas i den ene Øjenhulning, en stor Maske, der kom ham nærmere og nærmere . . . helt ind paa Livet . . .

Sveden sprang frem paa hans Pande, store kolde Draaber; i Krampe trykkede han Armene mod sit Bryst.

Han kæmpede nogle Øjeblikke for at tale — — Han hørte Hr. Andersen hviske, saá den store Skindkrave bøje sig over mod Lommetørklædet . . .

Saa flygtede han.

Han løftede Armene, som om han vilde tage Vidne paa sin Afmagt og med et uforstaaeligt Udraab løb han op over Scenen . . .

Hr. Andersen stod lidt med Bogen i Haanden. Saa lagde han sindigt Tørklædet tredobbelt om sin Hals og gik ud gennem Foyeren.

William støttede sig et Øjeblik til Væggen, drog Vejret hurtigt nogle Gange, vendte sig saa og gik ned ad Gangen. Etatsraaden stod og pudsede sit Øjeglas i Lommetørklædet og vidste ikke rigtig, hvor han skulde sé hen . . . Han stammede nogle Ord, som William ikke hørte, men blev ved at pudse nervøst paa Glasset . . .

»Jeg be'er Etatsraaden undskylde,« der var lidt Graadsklang i Stemmen, men William betvang den, »den Tid jeg spildte . . .«

Etatsraaden saá op fra Glasset hen paa William: »Forstaa mig vel,« sagde han saa, »forstaa mig vel,« men han stoppede op igen og pudsede videre.

»Jeg saá godt, jeg kunde ikke.« Det kom simpelt. Etatsraaden stak Lommetørklædet i Lommen, rømmede sig: »Nej,« sagde han og saá atter lidt paa Skraa over paa Høg, »det var . . . var besynderligt.«

Højvelbaarenheden stoppede igen, men han blev ved at lede efter Ord. »Besynderligt,« gentog han saa noget slæbende, tog pludselig i og sagde: »For noget var der bag . . .«

Etatsraaden drog et lettende Suk og lukkede Læberne med et Smask, som en Mand der er tilfreds med sig selv.

»Ja, noget var der bag,« gentog Regissøren, hvis Hoved pludselig dukkede frem bag Chefens Ryg omgivet af den store Krave, som af en strittende Kam, »noget var der . . .«

William svarede ikke. Der kom ved hans Mund en Trækning, der kunde sé ud som et Smil. Saa bukkede han og gik ind i Foyeren.

Regissøren hjalp ham Frakken paa; han lo, fordi den var for snæver, talte om et Par ligegyldige Ting, trak langsomt sine Handsker paa og gav Regissøren Haanden. — —

Etatsraaden stod med Øjeglasset klemt ind under Brynet og stirrede forbavset paa Døren, der faldt i for William Høg.

»Besynderligt,« sagde han.

»Besynderligt,« gentog Peltskraven.

Og de to Hædersmænd gav sig til at tale om andre Ting.

Ned gennem Korridoren ravede William som en drukken Mand.

Hoff ventede udenfor Teatret. Han gik frem og tilbage paa Fortoget i sin Peltsværksfrakke og krøb sammen, og to unge Damer i en Førstesals Vinduer bag nogle Urtepotter med blomstrende Nerier havde allerede væddet om, hvorvidt »Genstanden« var blond eller brunet . . .

Han var begyndt at blive utaalmodig, han stampede i Flisen for at holde Varmen og gjorde stadig Promenaden længere — —

Han var helt oppe ved Hjørnet denne Gang, da han vendte. Der kørte en Droske forbi, og han nikkede ind til en Dame, saa saá han William — —

William Høg gik bøjet, med Skuldrene sammensunkne, Hovedet ludende forover. Nu løftede han Hovedet og drog Vejret. Han stirrede lige paa Hoff uden at kende ham og sank atter sammen.

Saa gik William forbi ham.

Hoff vendte sig, saá længe efter den sammenskrumpne Skikkelse:

»Forbi . . .« sagde han og gemte sine Hænder i Peltsværksærmerne.

Ende paa anden Bog.

Tredie Bog.

„GOLDE AKS."

I.

William vidste ikke, hvordan han var kommet hjem. Han tog som i Søvne sin Overfrakke af, hængte den op, saá efter i Brevkassen efter Breve. Saa gik han ind. Nina stod i Spisestuen og vaskede Kopper, hun talte til ham og han havde paa Fornemmelsen, han svarede. Han drak et Glas Vand ved Buffetten, gik saa ind i Dagligstuen og satte sig paa den lille Puf.

Han var ikke vaagnet endnu.

Lidt efter kom Nina ind, hun fortalte om et Par Visiter, hun havde haft, om sin Sangtime, om Lærerinden, om Pigen, der havde slaaet et Glas i Stykker. William svarede ikke. Nina havde meget at fortælle, mens hun haandterede Støvekosten paa Skrivebordets Nipssager.

»Saa var her Bud fra Gerson, om han kunde komme her iaften. Jeg sagde, jeg vidste ikke, om Du skulde ud.«

William sad og stirrede.

»For det er jo,« Nina vendte sig, og i det samme stansede hun med et Ryk. Med et eneste

Blik saá hun, at Slaget var kommet. »William! Du har prøvet . . . og . . .« hun holdt inde og lidt efter gentog hun mekanisk: »Du har prøvet.«

William rørte sig ikke. »Jeg vidste det,« sagde hun. Og pludselig brød Taarerne frem og randt stille ned ad hendes Kinder.

Hun gik hen over Gulvet og satte sig paa Puffen ved Siden af ham, gav sig til at klappe hans Haar, som hendes Taarer vædede. Men han vedblev at sidde der ubevægelig. Hun tog om hans Pande; den var hed, hun kølede den med sit Armbaand, hun klappede hans Kinder, lagde sit Hoved ned mod hans Haar . . .

Men det var, som sank han stadig mere sammen i sin Ubevægelighed. Og hun blev pludselig angst, som om hun havde haft Døden mellem Hænderne.

Saa gav hun sig til at hviske til ham, gamle Kælenavne, som faldt hende paa Tungen og kom netop nu, Gud véd hvorfra, milde Tilnavne fra deres første Barndom. Hun slyngede sine Arme om ham og vuggede ham ind til sig som et Barn, men hun blev ved at kalde ham med de gamle Navne . . .

William rejste sig og forsøgte at tale. »Bliv heller her inde, William,« sagde Nina, »Du kan jo sidde ganske stille.«

»Nej . . . jeg . . . jeg maa være alene,« Ordene lød som et brudt Ekko, »lidt alene,« sagde han. Han vendte sig og gik hen mod Døren.

Nina rejste sig og tog ham om Hovedet: »Hvor Du lider.«

Saa gik der et tomt Smil hen over Williams Ansigt, et tomt, idiotisk Smil, mens han sagde:

»Ja, jeg har det ikke saa godt.«

Han slog Øjnene op, Blikket var sløvt og slukket. Og Nina trykkede ham endnu fastere til sig: »Kan du ikke græde?«

William rystede paa Hovedet: »Lad mig være alene,« gentog han, »lidt alene«.

Han slæbte sig frem over Spisestuens Gulv og laasede Døren til sit Værelse. Da han vendte sig om mødte han i Spejlet over Sofaen sit eget Ansigt, og i nogle Sekunder stirrede han paa den graablege Slaphed som paa en fremmed Mands Træk. Men saa skælvede han, og med noget som et hulkende Suk sank han sammen paa Stolen foran Skrivebordet.

Hans Tanker begyndte at vaagne.

Men som om de ikke havde Magt til at løfte Nederlagets forfærdelige Byrde, den stingende Sjælesmærte, der dog gennemborede selve Følesløshedens Kval, forvildede de sig ved deres Opvaagnen i fjærne og smaa Erindringer om de ubetydeligste Ting. Tankerne vaagnede af Bedøvelsen og flygtede som instinktmæssig for Slaget og dets Sønderrivelse; de veg ud i Yderpunkterne af hans Liv, der, hvor de ikke vilde møde det Tilintetgørelsens Ansigt, der forstenede dem.

Han mindedes sin første Barndom, han søgte

at genkalde sig deres Barnepigers Ansigter . . . Mine kunde han huske, hun havde væltet et Glas Rødvin ned over hans Fløjelsbluse og faaet Skænd af Moder, og saa havde hun knubset William med en Nøgle i Hovedet bagefter.

Men Blusen var helt ødelagt. Han havde kun haft den ganske kort, men saa blev Knapperne taget af og sat paa en Overfrakke. Der var Snore helt ned ad, og han fik et Par Halvstøvler fra Kjøbenhavn. Det var de første Halvstøvler, de havde sét i Randers. Folk vendte sig paa Gaden og saá efter ham, naar han gik ud paa Skovbakken med Pigen . . .

Saa huskede han Danseskolen, Harriet, Legene i den store Gaard; Minderne flokkedes i hans Sind, men han saá paa dem med et underligt, sløvt Blik, med et halvt Øje . . .

Og pludselig kunde selv disse Tanker forstumme og stivne, ligesom de Fugle, Slangerne forstener under deres Blik: Hjærteslaget stanser i deres Bryst, og mens de i et sidste Forsøg paa at undfly slaar med de kraftløse Vinger, stivner de gispende Væsner under Slangens stirrende Øje . . . hjælpeløst og forstenet.

Saaledes forstummede Nødhjælpstankerne foran Baggrundsmørket, som Svagheden hidkaldte dem for at dække . . .

Og William selv sank sammen og stirrede sløvt sin Fortabthed i Ansigtet.

Men lidt efter brændte den stingende Smærte ꞏnnem hans Sløvhed.

Altsaa var det forbi.

Slaget tabt.

William saá ud over denne Valplads, hvor ꞏert Haab laa fældet: Rækkerne var sunket sammen, de ved Side laa de, Lynet havde mejet dem. Og esten lyrisk glad ved at udbore sin egen Sorg forlgte han, udmalende, Billedet af Forhaabningernes ꞏgne Legion. Men saa dræbte den graa Kummer ꞏns Lyrik, hvori han flagrede med Vingerne . . .

Forbi.

Han maalte sin egen, slappe Kraftløshed, hans anker fingererede ved Urværket, der var sprunget.

Hagen faldt ned paa Skrivebordet, hvor han d; det var, som om hans Lemmer faldt fra hinꞏden i slap Mathed.

Thi det var Livet, som var forbi med denne ꞏag. Og pludselig hamrede tusinde Tanker i hans oved, tusinde, mens han spurgte sig selv, hvordan ꞏt vel var muligt . . . hvordan er det muligt?

Hvorfor? Hvordan?

Han flygtede for Spørgsmaalene. Men alle eje var stængte, alle Porte lukkede; som Skoven, ꞏr gaar op mod Macbeth, sluttedes hans Tanker de i den samme Kreds.

Hvor skulde han flygte hen? hvor? Hvor mødte ꞏm ikke Minderne som sorgfulde Ansigter? hvor ke, hvor hen han saa gik!

Alt, alt havde det jo været bygget paa dette.

Havde det ikke vævet sig ind i hans Liv, som fine Traade i et fastknyttet Net, og nu sad alt i blodigt Kød, naar man skar det bort?

Nu hvirvledes hele hans Liv sammen som et Korthus. William saá det, saá det falde, flagre, visne, synke sammen paa Jorden.

Hvad var det for et Billede, som meldte sig, som arbejdede sig frem, som laa ham paa Tungen?

Den første Dag i Sorø han gik ned ad Gaden, ind gennem Klosterporten, Vinden føg . . . Bladdansen om Egerødderne i Forfædrenes stolte Allée . . .

William næsten vred sig under dette Mindes Ild, Forfædrene, Slægten. Saa var Sagaen sluttet.

Nu faldt hans tomme Drømme om ham som Snefog om en sløvt blundende Mand, der føler, han begraves, men han rejser sig ikke, thi Lemmerne ville ikke bære . . .

Nej — nej!

Han satte sig igen. Han vilde tvinge sin Tanke.

Han opsøgte sine første Ungdomssorger; at udmale dem skaffede ham Lindring. Han skærpede i sit Minde hin Tids Lidelser og det var, som han fik Lindring ved at bore sig ind i disse Erindringer, som smærtede og dulmede paa samme Tid . . .

Og paany spurgte han sig selv, hvordan det var muligt. Havde det da ikke Bund i hans Liv, omsluttede det da ikke hans hele Existens? Hvor var det Minde, der ikke talte om det, hvor den Erindring, der ikke hviskede om det? Hvor?

Og mer end det: han havde arbejdet for det.

Hvor han saá, havde han sét Ligegyldighed
`r Elendighed; de arbejdede ikke og de vilde
. . . Og han selv havde været som de andre,
gledet ud i Drømmerier uden Indhold, energiløs
m de andre. Men da saa det var kommet, saa
r han blevet stærk. Stærk? nej, ikke det —
en han havde kæmpet, stridt for at blive det,
llet være det . . .

Disse forfærdelige Nætter, naar han var hallu-
neret, naar det raabte om ham med hundrede
emmer, naar lange Hænder sled i ham, Rotter
b over hans Seng og hen over hans Ansigt — —

Ja — han havde kæmpet. Og han havde
jret, han havde tvunget sig selv til at være rask.
u, nu var det forbi – nu vidste han det, nu vilde
et komme, baade Synerne og Hallucinationerne og
alskaben, og han var forbi, færdig —

Som for Manden, det føg sammen om, vilde
et komme, og han vilde hverken have Kraft eller
ilje. Thi forbi var det.

Han stirrede ud i Rummet med tomme Øjne,
g navnløst Lede tog klamt om ham, mens han
d der haabløs og stille og ubevægelig.

Han genoplevede det forfærdelige Øjeblik paa
cenen, Sveden vædede ham under Erindringens
lareridt. Aa — det idetmindste kunde aldrig
omme igen. Som om han hvert Nu rev et Gips-
ække af sit Ansigt, som koldt og fugtigt bestandig
gde sig over det paany — saaledes havde han
lt det . . .

Denne rædselsfulde Anstrængelse mod det store umulige.

Han havde staaet Ansigt til Ansigt med sin Mangel paa Evne.

Nu saá han det. Men hvorfor havde han først sét det nu?

Hans Tanker havde jo dog kredset om det, Nat og Dag om Uformuenhedens Spøgelse, kredset om Tvivlen og om Angsten.

Alle disse fire Aar — hver Dag havde han frygtet, som et gispende Gys havde han anet, hvad der nu var skét . . .

Hans Tanker gled ud, men langsomt rykkede den sidste Sandhed ham paa Livet: Svaret. Han havde bedraget sig selv, bedraget sig — og vidst det. Ude i Mørket, inderst i sin Sjæls Folder mødte William Høg sin Fejghed.

Fejghed var det, Fejghed, det var Ordet.

Fejg — fejg!

Da han var hos Instruktøren og hørte hans Stemme indefra — — han huskede det, han havde taget i Døren for at løbe. Han turde ikke, han var fejg, angst for at prøve, og vilde fly. Men uddybe sin Fejghed, tage fat i sig selv, for at spørge, hvor Fejgheden bundede, — det turde han ikke.

Hans Tanker gik paa Vandring mellem Ruiner. Og Billedet om Slagmarken vendte tilbage, men der var intet Blod, ingen sønderbrudte Faner. Der

ar Taage over det alt, graa Taage, et Halvmørke, ıvori man snublede over tavse Lig — —

Han saá tilbage, og hvor han søgte. mødte han let samme Syn. Lyset slukket over sløjfede Volde.

Den sidste Høg havde været en Don Quichote — der havde kæmpet med Vejrmøller!

»Don Quichote.« Det var morsomt — — norsomt — —

Williams Hoved faldt atter ned paa Bordet, Iagen stødte mod Randen.

Timer gik, inden han rejste sig. Saa saá han ig forvildet omkring, ravede hen imod Sofaen. Hans Lemmer var tunge, som en drukken Mands aldt hans Øjne til . . . han var bedøvet under sin Elendigheds Last.

Men i hine tavse Timer, da han angstfuld uddybede sin Uformuenheds Svælg, dræbtes det bedste 1os den sidste Høg. — —

— — — — — — — — — —

Da han vaagnede, var det mørkt. Han laa idt og stirrede paa Vinduet, lidt Lys kom ind fra Gaden. Saa vendte Bevidstheden fuldt tilbage, den kom med en kold Tomhed, der lejrede sig i hans Sind. Han smilede halvt. Han kom til at tænke paa en Gang, der havde været Børnebal hjemme: Det havde helt optaget hans Tanker i mange Tider, Arrangementet, det hele; han havde selv skrevet smaa Vers til Kotillon, havde hængt over Moder, naar hun blandede Biskop og skar Smørrebrød . . . Saa den næste Morgen, da Ballet var forbi, og han

vaagnede i sit Værelse, hvor de havde stillet en Mængde Møbler sammen hulter til bulter i Travlheden, saa havde han følt sig saa skrækkelig led og tom, og han havde vendt sig i Sengen og drejet sig og buklet sig ind i Tæppet for at undgaa det, som kom ham nær, noget ubehageligt, en tom Fornemmelse — —

Nu, mens han laa og stirrede mod Lysskæret fra Vinduet kom han til at smile ved Tanken om dette. »Jo—o, Ballet var forbi.«

William havde saadan en vis Lyst til at tage det hele glad, tage sig selv som en Spøg. Der var jo meget latterligt i det. At han ikke havde lét, da Etatsraaden stod der og pudsede og pudsede sit Øjeglas og tilsidst mente: »Der var noget bag« — især saa da Regissøren gentog det, i samme Toneart, samme Tempo. Den Regissør var musikalsk, havde sandelig Øre. Som han havde gentaget det korrekt, ganske som et Ekko.

»Der var dog noget bag . . .«

Og William morede sig. Det pirrede ham saadan at stikke sig selv med Knappenaale.

Han gik hen og vaskede sig og spejlede sig. Saa lukkede han Døren op og gik ud i Spisestuen.

Nina havde ventet ham i Timer. Angst havde hun lyttet ved Døren, været bestemt paa at kalde og havde opgivet det igen.

Klokken var syv, da William kom ud. Hverken Nina eller Sofie sagde noget, de saá blot op paa

samme Tid, sænkede saa igen Ansigtet over Sy-øjet, hvor de sad henne under Lampen, og blev stille ved at sy.

William satte sig paa Puffen i Hjørnet med Hovedet lænet til Væggen. Heller ikke han talte; han hørte kun Olien koge i Lampen, en Gang mellem et Vindstød mod Ruden.

»Der staar noget Boeuf,« sagde Sofie tilsidst, og saá fra Arbejdet hen imod Williams Krog.

»Jeg er ikke sulten.« Han forandrede ikke Stilling; »Tak.«

Der blev en ny Stilhed. Fra Bordet saá begge Søstrene undertiden sky paa Broderen; han stirrede frem for sig og bevægede Hovedet leddeløst frem og tilbage. Der var noget maskinmæssigt ved det.

»Hvor det stormer,« sagde Nina.

»Ja det er blevet slemt Vejr,« der var det samme brudte, udslukte i Lyden, han tav lidt: »Det fryser ogsaa.«

De sad igen stille. Sofies Taarer faldt én for én ned paa Servietten, hun sømmede; lige paa én Gang virrede Nina med Hovedet og tog Lommetørklædet frem for at pudse Næsen.

William havde rejst sig og gik frem og tilbage paa Gulvet. Tilsidst drejede han rundt og gik hen imod Døren.

»God Nat,« sagde han.

»Gaar Du?« Tonen var angst.

»Jeg — gaar,« William mumlede, »ud at sé til Gerson.«

»I det Vejr —« men Broderen svarede ikke og lukkede Døren.

Det var Snefog, blæste saa stærkt, saa man næppe kunde komme frem. William stred ned ad Bredgade mod Stormen, men Sneen slog ham i Ansigtet, saa han slet ikke kunde sé. Han syntes, det var dejligt at faa disse kolde Piskeslag i Ansigtet.

Det var næsten umuligt at komme forbi Skt. Annæplads. Man rutschede ind mod Husrækken og kunde hverken komme frem eller tilbage. I Ipsens Port stod en Pige med Kjolen helt ind om Benene og Overkroppen bøjet forover, hun gik lidt frem og rutschede saa tilbage med et Hvin.

Gerson var flyttet, boede i et af de første Huse i Dronningens Tværgade, hvor han var i Kost hos en Onkel.

Det kneb at komme om Hjørnet: Stenbroen var saa glat som ved Isslag, og Vinden snurrede om Hjørnet som en Hvirvel. William søgte at komme frem med hævede, fremskudte Skuldre og Hovedet foroversænket, han formelig borede sig op mod Vinden.

Tilsidst krøb han langs Hjørnestedet, støttende sig til Væggen, halvt kravlende. Da han var kommet om, vendte han sig og saá tilbage. Naaede saa en hundrede Skridt frem til Porten.

Der var lunt og lyst paa Trappen, hvor Gerson boede. Et rødt Tæppe op ad alle Trin. Naar man kom ude fra, var det dejligt, saadan et lunt

Velbehag, der kom over én. Der var store Blomstergrupper paa alle Afsatser.

Gerson boede paa tredje Sal, øverst oppe. William traadte lige midt paa Tæppet. Det var saa blødt at gaa paa. Her var det. Han ringede, og Pigen lukkede op.

»Om Hr. Gerson var hjemme?«

»Nej, Studenten var i Teatret med Fruen.«

William stod lidt i Tanker. »Naa — i Teatret.« Han blev staaende og faldt i Staver, mens han stirrede paa Pigen, der ventede med Haanden paa Entrédøren. »Naa, i Teatret«, gentog han i samme Tone, vendte sig og gik ned. Først nede paa Afsatsen, da Pigen smækkede Døren i, raabte han tilbage: »Hils«.

»I Teatret,« det havde straks ligesom taget Vejret fra ham, og han var faldet sammen et Øjeblik. Men hans Hjærne var for træt af Sindsbevægelser, og intet kom til Klarhed, det var kun som en vag og ubestemt. smertefuld Efterdønning.

Han læste paa Dørene. Det var lutter fine Folk, paa anden Sal en Kammerherre, paa første en Lehnsbaron. Nede paa Døren i Stuen var der en stor Messingplade, Navnet var meget snirklet, og William bukkede sig for at læse det.

Grevinde — jo der stod Hatzfeldt.

»Boede hun her — det vidste han ikke?« Han smøgede Kraven op, gik langsomt ned ad Trappen ud i Porten.

»Det er haardt Vejr,« sagde Portneren, han

stod og fejede noget sammenføget Sne bort fra Gadedøren.

William nikkede og gik ud. Stormen slog imod ham og trykkede ham op mod Porten, der lukkedes bag ham, saa han slet ikke kunde komme frem; han gjorde et Par Forsøg, men blev saa staaende. Sneen piskede ham i Ansigtet, uden at han mærkede det; han stod klemt op i Hjørnet.

Saa ringede han paa igen, gik ind, hurtigt op ad Trappen til Stuen — — —

»Grevinden var hjemme.«

Tjeneren hjalp ham Overfrakken af, aabnede Døren paa en egen, diskret Maade, meget stilfærdigt.

»Grevinden var i Kabinettet.«

William blev endnu mere forvirret, stansede et Øjeblik. »Tak,« sagde han, men blev staaende. Tjeneren pegede paa en gul Portiére og sagde: »Dér . . .«

I det samme løftede en Damehaand Forhænget tilside, og Grevinde Hatzfeldt kom frem paa Tærskelen.

Tjeneren gik.

Grevinden saá et Øjeblik paa William, der stod og undersøgte Gulvtæppet og krammede sin Handske.

»Saa kommer De da endelig,« sagde hun og rakte ham Haanden, mens hun slap Portièren. »Hvad skriver vi idag?«

De kom ind i Kabinettet.

Mod sin Vilje kom William til at aande dybt

og aabnede Munden; Luften var gennemtrængt af Violduft.

»Er her Dem for parfumeret,« spurgte Grevinden.

»Aa nej, her er som hos Hr. Hoff — —«

»Hos Bernhard — — Hoff — ja det vil jeg tro,« Fru Hatzfeldt havde talt noget hurtigt. Saa stansede hun og tilføjede ligegyldigt: »jeg kunde tænke det: hans Bøger er noget parfumerede ...«

Grevinden sad lænet tilbage paa den røde Divan og legede med sit Haar. Hun havde trukket den mørkt gyldne Lampeskærm op, saa Lyset faldt paa Williams Ansigt: Der var saadan en underlig Sitren i hans Kinder. Og mens Grevinden talte let om adskillige Ting, spurgte hun sig selv, hvad der dog var hændet William Høg, siden han kom paa denne Tid, paa den Maade.

William var forceret livlig. Han sprang nervøst fra Tema til Tema, skosede til fælles Bekendte og snakkede op.

Men pludselig slappedes Williams Munterhed, og han sank sammen; Grevinden maatte føre Ordet hele Tiden, bekæmpe Pavserne med Enetaler, og William svarede kun med tomme »Ja« og »Nej«. Han sad og stirrede paa Kaminildens Leg over Gulvtæppet; undertiden gled Skæret helt ud over Rosenbuketterne, langt ud. Det sorte Panterskind saa ud, som det glødede ... Hvor det maatte være varmt.

Saa greb han sig i at have svaret galt paa et

Spørgsmaal af Grevinden, og han næsten fór op i Sædet. Pludseligt lagde han Haanden for Øjnene: »De maa ikke være vred,« sagde han.

»Vred?«

»Ja, fordi jeg er kommet,« han stod lidt, kæmpende med sig selv. »De maa ikke være vred,« gentog han, »det var — det var, fordi — —«

Han fuldendte ikke, men gik hen mod Døren.

»Høg« — Grevinden rejste sig — »hvad er der hændet Dem?«

William svarede ikke. Han løftede blot Hovedet og saá paa hende. Hun var traadt op paa en lav Skammel, der stod foran Divanen — hvor hun var stor og smuk!

Og William stansede: »Jeg har ikke haft det saa godt idag,« sagde han sagte.

»Og hvor gaar De nu hen,« spurgte Grevinden, et Par Skridt fremme.

»Hvor han gik hen? Hvor han gik hen?«

Grevinden saá paa ham og blev slaaet af hele det fortabte over ham. Hun gik nogle Skridt frem, og pludselig mærkede William hendes Arme om sin Hals.

»Hvorfor kan De ikke sige mig, hvad der er sket,« sagde hun mildt, hendes Arm laa let om hans Skulder. Og da han ikke svarede, tilføjede hun: »Det er jo dog derfor, De er kommet — —«

William mødte hendes Blik, der hvilede paa ham, og hans Læber bevægede sig skælvende. Saa bøjede han sig med et Suk ind til hendes Bryst.

Ingen af dem talte. Grevinden glattede mildt hans Haar, ventede med Armene slynget om hans Liv — —

Saa førte hun ham langsomt hen til Kaminen, satte sig paa en lav Puf, bestandig klappende hans Haar — —

Han følte Varmen, Duften af hendes Lokker, hendes Hænder over hans Haar . . . Han sukkede og hviskede sagte — — — sukkede igen og græd.

Under sin Graad begyndte han at tale, afbrudt, som et Barn til sin Moder. Han løftede det hvide Ansigt, der var marmorblegt selv under Graaden, og hviskede i afbrudte Ord. Alt, alt, hvad der var sket — — Endelig kastede han Byrden, de lange Timers Sløvhed, han fortalte, han klagede, han anklagede.

Alt, alt, hvad han havde lidt! Vidste hun da, hvordan han havde arbejdet — Nat og Dag — Dag og Nat. Den Dag, det var kommet . . . det var Kamilla, der havde vækket det, Kaldet, . . . aa, — han havde taget det for en Aabenbaring. Og han havde forsaget — forsaget — —

Saadan havde han arbejdet, kæmpet mod Elendigheden, mod Jammeren, mod Sygdommen — og nu, nu var det forbi — —

Manden i William forsvandt i denne styrtende Taarestrøm, Viljen skyllede bort. Alt, hvad han havde taget op, sin Fremtid, Slægten, Arbejdet, alt . . . Han havde stridt, mandet sine unge Aar op til at handle og ville — —

Og nu, da det var forbi, da Slaget var faldet

og havde ramt, nu blev denne Vilje til et Barns Klager.

Grevinden lagde hans Hoved paa Puden, forsøgte at rejse sig.

»Gaa ikke,« bad han.

Grevinden drømte. Skæret fra Ilden faldt paa hendes Ansigt, saa det glødede, Straalerne legede med hendes Lokker. Han lagde Armen op om hendes Hals, og hun saá ned.

»Barn,« sagde hun.

Saa smilede han for første Gang.

»De ligner Kamilla,« sagde han og lagde Hovedet ned igen.

»Jeg vil spille lidt for Dem,« sagde Grevinden, »lidt inden The«.

Han slap hende, der var kommet en besynderlig Ladhed over ham siden Graaden, og han laa ganske stille paa Tæppet.

Hvor det dog var en blød Melodi.

Det var som om han faldt i Dvale, hen i en sød Hvile. Og hvor han længe havde trængt til Hvile — saa længe.

Hvor blødt det var! Han løftede Hovedet og saá paa hende. Grevinden sad i Mørke — kun Armene laa i Lys, blottede kom de frem fra Kaabens vide Ærmer, løb glinsende hen over Tasterne. Hun holdt Haandleddene meget højt og buede . . . Som Slanger, der boltrede sig, runde og dejlige, legede Armene over Tasterne.

Ja, hvor han dog egenlig havde længtes efter at sidde som nu . . .

Saa træt, saa træt han havde været, og aldrig Ro, altid Anspændelse og Tvivl og ny Anspændelse — ja, for træt havde han været . . .

Han tænkte paa, da Kamilla spillede i Kirken. Hvor det var længe siden!

Sé, de hvide Arme . . . som Slanger , . .

Grevinden holdt op. Hun sad nogle Øjeblikke foran Flygelet med Hovedet støttet paa den ene Arm. William saá over imod hende, løftede Armen lidt som for at vinke . . .

Skæret fra Kaminen gled et Nu henover hendes Ansigt: hendes graa Øjne blev større. Lydløst rejste hun sig og gik hen over Gulvet imod ham, satte sig saa og tog hans Hoved imellem sine Hænder.

»Ikke sandt, det dulmer,« hviskede hun dæmpet.

»Ja — Hoff har ogsaa en Gang spillet for mig . . .«

»De holder meget af Hoff,« sagde hun og saá ned.

Deres Øjne mødtes og hvilede længe i hinanden! Hun holdt om hans Tindinger med begge Hænder. Saa gled der et pludseligt Glimt over Williams Ansigt og de smilede begge.

Han rejste sig halvt, stadig saá de paa hinanden, og brændende trykkede de de aabnede Munde, Læbe mod Læbe . . .

II.

Det var et Barn, Grevinde Hatzfeldt havde gjort til sin Elsker, og det var Barnets Hjælpeløshed, der havde ført William til hende.

Det unge Menneske, som havde villet løfte en Slægts Fremtid, og som nu stirrede forfærdet paa sin egen Kraftløshed, var i Reaktionens Slappelse bleven til et hjælpeløst Barn.

Og saa mødte han Grevinde Hatzfeldt.

Ingen vidste, hvor gammel Grevinde Eva Hatzfeldt var, nogle mente fem og tredive, andre fyrre; hendes Beundrere paastod, hun umuligt kunde være mere end tredive, ondskabsfulde Medbejlersker og et Par Medlemmer af det engelske Gesandtskab, med hvilken Ambassade Grevinden havde adskillig ikke opklaret Forbindelse, vilde mene, at den smukke Dame allerede var højt over de fyrre.

Men hvorom alting er, man vidste det ikke, og det var ogsaa meget vanskeligt at konstatere. Naar man hele sit Liv har tilhørt et og samme Samfund har Beundringen og Misundelsen i slige Beregninger Fakta at arbejde med. Men Grev-

inden havde aldrig opholdt sig meget længe paa et Sted.

Om Tiden før hendes Giftermaal vidste man intet, thi at Fruen oprindelig skulde have været Guvernante og med en engelsk Familje var kommet til Paris, hvor hendes Ærgerrighed havde formælet hende med den gamle holstenske Adelsmand, var kun Rygter, der var paavirket af taagede Erindringer fra Mrs. Audleys Hemmelighed.

Vist var det kun, at der virkelig havde eksisteret en Grev von Hatzfeldt, og hans Billede i Kjole med Johanniterordenens Baand var opstillet paa et pragtfuldt Staffeli i Enkens Dagligstue. Selv om Fruen maaske et Øjeblik vilde have vægret sig ved at fremlægge sin Daabsattest — — var hun sikkert fuldt rede til at fremlægge sit Vielsesbevis, og det var virkelig allerede et overordentligt Held.

Efter Grevens Død — de var kun gifte i tre Fjerdingaar — havde Fru Eva opholdt sig saa noget nær over alt: hun havde levet i St. Petersborg, i Neapel og i Wien, særlig i Paris og Rom, kun London syntes hun at have undgaaet. Nu var det ti Aar, siden hun første Gang havde vist sig i København, indført af enkelte Familjer, som endnu havde Forbindelse med den Hatzfeldtske Slægt, og som ikke fandt sig beføjede til overfor en Dame, der i alt var komplet *comme il faut*, og som optraadte med en blændende Luksus, at forlange andre Garantier end Navnets, eller til at lytte til Rygter.

Rygterne var jo altfor utrolige og de sloges til Jorden ved selve deres Usandsynlighed.

— — Grevinden havde ved denne Tid atter boet nogen Tid i Danmark, og den bestandig smukke Enke, hvis graa Øjne var ligesaa glansfulde som nogensinde, og som ligesom sidst trodsede Moden, og bar sit askegraa Haar frit i slangeagtige Lokker, havde med Lethed knyttet sine gamle Forbindelser i det selskabelige Liv.

Vel sandt, at hun var mere yndet af Herrerne end af Damerne: at man skumlede lidt over hendes Mani for Ungdommen og den Iver, med hvilken hun bestandig beskæftigede sin Omgangskredses Sønner og Døtre ved Privatbasarer og smaa Komedier, Festiviteter og tusinde Arrangementer, hun ordnede med evropæisk Snit: at man i en vittig Time engang havde kaldt hendes luksuøse Saloner for Hønsegaarden — alt dette var jo nétop uskyldige Ting, og det viste kun, hvor skævt en Kone kunde blive bedømt, naar hun, ude over den første Ungdom endnu var ung nok til at kunne dele Ungdommens Nydelser.

Saaledes talte man om Grevinde Eva, men Grevinden var dog alt i alt baade beundret og estimeret: hun spillede Chopin som en Mester og sang overordenlig smukt, hendes Malerier prangede ikke blot med store Navne, men var virkelig de store Navnes Mesterværker, og hendes Hus var elegant som vore Huse sjældent er det, præget af Verdensstædernes bløde Elegance, som koketterer

med Yppigheden. Følgen af alle disse Fortrin var, at hun spillede en temmelig dominerende Rolle i det selskabelige Liv . . .

Til denne Kvinde klyngede William Høg sig, og Grevinden var ham som en Moder. Hvor glattede hun ikke mildt hans Sorger ud, hvor mildnede hun ikke hans Klager! Hvor de var lykkelige og fredsæle, de første Aftener! Han fortalte hende alt, en barnlig hengiven Fortrolighed, der intet skjulte; han laa paa Panterskindet med Hovedet i hendes Skød, mens hendes bløde Haand gled hen over hans Kinder, og naar han løftede Ansigtet, kunde han møde hendes Blik, saa mildt, saa ubeskriveligt ømt.

»Kys mig,« sagde han, og hun lagde Armene om hans Hals og kyssede hans Pande. Men han søgte hendes Mund, og skønt hun stred imod og kaldte ham et Barn, brændte dog hendes Læber, naar de mødtes med hans.

Han følte Rekonvalescentens Glæde ved denne ømme Pleje, han fandt næsten en Nydelse i sin Kummer. Han kom jo med den som et Barn, og hun tog ham op og favnede ham. Og græd han, trøstede hun ham som en Moder, sukkede han, bortaandede hun hans Suk med en Elskerindes Kys.

Men hurtigt blev denne Moders Skød kun til en Elskerindes Favn, og Favnen et Kapua for Legioner, der var slagne ved Kannæ.

William græd ikke mere: man kan ikke vedblive at græde bestandig. Mens han græd, var

meget andet blevet vakt hos ham, under Fru Evas trøstende Kærtegn.

Williams Sanser havde længe slumret. De var blevet vakt eller sygelig næret ved den altfor tidlige Læsning af Digtere, »som skrev med deres Blod«, og som William læste som femtenaars Yngling, fordi han her fandt al den Smertens Voldsomhed, al den Verdenskummer, der allerede saa tidlig havde tilsløret hans Barndomsliv. Den Gang saá han vel ikke helt, at Digternes Sindsbevægelser var andre end hans egne, at denne Smerte havde andre Grunde — men vagt og ubestemt gav al den sammenhobede overmodne Læsning dog Næring til en vis Sanselighed, der vel undertryktes af det graa Tungsind, som prægede hans Liv, og de daglige Sorger, den daglige angstfulde Spænding, i hvilken de Høgske Børn den Gang henlevede deres Tilværelse, men som dog levede saa at sige i Baggrunden af hans Følelsesliv, og der som alt andet fik en forkuet Vækst. En ubestemt, halvvaagen Sanselighed, som allerede var træt uden at have løst Vingerne, allerede gennem den bestandig mindre kyske og halvt forstaaede Læsning havde afblomstret Nydelsen uden dog at have nydt; som ulmede under hans Melankoli, og som kun førte et visnende Liv, ikke døde i hans lidenskabelige Sinds Mørke.

Og selv under hele denne Tid, hvor Ærgerrigheden dødede hans Sensualisme, gennemvævedes hans Tilværelse dog af en Sanseophidselse,

der maskerede sig under vekslende Former, men som under Masken drev et formummet Spil.

I hans Tilværelses Goldhed, hvor han forsagede for at blive stærk, sukkede han. Han vidste det ikke selv, men det var hans unge under Ærgerrighedens Anspændelser døsende Sanser, der holdt ham feber-vaagen i disse Nætter, naar han i Fortvivlelse og Angst bed i sin Hovedpude for ikke at skrige, naar hans Øjne var tørre, fordi de var trætte af Søvnløshed og uden Taarer.

Saa var Margrete kommet som et lyst Billede i hans Liv . . . Naar han nu tænkte paa hende skød han Billedet bort, ligesom holdt sig for Øjnene for ikke at sé. Men undertiden drog Minderne om hende frem i hans Tanke, og de bragte i deres Følge som en vemodig Melodi, der klagede mildt . . . Naar han havde sejret, vilde han have bragt hende sin Sejr, hende sit Liv — — Men nu stod hun ude i et fjernt Lys, langt borte, og han turde ikke sé mod det skinnende Billede — — Nu, da det var brustet og forbi — —

Forbi.

Nu havde han kun Grevinde Eva, og William var Voks i hendes Haand.

— Det var nye Sindsbevægelser, ny Anspændelse, ny Nervøsitet.

Der kom en Tid, hvor han fantaserede om denne Kærlighed. Som Baggrund for hans Nyden laa hans store Skuffelse, Kummeren . . . Han lagde en Heines Verdenssmerte ind i sin Elskovslykke, og

han tænkte paa Alfred de Musset og George Sand. Vilde han ikke dø ligesom Musset, fortæret af denne flammende Ild, som selve hans Drømme gjorde hedere, som opslugte al hans Lidenskab, al hans Vilje? — — kunde han ikke dø?

Thi udenfor dette laa det store intet — Fortabtheden, Elendigheden. Kun i deres Kærlighed var der Liv.

Saa kunde hun atter blive Moder og behandle ham som et Barn, smile ad ham, Og hun kyssede ham kun paa Panden, og hun saá paa ham mildt, med en Moders Kærlighedsglans i et rent Blik. Saa kunde der over Blikket komme som en sørgmodig Dug, og mens hun sukkede, aandede hun henover hans Haar. Hun spillede for ham: »Hvad spiller Du?« spurgte han.

»Kinderscenen,« sagde hun.

Og naar han smilede til hende, saá hun paa ham med et forbavset Blik, der spurgte, hvorfor han betragtede hende saaledes . . .

Hun spillede mildt, og for hvert Brudstykke forklarede hun ham, hvad Komponisten nu fortalte. Hun talte paa en blød kælende Maade som en Kvinde, der fortæller Eventyr for Børn.

Og saaledes var hun hele Aftenen. Han kunde læse for hende og begyndte paa et af Mussets Digte, men hun vilde ikke høre det. »Ikke den Bog,« sagde hun. Saa tog hun selv en Bog som hun bad ham læse i, milde Digte, Lamartines »Jocelyn« eller Octave Feuillets Idyller, Daudets Smaating.

Men selv her kunde hun stanse som ilde berørt, modvillig og bede ham holde op.

Og til andre Tider var hun »Damen«, kold overlegen og rolig. Hun saá ham kun sammen med andre, hun modtog ham ikke alene. Hun sad midt i sin Kreds som den hædrede, den herskende; rolig og fuldendt Dame, hun saá ham ikke; skænkede ham ikke et Blik. Men heller ingen af de andre saá hun til, Kulde, Fornemhed i hver Bevægelse — saaledes kunde hun være . . .

Mens han stjaalent betragtede hende, mens han uafbrudt kredsede om hende under tusinde Paaskud; mens han lurede paa et Blik, et Smil bag Viften, et eneste af disse smaa Tegn, som er Elskendes Budbringere, mødte ham bestandig den samme uforstyrrelige Juno, som ligelig uddelte sine Smil — kolde og forbindtlige Smil . . .

Andre Dage var hun smægtende, laa hen med tunge Øjenlaag, en slumrende Haremsdame at sé, lad og træt . . . Hun talte dæmpet, naar hun endelig talte; søvnigt. Hun fortættede Halvmørket i sit Kabinet og hun laa hen paa den røde Chaiselong med opløst Tøj og de lange Lokker ud over Sofaen.

Hun kunde ogsaa vise en pludselig Lyst, en tilsyneladende tvingende Trang til ligesom at legitimere sit Forhold ved at knytte Nina og Sofie til sig, hun vilde bestandig have dem som et kysk Værn mellem ham og sig . . .

Man roste Grevinde Hatzfeldt meget for hendes Opofrelser for de forladte Børn, hun introducerede dem, førte dem frem, protegerede dem — var dem som en Moder . . .

Til andre Tider kunde hun være vemodig. Hun kunde betragte ham med sørgmodig Ømhed, og naar han spurgte, faldt hun i Tanker med et trist Smil, hvis Tungsind hun syntes at ville skjule for ham. Undertiden, naar han trængte ind paa hende og vilde aftvinge hende Tilstaaelsen af hendes Bekymringer med Kærtegn, kunde hun pludselig briste i Taarer: hun var gammel, naaet til Høsten, kunde intet give ham, som stod i Vaarens Førstegry . . .

Og hendes Kærlighed fyldte hende med Anger.

Saaledes vekslede hendes Væsen og blev bestandig nyt, men Williams Lidenskab, der blev hele hans Liv, voksede og opslugte ham helt.

Der var ikke mere af Moderen tilbage, hun var kun hans Elskerinde, han elskede hende, elskede hende, som de Mennesker havde elsket, hvem Kærligheden havde fortæret. Thi han fortæredes. I Begyndelsen havde han skruet sig op, fantaseret en Del af denne Ild, men Evas Klogskab kastede bestandig Brændstof til Flammen, ny Brand — ny Brand.

Han længtes, naar han ikke var hos hende, og han var ikke tilfredsstillet, naar han kom til hende. Fra Dag til Dag voksede hans Feber, fra Dag til Dag steg denne forfærdelig nærede Attraa, hvis

Genstand han aldrig syntes at kunne fange: fordi den aldrig var den samme.

Men tilsidst blev det i Fortvivlelse, han længtes.

Han sammenlignede undertiden dette med hin Tid i Forholdet til Kamilla, da hun jog ham rundt i Tvivl og i golde Sindsbevægelser.

Var dette anderledes?

Jo anderledes, anderledes og dog det samme: thi golde var disse Sindsbevægelser som hine, han joges rundt, nu som da, uden at finde Bund, uden at finde Grund, uden at kende hende, han elskede, uden at modtage noget for, hvad han gav . . .

William jog om i en gold Lidenskabs Sahara, hvor Solen stod som en rusten Maane bag Siroccoens Sandskyer . . . Og faldt han sammen viste Grevinden ham Fata Morganas Herligheder med grønne Oaser og Kilder, som læskede . . .

Men Kilderne var forpestede, og Slanger havde tilhuse under Palmerne . . .

Undertiden kunde William falde sammen, træt, forjaget, udslukt og stirre rundt. Men hvad han saá, var kun Haabløshed, Ørkenen i store Linjer — —

Hans Liv levedes i denne Lidenskab, han stængte sig inde i den. Og hvor skulde han vel vende sig hen? hvor?

Tomheden stirrede ham imøde, Tomheden og Fortvivlelsen.

Saa kunde han stanse midt under sine Kærtegn, og mens han stirrede paa hende, kom der noget sløvt og døende over hans Blik, noget angstfuldt,

noget som i et Dyrs Øjekast, der er sunket i Knæ for en indvendig Forblødning . . . Det kunde komme pludseligt, midt som de sad, og hans Hænder, som laa slynget om hendes Hals, faldt slapt ned, og Flammen i hans Øjne slukkedes . . .

Hans Læber var kolde, hans Blik uden Ild; en Slaphed med sprungne Fjedre. Han troede ikke paa hendes Kærtegn, overbevistes ikke. — Og hun vidste ikke, hvad der var kommet imellem dem.

Men han saá, at han var blevet en Slave, mens han søgte, fra et Barn var han blevet en Dreng. Han saá, at han aldrig havde været en Mand i denne Elskov, aldrig; at han havde været uformuende i denne Kærlighed. Og han følte Lede, men blev. .

Hun holdt ham godt fast. Som man, naar man presser en Citron til et Glas Sukkervand, blot af Irritation, fordi man vil beholde den sidste Draabe, kan beholde den i Haanden nogle Øjeblikke endnu, inden man kaster den hen — saaledes holdt Eva Hatzfeldt endnu paa William Høg, mens han udtørredes under sin egen Lede.

Hjemme var han pirrelig. Nina og Sofie led forfærdeligt ved at sé ham saaledes synke hen i en Døs.

Han saá aldrig nogen, han gik aldrig ud, han fulgte ikke mere Grevinden i Selskaber.

En Dag havde Fru Hatzfeldt sat ham Stævne i Frederiksberg Have. Saa skulde Vognen køre dem op om Valby.

William ventede et Kvartérstid paa det aftalte Sted, gik saa igen. Han var egenlig ganske lige glad, han var vant til Grevindens Luner og havde opgivet at tage hende noget ilde op.

Lidt borte fra Runddelen saá han Hoff komme kørende i Alléen. Forfatteren sad alene i en nedslaaet Droske, krøben sammen i Hjørnet, meget bleg og indfalden saá han ud, og trods det gode Vejr havde han Peltsværket helt op om Ørene. William vilde gaa forbi, det var længe, siden han havde sét Hoff, egenlig ikke siden Prøven, og de Par Gange, de havde truffet hinanden, havde de kun vekslet nogle ligegyldige Ord . . . Han vilde helst være fri for at tale med ham . . .

Men saa fik Hoff Øje paa ham og lod Kusken holde Drosken an. William maatte stanse og gaa ud til Vognen.

»Tager De ikke med?« spurgte Hoff, han søgte at faa sin lystbehandskede Haand ud af Peltsværket, »det er blot paa en Time.«

»Nej Tak« — William skulde til Byen . . .

»Naa ja, ja, det er forresten ogsaa bedre at gaa i dette Vejr,« Hoff rejste sig i Vognen. »Aa, Kusk, De kører hjem med min Pelts — jeg vil hellere gaa.« Han fik Peltsen af, en Paletot paa, som han havde med i Vognen . . . William syntes, det var altfor urimeligt at lade Vognen drage af med Peltsen alene.

»Aa, kære, skidt med det — saa længe det er

siden,« Hoff traadte ud af Drosken, »vi har sét hinanden. Naa, Farvel, Kusk!«

»Skal De ikke betale?« . . .

»Jo, det — aa nej, jeg har ham paa Regning.« Drosken rullede af, og de gik over i Alléen. »For det er rigtignok længe siden, vi har sét hinanden,« sagde Hoff.

William knyttede intet Svar til Hoffs Ord: »De sér meget daarlig ud,« sagde han blot.

»Aa ja — det er min Roman — den tager paa Kræfterne . . .«

»Skriver De paa en Roman?«

»Ja — og den er forsinket. Egenlig skulde den allerede have været ude . . .«

»Hvad handler den om?« spurgte William, som var glad ved at have fundet noget at tale om.

»Aa,« Hoff borede Hænderne ned i Paletotlommerne, »hvad Romaner almindelig handler om — om Verdens Daarlighed.«

Der blev en Pavse. William gik og saá ned i Jorden og skubbede lidt Muld op med Taaspidsen for hvert Skridt. »Aa ja — det er jo et rigt Emne,« sagde han.

»Temmelig.« Saa igen Stilhed, indtil Hoff sagde: »Men De sér Skam heller ikke synderlig rask ud.«

»Vist som sædvanlig.«

»De skriver maaske osse paa en Roman?«

»Nej,« William lo, »men jeg tænker paa det.«

De gik atter tavse: »Jeg har været hjemme

nogle Gange,« sagde Hoff, »men De er svær at træffe. Jeg vilde have talt til Dem om noget ved Bladet . . .«

»Ved Bladet?«

»Ja — vi skal have en ung Dramaturg af den nye Skole — og saa tænkte jeg, at De vilde passe godt.« Hoff saá ikke op, men William havde paa Følelsen, han alligevel skævede til ham.

»Jeg skriver ikke,« sagde han, han var blevet lidt rød i Kinderne.

Hoff gik videre: »Godt nok,« han stansede lidt, »men noget maa De dog bestille.«

»Ja — tage Eksamen.«

»Naa,« Hoff gik til igen, »ja, naar De vil tage Eksamen.«

»Jeg er jo politisk Studerende.«

»Saa? Det har jeg osse været . . . det er et dejligt Studium. Og De skal vel op til Jul om et Aar?«

»Jeg har ikke tænkt paa at gaa op . . .«

Hoff fik Cigaretter frem og bød William, de stansede, tændte inde i Hatten: »Jeg talte med Gerson forleden. Han klagede ogsaa over, at han aldrig saá Dem undtagen paa Trappen.«

Hoff var færdig med at tænde, satte Hatten paa. »Det er nok det samme Hus, hvor Fru Hatzfeldt boer.«

»Ja — Grevinden bór der i Stuen . . .«

William gik hele Tiden og gemte Ansigtet væk fra Hoff. Forfatteren bakkede roligt paa Cigaretten

som hang løst imellem Læberne i den ene Mundvig, saa hvad han sagde fik saadan en nonchalant-sløjfet Betoning.

»De kommer der nok — en Del,« sagde han.

»Grevinden har vist os megen Venlighed,« Tonen var kort, og der var en let Streg under os.

»Naa — Deres Søstre osse,« Hoff holdt inde, gik lidt igen, sagde saa alvorligere: »Mon det er rigtigt.«

»Hvilket?«

»At lade Deres Søstre komme hos Grevinde Hatzfeldt.« Hoff slog Asken af Cigaretten.

William blev først bleg, saa meget rød.

»Ja, for forstaar De, bedste Høg, at De — men . . .« Hoff saa som tilfældig over til Høgs Side . . .

Saa greb William det nemmeste Middel: »Grevinden er en Veninde af vor Familje.«

»Naa — ja, det vidste jeg ikke.«

»Og De, som kun har sét Grevinden én Gang — —«

»Har vel næppe Ret til . . . nej, ganske vist. Men,« Hoff slyngede Cigarstumpen væk: »jeg har osse kendt hende før.«

William smilede: »Jeg synes, jeg erindrer, at De blev presenteret for Grevinden paa Etatsraadens Bal.«

»Ja — det var noget siden, jeg havde sét Fru Hatzfeldt. Men jeg synes nu alligevel, det er urigtigt, at De lader Deres Søstre omgaas Grevinden.«

William blev heftigere: »Man taler ikke saadan om en Dame,« sagde han, »undtagen man . . .«

»Man ikke, men jeg, og jeg skal sige Dem, hvorfor jeg gør det, fordi jeg har været hendes Elsker.«

»De!« Det gav et Ryk i William, han blev purpurrød, mens han stirrede paa Hoff. Forfatteren besvarede Blikket. Saa slog William Øjnene ned, hans Træk var blevet graa, og der gik en Trækning over hans Ansigt.

Men han havde intet at svare. Han vidste, Hoff talte Sandhed.

Forfatteren vilde lægge sin Haand paa hans Skulder, men William rystede den væk, blev ved at gaa ved Siden af ham med bøjet Hoved.

»Jeg var kun seksten Aar,« sagde saa Hoff. Det blev meddelt ganske tørt, som et simpelt Faktum. Og Tonen var den samme, da han tilføjede: »Grevinden holder saa meget af unge Mennesker.«

De gik ned langs med Nyboder, ingen af dem talte. Hoff tog igen Cigaretter frem, tændte, William ventede. Saa gik de videre. Da de kom til Gernersgade, drejede en Ekvipage om fra Toldbodvejen.

Hoff hilste ærbødigt.

William saá ikke op, spurgte halvt tankeløst: »Hvem var det?«

»Det var Grevinden — med den unge Jansen.«

William vendte sig med et Ryk. Han saá

Grevindens graa Hat, Maleren sad ved Siden af hende paa Forsædet.

»Aa,« sagde Hoff, »Jansen er et smukt Talent og — et vakkert Menneske.«

I et Øjeblik mødtes deres Øjne: der var en Flamme i Williams. Saa slukkedes den og han vendte sig for at gaa. Han gav ikke Haanden.

»Og saa de' med Bladet,«, spurgte Hoff, der lod, som om han ikke mærkede det.

»Tak. Men det er en underlig Idé, at jeg skulde kunne skrive . . .«

»Maaske — men jeg har nu den Idé . . .«

»Ja — ellers Tak.« William vilde gaa . . . »At skrive, hvad jeg kunde, var vist ikke Umagen værd.«

»Naa, jeg plager Dem jo ikke. Far vel, Høg.«

De skiltes.

William gik ikke til Grevinden et Par Dage. Han blev hjemme, kjøbte nogle statsvidenskabelige Værker, som han skar op og læste lidt i, hist og her. Han begyndte paa hvert af de første fjorten Kapitler, læste en Side af hvert. Saa var han træt, lagde sig paa Chaiselongen og døsede.

Han sagde til sig selv, han kunde dog ikke, opgav det og lagde sig hen. Han var tung i Hovedet og kunde ikke samle sig, og hver Gang, han vilde tvinge sig, og han havde lagt Papiret til rette, fint afskaaret Papir, margineret til Noter, og begyndte at skrive det første Citat, faldt han hen og

tænkte paa tusind løstflagrende Ting, indtil han vaagnede, bidende i Penneskaftet — —

Eller han blev svimmel af at læse; han kunde ikke straks fatte Meningen, maatte læse om og gentage. Saa svedte han straks. Det var hele Tiden, som om der stod noget imellem ham og Arbejdet, noget ubestemt, som tog hans Evne, tilslørede hans Opfattelse.

Og kæmpe gad han ikke; det var saa afstumpet det hele.

Han kunde ligesaa gerne opgive det og lægge sig hen.

Men lagde han sig saa hen paa Sofaen, laa han og vendte og drejede sig og vilde bort fra alle Tanker, som kom og meldte sig. Han følte saadan et uovervindeligt, træt Lede, som vred sig under sin egen Tomhed.

Undertiden laa han og halvsov. Saa hørte han Stemmer om sig og kunde ligge og fantasere i lange Tider; ligge og tale og raabe og høre baade Svar og Tiltale.

Tankerne ligesom gled ud til Billeder og Stemmer og Berøringer . . . ikke Drømme, for sov gjorde han jo ikke. Men saa pludselig kunde han fare op og tage Tag i sig selv: »Det er Begyndelsen til Galskab,« sagde han. Men lidt efter lagde han sig igen og sagde: »Det gør ikke noget.«

Slet ingenting — og saa formelig ventede han paa Hallucinationerne.

Der kunde ogsaa være Øjeblikke, hvor han

kunde være saa fortvivlet, at de ubestemte sjælelige Lidelser næsten arbejdede som en legemlig Smerte. Ubetydeligheder kunde vække denne Smerte. En Lyd, et Navn, der var et Minde, et eneste Ord —

Saa fór han som jaget op og ned ad Gulvet, til han næsten blev aandeløs. Som han vilde løbe fra sin egen Elendighed.

Men lidt efter lidt blev disse Paroksysmer sjældnere. Det hele var saadan graat overalt.

Den næste Dag sad han i Tanker og kradsede noget op paa det marginerede Papir. Pludselig gav han sig til at skrive. Han blev ved at skrive, læste noget højt for sig selv, skrev igen —

Det var noget om Tartuffe, han pludselig havde givet sig til at male op. Men saa midt i en Sætning lod han Pennen synke, rev det skrevne i Stykker og brændte hver Stump paa Kakkelovnspladen.

— — —

Den næste Dag kørte Grevinden og William ud. Nina skulde have været med.

De kørte den første Tid i Tavshed, ud ad Langelinje til Strandvejen. De sad hver i sit Hjørne, lænet tilbage i den lukkede Vogn.

»Hvorfor kunde Nina ikke tage med?« spurgte Grevinden.

»Jeg vilde ikke have det,« Tonen var kort.

Grevinden saá hen: »Hvorfor?«

»Det ønsker jeg ikke at sige dig.«

»Aa,« Grevinden lo. Hun rev sit Kammerdugslommetørklæde op, og holdt det halvt for

unden. »Du mener ikke mere, jeg er passende
:lskab for Frøknerne Høg.«

»Netop.«

Grevinden blev bleg og fattede ved Vogn-
ıren. «Det er kommet noget sent.»

«For sent,« sagde han.

Det varede nogle Minuter inden de talte
en. Grevinden saá' til den anden Side ud over
ındet.

»Hr. Hoff er vel blevet forelsket i Frøken Høg,«
gde hun og vendte sig lige imod ham.

»Det tror jeg ikke.«

»Og Betænkelighederne skyldes heller ikke
ım?»

William rystede paa Hovedet, som om det ikke
.r Umagen værd at svare.

»For du talte jo forleden med den Herre,«
:dblev Grevinden.

»Ja — som du saá'.«

»En smuk Omgang.«

William blev rød, han bed sig i Læben og
ıns Mund dirrede: »Ja din gamle Elsker.« Det
d som et Stenkast.

Fru Hatzfeldt blegnede svagt, og mens hun
ıftede Haanden for at slaa nogle genstridige Haar
lbage fra Panden, sagde hun:

»Hvem har sagt dig det?«

»Han selv« . . .

»Ah!« Grevinden aandede dybt. Men saa

hævede hun Blikket og seende ham stift ind i Øjnene sagde hun med et ubeskriveligt Smil:

»Og om saa var« . . .

Et Sekund knustes William under Haanen i dette Svar. Saa knyttede han Haanden og han hvislede Ordene frem: »Jeg slaar dig.«

»Ja — hvis Du turde« . . . Deres Blikke mødtes . . . hvilede i et Nu i hinanden. William slog Øjnene ned.

Men et Øjeblik efter løftede han Blikket igen. Han var bleg.

»Tror du?« Og hans løftede Haand for ind mod hendes Ansigt.

Hun skreg. Men snart staaende op snart i Knæ, blev han ved at slaa hende med knyttede Hænder, i fortvivlet Raseri. Raabte: »Skøge — Skøge« og slog, slog.

Saa rev han Døren op og sprang ned paa Vejen.

III.

Hoff og Høg havde stoppet deres Damer ind i en Droske, og gik alene hjem over Halmtorvet. Det var Tøsjap, fugtig, kold Luft, og Hoff slaskede sammenkrøben af i en lang Ulster-coat: »Gud skal ogsaa vide,« han rystede og skuttede Skuldrene op, »hvorfor vi skal ha'e Vinter hele Aaret i dette rare Land.«

»Aa,« William talte noget søvnigt, »Vinteren er s'gu alle Dage bedre end Sommeren.«

»Du mener, det er alle Dage ligegodt — aa ja — der er noget i'et.«

De gik lidt.

»Uh, sikket Sjap« — det var Hoff, som talte — »og saa er der endda Huller paa mine Støvler« . . .

»Og jeg har Balsko. Hør, betalte du?«

»Nej,« Hoff gabede igen, «jeg lod det staa. Jeg kunde ikke« — ny Gaben og Kuldegysning — »faa Forskud før i næste Uge.«

»Naa. Har du nogle Cigaretter?«

»Jo — værsgo.« Høg fik, tændte, — »uh, det er dog nogle irriterende idiotiske Piger — de er s'gu ikke, hvad man kalder absolut morsomme.«

Høg svarede ikke, de gik videre.

»Du véd maaske ikke, jeg er flyttet,« sagde han saa, det kom noget dumpende.

»Jo, jeg hørte det,« de stod lige under en Gaslygte, Hoff saá op fra Brostenene. »Hvorfor har du ikke talt om det?«

«Aa — jeg véd ikke — det er . . . jo ingen Begivenhed.« William var lidt usikker, saá ned ad Vimmelskaftet.

»Er du blevet uenig med din Søster,» spurgte Hoff.

»Pyh — der skulde jo gøres et Væsen, hver Gang, man kom hjem ti Minutter over elleve . . .«

»Aa — ja, det kunde da egenlig ikke genere dig, for det er vist ikke hændet, saa længe vi har kendt hinanden. God Nat, du, nu skal jeg hjem og læse Lamartine . . .«

»Lamartine« — —

»Já, bedste Ven, det er som Pønitense, jeg er begyndt at gi'e mig i Lag med Romantiken . . .«

»Tak, nej jeg skal Skam i Seng. Sés vi imorgen?«

»Du kan komme op Klokken to, men fløjt udenfor Døren, du, Rykkerne er slemme i denne Tid.«

»Ligesaa hos os! God Nat.«

De skiltes — —

Nogle Dage efter, da Hoff laa og drev paa sin Sofa med et Bind af Victor Hugo, hvorved han fordøjede Maden — han sagde altid, at Vers var det samme for ham, som Smaasten for Hønsefuglene — bankede det paa Døren.

Han laa stille som en Mus, saá sig forsigtig rundt og rejste sig sagte for at slippe hen til Spisestudøren. Saa hørte han Værtinden tale ude paa Gangen. Lidt efter kom hun ind.

»Herre Gud, Madam, jeg har jo sagt, jeg er ikke hjemme,« Hoff hviskede, Tonen var irriteret.

Madammen gik hen over Gnlvet: »Det er jo en Dame,« sagde hun tørt og lnkkede Døren op.

»Naa,« sagde Hoff og rejste sig halvt fra Sofaen. »Ja, saa i Guds Navn . . .«

Forfatteren var ikke uvant med Mørkningsbesøg efter Middagsbordet, og adskillige Damer, hvis rosenrøde Billetter han ikke havde fundet det Umagen værd at besvare, holdt sig skadesløse ved at melde sig personligt.

Madammen havde aabnet Døren, men Damen udenfor traadte ikke ind: »Hr. Hoff er hjemme,« sagde saa Madammen opmuntrende, der var noget i Tonen, som bad hende blot ikke være bange.

»Tak.« Den fremmede kom ind og stillede sig lige ved Døren. »Tak.«

Der var halvmørkt henne i Krogen og Hoff

saá kun en høj Skikkelse, indhyllet i et Shavl, og med et Kniplingsslør for Ansigtet. Hun blev ved at staa der, som om hun ventede.

Hoff rejste sig helt fra Sofaen: »Ja, Hr. Hoff det er mig,« sagde han og bukkede. Damen drejede Hovedet om efter Værtinden, Hoff saá det: »Læg lidt Kul paa,« sagde han. Derpaa til Damen: »Frøkenen vil maaske tage Plads.«

Madammen raslede ufornødent længe med Kulkassen. Den fremmede hviskede nogle Ord og satte sig paa Randen af en Puf, mens Hoff tændte Lysene paa Flygelet. Saa forsvandt endelig Værtinden.

Der gik nogle Øjeblikke; den fremmede Dame vedblev at tie og slog ikke sit Slør op. Hoff, der var færdig med at tænde, vendte sig imod hende: «Jeg véd ikke, om jeg har den Ære at kende Frøkenen,« sagde han.

Den fremmede bøjede Hovedet, sad underlig knuget, som hun kæmpede med sig selv. »Mit Navn« — det var næsten uhørligt — »er Nina Høg,« sagde hun. Hun løftede Armen og slog Sløret til Side, Hoff saá et blegt Ansigt.

»Frøken Høg.«

»Jeg,« Ordene sank efterhaanden, »er kommet for at tale om min Broder.« Nina løftede Ansigtet, saa Hoff saá Trækkene. Han troede ikke, han vilde have kendt hende igen.

Han betragtede et Øjeblik hendes sorgfor-

vitrede Træk, saá i Tavshed mod Gulvtæppet . . . »Jeg kan tænke det,« sagde han sagte.

Nina krammede lidt om Shavlet: »Han bór jo ikke mere hos os,« sagde hun.

»Nej.«

Hoff vidste ikke, hvad han skulde sige, han vilde ikke en Gang sé op, sad og stirrede paa Tæppefelterne under den nye Pavse.

Og Nina sad bestandig krammende om Shavlet, kæmpende med sig selv. Men saa pludselig sprang hun midt ind i Tankegangen og sagde hurtigt, halvt graadkvalt: »Det er ikke, fordi jeg vil bebrejde Dem noget, men — men jeg er saa ulykkelig . . . vi . . . Sofie og jeg . . .«

Hun holdt inde og drog Vejret dybt: »Og saa kommer De jo saa meget sammen med ham . . .«

»De mener, at mit Selskab ikke er gavnligt for Deres Broder . . .«

»Nej . . . men . . . det er ikke det . . . men, hvad skal vi gøre? Vi véd jo ikke, hvad vi skal gøre.« Nina tog Lommetørklædet frem under Shavlet, tørrede Taarerne bort. »Det er det, som er saa sørgeligt,« sagde hun.

Der blev igen Tavshed. Nina græd stille. Hoff havde rejst sig, gik op og ned ad Gulvet. »Ja, sørgeligt,« sagde han.

»Og saa mente jeg, om ikke De kunde gøre . . . gøre noget.«

»Hvilket?« Hoff stansede og saá paa Nina. »Naar han blot vilde flytte hjem . . .«

Der var noget i Tonen, som greb Hoff. Han stod tavs og stirrede ind i Lysene paa Flygelet — mærkede, han fik Vand i Øjnene og vendte sig.

»Det var en stor Ulykke,« sagde han.

Nina forstod ham, for hende eksisterede kun denne store Ulykke, og hun sagde tonløst: »Men han kunde jo ikke.«

»Men hvad har han Interesse for?« spurgte Hoff.

Hun svarede ikke, under en pludselig Hulken lænede hun sit Ansigt til Bordet. Lidt efter løftede hun Hovedet igen: »Sér han daarlig ud?« spurgte hun.

Hoff rystede blot paa Hovedet og virrede. Saa tvang han sig og sagde:

»Han har jo skrevet et Par Artikler i Bladet,« sagde han, »og . . . De skal ikke være bange . . .«

Han stansede, fortsatte derpaa roligere:

»Det er maaske kun en Overgang.«

Nina saá spørgende op. »Men de Artikler . . . var de ikke . . . sære?«

»Jeg tror bestemt han har Talent,« sagde Hoff.

»Tror De?« Det kom hurtigt, med et Glimt af Haab. Men Tonen blev atter dæmpet: »Men han har ingen Kræfter,« sagde hun.

Hoff drejede Hovedet: »Aa, naar han blot vil.«

Nina rejste sig. Hun stod lidt, støttet til Bordet, som hun ventede.

»De skal sé, det er en Overgang,« sagde Hoff igen. »Det er Skuffelserne . . . naturligvis . . . en Reaktion.«

Nina blev staaende, hun slog Sløret ned, tog det atter fra, gik nogle Skridt. Og bortvendt hviskede hun ganske sagte: »Og saa med Pengene . . .«

Hun holdt paa Sløret med Haanden, saa det skyggede for hendes Ansigt, men Hoff saá, hun skælvede.

»Han bruger saa mange Penge . . . og vi . . . og han er ikke rig.«

»Ja — han . . . bruger jo noget . . .«

»Men — — hvor faar han det?«

»Ja«, Hoff stammede, »han . . . tjener jo noget ved Bladet.«

Nina rystede paa Hovedet: »Det er for Navnets Skyld,« sagde hun og vendte sig helt.

Hoff var rørt, han tog hendes Haand: »Hvis jeg kunde gøre noget . . .« sagde han.

»Lad ham blot komme hjem . . . kun en Gang imellem.« Graaden stansede hende. »Vi sér ham aldrig mere.«

»Ja . . .«

»Og vi . . . og jeg skal ikke skænde paa ham.«

Hun tog Shavlet sammen om sig, sukkede og gik henimod Døren.

»Saa undskylder De jo nok, jeg er kommet,« sagde hun. — —

William boede med bare Vægge, der var ingen Tæpper over Bordene, paa Reolerne flød det med Haarbørster. skidne Flipper og aflagte Slips. Man havde paa Fornemmelsen, at der altid var halv koldt, og at ingen boede der.

Henne i Hjørnet stod en sort betrukken Chaiselong med broderet Lærredstæppe over, W. H. syet med rødt, slynget i hinanden og med en stor Krone. Chaiselongen og Tæppet var ligesom en glemt Stump af en anden Tilværelse.

Men William var heller ikke meget hjemme, undtagen naar han sov — hvad han jo ganske vist gjorde Størstedelen af Dagen, enten i sin Seng eller paa Chaiselongen.

I Sengen blev han længe, han havde ikke noget at staa op efter; der var om Morgenen ikke andet, der ventede paa ham, end en Dag ligesaa graa som den forrige, og der kunde gives Uger, hvor han hverandet Døgn blev liggende hele Dagen, fordi han ikke gad staa op. Hvad skulde han staa op for?

Penge havde han ingen af, maatte vente, til

han kunde »slaa« nogle. Kræfter heller ikke. Og det sidste brød han sig heller ikke om.

Saa begravede han sig saa at sige i sin Seng, hvor han laa Time efter Time, sanseløs og stirrede paa Tomheden om sig, og det var ham en Glæde at tænke paa, at her laa han gemt bag en laaset Dør og under en tyk Dyne.

Andre Dage stod han op, men flyttede sig kun fra Sengen til Chaiselongen, hvor han døsede med en Bog i Haanden eller sløvt faldt sammen og sov mer, end han var vaagen.

Bøger havde ikke stor Interesse for ham. Han havde altid læst meget, men alt, hvad han havde læst, havde staaet i Forhold til hans Livsplan, havde været Del af den. Nu var det forbi, og han undgik i sin Læsning alt, hvad han før havde søgt. Og til at sysselsætte sig med nye Tanker var han altfor træt, til at anstrænge sig for igennem Forstaaelsen af nye Ideer at vinde nyt Indhold for sit Liv, til at tilegne sig noget hidtil fremmed, dertil var han for slap.

Selv i sin Læsning, selv hvor det kun galdt om at vække en flygtig Interesse, faa Tiden til at gaa, skulde han begynde paa noget nyt — og det, det var just det, han ikke gad.

Hvad han læste, var mest Filosofi.

Han troede ikke — han gav sig ikke af med at tro — søgte heller ikke at gennemtænke — han gav sig ikke af med at tænke, overhovedet ikke med noget, som man ikke døsede til, han gled blot

villig med ned ad den moderne Materialismes for den Slags Tilhængere magelige Bane.

Han gled villig med. Thi for dette Menneske, der havde sat sit Liv til paa at ville, var der noget lokkende i at svælge i for Eksempel Opgivelsen af Viljens Frihed: det hele blev saa uendelig tragikomisk, saa han rigtig kunde le ad sig selv, og det var hans Yndlingsbeskæftigelse: »le ad det hele, Don Quichote-Idéen.«

Men selv denne Pirren ved egen Latterlighed sløvedes efterhaanden i den Blanding af Opgivelse og Tømmermandslede, som udgjorde hans Liv.

Det var ham fremdeles ubevidst dulmende at se Fedtet gjort til en af de vigtigste Faktorer i det hele aandelige Liv, i hele hans Tilværelse. Han fandt det, paa Baggrund af sit Liv, saa komisk, at det hele galdt om Vægt af Hjærnen, om Fedtstof.

Han blev saa dejlig fri for Ansvar og det Hele, naar alt gled saadan ud. Den under Halvdøs tilegnede Materialisme virkede som aandelig Kloroform paa hans Sjæleliv.

Han drog planløst og efter sin egen Mening interesseløs og halvsovende rundt i den moderne Videnskab. Men uden at han vidste det, stansede han snart her, snart der, hvor han fandt noget, der gennem hans Døs talte ham til Undskyldning.

Han læste atter Darwin. Men han kom ikke igennem nogen af hans Bøger, hans Interesse kunde ikke vækkes ved Videnskabsmandens samvittighedsfulde Undersøgelse, der stanser ved hvert Skridt,

han ønskede kun Resultaterne, som han vilde have i Vishedens Form eller rettere i det givnes Form; med Visheden tog han det endda ikke saa nøje.

Haeckel tiltalte ham. William tog som de fleste Darwinismen praktisk, saá ikke stort andet end Arvelighedsloven og kaldte det Darwinisme; men for Loven om Arvelighed havde han ogsaa Brug. Den hørte med til Kloroformen ligesom Tilværelseskampen. Hypotesen pirrede ham: han begravede i den sig selv som et af de overvundne Individer . . .

Schopenhauer læste han ogsaa til en Tid. Han glædede sig over Læren om Kvinden, han tilsølede hende i Filosofens Foragt. Og saa var det hele saa graat, saa graat, intet, som skar nogen i Øjnene.

Denne Læsning var hans Hovedbeskæftigelse, men der kunde jo være Dage, hvor han var for træt eller gabede for meget, hvor hans rødkantede Øjne sved for stærkt til, at han kunde læse. Saa blot drev han.

Han tænkte paa, hvordan han skulde slaa Tiden efter Klokken seks ihjel og hvor han skulde faa Penge . . . Det sidste blev snart et brændende Spørgsmaal. I Begyndelsen havde det været let nok. Han havde faaet Kredit; naar man hedder Høg. er det ikke saa svært, og han havde været klog nok til at henvende sig til sin Faders gamle Handlende, hvor man saa at sige gav Erindringen paa Borg.

Saaledes havde han ved Tuskhandel og Transaktioner skaffet Penge i Begyndelsen. Men efter nogle Maaneders Forløb blev Pengeanskaffelsen vanskeligere, man stansede Krediten, begyndte endog at minde om Betalingen. Snart løb Alverden ham paa Dørene.

Saa begyndte de forgældedes Liv for William Høg. Han laante, lovede at betale, kunde ikke, laante igen. Han skrev til Venner af Faderen, de første hjalp ham. Saa kom der fjorten Dage, hvor han »levede« igen — oftest i Kompagni med Hoff. Men var Pengene opbrugt, sad han stadig dybere i det, og han maatte søge om Udveje igen. Hans Tungsind blev pirreligt, han blev febrilsk midt i sin Sløvhed.

Han levede Plattenslagerens variable Liv, som den ene Dag til et Stykke tørt Franskbrød forsluger sig i Haabløshedens tomme Forhaabninger; den næste tænder en Cigar ved en Tikroneseddel, maaske fordi dens Erhvervelse dog brænder ham ganske lidt paa Fingrene.

Saaledes stod Sagerne, da Nina kom op til Bernhard Hoff for at tale om sin Broder.

Et Par Dage efter besøgte Forfatteren William.

»God Morgen.«

»God Morgen,« William lettede sig i Chaiselongen. »Aa, jeg laa og døsede lidt.«

»Jeg sér det . , . Om det just er sundt at ligge og døse i saadan en Hundekulde.« Hoff gik

enimod Kakkelovnen. »Lægger du ikke i Kakkelvnen?« spurgte han.

»Der er vist ingen Kul,« sagde William ligeyldigt.

Hoff aabnede Kassen. »Nej« — —

»Nej, Værtinden sagde det før. Du maa beolde Overfrakken paa« — —

»Man har ikke sét Dig de sidste Dage.« Hoff lacerede sig i den eneste Lænestol og stemmede enene mod Væggen.

»Jeg var sammen med Storm iaftes . . . og und . . . og Minna.«

»Gud véd, hvorfor Du vil omgaas Storm« —

»Hvorfor ikke — han er meget rar« . . .

»Aa, ja, og saa giver han ud.« Hoff sagde et tørt uden at sé paa ham. William blev rød.

»Igaar var det paa Deling,« svarede han lidt ter, »der blev drukket tæt.«

De tav lidt, William holdt en Tokrone paa ne Øjenlaag . . .

»Jeg mødte Din Søster her nedenfor,« sagde a Hoff.

»Nina?«

»Ja — hun saá daarlig ud.«

William svarede ikke . . . »Har du nylig været eroppe?« spurgte Hoff.

William lod distrait: »Nej—ej,« sagde han saa, det er noget siden.«

»Jeg troede, du spiste der.«

»Ikke mere.« William vendte sig halvt. »Det er nemmere.«

Hoff rejste sig, satte sig hen paa Kanten af Chaiselongen.

»Hør — Høg . . . lad os tale lidt alvorlig,« sagde han.

»Om hvad?«

»Det kan jo ikke blive ved med at gaa paa denne Maade.«

»Nej — ikke ret godt.« Det lød ganske ligegyldigt.

»Ja — Menneske, saa gør dog noget . . . naar du vil leve . . .«

William lukkede Øjnene. »Aa, ja — naar man vil leve, men jeg vil hellere dø . . .«

»Naa, ja — saa hæng Dig!«

William slog Blikket op: »Jeg har osse tænkt paa 'et.« Stadig søvnigt.

»Men du tør ikke.«

Han lagde igen Tokronen paa Øjnene, tav lidt. »Foreløbig synes jeg nu, Minna er ret grinagtig.«

»Det er jo en hel Del.«

»Det er mærkeligt med den Pige. Man gaar hjem fra hende om Aftenen, og hun har . . . skam ikke nægtet En noget. Og saa den næste Dag, naar man sér hende igen, tror man min Sandten, man har drømt — saa uskyldig sér hun ud af Øjnene . . .«

»Hun er jo holdt af Storm?« indskød Hoff t.

»Ja,« William lagde sig til Rette i Sofaen, et er jo det, som er det mærkelige.«

Hoff tog hans Haand. »Men vi maa tale om t, William,« sagde han.

William saá paa ham, han plejede ellers aldrig kalde ham ved Fornavn. Et Øjeblik mødtes res Øjne, saa tog William Haanden for Ansigtet sagte, med et andet Tonefald end før sagde n: »Det kan ikke nytte.«

»Forbi,« sagde Forfatteren en Timestid efter, han gik ned ad Trappen: »forbi.«

»Men jeg kan ikke betale endnu, jeg siger :m jo, jeg kan ikke.«

Hr. Olsen flyttede Piben over i den anden de af Munden. »Saa skulde Hr. Høg ikke have ıderskrevet det Papir,« sagde han roligt.

William knappede Frakken: »Men De faar Pengene om otte Dage . . . saa kan De dog nte« — —

»Men om otte Dage er ikke idag Hr. Høg ;« Hr. Olsen foldede Papiret ud — »her staar, Summen er forfalden idag.«

William havde det varmt: »Men jeg kan

ikke betale,« sagde han og slog Hovedet til Siden, »jeg kan ikke.«

Hr. Olsen strøg en Svovlstik, bankede lidt Aske af Piben, foldede atter Papiret sammen: »Ja ja, saa har vi jo Deres Kavtionist,« sagde han.

Et Sekund stirrede William paa Aagerkarlens Træk, et Sekund ind i hans glasagtige Øjne. Saa lukkede han Øjnene i Svimmelhed.

»Ja,« hviskede han.

Sveden sprang draabeformigt frem paa hans Pande.

»Og det er et godt Navn,« sagde Hr. Olsen, »et fint Navn.«

William saá atter over, stadig mødte han det samme Blik fra Olsen.

»Pengene er sikre nok,« sagde han, han sad og kælede for det blaa Papir med den flade Haand.

Williams Hoved faldt et Øjeblik ned paa hans Bryst, saa løftede han det, og med et pludseligt Udbrud sagde han heftigt:

»Nej, De kan ikke, De kan ikke gøre det.«

»Præsentere Papiret?«

»Nej, De kan ikke,« gentog han.

»Hvorfor?«

»Fordi,« William blev rød som et dryppende Blod, »fordi . . .«, han stansede, »De véd, den er falsk« — —

Det saá ud, som om Hr. Olsen blev en Smule

ılere i Ansigtet: »Vilde det hindre mig i at faa ine Penge,« spurgte han lidt mere hæst.

William kunde ikke svare.

»Men jeg giver Dem Henstand til iovermorgen,« gde Hr. Olsen lidt efter, han bakkede paa Piben . . »Saa iovermorgen maa jeg præsentere Papiret r Hr. Baronen.« Hr. Olsen rejste sig. »For der aa være Orden i Forretninger,« sagde han.

William saá sløvt op. »To Dage,« sagde han nløst.

»Det er en lang Tid,« sagde Hr. Olsen.

William rejste sig, knappede sin Frakke, tog atten, alt uden at tale, mekanisk, sammensunket ındlede han.

»Altsaa i Overmorgen,« Hr. Olsen lagde det aa Papir i Mappen. »Farvel, Hr. Høg.«

William nikkede blot. Han mærkede ikke, ʼordan han kom ned ad Trappen, ud paa Gaden - intet. Han var lamslaa t af Angsten.

»I Overmorgen.« Han hørte Hr. Olsens Stemme: Det er en lang Tid.« Om saa lang Tid vilde erden faa at vide, at William Høg var en For- yder.

Han havde skrevet Baronens Navn efter — - — Det havde været en blot Formalitet . . . r. Olsen vidste godt, hvordan det hang sammen . . .

Men nu . . . nu . . . Nej, det kunde ikke e! Og som forvildede Mennesker under en Ilde- and, naar Taget falder, fløj hans Tanker forvirrede

og raadløst til tusinde Sider for at søge en indbildt Hjælp.

Han gik Gade op og Gade ned, frem og tilbage med bøjet Hoved.

Williams Tanker søgte Raad. Snart vilde han gaa til Baronen, tilstaa, bede; snart vilde han vende sig til Nina . . . Men han skød atter disse Planer bort. Saa søgte han rundt i sit Bekendtskab, om nogen kunde laane ham, han søgte videre og videre helt ud i Yderpunkterne . . .

Han tænkte paa Grevinde Hatzfeldt . . .

Lidt efter lidt, mens han gik, blev hans Tanker til Fantasier. Pengene vilde komme, dette var umuligt, de vilde komme. Han begyndte at fantasere over, hvordan han vilde faa dem, de kom med Posten, der kom mange flere end han skulde bruge, der kom tretusinde Kroner . . . Saa vilde han betale alt, det hele, og for Resten af Summen indrette sig det som Hoff . . .

Som Hoff — det vilde sige blødere, rigere, med mange Blomster. Han begyndte at indrette sine nye Værelser, han kælede for den tænkte Pragt, bredte sig i al den fantaserede Blødhed . . .

Men saa pludseligt brast Fantasierne sammen, og hans Tanker begyndte forfra.

Han vilde ikke gaa til sine Bekendte, han vilde gaa til fremmede, laane Pengene af en rig Mand. Det blev atter halvt fantastisk, han besøgte den rige Mand og fik Pengene — — —

Men han arbejdede dog med Navne, han ennemgik Børsmatadorerne. Pludselig kom han til t tænke paa, at en Parvenu bedst vilde laane ham iem. Han var jo en Høg. Det vilde kildre hans 'orfængelighed . . . Han vidste, Etatsraad Christen-en var adelsgal, at han pyntede sit Hus med Iavne . . . Han havde giftet sine Døtre bort til re Kammerjunkere . . .

Han gik ind til en Konditor, fik fat i Vejviseren, krev Adressen op. Han vilde gaa der straks.

Etatsraaden spiste Frokost, men Tjeneren bad Ir. Høg vente i Salonen. William gik omkring og ıetragtede tankeløst de Hundreder af Nips paa Ltagerer og Hylder. Det var et helt Musæum.)g mens han saá paa alle disse pralende sammen-ıobede Ting, sagde han til sig selv:

»Han laaner mig dem — han laaner mig lem . . .«

Saa kom Etatsraaden. Han klappede, mens an lukkede Døren, den røde Paryk fastere paa Iovedet, vendte sig med et forbindtligt Smil.

»Hr. Høg?« sagde han . . . Men i det samme aá han paa William der var bleg og forstyrret, og milet paa hans Ansigt blev til et pludseligt Spørgs-ıaalstegn.

»Af den gamle Familje,« spurgte Etatsraaden, atte sig ved Bordet.

»En Sønnesøn af Excellencen . . .« William alte sagte og støttede sig til Egebordet.

Etatsraaden blev ved at betragte ham gennem

Guldbrillerne: »En god Familje,« sagde han, »en gammel Familje«; han pegede paa en Stol.

William satte sig. Etatsraaden syntes at vente, men da William ikke sagde noget, tilføjede han i en filosoferende Tone: »Det er en Løftelse med saadan store Navne.«

Nu maatte William tale. Han saá ubestemt ud i Rummet, mens han sagde: »Jeg kommer for . . . kommer for . . .« Men saa stansede han. Etatsraaden rømmede sig og flyttede sig lidt i Sædet — — »kommer for« — — .

»Jeg er i Pengeforlegenhed,« sagde saa William.

Etatsraaden rullede umærkeligt sin Stol lidt tilbage: »Det hænder unge Mennesker,« sagde han smilende.

William ventede med Øjnene fæstet paa Gulvet.

»Men,« Etatsraaden rejste sig, ved Bevægelsen fór William sammen og saá lynsnart paa hans Ansigt, »hvorfor gaar De ikke til Deres ærede Familje?« Børsmatadoren stod og saá velvillig ud og smilede under Spørgsmaalet. »De har jo Onkler,« tilføjede han.

»Ja,« William rejste sig ogsaa, holdt nogle Sekunder ved Bordpladen . . . saa smilede han: »Det gaar altid saadan, man tænker ikke paa det nærmeste,« sagde han.

»Vist saa, vist saa,« Etatsraaden gik et Par Skridt frem i Stuen. »Naturligvis jeg hjalp saa

gerne . . . men det maa ikke være behageligt, vilde vist være saarende for Dem at tage Hjælp af en fremmed.«

William følte Blikket bag Guldbrillerne paa sig, han kunde næppe tale, stammede lidt. Men endelig fik han Lyden frem:

»Jeg takker Hr. Etatsraaden,« sagde han og gik henimod Døren.

»Og jeg haaber, at sė Hr. Høg, en anden Gang.«

Da William var gaaet, gik Etatsraaden hen til Vinduet. Han saá efter William i Gadespejlet, lige indtil han var drejet om Hjørnet.

William gik hjem, han tilbragte hele Dagen paa sin Sofa, lod Konen, han boede hos, hente en Pakke Cigaretter og dampede uafbrudt. Han gik tidligt i Seng og sov straks ind.

Den næste Morgen, da han vaagnede, gad han ikke staa op. Det vilde altsaa komme, maatte komme. Saa kunde han ligesaa godt blive her roligt og tage imod det. Det skulde netop komme lige her ind til ham, ramme ham her, hvor han vilde blive liggende og vente.

Han syntes, det var modigt saaledes at lægge sig hen. Forbryderens Mod, der véd, at han skal dø og nu bare venter.

Men op paa Dagen blev han uroligere, han kunde ikke mere være alene, han vilde tale med nogen. Han blev ved at have Blikket hæftet paa »Forfaldstiden«, men hans Feber jog ham ud.

Han gik til Hoff, traf ham ikke hjemme, han vilde besøge Gerson, traf ham ikke . . .

Det var imidlertid bleven Skumring, han drev ned ad Østergade. Folk skubbede sig frem, stødtes i Trængsel paa Fortovene, man snakkede, lo, trængte paa. William saá paa alle disse Ansigter. Demimondens Damer, som med smaa Hop satte over Vandpytterne, mens de gik to og to og talte højt og smilede bag Slørene; det unge København med opsmøgede Frakkekraver og mer eller mindre ilsomme Hilsner til de venlige Kvindesmil bag Slørene; de unge Herrer gik underligt bøjede i Knæerne, med Stokken stukken ind i Lommen, slentrede af. Naar de saa hilste, rejste de sig paa Tæerne — — Henne under Gaslygterne paa Højbroplads kredsede nogle Damer med løftede Skørter — et Par Herrer ventede under Ranchs Ur.

William kendte dem alle, han nikkede, koketterede med et Par Damer, slog ud med Haanden for at strejfe Minnas Kaabe.

Han vekslede et Par Ord med Lund, som spurgte, om de skulde træffes om Aftenen. Det kunde være. I Theatre Boulevard . . .

Det var en ny Chansonette-Debut. Lund havde sét Damen i Ritters Hotel — —

»William glædede sig til at faa noget nyt,« sagde han.

William syntes aldrig, han havde nydt Mørkningstimen paa Østergade saadan som netop idag. Han nød hvert Smil, han gengældte hvert Blik . . .

Med Kenderens smækkende Velbehag nød han denne Skumrings ejendommelige Løsagtighed. —

Og samtidig sagde han til sig selv, at han idag nød alt dette for sidste Gang . . . Imorgen vilde det jo komme, det som han ikke ret vidste, men som han tog for Afslutningen, Enden paa Historien. Hvordan det vilde komme, hvorledes — tænkte eller spurgte han ikke om.

Selv hans Fantasi forsøgte ikke at sætte over denne Mur.

Men pludselig blev han blødere om Hjærtet. Det var sidste Gang, den sidste Dag — han skulde aldrig sé alt dette mere, aldrig — — — Og efterhaanden blev han øm over sig selv ved denne Tanke.

Ikke, at han tænkte paa Selvmord eller endogsaa blot halvt ubevidst forestillede sig en saadan Løsning — slet ikke. Han tog det kun op som et Faktum, at nu maatte det være forbi. Det var idag den sidste Dag før — — før »dette« kom.

Og pludselig kom han til at tænke paa Søstrene, han vilde gaa der iaften. Den sidste Aften vilde han være hos dem, være som i gamle Dage, bede Nina om at synge, kæle for Sofie og være glad . . . Saadan vilde han sidde hos dem den sidste Aften, og de skulde ingenting vide — —

Han gik op i Lejligheden. Nina og Sofie var ude, men de kom hjem om en Timestid, sagde Pigen. Om Studenten vilde vente?

Men William kom i Tanker om, at han vilde

gaa hjem og hente en Bog. Saa vilde han læse for dem, det var saa længe siden, og han vilde læse smukt . . . og de vidste ikke, det var sidste Gang. William vilde gøre denne Aften til en Afskedsfest. Pigen skulde sige, han kom igen Klokken otte.

Da han kom hjem og stod i Mørket og rodede efter Svovlstikker, kom Værtinden ind. Postbudet havde været her to Gange med et Pengebrev — og nu vilde han komme igen Klokken syv.

»Et Pengebrev?«

»Ja — han havde Protokollen med.«

William blev hed. Han tændte ikke Lampen, gav sig til at fare op og ned ad Gulvet.

»Hvad er Klokken?« spurgte han.

»Halv syv . . .«

Et Pengebrev — et Pengebrev . . . maaske fra Etatsraaden — — maaske . . .

Han tænkte slet ikke paa at spørge, om hun vidste, hvormeget det havde været; han bare fór rundt i Stuen, rundt som pisket.

»Det er nok fra Etatsraaden,« sagde han.

Hans Hjærte havde aldrig slaaet i en saadan Takt, han kunde ikke blive i Stuen, han gik ud i Køkkenet, legede lidt med Værtindens Børn, satte dem fra sig igen, gik ind — han kunde umulig blive paa ét Sted.

Tilsidst gik han ned i Porten for at vente, ud paa Gaden. Han gik med bart Hoved frem og tilbage foran Huset, stadig hurtigere. Og lige med

ét sagde han til sig selv: hvis det nu ikke var sandt. Han gik op igen, han spurgte atter Værtinden ud, fik den samme Besked, spnrgte hende, om hun havde sét Brevet, om hun ogsaa virkelig havde talt med Postbudet.

Saa gik han ned igen. Han nynnede hele Tiden — Melodi efter Melodi, et helt Potpurri. Han mødte Posten i Porten.

Han følte, han blev ligbleg, men han gjorde sin Stemme rolig: »Har De — Brev til mig?« spurgte han.

»Ja . . .«

»Pengebrev?«

»Tusind Kroner, Hr. Høg — —«

William greb ham i Armen. »Tusind Kroner,« sagde han aandeløst, »hvor er de?«

»I Tasken — men der skal først kvitteres.«

De kom op. William fik en Pen, han kunde ligesaa godt have skrevet et hvilket som helst andet Navn som sit eget, han vidste slet ikke, hvad han gjorde.

Saa fik han Brevet i Haanden. Han aabnede det, saá et Øjeblik tankeløst, som fortabt paa de ti Hundredkronesedler, tog det indlagte Brev frem. Men pludselig gav han sig til at tælle Pengene, første Gang, anden Gang — jo — tusind — — Han gemte dem i sin Tegnebog, tog dem atter op, lagde dem paa Bordet. Han var bange for, de skulde blive borte, forsvinde lige for hans Øjne — —

Det var fra hans Gudfader. Han havde aldeles glemt, at han havde skrevet til sin Gudfader, det var fjorten Dage siden, og han havde skrevet til saa mange i den Tid.

Men nu sendte han ham de tusind Kroner.

William læste Brevet. »Jeg sender dig Pengene,« stod der, »i den Tro, du vil benytte dem vel, i det Haab, at du ikke vil svigte min Tillid. I Løbet af otte Dage venter jeg, du sender mig de kvitterede Regninger.«

Høg slap Brevet. Han sad løselig og jugerede, hvordan han skulde producere disse Regninger.

Da han havde betalt Hr. Olsen sine femhundrede Kroner, gik han atter ned paa Østergade. Der var næsten tomt. William gik og fjedrede i Skridtene.

»Ta'er vi saa i »Varren«,» spurgte Lunds Stemme bag fra. Han fik samtidig et Svip over Skuldren med en tynd Stok.

»Er det dig?«

»Har du Mønt — —«

»Ja — jeg har lige slaaet« — — William tog Tegnebogen op. »Men jeg skulde egenlig hjem til mine Søstre« — —

»Aa — Familjedrama. Nej, min Ven, vent du med det, til du af gode Grunde maa tage Fribillet ved Kassen . . . Fanden skulde da drikke Thévand, naar man har Møntsorter.«

»Nej — og der er jo osse Debut — —«

»Saa ta'er vi Minna med, du — hun sidder og venter paa mig i Frederiksberggade . . .«

»Tænd Lysene paa Klaveret, Sofie,« sagde Nina fra Spisestuen, hun stod og skar Æblekage i Stykker paa Glasskaalen.

Sofie tændte, hun saá til Kakkelovnen. »Jeg stænker Eau de Cologne paa,« sagde hun.

»Ja, William holder saa meget af Parfume.«

Nina saá til Bordet, flyttede for tyvende Gang et Par Assietter. »Nu kommer han vist straks,« sagde hun og kom ind i Dagligstuen.

»Klokken mangler et Kvartér.« Sofie satte sig til at sy, Nina sad og nynnede henne ved Klaveret.

»Hør, Nina — saa siger du jo ingenting . . . slet ingenting.«

»Slet ikke . . .«

»Ja, for ellers vilde det bare skræmme ham . . .«

Nina nynnede igen: »Naturligvis.«

Saa sad de lidt. Sofie saá gennem Døren ind i Spisestuen: Lampen gjorde den Damaskesdug helt skinnende.

Det ringede nede paa Porten. »Mon han kommer allerede.« Nina stod paa Springet til at lukke op i Entréen.

Sofie lyttede: »Nej, det var til Kammerherrens.« sagde hun.

De satte sig igen.

»Nu er Klokken vist otte,« sagde Sofie, saá paa Uret. »Han kunde da gerne komme præcis.«

»Ja — den er fem Minutter over . . .«

Nina gik ind i Spisestuen, rettede igen paa Bordet. Hvert Øjeblik ringede det nede i Porten, saa fór hun sammen og ventede. Men den ankomne naaede aldrig saa højt op i Huset.

Nina vilde ikke gaa ind til Sofie igen. Hun stillede sig hen ved Maskinen, gav sig til at vaske et Par rene Kopper af.

»Men han har maaske slet ikke sagt Klokken otte,« sagde Sofie.

De ventede igen. Nina var gaaet ind, hun sad atter ved Klaveret.

»Hvis han nu ikke kommer,« sagde Sofie sagte.

Nina svarede ikke, sad og pillede ved Lyset; hun havde røde Pletter paa Kinderne. »Han er blevet forsinket,« sagde hun.

Pigen kom ind.

Nina rejste sig, satte sig hen ved Bordet: »Sagde Studenten — Klokken otte,« spurgte hun.

»Ja – Klokken otte . . .«

Sofie saá paa hende. »Han er blevet forsinket,« sagde hun og slog Øjnene ned.

Pigen spurgte, om hun skulde tage Maskinen ud. Vandet gik af Kog.

»Lad den staa,« sagde Nina.

De ventede i Tavshed. Nina rejste sig, gik med Hænderne paa Ryggen op og ned ad Gulvet. »Han kunde have sendt Bud,« sagde hun.

Sofie tørrede Øjnene med Linnedet, hun syede paa: »Vi kunde hente ham,« sagde hun.

Nina rystede paa Hovedet. Saa gik hun hen i Krogen med Puffen og satte sig med Ansigtet i sine Hænder.

Der gik nogen Tid, ingen talte. Naar Klokken lød i Porten, kunde de begge sé op, deres Blik strejfede hinanden, blege og forkuede, som de sad.

»Saa spiser vi,« sagde Nina.

»Jeg er ikke sulten.«

»Men det nytter ikke,« hun stansede lidt, slukkede saa Lysene paa Klaveret, »han kommer ikke.«

Nina gik ind og tog den tredje Kuvert bort. »Kom saa,« sagde hun.

De satte sig tilbords. Nina vilde spise af Anden, de havde købt for Sparepengene: »Spis,« sagde hun og lagde et Stykke over paa Sofies Tallerken.

»Tak.« De skar det i smaa Stykker, tvang sig til at spise.

»Hvor mon han er?« spurgte Sofie. Det ringede i Porten, Nina blev rød, slap Gaffelen. »Hvis det var ham,« sagde Sofie.

De lyttede uden at sé paa hinanden. »Han gaar højt op . . .«

Man hørte Kammerherrens Gangdør smække i. Nina rejste sig for at skænke Theen, hun stod bleg bag Maskinen med Haanden ind mod Brystet — —

Sofie sad og græd stille.

ıkkelovnsdøren og kom Kul paa Ilden. Hun æd ikke mere. Men Vintermorgenens Graalys ndt Nina Høg bleg og kummerfuld foran den ıkkede Ild, ubevægelig, paa samme Sted.

William kom først hjem om Morgenen Klokken Han var fortumlet og træt, gik til Sengs og v til op paa Dagen. Klokken var tre, da Værtden kom ind.

William vendte sig i Sengen, gned Øjnene, ndte sig igen og følte sig utilpas. »Hvad vilde ın?«

Det var et Brev.

William tog det, lagde det paa Stolen ved ngen, lagde sig til Rette igen, halvsov en imestid. Saa kom han i Tanker om Brevet, læste dskriften.

Det var Ninas Haand, han lagde Brevet fra g, som om det havde brændt ham, vendte sig ort ind mod Væggen, men kunde ikke faa Ro, ın maatte aabne det.

Han frygtede for at læse det, han tog det ud Konvoluten, foldede det halvt ud, og følte sig ttet, da han saá, det kun var et Par Ord . . . ans Øjne slugte underlig Ordene uden rigtig at dem..

»Vi ventede dig iaftes. Din Søster Nina.«

Andet stod der ikke.

Han slap Brevet, det gled ned ad Dynen ud ıa Gulvet. William tog det ikke op. Han laa

og stirrede tankeløst paa Væggen. Saa fór han ud af Sengen og dyppede sit Hoved i Vandfadet.

Om Aftenen gik han op til Hoff. Forfatteren gik og lagde Konfekt og Vindruer paa et Par Glasskaale.

»Skal du ha'e fremmede?« spurgte William og hoidt inde med at tage Overtøjet af.

»Ja — du bli'r vel osse. Det er et Par Repræsentanter for Ungdommen — —«

»Jeg vilde helst have været alene,« sagde William.

Hoff lukkede Posen op, hældte Pralinés og Marzipaner ud paa Skaalene: »Det er Børn,« sagde han, »som skal ha'e Sukkergodt . . .«

»Det kan jeg sé.«

»Dèr — vil du ikke smage? — Du var nok hjemme igaar . . .«

»Hjemme?«

»Ja, jeg traf din Søster i en Viktualiekælder. Hun var nede for at købe en And — det var nok Frøken Sofies Sparepenge. Saa fortalte hun det.«

»Ja,« William holdt inde, »jeg havde sagt det . . . men — jeg kom ikke.«

Hoff slap Posen. »Gik du ikke?«

William svarede ikke. »Hvorfor?« sagde saa Hoff.

»Jeg . . . traf Lund . . .«

»Naa—aa. Ja saa spiste dine Søstre vel Anden alene.« Hoff talte ligegyldigt og gav sig

gen ilag med Konfekten. Men lidt efter skød han Skaalen fra sig og gik hen over Gulvet mod William:

»Du er just ikke meget langt fra et være en Flab,« sagde han, og begyndte at gaa heftig op og ned ad Gulvet.

William sagde ikke et Ord.

»Har du saa været der idag?«

Da han intet Svar fik, stansede han sin Gang og saá over paa William.

Der var noget livløst ved ham, som slog ham; han gik over og tog ham i Armen.

»Høg,« sagde han, ligesom om han kaldte.

»Ja.«

William sled hans Arm af sig: »Sér du da ikke, at det ikke nytter,« sagde han hæst.

»Nytter — —«

William talte ikke mere. En Gang imellem rystede han paa Hovedet.

Hoff var begyndt at gaa igen, men hver Gang, han drejede, saá han over til Høg med et ængsteligt Blik. Han syntes, det var saa besynderlig uhyggeligt. Han satte Manchetter paa Flygellysene, gik ud i Spisestuen, kom ind igen — William sad paa samme Plet.

Endelig saá han op: »Nu gaar jeg,« sagde han. Men han blev stadig siddende.

»Men du maa blive for at sé Fremtidssoldaterne,« sagde Hoff.

»Fremtidssoldaterne?«

»Ja, Herregud, de Unge, Fremtiden — mine Gæster.«

»Naa — dem, der skal ha'e Sukkergodtet.«

»Vist saa — og Ryperagout med Kastanjer.«

»Der bliver ordenlig kræset op for Fremtiden — —«

»Naturligvis.«

William rejste sig, han stod lidt støttet til Chaiselongen. Saa sagde han med et tungt Smil:

»Ja — lad mig se dine Soldater.«

»Der er kun to, kære, den ene vil være Forfatter.«

»Har han da Talent?«

»Jeg véd Skam ikke — saadan noget er svært at bedømme, saalænge Værkerne ligger i en Bordskuffe. Men de vil s'gu begge to, og raske og sunde er de. Den anden vil være Skuespiller.«

Hoff fortrød, han havde sagt det. Men Høg stod roligt: »Naa,« sagde han blot.

Lidt efter kom de. Hoff presenterede: »Min Ven, William Høg, Hr. Bloch — — hvad er det, De er, Bloch, foruden tyve Aar?

»Studiosus medicinæ« . . .

»Ja rigtig, studiosus medicinæ. Hr. Høg, Hr. Andersen, ligeledes tyve Aar, Student og Haabefuldhed. Naa, kom saa ind og faa Frakkerne af.«

De gik ind i Sovekamret. Hoff kom ud igen.

Hr. Andersen er jo Skuespilleren,« spurgte illiam.

»Kære, vist saa, det kan man da sé paa ıaret . . . Naa, der er de.« Hoff gik ind i Spiseıen for at sé, om Maden var færdig, William ıd dem tage Plads.

Det var første Gang, Fremtidssoldaterne var ıs Hoff, de sad og saá sig omkring.

»Hvor her er smukt,« sagde Andersen, og spide de blaa Øjne helt op.

»Hm — noget opstillet,« sagde Bloch, han ıv sig til at vippe paa Stolen og purrede op i ı sort Manke.

»Om jeg vilde have det Skidt hængende paa in Væg?« Hr. Bloch pegede paa en halvnøgen vindefigur over Sofaen.

»Det Billede — er det saa daarligt? Hoff ger, det er godt.«

»Det har da aldrig været Kød.«

William saa' hen paa Andersen, som vedivende sad og saa' forbauset ud med store Øjne.

»Er det første Gang, De er her, Hr. Anderın,« spurgte han smilende.

»Ja — første Gang.« Selv Tonefaldet var ɔget barnligt.

William tænkte, at de Fremtidssoldater var ıeget unge.

»Saa tager vi tilbords,« Hoff aabnede Døren a Spisestuen: »Hr. Bloch, tør jeg ha'e den Ære?«

»Hr. Andersen.« De gik ind.

De talte livligt, Hoff skænkede dygtigt i Glassene.

»Hr. Bloch, — De drikker ikke, værs'go.«

»Tak — jeg holder ikke af Spirituosa om Aftenen — det er Skam svært nok endda.«

»Hvad mener De — Medicinen.«

»Aa ja . . . Men jeg har desuden haft min fordrukne Periode . . .«

»Det var tidligt,« William lo, »var det, da De gik i Skole?«

»Nej — i mit Rusaar. Men det er da ét Held, naar man har Evnen til hurtigt at blive færdig med Faserne.«

»Det er sandt. Tingen er at have Leveevne — opleve meget med et ringe Tab af Livskraft.«

»Hvor I bliver filosofiske,« sagde William.

»Nej — kære, det er ganske simpelt —«

»Ja — Saa har man da én Chance mere for at blive til noget. Det gælder da om at leve meget i kort Tid . . .«

Høg drak først med Andersen. Hr. Andersen havde aldrig smagt Chateau Larose.

Han syntes, den smagte dejlig.

Hoff lo ustanseligt og fortalte, at forleden havde Andersen aldrig spist Østers. Og saa havde han taget dem saa komisk og slugt dem med nogle Grimasser.

»Og Slikasparges har han heller aldrig spist.«

William gav sig ogsaa til at lé og spurgte, hvad da Hr. Andersen spiste.

»Med Kniv,« sagde Hoff.

Andersen værgede sig. Han havde aldrig turdet givet sig ilag med Slikasparges.

»Hvorfor ikke?«

»Jeg synes, det sér saa grimt ud...«

Hoff fortalte ham, at man havde Lov til at skære dem i Stykker. »Og lade Hovederne ligge!«

»Nu har jeg spildt tre Aftener af denne Uge,« sagde Bloch, »det er ogsaa et forbandet Driveri.«

»Spildt dem — hvordan?«

»Aa, et Par Malere havde slæbt mig med ud. Og man sér jo aldrig noget nyt...«

»Ja — men,« Hoff bød Frugt om, »man kan jo da more sig...«

»Hvis man har Tid til det — men Morskaben er tarvelig. Og saa har man jo sét det før, saa det virkelig ikke er noget at gi'e en Nat til?«

Hr. Andersen havde ikke været med. Han havde været til Prøve paa Hofteatret, Dilettantforestilling, han skulde være Elsker.

William spurgte, hvornaar den Forestilling skulde være.

»Iovermorgen.«

Hr. Andersen og William havde siddet og hørt til. Saa gav Hoff og Bloch sig til at tale om »la curée«. Bloch fandt s'gu »der var brillante Ting i, men ogsaa meget Sprøjt.« De talte om Naturalismen.

William sagde: »Hvad vilde De helst debutere i?«

»Aa — i . . . nej, det véd jeg saamænd ikke . . .«

»Men De har dog tænkt Dem . . . noget Det har man altid . . .«

»Jo tænkt mig nok . . . men det er altfor meget . . .«

»Det er vel ikke som Hamlet,« William lo.

»Nej — helst — som Aladdin.« Han blev rød helt op under Haaret.

»Hvad vil han?« spurgte Hoff, som sprang bort fra »Salammbô«.

»Debutere som Aladdin,« sagde William.

»Naa — ikke andet. Ja, det er jo en rar Bid . . .«

»Men hvorfor vil De ikke hellere spille en anden . . . Rolle . . . moderne?« sagde William. Bloch talte om Rudin.

»Aa,« Hr. Andersen var stadig rød, »jeg synes Aladdin er dejligst. Han er saa lykkelig.«

William havde lét. Han holdt inde: »Ja, det er han.«

»Og han er da osse sand,« sagde Andersen.

Gæsterne var gaaet.

»Naa,« Hoff lukkede Døren og gik hen til Stolen foran Kakkelovnen. »Hvordan synes du saa om Fremtidsmusiken?«

William svarede ikke straks.

»Jo,« sagde han lidt efter og rejste sig fra Sofaen, »Hr. Bloch spiller stærkt . . .«

»Aa — ja. Men ingen bebrejder Foraarsvinden, at den er lidt skarp . . .«

»Nej.« William sad igen lidt. »Har du sét noget af ham?« spurgte han.

»Ja — Studier.«

»Tror du da, det bliver til noget?«

»Jeg personlig, ja . . . der er saa megen ejendommelig Levedygtighed, og det er den, som bærer oppe — —«

»Det er sandt.«

»Men han siger, han kan ikke skrive rigtig, saalænge han ikke har oplevet det afgørende. Det er en Theori — men har han Evnen til at opleve — saa tror jeg paa ham. Og den anden?«

»Ja — han synes jo Aladdin er det dejligste.«

Hoff gik rundt og stillede Stolene til rette. William tog sin Frakke paa.

»Og saa du selv,« sagde Hoff, mens de stod med hinanden i Haanden . . .

Der gik en Trækning over Williams Ansigt: »Aa — jeg er Chef for et Fallitbo . . .«

»Men hvorfor vil du gaa fallit, William?«

William vendte sig. »Det er saadan et smukt Ord at ville,« sagde han. »Farvel, Hoff.«

— — — Der var kommet en vis vag Mildhed over William, en besynderlig, tungsindig Ydmyghed, som ellers havde været ham fremmed. Han havde været oppe hos Nina hver Dag.

Nina var selv kommet ud for at lukke op. Hun saá et Øjeblik paa Broderen og blev næsten

smertelig slaaet af hans Væsen. Det hele var præget af en tavst bønfaldende Resignation. Hun havde lukket Døren, trukket ham ind til sit Bryst og sagt:

»Hvor du kommer sént.«

Han smilede svagt. »Tak,« sagde han.

William talte lidt, sad kun og hørte. Nina syntes, der var noget saa skrøbeligt ved ham, og hun behandlede ham som et Barn, man forkæler.

William tog imod denne kælende Ømhed med det samme træt-taknemmelige Smil, hvormed Syge takker deres Plejerske. Han kom nu hjem et Par Gange om Dagen . . .

Han gik op for at hente Hoff den Aften, Andersen skulde spille Komedje, men Hoff skulde paa Bal. Han stod og pudrede sig foran Toiletspejlet og lagde sig sort under Øjnene.

»Man maa være yndig,« sagde han.

»Jeg forstaar ikke, hvor du gider,« sagde William.

»Kære,« Hoff slog Pudderet af med en Harefod. »Stregerne under mine Øjne har gavnet mig mere end hele Talang'et.«

William stod lidt. »Du er egenlig en Charlatan, Hoff,« sagde han.

»Ja, bedste Ven — det véd jeg da nok,« Hoff lo, »det er Ulykken.«

»Farvel og god Fornøjelse« — —

»Tak i lige Maade. Hils Fremtidsmusiken.« — —

Han kom lidt for sent i Teatret, Tæppet var oppe — Andersen kom lige ind paa Scenen . . .

Hvor han saá ung ud! Og i Grunden smuk... Nej, smuk ikke, men saa ung. Han saá slet ikke paa de andre, hørte ogsaa kun deres Stemmer som en Summen, han blev ved at stirre paa dette unge Ansigt gennem Kikkerten.

Og saa da Tæppet faldt, vidste han næppe, hvordan Andersen havde sét ud.

Han spurgte, om han kunde komme op paa Scenen. En geskæftig Student i Kjole og hvidt Slips viste ham Vejen. Oppe paa Scenen løb alle støjende rundt imellem hinanden, Maskinkarle flyttede Sætstykker og Pynteskræddere klædte et Par Herrer om midt paa Scenen.

William bad om at maatte tale med Hr. Andersen.

Andersen havde fugtige Hænder af Spændingen.

»Har De sét mig?« spurgte han.

»Ja — De kan nok blive Skuespiller,« sagde William.

»Tror De?« Aandeløst.

»Det tror jeg vist, De kan — —«

»Ja. det tror jeg egenlig osse selv,« sagde han saa og smilede.

William saá ikke mere af Komedjen, men gik ind i Buegangen, der spadserede han frem og tilbage. Han syntes aldrig, han havde været saa blød i Stemning nogensinde før. En ejendommelig kraftesløs, mild Resignation, der langsomt var dalet over ham. Han vidste ikke, hvordan det var kommet, men han følte noget, som lignede Fred i Sjælen.

Det var som et besynderligt Blikstille, der var kommet efter Stormene. Han sagde til sig selv, det var Havets Stille mod Solnedgang . . .

Han gik hjemad over Prinsens Bro.

Dette Menneske havde Talent, det kunde han sé, Evnen, just det, han havde manglet . . . Og han begyndte igen at spørge sig selv, hvad dette var, og igen stod han uden Svar.

Denne havde det, han selv havde ikke haft det. Punktum.

Mere var der ikke at sige.

Og han undrede sig over, at han ikke misundte den lykkelige, at det ikke brændte ham, at han ikke led. Thi det hele var kun en Lykke, noget man fik. Dette Menneske var et Barn med store Øjne, der spurgte om alt muligt, kun et Barn . . . Han vilde spille Aladdin, fordi det var det dejligste . . .

Men han misundte dog ikke. Han saá tilbage paa alt sit Arbejde, alle sine Anstrængelser, al sin Kamp, sine Skuffelser, sine Lidelser, hele dette trøstesløse »Forgæves«, han læste i hver Krog af sine Minder, og han misundte ikke.

William Høg stillede sig selv udenfor ligesom en døende, der véd, at hans Plads er tom om nogle Timer. Han regnede ikke mere sig selv med.

Da han kom hjem, kunde han ikke sove, han gik op og ned ad Gulvet, frem og tilbage. Saa satte han sig ved Bordet og rodede i nogle gamle

Stilebøger. Han rev nogle hvide Blade ud og begyndte at skrive.

En Gang imellem rejste han sig, gik op og ned, satte sig igen, alle Bevægelser underlig mekaniske, søvngængermæssige. Og naar han gik, bevægede han Læberne sagte.

Om Morgenen sad William Høg endnu ved Bordet.

To Dage efter kom William op til Hoff Klokken elleve om Aftenen.

»God Aften,« sagde han.

»God Aften — naa, jeg havde ventet dig igaar. Hvordan gik det saa Aladdin?«

»Jo—o.« William kom hen. »Jeg har skrevet en Komedje, Hoff.«

»Hvad har du skrevet,« spurgte Hoff.

»En Komedje.«

Hoff rejste sig, saá lidt paa Høg: »Naar er det gaaet for sig?«

»I disse Dage.« William trak Manuskriptet frem. »Vil du høre,« sagde han.

Hoff troede ikke rigtig: »I disse Dage — naa, saa bliver du vel et Geni, inden vi sér os for.«

Saa læste William sit Enaktsstykke højt.

Da han var færdig, lukkede han Manuskriptet sammen og vilde putte det til sig.

»Nej, bedste Høg, lad du mig faa det,« sagde Hoff, han havde siddet henne ved Kakkelovnen, mens der blev læst.

»Hvad vil du med det?«

»Faa det antaget, kære . . .«

»Aa — hvor vil du hen — det er jo slet ingen Komedje . . .«

»Maaske,« Hoff tog Manuskriptet, »men det er en Stemning, og det er allerede noget meget rart.« Han gav sig til at blade i Manuskriptet.

»Men, at du giver dig til at være Sejersprofet — naá, saa meget desto bedre.« Han læste sagte nogle Sider: »Noget er der i det,« sagde han saa, »noget er der i'et.«

Han slog om paa det sidste Blad:

„Nej, Frue, han vil sejre“ — —

Fruen.

„Tror De, vi tør haabe?“

Professoren.

„Sikkert. Ungdommen bærer altid Julius Cæsars Lykke.“

(Tæppet falder.)

Hoff lukkede Bogen: »Er du ironisk?« spurgte han.

»Jeg véd ikke rigtig.« William tav lidt. »Eller ogsaa er det Resignation,« sagde han.

»Da var det den rette Tid at resignere, nu du skal til at begynde . . .«

William støttede Armene paa Bordet. Hoff troede, han smilede af Glæde.

IV.

Huset begyndte at fyldes. Man hørte op paa Scenen nede fra Klapren med Sæder, der sloges op og i, Summen af Stemmer; de steg som en Bølge op imod Fortæppet. I Orchestret stemte man Instrumenter.

Oppe paa Scenen var der mørkt, Regissøren gik omkring og stillede Smaating paa et Par Etagerer; et Par Maskinkarle flyttede Blomster.

Saa kom en ung, bleg Herre inde fra Foyeren ud paa Scenen.

»Det er ham,« sagde Maskinkarlen. Kammeraten stansede lidt, saá efter ham. »Han sér farlig foraset ud,« sagde han.

William gik ned til Tæppet og saá ud. Folk sad spredt paa Bænkene i den halv lyse Sal; de saá ud som de frøs, syntes han. Han saá Nina og Sofie midt paa en af de bageste Bænke. De sad ligblege, trykkede op til hinanden.

William gik op igen. Han var ikke urolig, han havde slet ikke været det. Han havde hele Tiden taget det som noget, der kun angik en Fremmed.

En smuk Dag var Hoff kommet til ham og havde bragt ham 200 Kroner som Honorar for hans Stykke.

»Er det antaget?« spurgte han.

»Du er en underlig En,« sagde Hoff, »du bliver bleg af Glæde.«

»Ja. — Og bliver det spillet?«

»Naturligvis — om en Maanedstid.«

William havde taget Hoff i Haanden. »Tak,« sagde han. Mere ikke, og han havde været ligesaa stilfærdig, ligesaa ydmyg stilfærdig, som han plejede at være i den sidste Tid.

Nina var bekymret, hun vilde vække William af hans Slaphed, hun var angst for denne milde Tavshed, om hvilken hun ikke vidste, hvad den gemte.

»Det er, ligesom William var en gammel Mand,« sagde hun til Hoff.

Ogsaa Hoff var urolig. Han vidste ikke, hvad han skulde tro. William havde brudt med alle, og Hoff vidste bestemt, at han havde betalt Klatgæld med Forfatterhonoraret.

Og saa var han saa besynderlig afdæmpet, udvisket. Hoff var selv slaaet af det samme, det, som Nina kaldte at William var som en gammel Mand.

Naar han kom op til Hoff, sad han som oftest tavs, eller han bad Forfatteren spille. Det kunde han høre paa i Timevis liggende paa Chaiselongen med lukkede Øjne. Men selv om Hoff holdt op med at spille og forsøgte at tale, sagde William kun meget lidt, og laa drømmende hen.

»Hvad tænker du paa?« kunde Hoff spørge.

Saa smilede William sørgmodigt: »Paa Frem-

tiden,« svarede han. Mere ikke. Og han faldt atter sammen i Drømmerier.

Selv de sidste Dage var han rolig som sædvanlig. »Du er blevet Flegmatiker,« sagde Nina og søgte at faa ham til at lé.

»Jeg tror det,« svarede han.

»Er du da slet ikke bange?«

»Aa — ikke noget videre.« Og han saá ligesaa aandsfraværende ud som før.

Generalprøven var om Formiddagen, som Forestillingen skulde finde Sted om Aftenen. Hoff havde været der. Stykket var kønt, en mild Stemning, vemodig som en sén Augustdag, naar det skumrer tidligt, og Efteraaret begynder at melde sig med den Fred, der gaar forud for Ødelæggelsen. Det havde gjort Lykke hos Tilskuerne — Theatrets Skuespillere, som skulde sé Debuten.

»Det er smukt,« sagde Hoff, da de kom ned i Porten.

»Ganske net,« sagde William.

»Og det vil gøre Lykke.«

»Tror du?«

»Ja — tror du ikke selv?«

»Jeg ved saamæn ikke. Som saadan noget kan gøre Lykke.«

»Saadan noget. — Tænk dog paa, det er en Begyndelse.«

Hoff saá hen paa William. »Jeg forstaar mig ikke mere paa dig,« sagde han. »Vil du da ikke ha'e noget at leve for . . .«

»Jo, Hoff, hvis jeg havde noget.«

»Vis vas, dit Talent . . .«

»Men naar jeg nu ikke tror paa det.«

»Saa er det Dumheder.«

»Kan du huske, du en Gang selv sagde til mig — men det var rigtignok om dig selv, og det plejer at forandre Sagerne — at det var svært at leve for Talentet. Du sagde, at Livet og Talentet var ét, og saa naar Livet var ormstukket, saa var det svært at gøre noget for Talentet — saa blev det osse anløbet . . .«

»Ah bah, saadan noget siger man. Jeg lever jo dejligt, sér du.«

»Finder du?« William trak Munden nervøst sammen. »Ja, maaske.«

De gik henad Gaden. »Men naturligvis,« sagde Hoff, »naar man fordrer mere . . .«

»Aa — du véd godt . . . Naa, men det er slet ikke Talent, Hoff. Sér du da ikke, at alt dette, alle disse Sindsbevægelser har været nødvendige for at skabe denne ene Stemning, hvori jeg har skrevet de seks Scener. Lever man da virkelig paa det?«

»Der er dem, som lever paa mindre.«

»Jeg mener paa de Vilkaar, Hoff, med den Rente.«

Saa skiltes de.

— — — — — — — — — — — — — —

Nu stod han inde i Foyeren og ventede. De Spillende kom ind og spejlede sig, Primadonnaen fejede ind med sin Pyntekone, som bar Pudderæsken.

Slæbet blev ordnet foran Spejlet, Blomsterne sat fast.

»Det er et dejligt Toilette,« sagde William.

Fruen vendte sig: »Er De meget bange?«

»Slet ikke, Frue.«

Fruen saá paa ham og vendte sig igen.

»Ja — saadan er det med Debutanter« — sagde hun.

William tænkte paa, hvad han før havde lidt paa dette Sted.

Han gik omtaaget af Erindringer og bedøvet af Minder. Den første Dag, han var kommet herop var han gaaet rundt som i Søvne. Det var, som om Mindernes Smerte lagde et Slør over hans Øjne. Og selv nu talte Erindringerne til ham ved hvert Skridt, saa Nutiden glemtes.

Han stod og stirrede paa den fortørnede Primadonnas Billede i Spejlet, saá saa Revnen, hvor Kviksølvet var gaaet af.

Alt stod som den Gang, Bogskabet, Blomsterbordene, det bornholmske Ur.

Jo, han kunde forsikre denne Dame for, at han havde lidt Kvaler i dette Rum og vidste, hvad det var. Men nu? Han var jo bare kommen for at sige Farvel.

Han gik ud paa Scenen. Man hørte Tilskuerpladsens Larm, som en dump Brusen, der nærmer sig og stiger. William traadte ned til Tæppet og saá ud. Et Øjeblik blegnede han ved Synet af alle disse sammenpakkede Hoveder, hvoriblandt han intet skælnede klart.

Men saa traadte de langsomt frem Hoved ved Hoved.

Pludselig bruste Musiken op fra Orchestret. Ogsaa den lød fjærn, som den slog mod Tæppet og lod Bølgerne vugge det indad.

William Høg var blevet meget bleg. Som i en Bog, hvis Blade vendtes af en usynlig Haand, læste han sit Livs Historie paa disse blandede Ansigter.

Han saá Grevinde Hatzfeldt. Hun sad midt paa første Bænk med en ung Mand, mørkøjet, livlig: »Han er ung.« sagde William til sig selv. Han stirrede paa Grevindens Ansigt, det var ungdommeligt endnu, hævet af de Slangelokker, han havde skænket saa mange Kys. Og hans Blik forvildede sig en sidste Gang imellem denne stolte Bustes Kniplinger, og han nød en sidste Gang dette Brysts Skønhed.

Dèr sad Rektoren fra Sorø. Det var vel Fastelavnsferie, saa var han inde. Han var blevet gammel og rystende . . . Men hvor Aarene ogsaa gik. — Der var hændet meget siden hin Dag, da han fortalte, at »Professoren« kom for at spille Komedie og at de skulde assistere. — Ja, meget var der hændet, man kunde nok have Lov til at være blevet gammel.

Her saá han Margrete. Hun var bleg, og skjulte Ansigtet halvt med Viften. Maaske var hun bange for ham og frygtede — hun behøvede det ikke — for ham skulde man ikke lide mere.

Han saá paa Kamilla. Hun var blevet gammel,

bøjet syntes han, som hun sad dér lænet tilbage. Han huskede Kirken, hvor hun spillede paa Orglet, Forfædrenes store Kirke . . . aa, af det var det spiret, Bedraget i hans ulykkelige Liv.

Thi ulykkeligt havde det været.

Dèr i Logen fik han Øje paa Etatsraadens Ansigt. Til den Mand havde han villet sælge sit Navn og plette en gammel Hæder.

Orchestret lød stærkere, Tæppet bølgede . . . Ufravendt og uden at høre stirrede William Høg fra dette Sted sit Liv og sin Historie i Ansigtet.

Helt oppe saá han Olsen. Han lukkede Øjnene et Minut, han syntes, han maatte aande dybt for at faa Vejret. Hvorfor havde de dog alle sat hinanden Stævne paa denne Dag?

Og dér sad Instruktøren med sin Kone.

Ja, det var hele hans Liv.

Han havde glemt, hvad der ventede, han huskede det ikke. Over denne Sal syntes han, hans Livs Skæbnetraade var tvundet saa tæt, saa uløselig fast — tusind Traade, et Net, der havde fanget hans Lykke . . .

Og han spurgte for sidste Gang, hvorledes alt dette var gaaet til, hvorledes han var blevet ubarmhjærtigt tvunget ind i denne Sals forfærdelige Garn. — Hvorledes, hvordan var det sket?

Sveden sprang frem paa hans Pande, han følte den kold risle ned ad sig, væde alt, mens han slugte denne Skare med Øjnene. Der var ikke et af alle disse rokkende Hoveder, selv de ubekendte,

selv de ligegyldigste, som ikke i dette Øjeblik syntes at fortælle ham en sørgelig Historie om det Liv, som her var sluttet.

Thi hvad kunde han blive her i dette Livs graa, kummerfulde Elendighed? Hvor skulde han gaa hen? Og hans Blik faldt atter paa Etatsraadens Ansigt. Han sad og klaskede sin Paryk fast.

Nu maatte Navnet lægges bort. Det var vel paa Tiden. Han væmmedes, saa længe han havde baaret det.

Regissøren greb ham i Armen. »Tæppet gaar,« raabte han og skubbede ham ud i Kulissen. »Tror jeg, Gud forbande mig, ikke, Manden er faldet i Søvn.«

William stod i Kulissen. Og lidt efter lidt begyndte han at høre og at lytte efter Replikerne. Han hørte ude over Salen en underlig mumlende Susen, som holdt ham vaagen, som ræddede ham, og som gav ham Feber.

Saa faldt det første Klap, den anden Salve, den tredje, de Spillende kom ud med straalende Ansigter, tog ham i Haanden og gratulerede ham.

William blev igen rolig og ligegyldig.

Der var næsten Jubel, da Tæppet faldt.

Hoff kom op paa Scenen. Han saá straalende ud: »Sér du, gratulerer, gratulerer.«

»Tak,« sagde William.

»Nu er du da vel glad,« spurgte Hoff.

»Ja« — William stod lidt — »Andersen skal prøves imorgen.«

Hoff saá paa ham: »Men du selv?«

»Klokken elleve,« sagde William. »Direktøren har lovet det.«

Klokken var ni den næste Morgen, da William efter at have søgt hans Adresse i Studenterforeningèn kom ind til Andersen i Fiolstræde.

»God Morgen, Hr. Andersen.«

Andersen kendte ham ikke straks. »God Morgen — er det Dem, Hr. Høg? Aa, hvor Deres Stykke var smukt.«

»Tak, Andersen,« William satte sig. »Hør, kan De prøve Klokken elleve,« sagde han saa pludselig.

»Prøve?« han stirrede paa ham, »idag — Klokken elleve?«

»Ja, jeg fortalte Direktøren om Dem, og Elskere er sjældne Fugle — saa sagde han iaftes, at De kunde ligesaa gerne komme straks idag.«

»Aa — tak skal De ha'e,« Andersen var rød som et Purpurblod og havde Taarer i Øjnene. »Hvor det var kønt af Dem.«

»Men sikke noget Snak — kønt af mig . . .«

»Klokken elleve . . . Men jeg kan jo ingen Ting,« sagde han, han rejste sig, begyndte at klæde sig paa. »Nej, Hr. Høg, jeg kan ikke idag . . .«

William saá paa ham. »Tør De ikke?«

»Ja—a — men — Og jeg kan ikke faa læst over . . .«

William sad lidt og stirrede paa ham: »Prøv De som Aladdin,« sagde han, hans Stemme var halvt brudt. Og da han var kommet lidt hen mod Døren, tilføjede han smilende: »Det er jo Deres Rolle.«

Andersen hørte ikke. Han gik op og ned ad Gulvet med Hænderne foldede over Brystet. »Ja, lad mig saa tage Aladdin,« sagde han.

»Saa kommer jeg Klokken halv elleve,« sagde William og gik.

Klokken halv elleve var Andersen beredt. Han var meget bleg, men han talte roligt.

»Er De meget bange? spurgte William.«

»Aa — jeg gaar som i Søvne,« sagde han, »jeg synes slet ikke, jeg kan tale . . .«

»De behøver ikke at være bange,« sagde William.

De gik lidt tavse. Saa gav William sig til at tale for at adsprede Andersens Uro. Og der var over hans Stemme, hans hele Tonefald en mildtsørgmodig Højtidelighed, som virkede lægende.

Pludselig spurgte Andersen: »Hvorfor er De ikke glad idag?«

»Jeg kan blive det — hvis De nu gør Lykke . . .«

»Ja, men for Dem selv — fra igaar,« sagde Andersen.

»Naa—aa — ja det havde jeg næsten glemt.«

»Hvor De maa tænke meget paa andre.«

Direktøren var allerede kommet. Han modtog dem smilende, gratulerede William og talte i Begyndelsen kun med ham. Men han saá, mens han talte, uafbrudt hen paa Andersen.

»Han er god,« sagde han midt i en Sætning sagtere til Høg.

»Ikke sandt . . .«

Derpaa højere: »Overordenlig Lykke. De er vel begyndt paa det store Drama?«

»Ja, det er snart færdigt.«

»Ja saa —«

»Jo, jeg er i femte Akt.«

»Naa, Hr. Andersen,« sagde Direktøren, »skal vi saa gaa ned paa Scenen?«

»Hr. Andersen har taget Aladdin med,« sagde William.

Direktøren saá lidt paa ham. »Godt,« sagde han saá. »De giver jo Stikreplikerne, Høg.«

De kom ned paa Scenen. William tog Andersens Hænder, de var fugtige, hans Haar var vaadt i Panden. »Aladdin er aldrig bange,« sagde han.

»Jeg begynder med Monologen efter Jagten,« sagde Andersen.

»Godt, saa sætter vi os begge ned.« De gik ned og satte sig paa første Bænk. »Lad den Bænk være Bredden, hvor De ligger,« raabte Direktøren op.

Andersen gik op, lagde sig paa Bænken. William lænede sig tilbage med lukkede Øjne. Og ligesom én Gang før i sit Liv bad denne Vantro brændende til det tómme Rum.

Ræd for sit Livshaab i et fremmed Liv.

Saa begyndte Andersen at tale. Stemmen var som bedugget af Angsten, men man følte det ikke.

William saá hen paa Direktøren. Han sad og

saá paa Skraa gennem sin Næseklemmer. En Gang imellem smilede han.

Nu havde Andersen glemt dem. Hans Øjne lyste, mens han priste Aladdins Lykke, kæk og stolt stod han, Drengen fra Ispahans Gader, Manden, som har vundet Gulnare og henrykt kalder sig en Sultans Søn . . .

Men saa mindes han Allah.

Andersen blev til et Barn, et Barn, som tror og beder. Og mens han knælede og talte, laa han med oprejst Hoved, med Smil, som Allah allerede gav ham Barnefred for Bønnen.

Det var forbi. Andersen var staaet op. »Saa er det Halling,« sagde han.

Direktøren rejste sig. »Det behøves ikke,« sagde han, »det er nok med Aladdin.«

»De antager ham altsaa?« spurgte William. »Hvordan synes De da?«

»En saadan Tro har jeg aldrig fundet i Israel,« sagde Direktøren smilende.

Andersen var antaget. William og han gik ned ad Trappen.

»Men hvordan var det egenlig?« spurgte Andersen.

»Godt — rigtig godt.«

»Ja — det troede jeg nok . . . Men,« Andersen stansede i Korridoren, »det er Dem, jeg maa takke for det — —«

»Mig — aa nej!« Willlam stod stille: »Jeg tror, De vil blive til noget,« han saá længe paa *ham*, saa sagde han ubeskrivelig mildt: »Der maa

være en Lov om spildte Kræfter — om at de ikke spildes. Saa vil meget komme Dem tilgode, Andersen . . .«

Hans Stemme brødes, og nogle Taarer randt ned ad hans Kinder.

»Farvel, Andersen,« sagde han, saa atter paa ham gennem Taarer. Saa bøjede William sig frem og trykkede let sine Læber mod hans Pande. »Saa Aladdin,« sagde han, »gaa nu hjem til dine Forældre.«

Den næste Morgen sad Hoff foran sit Skrivebord med et Brev i Haanden, som han læste om og om igen. En Gang imellem slap han det, tog det igen, læste igen.

»Jeg er rejst, kære Hoff — bryd Jer ikke om at faa at vide, hvorhen: William Høg vilde I dog aldrig kunne møde igen. Spørger du, hvorfor jeg netop rejser nu? Ellers var det blevet for silde. For mig var der intet mere tilbage uden et kummerligt, elendigt Liv, som ikke var den sidste Høg værdigt: nu er han død — —

Døm mig mildt, thi jeg har lidt meget. Jeg drømte mig Formuenhed til og var uformuende: det er mit Livs sørgelige Historie, men til at være et slet Menneske, til at nedværdige mig selv, til at glide ud i alt dette væmmelige, dette Liv som bundede i Plattenslageri og Sløjhed — var jeg for god.

Farvel. Høgerne dør ud — — Jeg tror, Slægten vil slukkes med to ensomme Kvinder.

Farvel, farvel!

Din William.«

Hoff rejste sig og gik hen til Sekretæren og aabnede den inderste Skuffe. Han tog Grevindens Billede frem, han saá paa de smilende Træk.

Saa vendte han sig og aabnede Kakkelovnsdøren.

Længe efter at Billedet var forkullet og sammenfoldet, sad Hoff der endnu med Hovedet støttet paa sine Hænder.

Han vækkedes af et Stokkeslag paa Døren. Det var Fremtidssoldaten.

Han rutschede ind i Stuen, hev Stokken dèr, Hatten her og purrede op i den mørke Manke med begge Hænder.

»Sig mig, Bloch,« sagde Hoff, »naar udgiver De Deres første Bog?«

»Hvorfor?«

»Aa jo — jeg vilde gerne anmelde den, inden jeg rejser . . .«

»Rejser?«

»Ja — jeg tænker paa det. Jeg synes ikke, her er rigtigt morsomt herhjemme.«

»Hvor rejser De hen« — —

»Aa — ligemeget, til Sahara, dér er man idetmindste alene og har kun sig selv at sørge over — —«

Ende.

Kjøbenhavn. I. Cohens Bogtrykkeri.

